KIRK DOUGLAS

DANSUL CU DIAVOLUL

În româneşte de Maria Irimia

Lui Stolz, cu dragoste şi gratitudine

Nota Autorului

Crucifixul pe care l-am descris în paginile acestei cărți, poate fi găsit la muzeul de la San Sabba, Lagărul de Concentrare, Trieste, Italia. Povestea pe care am scris-o, este în totalitate imaginară. Toate numele, personajele, locurile şi întâmplările sunt ficțiuni. Orice asemănare cu o persoană în viață, sau decedată, este în întregime întâmplătoare

Kirk Douglas

Prolog

1987, Londra, Anglia

Inconfortabil cocoțate pe scaunele din lemn şi metal, cele şase tinere femei se agitau cu nervozitate, anxietatea lor fiind mărită de pereții de oglindă ai sălii de repetiții. Nu încetau să arunce priviri rapide spre uşă, până când, în sfârşit, el a intrat.

Danny Dennison era frapant – de şase virgulă două picioare înălțime, musculos, cu un păr cu bucle negre, dese, ici şi colo cu reflexe de oțel, față osoasă şi ochi căprui închis. Ochii puteau intimida, îl puteau face să pară neînduplecat, mai ales când, adâncit în gânduri şi-i îngusta, încordând muşchii maxilarelor sale ferme. Dar, când zâmbea, fața sa se relaxa, făcând gropițe şi proiectând un dezarmant farmec bărbătesc, deşi ochii îi rămâneau mai totdeauna trişti. Cu înfățişarea lui plăcută nu arăta, cu siguranță de cincizeci şi cinci de ani şi, deseori, era confundat cu actorul vedetă şi nu cu regizorul.

Danny se scărpină în cap. Trebuia să aleagă una dintre aceste tinere femei pentru un rol.

Alt regizor ar fi lăsat această treabă pentru şeful cu distribuția, dar Danny nu lăsa deoparte nici măcar treburile mărunte; avea grijă de detalii. Acesta era unul dintre motivele pentru care era

atât de respectat de colegi.

Dădu fiecăreia dintre ele o şansă, urmărindu-le cu răbdare în timp ce păşeau, legănându-şi coapsele, aplecându-se ca să-şi arate linia spatelui, împingându-şi sânii înainte. Cu excepția uneia. Calmă, aştepta. O chema Luba. Îi dădu rolul şi concedie grupul.

În timp ce o privea, ieşind împreună cu celelalte, se auzi strigând:

— Luba.

Se, întoarse şi, încet, se apropie. Avea doar douăzeci şi cinci de ani şi, stând în fața lui, ca un elev în fața unui profesor, părea fetişcană, cu obraji rotunzi de copil şi o piele roz, strălucitoare. Dar gura plină era prea senzuală pentru o fată tânără, iar ochii ei mari, foarte întunecați, erau adulți, siguri, uşor intimidați.

Încercă să fie nonşalant.

— Aş vrea să-ți vorbesc. Eşti liberă deseară?

— Sigur.

Răspunsul a fost atât de simplu, încât n-a mai ştiut cum să continue.

— Ce zici de cină – pe la opt?

— Nu pot, până la zece. Ce zici de un pahar, înainte de culcare?

— În regulă. Stau la Dorchester. Mă găseşti la bar.

Îi zâmbi din ochi, apoi plecă.

În spatele lui, cineva spuse cu voce tare:

— Priviți cum pleacă un fund grozav.

Danny se întoarse să-şi privească star-ul în față. Bruce Ryan avea o privire împăienjenită, goală, poate de prea multă cocaină. Danny se întreba dacă actorul îl auzise când a fixat întâlnirea.

— Bruce, îi spuse cu blândețe, gândeşte-te doar la „London Rock".

— Mda, mârâi actorul, rimează cu „cock[1]".

Întorcându-se la rulotă, Danny mormăi în sinea sa:

— „London Rock" rimează şi cu „crock[2]". Ce scenariu stupid!

Nu-i plăcea deloc, dar avea un contract cu *Ace Films* şi Art Gunn, şeful studioului, nu-şi făcea griji în privința criticilor, sau a revistelor.

— Vreau un film care să castreze, înțelegi? îi spusese lui Danny,

[1] cock – cocoş, aici cu referire la sexul bărbătesc (n.tr.)

[2] crock – ratat, epavă umană (n.tr.)

frecându-şi vârfurile degetelor. Nu-ți face griji despre nimic altceva.

— Dar ăsta-i rahat!

Din spatele biroului său uriaş de mahon, Art îl privi cu coada ochiului şi mai trase un fum de țigară. Apoi se aplecă înainte, lăsă fumul să-i iasă din gură şi-i spuse foarte blând:

— Vreau un rahat.

O să-l aibă, cu siguranță, se gândea Danny, în timp ce trecea pe lângă rulota lui Ryan, care era de două ori mai mare decât a lui, aşa cum îi stătea bine noii şi tinerei vedete a zilei. Bruce Ryan era în vogă.

— Ține-l pe Bruce fericit, au fost ultimele cuvinte sfătuitoare ale lui Art Gunn, înainte să ia zborul în direcția opusă Londrei.

Danny suspină. N-o să fie uşor.

Când se întoarse la Dorchester, la sfârşitul zilei, portarul îi înmână două scrisori odată cu cheia. Urcând în camera lui, aruncă o privire pe prima. Recunoscu scrisul de mână al soției sale – ştampila poştei, Reno, Nevada, capitala mondială a divorțurilor. Cealaltă era de la fiica lui – ştampila, Long Island. Aceasta îl enervă. Le puse pe amândouă în buzunarul interior.

Îşi termină repede masa în cameră, apoi făcu un duş lung. Ceasul de lângă pat arăta ora nouă.

— Doamne, o oră întreagă!

Trase perdelele grele de catifea şi privi atent, dincolo de stradă, spre Hyde Park. În lumina slabă a becurilor, copacii care se legănau, aruncau umbre stranii prin mănunchiurile văluroase ale ceții.

Încercă să studieze scena pentru ziua următoare, dar se plictisi. Verifică încă o dată ceasul: nouă patruzeci şi cinci.

Încă prea devreme să plece.

Luba îl neliniştea. De ce a ales-o? De ce i-a dat întâlnire? O să încerce să fie o întâlnire scurtă, un singur pahar; în mod sigur n-o s-o invite în camera lui.

Când ajunse la bar, la zece şi un minut, îl aştepta deja într-un separeu, pe colț, arătând foarte drăguță, într-un costum albastru deschis. În timp ce chemă chelnerul, încercă să pară calm, dar era puțin nervos. În schimb, ea părea relaxată. Ceva în felul ei calm, în privirea liniştită, îl apropie de ea. După câteva pahare, începu să simtă o căldură plăcută. Poate o s-o invite în camera lui.

— Mă conduci acasă? spuse ea.

Un sentiment de dezamăgire îl cuprinse pe Danny, dar spuse:

— Bineînțeles, ducându-şi imediat mâna la portofel.

Taxiul îi conduse într-o parte a Londrei care îi era nefamiliară şi se opri în dreptul unei clădiri din piatră, de trei etaje.

Coborî, apoi se întoarse, ochii ei sechestrându-i pe ai lui.

— Vino, spuse.

Intrigat, o urmă pe scara în spirală, până la ultimul etaj.

Descuie uşa şi, fără să aprindă lumina, îl conduse de mână de-a lungul unui hol. Zări nişte ochi galbeni de pisică, strălucind în întuneric. În interiorul unui dormitor, aprinse o lumânare mică, pe noptieră.

— Ceva de băut? întrebă şi dispăru, fără să aştepte răspunsul.

Danny se aşeză pe pat. Se întreba dacă ar trebui să se dezbrace. Îşi dădu jos numai jacheta sport. Ea se întoarse cu două pahare umplute cu gheață şi o sticlă de vodcă, pe care o aşeză pe birou.

O urmări, turnând băutura. Bruce avea dreptate, se gândi el, avea un fund frumos.

Mişcându-se înspre el, sorbi lung din băutură. Încet, se aplecă şi-şi puse gura pe a lui, dând drumul lichidului să se scurgă în jos, pe gât.

Pentru Danny era o nouă senzație erotică. Privi în ochii aceia mari.

— Mă bucur că m-ai ales.

— Şi eu.

Buzele ei pline erau moi, atingerea lor, delicată. Gura era foarte răcoroasă, poate din cauza gheții. Vârful umed al limbii ei îl căuta pe al lui. O trase mai aproape, excitarea lui crescând, dar ea se smulse.

— Mă întorc imediat, şopti, dispărând din nou.

Îşi dădu jos restul hainelor şi aşteptă pe pat, dar, stând acolo în pielea goală, nu se simți în largul lui. Îşi puse cămaşa chiar în momentul în care uşa se deschise.

Stătea acolo, goală, cu silueta conturată de lumina din hol. Părul castaniu şi moale, lung până la umeri, pe care îl desfăcuse, cădea liber pe amândouă părțile feței.

Veni înspre pat şi, descheindu-i cămaşa, îi mângâie trupul cu degetele. Apoi se aşeză în genunchi şi îi desfăcu picioarele. Îi atinse

pieptul cu sânii puternici, şi porni să se mişte înainte şi înapoi, iar el putu să-i simtă sfârcurile întărindu-se. Uşor, îi atinse interiorul coapselor. Continua să-l privească. Ce era cu ochii aceia, care-l hipnotizau?

Nu-şi aducea aminte de când n-a mai fost atât de puternic aţâţat.

Se simţea ca un adolescent – dornic să intre în ea, incapabil să se abţină. O răsturnă încet şi o pătrunse privindu-i faţa. Era frumoasă. La lumina lumânării, ochii aceia mari păreau abisali. Gura-i era larg deschisă, căutându-l. Începu să împingă şi mai tare, şi mai repede. Ochii ei păreau tot mai mari. Privi în adâncul lor şi, deodată, se simţi ameţit. Se uită în jur, în cameră, forţându-şi mintea să se limpezească, dar totul părea ciudat.

Era într-o altă cameră, care se învârtea încet în jurul lui – mobile şi ornamente sculptate i se mişcau prin faţa ochilor. Văzu o bibliotecă mare, umplută cu cărţi legate în piele; putea desluşi titlurile în germană, gravate cu aur. Lumina palidă aluneca pe ramele de argint ale tablourilor, care încadrau portrete de soldaţi în uniformă, cu feţe încreţoşate.

Se întoarse spre Luba şi o văzu pe Rachel.

Ochii ei, ochii lui Rachel, erau bulbucaţi. Era spânzurată, atârnată de grinda tavanului, cu o frânghie de satin împletit în jurul gâtului.

Corpul ei se legăna uşor. Un scaun răsturnat zăcea sub ea, pe podea.

Părul îi atârna în jos, de-o parte şi de alta a feţei. N-a putut scoate un cuvânt. A ridicat scaunul în picioare şi s-a urcat pe el, dar mâinile lui – ale unui copil de doisprezece ani – erau prea scurte pentru ca să ajungă la frânghia strânsă în jurul gâtului ei.

Aproape că s-a răsturnat şi a trebuit ca să se agaţe de pieptul ei ca să se liniştească. Era surprins să-şi vadă mâinile atingându-i burta, foarte rotundă, puternică şi întinsă sub fustă. S-a uitat din nou în sus, la ochii ficşi. Apoi a simţit ceva. O mişcare lângă mâna lui.

A sărit de pe scaun şi s-a îndepărtat de corpul care se legăna, dându-şi seama, cu oroare, că un copil nenăscut era înăuntru, luptând împotriva morţii inevitabile.

Capitolul 1

1944, Lagărul de concentrare San Sabba, Trieste, Italia

Cu ochii lui întunecați, plini de o intensă admirație, Moishe, care avea doisprezece ani, privea scânteile zburând din aparatul de sudură al tatălui său, în timp ce o altă sculptură, din resturi de metal sudate, lua formă în fața lui.

Gărzile italiene se amuzau de eforturile artistice ale tatălui său; germanii erau indiferenți. Deseori, Tateh făcea sculpturi în miniatură pentru italieni, iar ei îi dădeau voie să lucreze în subsolul atelierului, după ce îşi termina lucrul. Din resturile de metal, sculpta acum un băiețel în pantaloni scurți, trăgând un cărucior. Pe capul băiețelului sudase bucle delicate din şpan de oțel, asemeni părului cârlionțat al lui Moishe.

Aparatul de sudură lumina fața slabă şi adânc cutată a sculptorului, reflectând argintiul din părul încrețit. Şuvițele argintii nu existau în urmă cu un an, când au ajuns în acel loc. Acum numai barba îi era neagră. Tateh era înalt, bine făcut, un bărbat puternic, cu muşchi care unduiau în timp ce ducea mai aproape de foc bucățile mari şi grele de fier.

Dar, după un timp începu să pară mai încovoiat, ceva mai mic, mai slab, nu atât de viu cum fusese odată, şi tuşea mereu.

Cocoțat pe pervazul ferestrei, Moishe era la acelaşi nivel cu drumul din pietriş, care ducea spre curtea principală, centrul activităților lagărului. Acolo aveau loc execuții zilnice. Moishe nu putea să vadă zidul cicatrizat de gloanțe, nici troaca de lemn, lungă şi îndoită, care aduna sângele, nici trupurile care erau transportate cu roabele, la crematoriu.

Dar putea auzi împuşcăturile şi țipetele celor care mureau, pe care muzica asurzitoare încerca, fără succes să le acopere.

Îşi apăsa obrajii pe barele de fier şi privea trecând diferitele picioare – cizmele înalte, curate, ale SS-iştilor, cizmele prăfuite ale gărzilor italiene, care se plimbau agale, pantofii uzați, târşiți, ai prizonierilor. Îşi aducea aminte de zgomotul fără de griji pe care-l făceau saboții surorii sale, Rachel, tălpile lor de lemn tropăind pe pietrele care pavau curtea fermei, în timp ce se grăbea spre hambar, în vremea când el abia se trezea.

Pe acoperişul de stuf al hambarului era o statuie a unei berze,

pe care tatăl lui o făcuse cu ani în urmă. Stătea cu un picior ridicat şi cu aripile întinse. Tateh îi spusese lui Moishe că atunci când va împlini treisprezece ani şi va deveni bărbat, de *Bar Mitzvah,* pasărea de fier va zbura din nou.

Moishe spera ca barza să fie încă acolo. Spera că şi hambarul era încă acolo. Şi, oare ce se întâmplase cu toate sculpturile pe care tatăl său la crease?

După ce munca zilnică la câmp se termina, Tateh sculpta ore întregi în timpul nopții. Moishe obişnuia să se furişeze în atelier şi să privească, fascinat de îndemânarea tatălui său, nedumerit de expresia tristă pe care o avea în timp ce transforma bucățile de metal în opere de artă.

— Nu veni prea aproape, că te poți arde, îl avertiza Tateh, cu torța lui cu acetilenă scoțând flăcări lungi şi albe, şi aruncând scântei în întuneric.

Dar, se întreba Moishe, de ce părea Tateh nefericit, din moment ce făcea ceea ce-i plăcea. Deseori, lacrimi se scurgeau pe obrajii lui, în timp ce mormăia o rugăciune în ebraică.

Era nemulțumit de munca lui? Se ruga pentru succes? Moishe nu era sigur, dar îl durea să-l vadă pe tatăl său plângând.

Sculpturile erau aşezate prin toată ferma. Micul David, cu spatele arcuit şi praştia în poziție de tragere, îl înfrunta pe Goliat, care se apăra cu un scut mare şi rotund. Cu o curea dintr-un lanț rupt peste piept, Goliat îndrepta o suliță lungă şi ascuțită spre micul său adversar. Moishe ar fi stat ore întregi, captivat, aşteptând ca David să arunce piatra. Nu ar fi fost surprins ca, într-o dimineață, trezindu-se, să-l vadă pe uriaş întins la picioarele lui David.

Don Quichote, călare pe un armăsar cabrat, care lovea aerul cu picioarele din față, păzea poarta din lemn, încadrată de aluni, la intrarea în fermă. Moishe îşi amintea cum alegea alunele şi încerca să le spargă în dinți, aşa cum făcea tatăl său. Dar numai Tateh putea să le spargă astfel.

Părinții săi se mutaseră la fermă în 1935, când Moishe avea trei ani şi Rachel opt. Amândoi profesori la München, Jacob şi Leah Neumann, fuseseră tulburați de un val de antisemitism, aprins de Partidul Nazist. S-au hotărât să scape de acea agitație şi să devină fermieri, nu departe de granița cu Elveția, unde se credeau în siguranță, până când pericolul ar fi trecut.

Ferma nu însemna mai mult de o jumătate de duzină de clădiri, văruite şi acoperite cu paie, toate aranjate în jurul unei curți pavată cu pietre de râu; una era locuința de la fermă, celelalte erau pentru pui, oi, vaci şi cei patru cai, folosiți la aratul celor douăzeci de hectare de câmpuri cu fân şi grâu, de dincolo de hambarul mare de lemn.

Dar chiar şi aşa, mica fermă era suficientă, ceea ce-i făcea să aibă prea puțină nevoie să ia legătura cu cei din afară.

Cultivau suficiente legume şi fructe, ca să pună deoparte pentru iarnă, iar când aveau nevoie de bunuri pe care ferma nu le putea furniza, angajatul lor, Hans, singura persoană care ştia că sunt evrei, le aducea din orăşelul apropiat, Ravensburg.

Hans, vesel, îndrăgostit de cântecele de bere germană, cu o burtă care demonstra cum le învățase, locuia la câțiva kilometri în josul drumului, şi venea cu bicicleta la fermă, în fiecare dimineață.

Lui Moishe îi plăcea Hans, care îi promisese că-l învață să meargă pe bicicletă, de îndată ce va avea picioarele destul de lungi.

Hans făcea munca grea, Tateh şi Mameh făceau restul; şi pe măsură ce creşteau, Rachel şi Moishe trebuiau să-şi facă partea lor de muncă, mai uşoară. Lui Rachel îi plăceau tare mult animalele. Iubea toate vietățile, iar ele păreau să simtă acest lucru. Moishe obişnuia să se uite cu teamă şi de la o oarecare distanță cum deschidea stupii, care erau aşezați între şopron şi livadă. Cu brațele şi fața acoperite de albine, îi plăcea să se apropie de Moishe şi să-l necăjească, apoi să râdă în timp ce acesta o lua la fugă, împrăştiind puii.

Moishe o urma pe Rachel oriunde mergea. Se simțea în siguranță alături de ea. Dar ea îl trata ca pe unul dintre viţeluşii de care avea grijă. Dacă Mameh îl prindea făcând năzbâtii, putea fi foarte severă, în schimb Rachel doar se uita la el, cu ochii ei întunecați şi blânzi, şi-i spunea:

— Moishe, nu trebuie să faci asta, iar buzele ei pline zâmbeau.

Nu putea rezista să nu se dea pe acoperişul de paie, în pantă, al hambarului – ceva strict interzis de Mameh – mai ales pentru că ştia că Rachel ar fi spus că nu l-a văzut.

O dată, jucându-se pe acoperiş, a căzut pe pavajul din pietre.

Ca de obicei, Rachel era acolo ca să-l salveze. L-a dus în casă, lovit şi urlând, apoi i-a spălat zgârieturile şi i-a bandajat mâna, care sângera. În ziua aceea, a avut grijă de el ca un înger pe care el

îl văzuse într-o carte cu poze. I-a promis că nu o să-i spună lui Mameh.

Mama lui era aproape tot timpul tăcută. Scundă, robustă, cu o față rotundă, mai mult din cauza celor două cosițe pe care le împletea în jurul capului, Mameh se ținea departe de animale, preferând solitudinea grădinii ei cu flori.

Din spatele ochelarilor cu rame metalice, ochii ei priveau deseori undeva, departe, în timp ce mergea să-şi tundă trandafirii albi.

Nu se plângea niciodată, dar continua să viseze la vremea când se va întoarce la München. Îi lipsea marele oraş, muzeele, teatrul, opera, pentru că acum trebuia să se mulțumească doar cu cărțile şi discurile.

Anii au trecut fără evenimente, rutina liniştită a fermei fiind în contrast puternic cu agitația din afară. Moishe, care avea acum şapte ani, începea să devină conştient de evenimentele care aveau loc în lumea de dincolo. Mameh şi Tateh ascultau frecvent radioul, care întotdeauna părea că transmite numai voci furioase. Şi uneori auzea lucruri pe care nu le putea înțelege.

„Dacă bancherii evrei, ar reuşi să azvârle națiunile într-un război mondial, rezultatul ar fi anihilarea rasei evreieşti, în întreaga Europă", zbiera vocea de la radio. Dar Moishe nu auzea întreaga poveste, căci ori de câte ori intra în cameră, Mameh oprea imediat radioul. Odată, în timp pe o ajuta pe Rachel să ducă laptele în bucătărie, i-a auzit pe părinți certându-se.

— Jacob, prietenul tău, doctorul Goldman, e un alarmist – să vrea să plece în America numai pentru că şi-a pierdut dreptul de a practica meseria. De ce nu apelează la justiție?

— Leah.

— Aceasta este o țară civilizată, continuă Mameh, refuzând să fie întreruptă, plină de oameni decenți şi care respectă legea, oameni buni, cinstiți, muncitori, ca şi Hans.

— Dar Leah, alt fel de oameni conduc acum țara.

Vocea lui Tateh era încordată.

— Nu poate fi preluată de un grup de huligani, insistă ea. Ne-am născut aici, suntem cetățeni germani

— Uiți că ne-au luat cetățenia cu ani în urmă? Isteria a pus stăpânire peste tot. Cred că Goldman are dreptate.

— Prostii, Jacob. Refuz să cred acest lucru. Totul se va termina în curând şi ne vom întoarce la München.

Moishe o înghionti pe Rachel şi şopti:

— Ne întoarcem la München?

— Nu imediat, îi şopti, la rândul ei.

— Rachel, spune-mi, cum era acolo?

Îşi puseră găleţile cu lapte pe banca de după uşa bucătăriei şi ieşiră afară.

— Nu-mi amintesc prea mult Moishe. Era foarte plăcut. Locuiam într-o casă mică şi frumoasă, galbenă, cu flori roşii în faţa ei.

— Unde stăteau vacile şi caii?

— Nu era o fermă. München-ul e un oraş. N-am avut animale până a ne muta aici. Mameh şi Tateh erau profesori într-o şcoală mare.

— Aş vrea să putem merge la o şcoală mare. Pun pariu că n-am avea atâtea teme câte ne pune Mameh să facem aici.

— Nu te mai plânge, Moishe. E important să înveţi.

Orice alte întrebări pe care Moishe le-ar fi avut, le uită. Când era în pat lângă sora sa, o asculta citindu-i povestea sa preferată, de Hans Christian Andersen, una despre o oglindă pe care diavolul o crease ca totul să pară urât şi strâmb.

„Diavolul era atât de încântat de creaţia sa, încât a hotărât să ia oglinda cu el, în cer, şi să râdă de Dumnezeu. Dar în timp ce zbura tot mai sus, oglinda i-a alunecat din mână şi s-a zdrobit de pământ. Milioane de bucăţele, unele mici cât firele de nisip, s-au împrăştiat în toată lumea.” Vocea lui Rachel era blândă. Muzica de Mozart, de la gramofonul lui Mameh, pătrundea uşor în dormitor. „Dacă un ciob îţi intra în ochi, te făcea să vezi totul pe cât de strâmb, pe atât de urât, iar inima ţi se făcea de gheaţă.”

Deodată, Moishe o întrerupse.

— Rachel, ai umflături pe piept.

Rachel nu-şi ridică privirea de pe pagină.

— Rachel, pot să pipăi umflăturile?

Rachel închise cartea, trântind-o.

— N-o să-ţi mai citesc, dacă mă tot întrerupi.

Nedumerit de supărarea ei, Moishe tăcu.

Rachel luă din nou cartea, strângându-şi mai mult cămaşa de noapte în jurul ei.

Moishe era dezamăgit. Dacă el ar fi avut umflături, ar fi lăsat-o

pe Rachel să le atingă.

În fiecare seară, după ce Tateh dezlega caii şi punea căruța cu fân la locul ei, îl lăsa pe Moishe să-l ajute, să curețe şi să dea cu ulei pe multele curele care alcătuiau harnaşamentul. Moishe întreba mereu.

— Când o să pot şi eu să conduc caii, Tateh?

Şi auzea acelaşi răspuns:

— Când vei învăța cum să pui harnaşamentul pe un cal.

Dar Moishe nu putea să facă acest lucru.

După cină, îl privea pe Tateh cum sculpta. În timp ce o ajuta pe Mameh la spălatul vaselor, Rachel obişnuia să cânte un cântec frumos, „Struguri şi migdale", iar vocea ei dulce era umbrită de tristețe.

Moishe îşi amintea ziua în care Tateh s-a oprit şi-a dat jos ochelarii de protecție şi şi-a şters lacrimile din ochi.

— Tateh, plângi?

Tatăl lui şi-a îndepărtat lacrimile.

— De ce, Tateh, de ce?

Tateh s-a uitat lung la fiul său şi i-a zâmbit.

— În ochii Domnului, ceea ce fac eu e un mare păcat.

— Un păcat?

— Într-o zi o să-ți explic.

Tateh şi-a pus din nou ochelarii de protecție şi a aprins arzătorul.

Moishe ar fi vrut să-i pună o sută de întrebări. Să sculptezi era un păcat? Cum aşa? Dumnezeu era, cu siguranță, ciudat. Acceptase ca Avram să-l sacrifice pe Isac, iar acum el nu era de acord că tatăl lui sculpta lucruri frumoase. Dar Moishe şi-a păstrat gândurile pentru el. Nu voia ca Tateh să plângă din nou.

În timpul zilei, după ce-şi termina lecțiile pe care Mameh i le dădea îşi făceau treburile lor, pe care Moishe le prefera întotdeauna în locul problemelor de matematică. Erau lucruri mărunte: să hrănească puii, să împrăştie paie curate în grajduri, să-l ajute pe Hans să descarce căruța cu fân.

Într-o zi, o rugă pe Rachel să-l învețe cum să mulgă o vacă.

Ştia să mulgă bine. Aşezată pe un scăunel, storcea laptele în găleată, cu precizie. Cum stătea aplecat peste umărul ei, privind,

putea să vadă prin rochie. Umflăturile erau mai mari acum.

— Rachel, pot să văd umflăturile de pe pieptul tău?

Ea îl împroşcă cu lapte, chiar din ţâţa vacii, drept în faţă.

Moishe îşi şterse lichidul cald cu mâneca şi insistă.

— Te rog, Rachel, numai un pic.

— Nu, spuse ea, hotărât. Ajută-mă la cealaltă găleată.

În timp ce ieşeau, Moishe mormăi:

— Eu îţi arăt totul. Când găsesc un şarpe mort…

Deodată se opri, distras de zgomotul agitat al copitelor vacilor. Privirăpeste gardul din ţăruşi. În spatele livezii, noul armăsar cenuşiu, cu coada ridicată ca un fanion, se învârtea în jurul iepei maro, cabrându-se de parcă ar fi dansat. Iapa avea gâtui arcuit. Când şi-a întrerupt dansul şi s-a apropiat, i-a muşcat coama. Apoi ea se întoarse şi-şi ridică coada, îndepărtând picioarele din spate.

Armăsarul se înălţă, iar Moishe şi Rachel îi văzură sexul enorm. Armăsarul îşi puse copitele pe coapsele iepei, apoi o acoperi cu trupul lui. Tot ce puteau să vadă, era tremurul împingerilor adânci.

— O loveşte! strigă Moishe.

— Nu, mă… Îi place, spuse Rachel încet, cu ochii ţintuiţi la ce se întâmpla.

Îi urmăriră în tăcere, până când vocea lui Mameh a rupt vraja.

— Vă rog să aduceţi laptele, înainte să se acrească.

Într-una din zile, după ce şi-a terminat treburile, Moishe o îndupleca pe Rachel să se joace de-a v-aţi ascunselea. Se piti după paltoanele din spatele uşii bucătăriei, vesel că ea pornise să-l caute într-o altă direcţie. Apoi îl auzi pe Tateh, în bucătărie. Iscodi prin crăpătura uşii, puţin deschisă.

— Draga mea, de ce nu asculţi radioul?

— Nu mai vreau să aud nimic, spuse Mameh, în timp ce cârpea ciorapii, aşezată la masă. Vreau să-ţi vorbesc.

— Despre ce?

Mameh mai împunse cu acul de câteva ori.

— Armăsarul şi iapa s-au împreunat în dimineaţa aceasta.

— Asta-i bine, spuse Tateh. Mă bucur să aud că viaţa încă merge înainte, în lumea asta nebună.

— Rachel şi Moishe se uitau.

— Şi?

— Cu mare curiozitate.

Tateh chicoti.

— Curiozitate inocentă. Copiii trebuie să învețe că viața înseamnă mai mult decât a exista şi a muri. Mai este şi sexul – orice fel de sex. Nu crezi că ei ar trebui să ştie asta, Leah?

Mameh nu-şi ridică privirea de pe lucrul ei.

— Ceea ce cred, este că Moishe e destul de mare acum ca să aibă patul lui. Ar trebui să doarmă în pod.

Un râs puternic, ca un bubuit, izbucni din pieptul lui Tateh.

— Da, e şi asta o parte a vieții.

Moishe nu a înțeles tot ce s-a discutat, dar nu i-a plăcut ce a auzit. Nu voia să fie surghiunit în pod, departe de Rachel.

În seara aceea, un Moishe necăjit îşi cără puținele lucruri pe scara de lemn. Podul era o cameră întunecoasă, mucegăită, cu o fereastră mică, de celulă, care dădea înspre curtea fermei şi a grajdurilor. Putea, la fel de bine, să fie un donjon trist. Grinzile grele şi grosolan tăiate ale acoperişului, păreau să-l amenințe, când stătea în patul lui de campanie, înăbuşindu-se parcă sub greutatea lor agresivă. Un păianjen trecu peste mâna lui şi Moishe, căruia nu-i fusese teamă până atunci de păianjeni, tresări fără să vrea.

Dorea aşa de mult să fie jos, din nou, ghemuit în siguranță lângă Rachel, pe salteaua din paie.

Cum stătea, încercând să nu plângă, auzi pe cineva urcând încet scara. Capul lui Rachel se ivi prin uşa trapei, iar Moishe trebui să-şi pună mâna la gură, ca să nu țipe de bucurie. Ochii lui nu s-au dezlipit de ea, urmărind-o în timp ce aprindea cu grijă o lumânare pe care o ascunsese în buzunarul şorțului. Se aşează pe pat, lângă el şi îi citi povestea lui preferată, aceea cu Diavolul şi cu oglinda spartă.

„Greta şi micul ei prieten, Kay, erau într-o frumoasă grădină cu trandafiri, mirosind şi adunând florile. Deodată, o rafală de vânt a zburat ceva în ochii lui Kay. Greta a încercat să scoată acel ceva, dar Kay a insistat că ieşise.

Privind trandafirii, el s-a uitat chiorâş.

— Sunt urâți, a spus el. A rupt tulpina trandafirului, a lovit cu piciorul în vasul cu flori şi a fugit.”

— Rachel, o întrerupse Moishe, astăzi a bătut vântul. Uită-te în ochii mei.

Şi îi deschise larg.

Rachel se aplecă, zâmbi şi îl sărută pe frunte.

— Tu nu ai cioburi rele. Acum, dormi.

Suflă în lumânare.

Într-o vineri seara, Tateh nu a mai muncit la sculpturile sale. Membrii familiei se îmbăiară cu grijă, îşi puseră cele mai bune haine şi se aşezară în jurul mesei din bucătărie, care era acoperită cu o față de masă aibă, pentru ocazii. Mameh dădu binecuvântarea deasupra lumânărilor aprinse, care întâmpinau Sabatul, în timp ce Rachel repetă rugăciunile împreună cu ea. Moishe s-a simțit foarte mare atunci, căci tatăl său i-a dat voie să facă semnul binecuvântării în timp ce rupea Hallah-ul, pâinea de sabat, făcută de mama sa şi de Rachel.

— Binecuvântat eşti Tu, o, Doamne, care ne-ai dat nouă fructul pământului.

În timp ce femeile spălau vasele, după o masă cu supă, pui fript, cartofi şi morcovi, Tateh îl luă pe Moishe de mână şi îl duse în curtea fermei. Privind spre cerul de un negru precum cerneala şi plin de stele, Tateh se rugă încet. Apoi spuse:

— Moishe, nu este uşor să fii evreu.

Moishe aşteptă. Nu ştia ce să spună.

— Fiul meu, continuă Tateh, să faci idoli, chiar şi din resturi de fier, este un păcat în fața Domnului nostru. Mă rog ca Dumnezeu să mă ierte şi sa mă lase să-mi împlinesc obsesia.

— Dar îmi plac statuile pe care le faci, Tateh.

— Nu e bine, Moishe, nu e bine. E împotriva Poruncii. „Să nu faci imagine cioplită.” Sunt un păcătos, Moishe, un păcătos.

„Deci, de asta se plânge tatăl meu.”

Tateh se uită în jos, la Moishe, cu un zâmbet trist.

— Ştiu că nu mă înțelegi acum. Dar când o să creşti, fiule, vei vedea că a fi evreu înseamnă un continuu zbucium sufletesc.

Hans îl văzu prima dată. Moishe îl ajuta să adune fânul de pe câmp, când un tânăr cu un rucsac apăru pe culmea dealului.

— Cine eşti? strigă Hans.

— Un prieten. Îl caut pe domnul Neumann.

Hans îl studie bănuitor.

— I-am fost student, adăugă tânărul, apropiindu-se şi

arătându-şi dinţii, într-un zâmbet sincer. Era de înălţime mijlocie, avea ochii căprui şi o barbă îngrijită.

— Domnul Neumann este foarte ocupat, răspunse brusc Hans.

Moishe fu surprins că Hans se purta atât de brutal.

— Dar, Hans, noi nu avem niciodată vizitatori. Cred că tatei i-ar face plăcere să-l primească.

Hans mormăi un răspuns incoerent, aşa încât Moishe continuă:

— Vă conduc eu.

O luară pe drumul spre hambar, iar Hans îi urmă fără un cuvânt. Tateh repara o potcoavă pe care o găurise un cui, cu câteva zile în urmă. Văzându-i că se apropiau, lăsă potcoava şi privi intens faţa străinului.

— Nu vă mai amintiţi de mine? David Mayer. Cel mai slab student al dumneavoastră.

Faţa lui Tateh se lumină într-un zâmbet larg. Îl cuprinse pe tânăr într-o îmbrăţişare strânsă.

— David, David, tu eşti în spatele bărbii? Ultima dată când te-am văzut, încă nu te bărbiereai.

— Nici acum nu mă bărbieresc.

Tateh râse din toată inima.

— Cât timp a trecut, cinci, şase ani?

— Poate chiar şapte, sau opt, domnule Neumann.

— Ai dreptate. Ne-am mutat aici când Moishe avea trei ani, iar acum are aproape unsprezece. Cum m-ai găsit?

— Doctorul Goldman are un mesaj pentru dumneavoastră.

— Ce mai face?

— A părăsit ţara.

— E chiar atât de rău?

David, fără să mai zâmbească, aruncă o privire peste umăr, spre Hans.

— Trebuie să vă vorbesc în particular.

— Oh, nu-ţi face griji, spuse Tateh. Aici suntem toţi prieteni. Dar, hai să intrăm, să gustăm ceva, după o aşa călătorie.

Hans îi urmă în casă, privindu-l în continuare pe străin cu suspiciune, observă Moishe.

Ajunşi înăuntru, familia se aşeză în jurul mesei din bucătărie, ca să-l asculte pe David.

— Toţi evreii din oraşe au plecat, iar Eichman are acum „vânători de evrei”, care cercetează oraşele mici şi fermele, căutând

pe oricine a reuşit să se ascundă.

În tăcerea care urmă, David înghiți câteva linguri din supa pe care Mameh i-o pusese în față, din când în când aruncând priviri admirative către Rachel, care se înroşea de fiecare dată.

— Venind încoace, am văzut camioane de-ale Gestapo-ului, încărcate cu oameni – femei, bărbați copii.

— Unde îi duc? întrebă Mameh.

Moishe se cutremură, auzindu-i tremurul vocii.

— Nu sunt sigur, răspunse David, uitându-se din nou la Rachel. Am auzit că sunt transportați într-un fel de tabere de muncă, în diverse țări.

— Tabere? Ce fel de tabere? întrebă Moishe, agitat, gândindu-se la corturi şi focuri de tabără.

Toți îşi întoarseră privirile spre el, iar Moishe se simți prost că îi întrerupsese pe cei mari.

— Nu ştiu, Moishe, spuse David, cu un zâmbet abia schițat.

– Nu crezi că putem fi în siguranță aici, până se termină totul? întrebă Mameh, cu o voce încă nesigură.

Moishe aproape că a sărit în sus, la răspunsul lui David.

— Nu. Sunt în drum spre Lacul Constance. Dacă pot să trec în Elveția, sunt modalități de a ajunge în Palestina, sau America. Veniți cu mine!

— Da, a aprobat Tateh. Ai dreptate. Trebuie să plecăm.

— Dar când, Jacob? Panica din vocea lui Mameh creştea.

— Acum, Leah, acum.

Tateh îşi puse brațul în jurul lui Mameh, iar ea îşi aşează capul pe umărul lui.

— Moishe, spuse Tateh, cu voce răguşită, de ce nu te duci tu cu Hans, să le dați animalelor fân pentru câteva zile?

Moishe alergă strigând:

— Hans! Hans!

Dar angajatul era de negăsit. Apoi Moishe observă că şi bicicleta a dispărut. Ce l-o fi făcut să plece? Ce s-a întâmplat? Moishe încerca să înțeleagă, în timp ce alerga spre hambar.

În seara aceea şi-au împachetat lucrurile în grabă. Moishe era în pod, punându-şi puținele lucruri într-un rucsac, când auzi zgomotul unui camion care se apropia. Se repezi la ferestruică şi, prin țesătura a trei ramuri, văzu nişte faruri aprinse intrând în curte. Câinii lătrau.

Îl recunoscu pe Hans, care stătea lângă şofer. Vru să-l strige, dar renunță, văzând doi bărbați în uniformă şi purtând arme, care tocmai coborau din camion.

N-o să poată uita niciodată zgomotul pumnilor bătând în uşă.

Câțiva soldați scotociră casa, în timp ce alții îi urcară în camion. Moishe îl văzu pe unul dintre soldați luând ceasul lui Tateh. Altul o apucă pe Mameh de mână, dar ea se dădu înapoi, tremurând şi rugându-se.

— Nu, nu, lăsați-mă.

Îi smulseră brutal verigheta de pe mână. Când Tateh încercă să intervină, soldatul îl izbi lateral cu patul puştii. Rachel începu să plângă. David îşi puse brațul în jurul ei, în timp ce Tateh o ținea pe Mameh, mângâind-o şi repetându-i:

— O să fie bine, o să fie bine, Liebche.

Moishe îl trase pe tatăl său de mânecă:

— De ce e Hans cu ei?

Tateh îi mângâie capul cârlionțat.

— Oamenii fac multe lucruri ciudate, fie din teamă... Fie din lăcomie.

Moishe încercă să înțeleagă ce îi spusese Tateh, în timp ce camionul înainta, legănându-se.

La depou aştepta un tren de marfă. Li s-a ordonat să intre în vagon, împreună cu alte trei familii de evrei. Unul din bărbați spuse că a mai călătorit cu trenul vreo patru zile şi că circulau zvonuri că se îndreptau spre Italia, unde un nou lagăr de concentrare fusese deschis.

Când trenul se oprea, din când în când, să încarce alți evrei, ultimii rămaşi în Germania şi Austria, printr-o deschizătură îngustă a uşii le erau înmânate căni de tablă cu apă şi bucăți mari de pâine neagră, după care uşa era strâns zăvorâtă. Nu aveau voie să se dea jos şi trebuiau să-şi facă nevoile în colțul vagonului; unde fuseseră îngrămădite nişte paie, femeile protejându-se una pe alta pentru puțină intimitate.

Vagonul era întotdeauna în semiîntuneric, singura lumină filtrându-se prin micile crăpături ale acoperişului.

După trei zile de călătorie, David, care se străduia să rămână vesel, încercă să-i angajeze pe ceilalți în conversație şi-n jocuri de cuvinte, ca să mai treacă timpul. Avea multă grijă de Rachel,

punându-i haina pe umeri când îi era frig, făcându-i loc să se aşeze, când era prea obosită să mai stea în picioare, insistând să accepte din raţia lui de mâncare.

Acest chin îi obosi curând, destul de mult, cu excepţia lui Mameh, care nu făcea altceva decât să privească fix, drept înainte, ca într-un fel de transă. Tateh trebuia să o implore să mănânce, dar părea că uitase de tot ce era în jurul ei, în timp ce fredona o sonată de Chopin şi se legăna înainte şi înapoi ca şi când ar fi fost un metronom care marca timpul.

Moishe îl imita pe Tateh, care părea calm şi fără teamă. Tateh îi împrumutase un briceag şi Moishe îşi ocupa timpul încercând să facă o gaură în peretele gros al vagonului. Nu era uşor şi îşi dorea să fie tot atât de puternic ca şi Tateh.

Odată ajunşi la Trieste, bărbaţii şi femeile fură repartizaţi în camioane şi duşi din gară până la capătul oraşului. Acolo, în faţa unei porţi mari de fier, fixată într-un perete înalt, văruit, care împrejmuia mai multe clădiri de cărămidă, li se ordonă să coboare.

Pe o pancartă, deasupra porţii, se putea citi: LA RISIERA DI SAN SABBA.

— Ce înseamnă asta? întrebă Moishe.

— La Risiera, înseamnă fabrică de orez, spuse David. Poate că o să ne dea ceva de mâncare.

Nimeni nu râse.

În timp ce se îndreptau spre poartă, Moishe văzu un coş înalt, care scotea valuri de fum negru înspre cerul senin. Apucă mâna tatălui său şi fu surprins să constate că zvâcnea. Se uită în sus, spre faţa lui, şi îi văzu barba tremurând. Pentru prima dată de la începutul călătoriei lor, Moishe simţi că urma să se întâmple ceva îngrozitor.

Înaintară pe două rânduri, de-a lungul unui drum îngust, acoperit cu pietriş şi li se ordonă să se alinieze în curte, pentru inspecţie. Comandantul lagărului, înalt, zvelt, neavând mai mult de patruzeci de ani, se plimbă înainte şi înapoi, întorcându-se graţios pe călcâie şi studie colecţia de prizonieri cu nişte ochi electrizanţi.

Mâna lui subţire şi înmănuşată biciuia nervos cu cravaşa, în timp ce dădea ordine ajutanţilor săi.

Evreii, prea înspăimântaţi ca să obiecteze, fură lepede împărţiţi în grupuri diferite. Tăcerea sinistră care plutea în aer fu uneori

întreruptă de câte un oftat înăbuşit. Primii fură duşi femeile cu copiii, bolnavii şi bătrânii. Moishe o văzu pe Mameh în acel grup, târându-se ca o somnambulă.

— Unde merge? întrebă el, dar Tateh o privi pe Mameh şi murmură o rugăciune ebraică.

Urmară bărbaţii care părea buni de muncă. Tateh, Moishe şi David fură duşi cu ei. Moishe privi locul în care stătea Rachel, împreună cu alte femei tinere şi îl văzu pe comandant vorbind unuia dintre adjutanţii săi, în timp ce arăta înspre ea. Ofiţerul o luă politicos pe Rachel de braţ şi o conduse spre o maşină care aştepta. Surprins, la auzul unui strigăt înăbuşit, care venea de lângă el, Moishe se întoarse şi îl văzu pe David, cu ochii măriţi de groază, muşcându-şi mâna strânsă puternic în pumn.

Din ziua aceea începură o existenţă de necrezut. Fură cazaţi în camere strâmte, şase bărbaţi într-o despărţitură unde, cândva, fusese stocat orezul nealbit. Deseori, noaptea, Moishe se trezea la zgomotul uşilor de fier trântite şi la strigătele prizonierilor târâţi afară.

În timpul zilei, urla muzica – valsurile lui Strauss erau preferatele comandantului. Fumul negru ieşea tot timpul din coşul înalt.

La început, Moishe nu dormi aproape deloc, sărind în sus la fiecare nou şi îngrozitor sunet, apoi tremurând, până să se poată controla, ore întregi. Acum, după un an, o haină invizibilă îi acoperea emoţiile, şi nici măcar nu mai plângea când se gândea la Rachel şi la Mameh.

Neîncetatul coşmar părea o rutină. Cel puţin el şi cu Tateh erau împreună.

David fusese cu ei un timp, până când fu trimis să lucreze într-un atelier de lemnărie. Tateh suda, iar lui Moishe i se dăduse voie să-l ajute, să cureţe şi să stocheze materialele. Gărzile italiene le dădeau voie să doarmă împreună, în atelierele lor, dar, pe timp de noapte, trebuiau să se întoarcă la celula lor aglomerată.

Moishe purta numai îmbrăcămintea cu care venise, acum zdrenţuită şi foarte murdară. Pantalonii deveniseră prea scurţi, iar picioarele erau lungi. Crescuse mult într-un an, dar Tateh părea să se fi micşorat. Tateh era foarte slab acum; tuşea mereu şi părea să fi intrat într-o lume a lui, departe de realitate.

Moishe privea mereu picioarele care treceau, sperând să vadă pantofii maro cu şireturi galbene pe care mama sa îi purtase în ziua în care au sosit.

Moishe stătea la locul său obişnuit, privind printre barele ferestrei de la subsol. Auzea, de departe, zgomotul camioanelor, apoi vedea roțile motocicletelor trecând în viteză, urmate de multe perechi de picioare obosite. Aceasta însemna că sosise un nou grup de prizonieri. Tatăl său era indiferent la tot ce se întâmpla afară. Muzica răsuna întruna, dar el nu părea să audă nimic. Era absorbit să creeze o nouă sculptură.

— Moishe, la ce te uiți?

— Mă uitam la păsări, Tateh.

— Da, păsările sunt frumoase. Sunt atât de libere. Şi mie îmi place să le privesc.

Mâinile lui nu încetau niciodată să lucreze bucățile de fier.

— Îți mai aduci aminte de barza pe care am făcut-o?

— Da, Tateh, ai pus-o pe acoperişul hambarului.

Tatăl său zâmbi trist, apoi se încovoie într-un acces de tuse.

— Te simți bine, Tateh?

Tatăl său dădu din cap, încercând să-şi recapete răsuflarea.

— Sunt bine, sunt bine.

Şi se întoarse la treabă.

Sudase un soclu din piulițe, cuie şi angrenaje. Acesta, spunea el, reprezenta maşinăria regimului nazist. Din temelie, ieşea torsul unui schelet de bărbat. Brațele îi erau întinse şi bătute în cuie mari pe o cruce din lemn; unul din braț avea o bandă de pânză cu steaua albastră a lui David, capul îi era răsturnat cu fața în sus, mărturisind agonia pe care toți evreii o sufereau în mâinile naziştilor. Printre coastele întunecate, care formau cutia toracică, putea fi văzut un bănuț de aramă, sufletul lui.

Munca părea că-l extenuează pe Tateh. Moishe era îngrijorat în privința lui, dar ce putea face? Suspină şi se întoarse înapoi la fereastră.

Deodată, parcă de nicăieri, un copilaş care abia învățase să meargă veni alergând şi alunecă pe pietrişul din fața ferestrei.

Instinctiv, întinse mâinile printre bare, ca să-l ajute. Chiar atunci, o cizmă neagră, cu ținte, izbi ca un ciocan capul copilului. Mica scăfârlie explodă, sânge şi creieri împrăştiindu-se peste tot.

Moishe simți ace ascuțite alergându-i prin piele. Închise ochii.

Încet, îşi dădu drumul de la pervaz şi merse în spate, să adune resturile care zăceau în jurul sculpturii. Tatăl său, încă tuşind, însemna pe scândura de lângă braţele întinse cuvântul ebraic *Adamai* (Dumnezeu).

— Tateh, de ce nu-i opreşte Dumnezeu pe oameni, să nu facă rele?

Tatăl său puse dalta jos.

— Dumnezeu a renunţat la puterea sa asupra omului, atunci când i-a dăruit libertatea dorinţei. Omul alege binele sau răul.

— Dar oamenii buni sunt pedepsiţi!

— Nu sunt, Moishe. Uneori, ei suferă.

— Nu suntem noi poporul ales de Dumnezeu?

— Ba da, doar tu ştii asta.

— Atunci de ce El nu ne protejează? întrebă Moishe, ridicând vocea.

Tateh privi fix sculptura sa.

— O va face, o va face, spuse el foarte blând.

Moishe plecă. Pentru prima dată, nu era sigur că Tateh avea dreptate.

Picioarele unui prizonier se opriră în faţa ferestrei de la subsol. Când se lăsară în jos, Moishe văzu o faţă zâmbitoare.

— David!

— Ce mai faci, micuţule Moishe?

— Bine.

— Şi tatăl tău?

— Tuşeşte tot timpul.

— Îmi pare rău să aud asta. Ai grijă de el, Moishe. Ştii ce se întâmplă cu un om care nu mai poate să lucreze.

— Încerc.

— Ascultă... David se uită repede în sus. Asta o să-l înveselească. I-am auzit pe italieni că aliaţii înaintează. Spune-i că războiul aproape s-a terminat. Cu voia lui Dumnezeu, o să ieşim de aici în câteva luni.

Moishe apucă amândouă barele şi-şi apăsă şi mai mult faţa curioasă.

— Eşti sigur?

David dădu din cap, cu gura până la urechi.

— Spune-i că... Rachel e bine.

— Ai văzut-o?

— Da. Săptămâna aceasta fac rafturi pentru cărți, în casa comandantului. Îi trimite toată dragostea ei.

— Oh, asta o să-l facă Tateh fericit.

— Şi, Moishe… David ezită. Când totul o să fie gata, vreau ca tu să fii cavalerul meu de onoare.

— Cavaler de onoare? repetă Moishe, nesigur că înțelegea bine.

— Da, la nunta mea. Aruncă, din nou, o privire rigidă peste umăr. O să mă însor cu sora ta.

Şi apoi fața îi dispăru.

Moishe se repezi în spatele încăperii, țipând.

— Tateh! Tateh! David tocmai…

Amuți.

Doi gardieni nemți târau afară trupul inert al tatălui său.

Tatăl său fusese întotdeauna atât de puternic şi protector. Cât de slăbit părea acum, privind neajutorat, ochii lui nedezlipindu-se de fața lui Moishe.

— Nu! urlă Moishe, repezindu-se la unul din gardieni care, cu o lovitură de braț, îl trimise clătinându-se în sculptura de fier.

Amețit, Moishe aşteptă ca cizma cu ținte să-i zdrobească scăfârlia. Leşină.

Când se trezi, Tateh dispăruse. Îşi duse mâna la capul care-l vâjâia şi simți ceva lipicios. Zăcea într-o baltă de sânge. Fața crucifixului părea că se uită fix la el.

David potrivea cu grijă biblioteca, în nişa din dormitorul comandantului. Era pentru colecția de cărți legate în piele ale lui Goethe, Nietzehe şi Schopenhauer. Camera era spațioasă, mobila germană masivă avea ornamente sculptate, iar ferestrele înalte, batante, erau acoperite cu o draperie de catifea, maro-închis, legată cu panglici groase de saten.

Când Rachel intră, cu ramele din argint pe care le lustruise în bucătărie, David puse jos ciocanul. Se duse direct la masa de lângă patul cu baldachin şi începu să aranjeze cu grijă pozele ofițerilor în uniformă, într-o anumită ordine.

— Rachel, şopti David.

— Şşş. Te-ar putea auzi cineva.

David închise uşa şi veni la ea.

— David, te rog, este prea periculos.

Ignorându-i rugămintea, îi cuprinse fața cu mâinile şi, o sărută.

— Eşti frumoasă.

Nervoasă, Rachel apucă şorțul care-i acoperea uniforma în dungi, de cameristă.

— Nu, David, nu…

Îi mângâie părul lung şi negru.

— I-am spus lui Moishe ce simt pentru tine. E mai uşor să-i spun lui decât ție.

Ochii ei mari şi întunecați se umplură de lacrimi când îi privi fata sinceră.

— Nu plânge, Rachel. Îi luă mâinile într-ale lui şi le ținu strâns. Te iubesc. O să am grijă de tine. Numai să ai încredere că vom fi împreună. Nu va dura mult.

Tocmai atunci uşa se deschise, trântindu-se, iar el se îndepărtară.

— Ai terminat?

Comandantul stătea în cadrul uşii, cu ordonanța în spatele său.

— Nu, domnule. David traversă camera, până la bibliotecă. O să mai dureze câteva ore. Vocea îi era puțin nesigură.

— Eşti gata acum.

David părăsi camera fără să se uite înapoi, iar ordonanța îl urmă, închizând uşa după el. Comandantul şi Rachel rămaseră singuri.

Comandantul îşi dădu jos chipiul şi mânuşile, le puse pe birou, se aşeză şi începu să răsfoiască nişte documente.

— Domnule Comandant. Rachel se apropie de el, cu mâinile împreunate ca într-o rugăciune şi tremurând toată. Îmi cer scuze pentru David.

— Scuzele nu sunt necesare. Înțeleg. Este greu pentru un bărbat să reziste unei femei drăguțe.

— Nu, nu, David îmi spunea numai că l-a văzut pe fratele meu.

— Rachel, dacă ai vreo întrebare despre cei din lagăr, ar trebui să mi-o pui mie. Tonul său, de comandă, fără să fie aspru, era aproape plăcut.

— Da, domnule Comandant.

— Rachel. Puse deoparte actele. Ochii săi, de un albastru intens, păreau mai blânzi. Se lăsă pe spate în scaun. Nu fi atât de speriată. Nu sunt un monstru. Nu te-am tratat eu bine?

— Ba da, domnule Comandant.

— Spune-mi, câți ani are fratele tău?
— Doisprezece, domnule Comandant.
— Suficient de mare ca să lucreze la bucătărie?
— Da, da, domnule Comandant.
Râdea printre lacrimile care acum îi curgeau pe față.
Comandantul zâmbi.

Lui Moishe i se dădu o cămaşă curată, o salopetă şi un pat în camera mică a lui Rachel, de lângă bucătărie. Îl lăsa să se strecoare lângă ea, şi atunci erau iarăşi împreună, aşa, ca la fermă. Îi povesti despre Tateh. Vorbiră despre Mameh, pe care nu o mai văzuseră din prima zi. Ştiau ce se întâmplase cu amândoi.
— Puteam să-i salvez, şopti Rachel.
— Tu? Cum?
— Puteam să-i aduc să lucreze aici.
— De ce n-ai făcut-o?
— Pe atunci nu ştiam că pot.
În pat cu Rachel, Moishe observă că doi sâni plini înlocuiseră umflăturile. Dar nu spuse nimic, de teamă să nu fie trimis în patul lui.
— Rachel?
— Ce mai e Moishe? suspina ea.
— Te căsătoreşti?
Se întoarse ca să-l privească.
— Ce tot vorbeşti?
— David mi-a spus că o să-i fiu cavaler de onoare.
Rachel râse şi-l sărută pe frunte.
— Da, spuse ea, dacă zvonurile sunt adevărate, şi scăpăm de aici. Vom fi împreună. David şi cu mine vom avea grijă de tine, Moishe.

Deseori, Rachel se scula în timpul nopții, îşi arunca un şal peste cămaşa de noapte şi ieşea din cameră. Moishe adormea, de obicei, înainte ca ea să se întoarcă. Se întreba ce trebuia să lucreze atât de târziu, iar când o întreba, nu-i dădea niciodată nici un răspuns.
În timpul zilei, în timp ce Rachel era sus, făcând curățenie în camerele comandantului, Moishe lucra la bucătărie. Era o cameră mare, pardosită cu cărămidă şi avea sobe turnate din fier. El

stătea la masa lungă, de pin, curățând cartofi. Mai trebuia să curețe oalele şi cratițele şi să frece podeaua. Îi plăcea să stea în bucătărie. Mirosul mâncării era liniştitor şi se simțea în siguranță.

Rachel îl avertiză să nu treacă niciodată de gardul care înconjura casa comandantului. Dar, ori de câte ori mergea la depozitul de lemne, nu se putea abține să nu arunce o privire printr-o gaură din gard. Îi privea pe evreii slăbiți din lagăr, care se târau în zdrențele lor. Deseori, le arunca peste gard bucăți de pâine pe care le fura de la bucătărie şi apoi, repede, alerga înapoi în casă.

Într-o noapte, întrebă:

— Rachel, ce crezi, oare comandantul are un ciob din oglinda diavolului în inimă?

— Nu, Moishe, nu cred.

Rachel se opri, ca şi când ar fi cântărit ce-ar fi putut să mai spună.

— Este un om bun. Îmi pare rău pentru el. Este soldat, dintr-un lung şir de ofițeri de carieră. Nu face decât să execute nişte ordine.

— Dar omoară oameni, aici.

— Acesta este războiul, Moishe, asta fac ei când capturează soldați inamici.

— Dar noi nu suntem soldați inamici, insistă Moishe. Ce au cu oameni ca noi?

Vocea lui Rachel abia se auzi.

— Suntem aici pentru că suntem evrei.

Pentru un timp nu-şi mai spuseră nimic, apoi Moishe rupse tăcerea.

— Hai să nu mai fim evrei.

— Ce tot vorbeşti acolo?

— Tocmai ai spus că suntem aici pentru că suntem evrei. Aşa că, hai să nu mai fim evrei.

— Ne-am născut evrei. Ție ți s-a dat numele lui Moishe, marele nostru conducător. Întotdeauna o să fim evrei. Acum, culcă-te.

Moishe se acoperi strâns cu pătura. Privi în întuneric şi se gândi că nu mai vrea să fie evreu. Spera ca Rachel să nu-i poată auzi gândurile.

Simțindu-se din ce în ce mai în largul său, datorită noului mediu, Moishe se simțea în acelaşi timp şi mai îndrăzneț.

Într-o noapte, după ce Rachel se furişă din camera lor, sări din pat şi o urmări. O văzu ieşind din bucătărie şi închizând uşa în urma ei.

Aşteptă un moment; apoi o deschise puțin. Nu putea să-şi creadă ochilor. Rachel urca liniştită pe scara interzisă. Moishe scoase capul şi văzu un soldat neamț stând lângă scară. Rachel continua să meargă.

Oare nu-l vedea? Se gândi Moishe. Era chiar în fața ei. Vru să strige: „Întoarce-te, Rachel", dar înghețase de frică.

Rachel trecu pe lângă soldat, care nu se mişcă şi nici nu spuse nimic.

Moishe se grăbi înapoi în pat, dar nu putu să adoarmă. Stătu întins ore întregi, cu inima bătând. Când o auzi pe Rachel întorcându-se, în linişte, era deja ziuă. Moishe nu putea înțelege, dar ştia că Rachel făcea ceva despre care el nu putea să o întrebe.

Apoi ea încetă să mai iasă din cameră noaptea şi nu-i mai dădu voie să se furişeze în pat cu ea. Lui Moishe îi lipsea căldura trupului său, dar ştia că Rachel nu se simțea bine. De mai multe ori, dimineața, o văzu repezindu-se în curte, ca să vomeze.

Era primăvara lui 1945. David avusese dreptate, aliații erau aproape. Gardienii italieni erau nervoşi, şuşotind mereu între ei. Tot mai multe fricțiuni apăreau între ei şi nemți. Comandantul grăbea programul execuțiilor. Crematoriul funcționa acum tot timpul, iar fumul ieşea zi şi noapte.

Munca de rutină a lui Moishe continua. Planta roşii în grădină, săpând cu răbdare o gaură mică pentru fiecare răsad. La un moment dat, tăcerea obişnuită a lagărului fu întreruptă de larma unor voci care țipau.

Privi iscoditor prin crăpătura gardului şi văzu prizonierii grăbindu-se dintr-o baracă într-alta. Ce se întâmpla?

Speriat, Moishe apucă coşul cu răsaduri şi se grăbi spre bucătărie. Fu aproape trântit la pământ de doi gardieni italieni care bolboroseau şi gesticulau, în timp ce mergeau spre un camion oprit la poarta lagărului. Mercedes-ul comandantului aştepta în fața casei, cu motorul pornit şi şoferul în spatele volanului.

Deodată, David apăru alergând spre Moishe şi strigând:

— Suntem liberi! Suntem vii! Americanii sunt pe drum, încoace!

Se repezi spre Moishe, care încă ținea coşul cu răsaduri, îl luă

în braţe şi îl sărută pe amândoi obrajii.

— Suntem liberi, Moishe! Am supravieţuit!

Îi dădu drumul, apoi întrebă:

— Unde e Rachel?

— Trebuie să fie înăuntru.

David se repezi spre uşa din faţa casei, care tocmai atunci se deschise, făcând loc comandantului. Rachel era în spatele lui, în hol. Cei doi bărbaţi se înfruntară. Moishe rămase ţintuit. David îi spuse ceva lui Rachel, dar Moishe nu putu înţelege. Comandantul se uita la ea, peste umăr. Apoi, întorcându-se ridică braţul şi se îndreptă spre David. O armă explodă. David se clătină pe picioare, apoi căzu pe spate. Corpul lui zvâcni, apoi se linişti.

Comandantul păşi calm peste David şi urcă în maşină.

Moishe nu fu în stare să se mişte până ce zgomotul maşinii dispăru. Inima îi bătea puternic. Porni spre casă, apoi se opri, incapabil să treacă peste trupul însângerat. Rachel dispăruse. Cuprins de panică, ocoli pe la bucătărie. Înăuntru, prizonierii, ţinându-se în braţe, râdeau şi plângeau. Moishe lăsă coşul cu răsaduri.

— Rachel! strigă el acoperind zarva. Nu era acolo. Cămăruţa era şi ea goală. Alergă spre holul principal.

— Rachel! strigă el din nou. Nici un răspuns. Partea aceea a casei era plină de o tăcere apăsătoare.

Dinspre lagăr, putu auzi strigătele de fericire ale evreilor care scăpaseră de cuptoare.

La capătul scării interzise, ezită, apoi o luă la fugă în sus, păşind din două în două trepte. La capăt, ezită din nou. Avea două uşi în faţă, amândouă închise. Răsuci clanţa, încet. Prima cameră era goală.

Apoi deschise ce-a doua uşă, spre dormitorul comandantului.

Şi acolo o găsi, spânzurată de tavan, cu un şnur de draperie în jurul gâtului. Ţipătul lui îngrozitor răsună în casa goală.

— Rachel!

Mâna lui Moishe părea pierdută în cea a soldatului, mare şi negru, cu o faţă zâmbăreaţă, care îl scotea afară din lagăr. Americanul încerca să comunice cu el, arătând înspre pieptul lui Moishe.

— Evreu, Jude?

— Nu, dădu Moishe din cap.

Soldatul continua să se uite la el, întrebător. Moishe arătă cu degetul spre el însuşi.

— Țigan…

— Nume? întrebă soldatul. NUME?

— Daniel, spuse Moishe, amintindu-şi de unul din țiganii din lagăr.

— Oh, Danny, băiatule! rânji soldatul.

Moishe îşi lăsa în urmă toată familia, moartă. Avea aproape treisprezece ani. Era exact vârsta potrivită pentru Bar Mitzvah, ceremonia care urma să-l facă bărbat. Dar el nu mai era evreu.

Capitolul 2

1980, Lagărul de refugiaţi. San Sabba, Trieste, Italia

Fata cu un corp sugerând o maturitate cu mult dincolo de cei treisprezece ani ai săi, se îndrepta spre gardul înalt, care-i despărțea pe bărbați de femei. Apucă sârma în mâini, apărându-şi fruntea de verigile de oțel. Trăsăturile erau fragile, senzuale, ochii, deosebit de mari, părând îngrijorați. Unde era Valentin?

Scăpaseră împreună din Polonia şi acum, de aproape de săptămână, fuseseră despărțiți.

Valentin era înalt, spera să-i observe capul blond dominându-le pe celelalte. Iscodi prin gard şi chemă un bărbat care trecea prin apropiere.

— Îl cunoaşteți pe Valentin?

Acesta dădu din umeri, dar se apropie. Îi arătă o schiță a lui Valentin, pe care o făcuse în carnețelul ei. Acesta dădu iarăşi din umeri. Oftă cu tristețe.

Se plimbase de-a lungul gardului în fiecare zi, de când sosise în acel lagăr de refugiați.

Unul dintre supraveghetorii italieni o bătu pe umăr.

— *Andiamo!* Hai înspre clădirea ta.

Se întoarse încet, dându-i ascultare fără voia ei. Drept în față, amenințând, se vedeau rămăşițele bizare de crematoriilor care fuseseră folosite pentru a-i incinera pe evrei, în urmă cu patruzeci de ani.

Se cutremură, gândindu-se la ce se întâmplase odată, aici, şi acum locul acesta straniu era un refugiu pentru oameni ca ea.

Trecu pe lângă o clădire pe care scria *Dincolo de linia permisă* şi observă o uşă întredeschisă. Înăuntru, un coridor întunecat o conduse într-o cameră plină cu bănci, aşezate cu faţa spre un podium pe care era o masă. O sală de judecată? Tocmai voia să plece, când zări ceva strălucind într-un colţ îndepărtat.

Se apropie. Era o bucată de fier, ruginită şi acoperită cu praf; un fel de crucifix. Îi amintea de Christos pe cruce, din biserica de la Brodki. Urât, cu nişte cuie grosolane fixând braţele alungite pe scândură. Litere ciudate, pe care nu le putea citi, erau scrise deasupra unuia dintre braţe şi o stea albastră, decolorată, era înfăşurată în jurul celuilalt.

Deschise carneţelul cu schiţe şi începu să deseneze. Era absorbită de acest obiect curios, când a auzit o voce strigând „Luba".

Fără tragere de inimă, închise carneţelul şi ieşi. Mama ei, o femeie tânără, nu mult mai înaltă decât ea şi semănând puternic cu fiica ei, stătea lângă ea, cu mâinile în şolduri.

— Te-am căutat peste tot. De ce nu poţi să stai şi tu într-un loc? Am veşti bune.

Adâncită în propriile gânduri, Luba nu răspunse.

— M-ai auzit? Am aranjat, în sfârşit, să-l contactez pe tatăl tău în Australia. Avem o şansă să ajungem acolo.

— Nu am tată.

— Încetează să mai vorbeşti aşa.

Mergeau înapoi spre clădirea lor, privirea supraveghetorului urmărindu-le, lipită parcă, de silueta voluptoasă a mamei.

— Ce făceai, tot îl mai căutai pe Valentin? Ah, Luba, uită-l pe vagabondul acela de circ.

— Niciodată. Îl iubesc.

— Nu-l iubeşti pe el, ci circul. Te-ai îndrăgostit de circ şi de carusel de când erai fetiţă.

Luba întoarse capul spre mama sa. Apoi spuse foarte blând:

— Îmi doresc numai să fi fugit cu circul atunci când am avut ocazia.

Şansa venise cu patru ani în urmă.

În primăvara aceea, caravana unui circ sosise în oraşul Brodki.

Locul viran de la periferia micului oraş polonez fusese transformat într-o țară a fanteziei în miniatură, cu vagoane colorate şi steguleţe şi doamne şi domni în costume, muzica veselă a flaşnetei aducând oameni din toate satele din jur. Caruselul se învârtea şi copii țipau de încântare.

Luba îşi petrecea tot timpul privind repetițiile trupei pe sârmă. Alergau pe sârmă, stăteau pe scaune în echilibru, săreau unul peste celălalt. Era fascinant. Iar ei au adoptat-o, încântați de entuziasmul ei. Uneori o plimbau cu ei pe sârmă, ținând-o cu grijă când se clătina dintr-o parte în alta.

Era hotărâtă să încerce singură, dar când se uită în jos, de pe platforma aflată la cincisprezece metri deasupra pământului, îi fu frică. Îşi muşcă buza şi apucă strâns bara de balans.

Puse un picior pe sârmă, apoi pe celălalt. Se legănă puțin.

După pasul următor, şovăi, alunecă şi căzu în brațele lui Josef, tatăl trupei. Panica se risipi, în timp ce se ghemuia la pieptul lui.

— Încearcă din nou, îi spuse el cu fermitate. Şi nu te uita niciodată la picioare.

O ajută să urce pe platformă. Unul din membrii trupei îi întinse bara.

De data aceasta stătu relaxată. Privi drept înainte, întocmai cum i se spusese. Niciodată să nu te uiți la picioare!

Nu-l putea vedea pe Josef, mergând pe sub ea, privind în sus cu admirație. Dar îi putea simți prezența, şi o făcea să se simtă sigură. Ştia că o va prinde, dacă se întâmpla să cadă.

Restul familiei privea de pe margine cum, într-un maieu de balerină, prea mare pentru trupul ei de nouă ani, cu materialul atârnând în jurul picioarelor, continua să meargă.

— Relaxează-te, spuse Josef cu o voce calmă. Nu privi în jos, adăugă el sever.

Ajunse la mijlocul sârmei, emoționată, dar fără să-i mai fie teamă. Puse un picior în fața celuilalt. Când ajunse pe platforma opusă, izbucniră într-un chiot de bucurie.

Josef luă bara. O ajută să coboare scara şi o sărută.

Ceilalți se îngrămădiră în jurul ei, felicitând-o şi spunându-i că ar trebui să se alăture trupei.

Era atât de fericită.

Luba iubea circul, sunetul flaşnetei, caii caruselului, cu salturile lor sălbatice, coamele zburând în sus şi în jos, în cerc,

mergând nicăieri. Îşi imagina că atunci când caruselul era încuiat, caii coborau încet de pe el şi alergau în jurul lui, complet liberi. Apoi, chiar înaintea zorilor, ei galopau înapoi la locurile lor. Şi totul fără nici cel mai mic zgomot.

Îşi imagina că o să-şi adune lucrurile şi că o să meargă cu circul, atunci când acesta va părăsi oraşul. Bineînțeles, nu-i va spune nimic mamei sale.

Alergă spre casă, pe cât de repede o putură duce picioarele.

Era o seară rece, iar răsuflarea ei întretăiată scotea aburi. Se mira tot timpul că nu erau fierbinți, ca aburul de la ceainic.

Ajunse în strada sa şi dădu colțul îndreptându-se spre a patra căsuță de la capăt, zugrăvită în gri, ca şi celelalte, cu numai două camere, una în față, cealaltă în spate şi o altă căsuță în curte. Se repezi în bucătărie şi se opri. O farfurie adâncă, cu portocale, stătea pe masă. Se uită la fructe cu ochii măriți.

— Portocale! De la piața neagră! Trebuie că s-a întâmplat ceva, minunat.

Numai tata aducea acasă portocale.

— Tată! Mamă!

Nici un răspuns. Îşi vârî capul în camera din spate, care era atât sufragerie cât şi dormitor. Mama sa stătea în picioare, lângă fereastră, uitându-se fix la o bucată de hârtie. Tata nu era cu ea, numai unchiul Felix. De fapt, nu îi era chiar unchi, ci doar prieten de-al tatălui său.

— Nu plânge Magda, îi spuse Felix, cu brațul în jurul umerilor ei.

Ea continuă să privească fix bilețelul din mâna ei.

— Mama, ce s-a întâmplat?

Înainte ca mama ei să poată răspunde, se auzi o bătaie puternică şi uşa din față fu trântită la perete.

Patru milițieni, toți cu mustăți, intrară, masivitatea lor umplând cămăruța.

— Unde este Adam Woda?

— Soțul meu nu este aici.

— Unde este?

— E la rude, se bâlbâi Magda, în Varşovia.

— O să verificăm asta. Tu vii cu noi.

— Ce vreți de la mine?

Magda se dădu înapoi, apucând mâna Lubei. Luba simți

bileţelul apăsat în palma ei.

— Vino!

Magda se uita la fetiţa ei. Luba tremura.

— Vă rog, lăsaţi-mă să duc copilul la sora mea.

Unul dintre miliţieni o înşfăcă brutal, de braţ şi o îmbrânci afară; altul luă două portocale, în mâna lui mare şi păroasă

— Magda, strigă Felix, o să stau eu cu Luba.

Maşina miliţiei porni. Mama ei nu-i spuse un cuvânt. Luba deschise mâna încleştată şi privi bucata de hârtie mototolită.

— E de la tatăl tău, îi explică Felix. A dezertat din armată şi a fugit din Polonia. A plătit pe cineva să aducă coşul cu portocale şi un mesaj.

Luba citi nota scurtă.

Vă iubesc foarte mult. O *să fim foarte curând împreună. Vă promit.*

Luba încerca să înţeleagă ce se întâmplase. Miliţia o luase pe mama. Tata plecase. Totul se întâmplase atât de repede. În urma lor, nu rămăseseră decât câteva portocale, cumpărate de pe piaţa neagră.

— Nu fi îngrijorată. Totul va fi bine. Nu o să te las singură.

Luba îi zâmbi. Când îi zâmbi şi el, un băţ de chibrit apăru dintre dinţii lui strâmbi. Îi plăcea de el. Se juca cu el şi o făcea întotdeauna să râdă.

În noaptea aceea, Luba se răsuci în patul ei din ceea ce fusese odată cămară pentru bucătărie. Îi rugase pe mama şi tata să-i facă din ea o cameră a ei, ca să se simtă şi ea mare. Acum, după tot ce se întâmplase, se simţea singură şi speriată.

Era atât de frig.

Se sculă şi intră în camera părinţilor. Felix aranjase dormeza şi stătea întins, treaz. O văzu tremurând, în cămăşuţa ei de noapte şi ridică un colţ al păturii. Ea se ghemui lângă el.

— De ce nu dormi? spuse el.

— Mi-e frică. Pot să stau aici?

— Sigur, spuse el, zâmbind, şi o trase mai aproape.

— Hai să ne jucăm, şopti Luba.

El nu spuse nimic.

— Te rog unchiule Felix.

— Bine, spuse el somnoros.

O gâdilă uşor sub braţ şi ea începu să chicotească.

— Acum, gâdilă-mă tu pe mine, spuse el.

Luba îi gâdilă subțiorii.

— E rândul tău, spuse şi se întinse pe spate.

Felix îi trase cămaşa de noapte şi, încet, începu să-i gâdile burta. După un timp se opri şi se lăsă pe spate, iar Luba îl gâdilă pe stomac, Felix râse.

— Destul.

— E iarăşi rândul tău, chicoti Luba.

Acum Felix îi atinse uşor interiorul coapselor. Era o senzație plăcută. Apoi mâna lui Felix se mişcă mai sus.

Nu o făcea să râdă, dar îi plăcea şi stătea.

— Acum tu, Luba, spuse Felix, desfăcându-şi picioarele.

Ea simți ceva lung şi tare.

— Ce-i asta? întrebă.

Felix respira greu.

— Degetul meu, spuse el, în sfârşit.

Luba râse. Bineînțeles că ştia că nu era degetul lui, dar îi plăcea să-l atingă. Simțea cum se măreşte. Îi luă mâna într-a lui şi continuă să o plimbe în sus şi în jos.

— Doare unchiule Felix?

— Nu, nu, răspunse el cu răsuflarea întretăiată.

Îi simți degetul întărit şi pulsând. Şi când Felix gemu, simți un lichid cald şi lipicios pe mâna ei. Apoi el se linişti, iar degetul încetă să-i mai pulseze, părând mai moale. Luba era fascinată.

Îi şterse mâna cu cearşaful, o luă în brațe şi o duse înapoi, în patul ei. Moțăia deja şi adormi imediat.

După câteva zile, poliția o eliberă pe Magda. Dar nu renunțaseră să o hăituiască, întrebând-o pe unde se află Adam. Anul acela fu îngrozitor pentru ea – continue bătăi în uşă, la orice oră din zi şi din noapte, interminabile interogatorii la sediul poliției. Îi era recunoscătoare lui Felix, că avea grijă de Luba ori de câte ori o lua poliția. Micuța Luba, cu ochii ei mari, uscați, nu plângea şi nu țipa niciodată. Era pur şi simplu zăpăcită de lucrurile ciudate care se tot întâmplau.

Într-o zi, în timp ce se plimba pe stradă cu mama ei, un vecin, care fusese secretarul celulei de partid din cartier, se îndreptă spre Magda şi o scuipă.

— Soțul tău e un trădător.

Alta dată, o femeie o pălmui pe Magda peste față şi-i şuieră

printre dinți:

— Ține-te departe de bărbatul meu.

După un an, poliția o lăsă în sfârşit în pace, dar oraşul nu.

Cum mai bârfeau! Magda nu făcea nimic să merite toată această bârfă, avea întotdeauna grijă să-şi ascundă trupul frumos sub o bluză lălâie şi încheiată până la gât, şi se asigura ca picioarele să-i fie acoperite de o fustă lungă. Nu se machia şi-şi aduna părul într-un coc mic.

Dar fiecare nevastă vedea o amenințare într-o femeie atrăgătoare şi părăsită de un soț trădător. Era greu pentru Magda să-şi găsească de lucru. Nu ar fi avut suficienți bani nici pentru mâncare, dacă sora Magdei nu le-ar fi trimis câte ceva de la țară. Nu era mult, fructe şi legume, şi, uneori, o bucățică de carne, sau un pui slab.

Copiii erau cruzi cu Luba.

— Tatăl tău o să fie împuşcat, o necăjeau ei.

În sfârşit, sosi o scrisoare de la Adam. Era într-un lagăr de refugiați, în Turcia, lângă Istanbul.

— Mulțumesc lui Dumnezeu că este viu!

Magda era emoționată şi uşurată, în timp ce-i citea bilețelul Lubei.

„Draga mea soție, dragul meu copil, vă iubesc pe amândouă. În curând o să plec în Australia. Găsiți-vă o modalitate să ieşiți de acolo. O *să fim împreună.* O *să avem o viață mai bună. Vă iubesc pe amândouă şi mă gândesc tot timpul la voi.”*

Adam

Magda o îmbrățişă pe Luba.

— Hai să facem planuri. În primul rând, avem nevoie de bani. Dolari americani. Trebuie să mergem într-un oraş mare ca Gdansk, Varşovia sau Cracovia, unde poți găsi de lucru, şi unde sunt turişti străini. Apoi o să găsim o cale să fugim.

Magda se stabili la Cracovia, lăsând-o pe Luba la sora ei, la țară.

Îi dădu o pereche de pantofi noi, verzi, din piele de antilopă, ca dar de despărțire, promițându-i că va trimite după ea într-o lună.

Dar, când veni vremea să se ducă la mama ei, Luba se urcă în tren fără tragere de inimă. Circul se întorsese în oraş şi ea îi simțea atracția hipnotică. Trenul pufăia, departe de orăşelul

Brodki, unde îşi petrecuse primii nouă ani ai vieţii ei. Cu sufletul plin de tristeţe, închise ochii în timp ce trenul trecea pe lângă circul cu vagoanele pictate în culori vesele. Voia să fie cu ei, cu Josef şi familia lui. Dar, în curând, trenul începu să meargă din ce în ce mai repede, iar circul dispăru din vedere.

Magda aştepta pe platforma aglomerată din Cracovia. Când o văzu pe Luba ducându-şi toate lucrurile într-un geamantan mic, de carton, încălţată cu pantofii ei verzi, din piele de antilopă, se repezi la ea şi o îmbrăţişă.

— Micuţa mea Luba! Copilaşul meu!

Magda plângea de fericire.

Luba nu plângea. Se holba la clădirile înalte, atât de înalte încât acoperişurile dispăreau într-un fel de ceaţă, neputându-şi imagina cum de nu se prăbuşeau. Şi atât de multe maşini! Mama ei o trăgea de mână pe lângă o parcare. Luminile străzii se aprindeau în amurg. La Brodki nu erau lumini pe stradă.

Magda continua să smiorcăie. Luba nu înţelegea. De ce era mama ei atât de emoţionată? Nu vedea nici un motiv de plâns.

— Draga mea, eşti atât de liniştită. Trebuie că eşti adormită. O să-ţi dau ceva să mănânci şi apoi, la culcare.

Pentru prima dată, Luba se uită mai bine la mama ei. Părea alta, rujată şi dată cu rimel. Decolteul bluzei era mai adânc, dezvelindu-i o parte din pieptul plin.

— Eşti drăguţă, spuse Luba, impresionată.

— Mulţumesc, spuse Magda, roşind. Şi tu arăţi minunat, Luba. Sunt aşa de bucuroasă că eşti iarăşi cu mine. Ce ţi-ar place să mănânci?

— Nu prea mi-e foame.

— Atunci, mai bine te culci. Mâine o să stăm mult de vorbă şi o să-ţi arăt Cracovia.

Lubei îi plăcea cum îi vorbea mama ei, mai mult ca o prietenă. Cum îşi croiau drum de-a lungul străzii, Magda făcu semne unui grup de bărbaţi. Avea, în mod evident, mulţi admiratori. Luba era mândră de mama ei. Nu-şi dăduse seama cât de drăguţă era.

— Nu e departe de aici, spuse Magda.

Mergeau de mână, trecând pe lângă blocuri înalte, construite după război, printre clădiri vechi, stil baroc. Ajunseră la Rynek, o piaţă pătrată, pavată cu pietre, închisă traficului şi plină cu

standuri de-ale negustorilor. În mijloc se afla o clădire cu ornamente care, spunea Magda, se numea „Sukiennice" – Hala de Îmbrăcăminte. De aici şi-a cumpărat Copernicus robele, când a locuit în Cracovia, a spus ea. Luba nu era prea atentă; strângea mâna mamei sale, se uita la capetele groteşti şi diforme care se iveau deasupra stâlpilor halei.

— Nu te speria, râse Magda. Nu sunt decât ornamente în formă de capete de balaur.

Agitaţia, priveliştile şi sunetele noi o învăluiră, de-asemeni zgomotul veseliei de la tavernele cafenelelor, mirosurile espresso-urilor. Muzica de acordeon, vocile oamenilor fericiţi, pălăvrăgind în poloneză, franceză, engleză şi multe alte limbi.

În sfârşit, ajunseră la o clădire dărăpănată, cu trei etaje. Treptele largi, din piatră, erau stricate, iar balustrada de fier ruginită. La etajul doi intrară într-o încăpere mică. Avea, într-o parte, un pat demodat, din fier şi unul de campanie de cealaltă parte, iar între ele un birou, cu un reşou aşezat direct pe el şi o chiuvetă de bucătărie alături. Baia comună era la capătul culoarului. Magda puse bagajul Lubei pe patul mic.

— O să dormi aici. Hai să-ţi aranjăm lucrurile. Trebuie să lucrez diseară.

— Unde lucrezi? întrebă Luba.

— E o cameră mică, dar confortabilă, ce zici? spuse Magda, ca şi când nu ar fi auzit întrebarea Lubei.

— Dacă întârzii, mamă, pot să-mi aranjez eu lucrurile.

Magda o privi.

— Eşti sigură că o să te descurci?

— Da.

Iarăşi, lacrimi umplură ochii Magdei, iar ea se aplecă şi o îmbrăţişă strâns.

— Fetiţa mea, sunt atât de bucuroasă că eşti aici. Mi-a fost atât de dor de tine.

— Şi mie, mamă.

— De îndată ce o să avem suficienţi bani, o să găsim o cale să plecăm de aici. O să-l găsim pe tata şi o să fim din nou împreună.

Luba ar fi vrut să răspundă cu entuziasm, dar ceva o reţinea.

— N-o să fie minunat, dragă?

— Da, mamă.

Magda o sărută pe obraji.

— Poți să-ți pui lucrurile în sertar şi apoi să te culci.

O sărută din nou.

Luba putu auzi paşii mamei, grăbindu-se pe scări în jos, apoi dispărând. Se uită în jur, în cameră, pe birou era poza tatălui ei, cu o fetiță pe genunchi. Fetița era Luba. Stătu jos, pe pat, încercând să-şi amintească tot ceea ce se întâmplase. Era o seară caldă şi prin fereastra deschisă, putea auzi toată agitația oraşului. Ascultând toate zgomotele frumoase, îşi ținu răsuflarea pentru moment – asta era, o flaşnetă. Cum mai iubea acel sunet! Îi dădea sentimentul că o să-i placă locul acesta.

În timp ce se dezbrăca, îşi zări trupul în oglinda spartă de deasupra biroului. Îşi puse mâinile pe piept şi formă doi sâni mici.

Da, ceva creştea acolo! Când o să aibă şi ea sâni plini, aşa ca mama ei?! Îşi luă cămaşa de noapte şi se vârî în pat. Stătea întinsă, ascultând sunetele şi gândindu-se la Josef. Îi era dor de el. Oare lui îi era dor de ea? Se gândi la Felix şi gândul acesta o făcu să zâmbească. Deşi, era foarte obosită, nu putea să doarmă. Stătea cu ochii închişi, lăsând gândurile să se rostogolească unele peste altele. Era agitată, speriată, dar bucuroasă că era din nou cu mama ei. Începu să viseze. Cădea printr-un cer albastru şi chiar când începu să se teamă, căzu în brațele lui Josef. Ghemuită strâns la pieptul lui, se simțea în siguranță.

Auzi uşa deschizându-se. Era cât pe ce să spună:

— Mamă, sunt trează, când văzu, în uşa întredeschisă, două siluete, şi nu una. Cealaltă siluetă era a lui Stash, un ghid care vorbise cu mamei ei în stradă.

— Şşt, n-o trezi, şopti Magda.

În lumina obscură, Luba îi văzu îndreptându-se spre pat. Se îmbrățişară. Putea auzi foşnetul hainelor lor, dar nu înțelegea ce-şi spuneau. Din când în când, mama ei chicotea. Luba stătea nemişcată, privind atentă.

Îşi dăduseră jos hainele, iar mama ei stătea pe spate, pe marginea patului, sprijinindu-se în brațe, iar Stash în genunchi, cu capul îngropat între picioarele ei.

Luba se forța să vadă mai mult prin întuneric.

Acum erau în pat. Asculta zgomotele şi privea ciudatele mişcări în umbră, ale trupurilor lor. Auzi un sunet ascuțit, ca o palmă, apoi abia mai putu distinge silueta lui Stash, acoperind-o pe cea a mamei sale.

Mormăituri înăbuşite şi oftaturi veneau dinspre pat.

Luba aproape că nu mai respira. Voia să audă totul.

După un timp, totul fu cuprins de tăcere. Apoi auzi un sforăit uşor.

Când Luba deschise ochii, razele soarelui umpleau toată camera. Mama sa dormea singură. N-a fost rostită nici o vorbă despre vizitatorul nocturn.

Au petrecut două zile făcând turul Cracoviei, mâncând vată de zahăr. Magda îi cumpără Lubei o uniformă de şcoală nouă, un şorţ negru, strălucitor, cu guler alb, rotund şi un ghiozdan mic pentru cărţi.

Dar scurta vacanţă se termină în curând. Luba se îmbrăcă grăbită; urma să se înscrie la şcoală şi era emoţionată la gândul că o să-şi facă noi prieteni. Magda o ajută să-şi împletească părul în două cosiţe şi legă o panglică albă la fiecare capăt. Apoi porniră spre şcoala care se afla lângă o veche biserică catolică. Un preot tânăr, înalt şi slab, îmbrăcat într-o haină lungă şi neagră, stătea în picioare, lângă uşă, ca o santinelă. Faţa lui îngustă era palidă, iar sprâncenele groase şi negre.

Clădirea şcolii părea nouă nouţă şi de patru ori mai mare decât şcoala Lubei din Brodki. Curtea era plină cu copii de toate vârstele, care râdeau, alergau, strigau. În scurt timp, Luba fu înscrisă. Mama ei o sărută, înainte de a se grăbi să iasă în stradă. Luba se apropie fericită de un grup de copii, din curte. Atunci, o fată solidă şi grasă sări în faţa ei, îşi strâmbă nasul a dezgust şi-i strigă:

— Mama ta e o târfă!

Alţi bărbaţi veniră în alte nopţi. Când Magda aducea un bărbat în cameră, Luba rareori dormea.

Găsea acele interludii confuze, dar o excitau mereu.

Uneori, Magda nu venea acasă deloc. Plictisită, aşteptându-şi mama, Luba mâzgălea pe orice fel de hârtie găsea, de cele mai multe ori pe hârtia maro de pungi.

Mâzgălelile ei se transformau în desene elaborate, cu camere fanteziste şi cai din poveşti, cu stele în loc de ochi şi semilune ţesute în coamele lor.

Deseori, dimineaţa, când Luba se trezea, o găsea pe mama ei

încă adormită. Se îmbrăca în liniște şi mergea la şcoală. Ura şcoala. Istoria era plicticoasă. Puțin îi păsa că doamna Curie Sklodovska a descoperit radiul şi că tovarăşul Yury Gagarin a fost primul om în spațiu. Detesta împărțirile lungi. Ea ştia deja să scrie şi să citească în poloneză, aşa că la ce îi mai trebuia acum să învețe şi rusa, şi alfabetul chirilic? Era plictisită şi singură. Odată, o fată a invitat-o la ea acasă – numai o singură dată. Părinții nu voiau să-şi vadă copilul împrietenindu-se cu fata unui trădător şi a unei prostituate.

În cele mai multe dimineți, ca să-i evite pe ceilalți şcolari, Luba mergea la biserică. Stătea liniştită în ultimul rând, inhalând fumul gros de tămâie, plănuind cum să fugă la circ, la Josef. Şi totuşi, în fiecare zi se forța să meargă pe strada care o ducea la şcoală.

Clopotele bisericii bătură. În lumina blândă a dimineții, curtea era liniştită. Cât de goală i se părea! Ultima bătaie a clopotului fu purtată de vânt, în sus, înspre deal. Mai avea o oră până să înceapă şcoala. Luba se întoarse spre uşa deschisă a bisericii şi intră. Jos, în fața altarului, tânărul preot se ruga. Luba s-a aşezat în rândul din spate şi a încercat şi ea să se roage. Lacrimi mari începură să-i curgă din ochi.

Apoi simți o mână puternică pe umărul ei şi o voce calmă spunându-i:

— Ce este, copila mea?

Luba nu putu să răspundă. Se ridică şi se întoarse să plece.

— Vino cu mine, spuse tânărul preot.

Îşi puse brațul pe după umerii ei şi o conduse de-a lungul intervalului dintre rânduri. La altar, se înclină, apoi o conduse în sacristie şi închise uşa.

Camera era mică, mobilată doar cu o masă, două scaune şi mult cărți. Se îndreptă spre un scaun şi se aşeză cu fața spre ea.

— Dumnezeu să te ajute, spuse el cu o voce blândă.

Suspine violente îi scuturară trupul ce îşi vărsa, în sfârşit, tot amarul.

— Vreau să fug Nu-mi place aici. Vreau să merg cu circul. Vreau să fiu cu Josef!

Tânărul preot o ascultă, calm.

Luba îngenunche cu mâinile în poala lui. Îi netezea părul, iar ea se simțea în siguranță, protejată.

— Este dorința Domnului, copila mea.

Vocea îi era foarte blândă.

Ea nu mai plângea. Nu mai era furioasă, nu mai era amărâtă. Își lăsă capul în poala lui și se simți complet relaxată și recunoscătoare.

Preotul continuă să mângâie capul Lubei, iar ea simți ceva tare lângă obrazul ei. Zâmbi – degetul unchiului Felix. Își mișcă încet capul dintr-o parte într-alta. Un geamăt ușor scăpă de pe buzele lui.

Deodată, sări în picioare, cu fața arzând.

— Du-te cu Dumnezeu, spuse el făcând semnul crucii pe fruntea ei.

Nu înțelegea. De ce o concediase atât de brusc? Dar deși din biserică și se îndreptă spre școală.

În dimineața următoare, în timp ce clopotele băteau ora șapte, intră din nou în biserică. Era goală. Soarele dimineții arunca raze lungi de lumină prăfuită de-a lungul bolți lor înalte și înguste. Luba rămase acolo, așteptând. Era dornică să-i vorbească din nou preotului. O ajutase atât de mult. Așteptă până când sună clopoțelul școlii, dar preotul nu apăru. Alergă afară, și nu-i lipsi mult ca să întârzie.

În ziua următoare, veni mai devreme și, de data aceasta, îl găsi pe preot rugându-se intens lângă altar. Merse încet spre el. Când o văzu, se ridică în picioare, își făcu semnul crucii și intră grăbit în sacristie.

Luba înmărmuri. Cu ce greșise? De pe crucifixul înalt, din naos, Christos părea că o privește fix. Trase adânc aer în piept și se apropie de ușa sacristiei.

— Părinte, spuse ea încet.

Nu primi nici un răspuns. Bătu. Știa că era acolo. Bătu din nou. Tăcere. Apăsă pe clanță. Ușa era încuiată.

Respinsă încă o dată, Luba refuză să plângă. Ieși din biserică și se îndreptă spre școală.

Magda era îngrijorată s-o lase pe Luba singură atât de mult timp; se simțea tot mai prost când trebuia să aducă clienți acasă, dar nu exista altă alternativă.

Autoritățile o înregistraseră ca soție de trădător. Acest lucru o făcea de neacceptat pentru o slujbă la o întreprindere de stat, care

deținea nouăzeci şi opt la sută din locurile de muncă din Polonia. Puținele restaurante şi magazine privatizate angajau rude şi prieteni. Mai exista doar o singură modalitate de a-şi câştiga traiul. Şi competiția era dură; multe femei voiau să-şi vândă trupul pentru bunuri străine şi dolari americani.

Viața fără prieteni era îngrozitoare pentru Luba. O tot necăjea pe mama ei, s-o ia la Rynek. Până la urmă, Magda cedă. Luba se bucură din plin – muzică, veselie, străini.

Magda încercă să o protejeze. La început, îi îndepărtă, pălmuindu-i, pe bărbații care puneau mâna pe corpul Lubei. Dar, după aceea îşi dădu seama, clienții erau încântați de proximitatea unei fete tinere şi drăguțe, fiind dispuşi să plătească mai mult. Luba nu se supăra că îl atingeau puțin; îi plăcea să i se acorde atenție, iar Magda îşi dădu seama că era din ce în ce mai greu s-o țină pe Luba, acum de aproape doisprezece ani, într-un rol pasiv.

Magda era întotdeauna fericită când autocarul lui Stash poposea în oraş. Turiştii lui plăteau în dolari americani, şi aceasta însemna că nu trebuia să mai cheltuiască să-şi mai caute clienți, sau să se ferească de poliție. De data aceasta, vor sta cel puțin zece zile. O să fie mâncare bună, poate chiar şi ceva îmbrăcăminte nouă. Şi distracție!

În prima seară, se duse la cel mai bun restaurant din Cracovia, Kon Morski – Calul de Mare – chiar lângă Rynek. Luba nu mai văzuse niciodată aşa un loc; nu mai fusese niciodată la un restaurant adevărat.

Tavanul era acoperit cu năvoade de care atârnau stele de mare strălucitoare, iar pereții aspri erau văruiți. La intrare, era un bar vechi, din lemn de mahon, bogat ornamentat şi, deasupra, un ceas de perete, decorat cu însemnele zodiacului. Mesele erau acoperite cu fețe de masă albe, fără nici cea mai mică pată. Un bărbat în costum țigănesc stătea într-un colț şi cânta la mandolină cântece de dragoste.

Mâncară porții uriaşe de crap proaspăt şi Luba încercă prima ei sorbitură de votcă.

— E cea mai bună, spuse Stash. Wyborowa. O să te îmbeți.

Râse, văzându-i expresia feței în timp ce lichidul îi curgea pe gât în jos.

În cea de-a doua noapte, Magda şi Stash ieşiră fără Luba.

Înainte de a pleca, Stash îi făcu cadou o pereche de blugi americani. Luba chiui de încântare. O luă în braţe şi o vârî în pat, dar ea continuă să ţină strâns blugii la piept.

Luba nu putu să doarmă – trebuia să-i probeze. Erau puţin mari, dar se puteau aranja. Se plimbă prin faţa oglinzii, admirând broderia stil cow-boy, de pe fund. Ce păcat că nu era nimeni acolo să o vadă. Se întoarse în patul ei. Magda şi Stash se distrau la restaurant. Era geloasă. Era plăcut să fii cu Stash. Cum stătea aşa, fără să poată adormi, îi veni în minte o idee. Orele trecură greu.

— În sfârşit, auzi vocea Magdei, de dincolo de uşă. Uşurel, doarme. Mâine trebuie să meargă la şcoală.

Luba fu încântată să-l audă pe Stash spunând:

— Îmi place mititica asta!

Acum erau în pat. Îi putea auzi sărutându-se. Se strecură din patul ei şi sări într-al lor.

— Mamă, mi-e frig…

— Ce faci aici?! strigă Magda speriată.

Trase repede cearşaful, ca să acopere trupurile lor goale.

— Vreau să stau cu voi.

— Nu, te întorci imediat în patul tău.

— Stash, îl rugă Luba, punându-şi braţele pe după gâtul lui, vreau să stau aici, n-o lăsa să mă alunge.

— Las-o să stea. Hai, Magda, putem să stăm cu toţii.

Magda ştia că pierduse bătălia.

Cea de-a doua iarnă în Cracovia, fusese una foarte friguroasă, cu zăpadă până la genunchii Lubei şi un vânt puternic, care sufla dinspre nord. Nici un autocar cu excursionişti. Nici Stash. Magda stătea la cozi lungi la brutărie şi la măcelărie şi, deseori, după ore de aşteptare, i se spunea să plece, totul fusese vândut. Ca să facă rost de o mâncare decentă, trebuia să mituiască, şi toţi voiau dolari, franci, sau mărci, orice în afară de zloţii polonezi, fără nici o valoare. Dar Magda nu putea să-şi irosească dolarii americani, pe care îi adunase şi îi ascunsese în salteaua patului. Pentru fuga lor, avea nevoie de fiecare dolar. Magda visa cu ochii deschişi să fugă din Polonia şi să-l găsească pe Adam. Era sigură că acest lucru se va întâmpla şi că vor fi din nou împreună.

Apoi Magda fu prinsă pe când încerca să vândă nişte ciorapi pe

piața neagră. O femeie, fără doar şi poate din teamă de competiție, o turnă la miliție. Peste noapte o ținură la închisoare.

Luba era speriată şi flămândă. Când Magda se întoarse, făcură o supă din nişte cartofi, pe care Luba îi „împrumutase" de la băcan. Nu mai era nimic altceva în casă. Miliția luase ciorapii pe care Magda încercase să-i vândă precum şi puținii bani pe care îi mai avea.

Mama şi fiica nu-şi spuseră mult una alteia. Îşi mâncară supa în linişte şi se băgară în paturi, ca să se încălzească.

— Mamă, mi-e frig, spuse Luba, prin întuneric.

— Bine, mormăi Magda, în timp ce-i făcu loc Lubei lângă ea.

Luba se cuibări lângă trupul cald al mamei sale, gândindu-se cât era de ciudat că încă se mai simțea ca o fetiță, deşi împărtăşiseră nişte secrete atât de femeieşti. Vântul urla afară, lovind obloanele înghețate.

Luba rupse tăcerea.

— Nu mai e mult până la primăvară.

— Slavă Domnului, spuse Magda.

— Şi atunci Stash o să se întoarcă, nu-i aşa?

— Sper.

— Îmi place Stash. Şi ție, nu? Magda nu răspunse.

— Ştii că te-am privit, continuă Luba. De multe ori. Credeai că dorm.

— Luba!

— Oh, da. Puteam să jur. Cel mai mult îți plăcea de Stash.

— Luba, nu vreau să mai vorbesc despre asta. E suficient că trebuie să fac lucrurile astea, ca să putem trăi.

— Nu-i rău să trăieşti aşa. Şi e distractiv. Aminteşte-ți de noaptea în care eram toți trei în pat.

— Luba, ce-i cu tine?

— Ei, hai, mamă – începu să chicotească. Orice ai spune, îți plăcea.

— Încetează, spuse slab Magda.

— Erai aşa de excitată. La fel eram şi eu.

Când Luba deschise ochii, Magda făcea cafea pe reşou. Îi dădu Lubei o ceaşcă şi se aşeză pe pat. Se uitară una la alta şi Luba văzu că ochii mamei sale erau umezi.

— Ce ți-am putut face? Trebuia să te fi lăsat la Brodki.

Luba făcu o grimasă.

— Încetează, Magda.

A fost prima dată când îi spuse mamei sale Magda. Niciodată n-avea să-i mai spună mamă.

Cum stăteau aşa, liniştite, sorbindu-şi cafeaua, fiecare cu gândurile ei, se auzi o bătaie în uşă. Era poştaşul.

Magda sfâşie plicul, o scrisoare de la Felix. Dar înăuntru era o a doua scrisoare. Tresări.

— E de la tatăl tău!

Citi biletul, îl puse jos şi se duse să-şi umple din nou ceaşca cu cafea. Fața îi radia de fericire. Luba aştepta.

— Adam e în Australia. În Brisbane. Începe să se descurce. Vrea să fim cu el şi o să ne trimită bani de îndată ce ieşim de aici.

Lubei îi părea rău că sosise scrisoarea. Nu mai primiseră vreo veste de la el de atâta timp. Nu se mai gândea la Adam ca la tatăl ei. Era, deja, prea târziu.

— Acum e momentul. O să fugim, spuse Magda.

Flutură scrisoarea.

— Asta am aşteptat.

Cu o agitație crescândă, bolborosi ceva despre un bărbat care le-ar putea ajuta să iasă din țară. Ridică salteaua şi scoase dolarii, înveliți într-un ziar vechi, şi desfăcu pachetul pe somieră. Începu să-i numere.

— Avem destui. O să scăpăm!

Sorbindu-şi cafeaua, Luba îşi privea pasivă mama. Magda îşi puse basmaua pe cap şi ieşi afară, în frig.

O oră mai târziu se întoarse, încă agitată.

— L-am găsit. O să ne treacă granița.

— Care graniță? A Rusiei? A Germaniei de Est? A Cehoslovaciei? Sau, poate că o să păşim peste Marea Baltică, până în Suedia, ca Isus? o ironiză Luba.

— Nu fă pe deşteapta. Omul ăsta este şansa noastră să ajungem în Australia. Ştie cum să facă rost de paşapoarte false şi de vize.

— De ce ar risca pentru noi?

— Pentru că l-am plătit. A făcut-o de destule ori.

— L-ai plătit? întrebă Luba.

— Jumătate din bani. Nu fi bănuitoare. Hai, ajută-mă să adunăm lucrurile. Ne întâlnim cu el la ora cinci.

Fără tragere de inimă, Luba o ajută pe Magda să adune ce aveau. Părăsiră apartamentul, fiecare ducând un sul legat ca o boccea şi îşi croiră drum prin strada bătută de vânt, până la punctul de întâlnire – o cafenea mică. Înăuntru, un tip ursuz sorbea un pahar cu coniac. Printre sorbituri, întrebă:

— Unde e restul banilor?

Magda îi dădu, fără un cuvânt. Doi milițieni cu mustață apărură la masă. Totul se termină cât ai bate din palme.

Castanii erau în floare. Primăvara sosise în Cracovia şi împreună cu ea o trupă de circ. De îndată ce auzi sunetul flaşnetei, Luba alergă cu răsuflarea tăiată până la râul Wisla, unde se instalase caravana. Dar nu era circul lui Josef, ci doar o trupă amărâtă, cu câțiva clowni, jongleri, acrobați şi un carusel; nici vorbă de mers pe sârmă. Era dezamăgită. Apoi l-a întâlnit pe Valentin.

Valentin era şocant. Îi amintea de Josef, doar că era mult mai tânăr, de vreo douăzeci şi unu de ani. Avea grijă de carusel. Când Luba îl văzu prima dată, stătea rezemat, nonşalant, de stâlpul de susținere, în timp ce caruselul se învârtea. Pe capul cu păr blond, avea o şapcă dată pe spate. Îşi dorea să-şi fi desfăcut codițele şi să-şi fi dat cu nişte fard de-al mamei sale. O privea, era sigură de asta. Luba era acum o fată frumoasă, cu nişte sâni mici, care împungeau bluza şi cu ochi mari, negri, privind calm, drept în față. Era încântată, mereu aşteptând să-l zărească încă o dată, ori de câte ori caruselul îl aducea în dreptul ei.

Nu avea bani să se plimbe. Celelalte fete se urcau, chicotind şi aruncând priviri spre Valentin, în timp ce ea sta liniştită, deoparte, ascultând muzica flaşnetei, care încerca să fie veselă, dar avea întotdeauna ceva trist, ca o chemare, ca un strigăt după ceva care urma să se întâmple. Şi ceva se întâmplă.

Valentin coborî de pe carusel şi se îndreptă spre ea, cu mâinile la spate. O privi în față şi-i făcu cu ochiul. Inima Lubei începu să bată tare. Nu mai simțise încă aşa ceva. Flutură o mână prin fața ei, arătându-i un inel de aramă.

— L-ai câştigat, spuse el. Ai un tur gratuit.

Luând-o de încheietura mâinii, o urcă, cu blândețe, pe unul din cai.

— Dă-i drumul, încearcă să câştigi alt inel de aramă, o îndemnă

el. Asta e ziua ta norocoasă.

Merse în cerc, legănându-se odată cu mişcarea sus-jos a calului. Încercă să prindă inelul auriu, deşi nu conta că nu-l prindea, căci Valentin o lăsa, oricum, în carusel.

Acum, când Magda avea nevoie de ajutorul ei, Luba era tot timpul la carusel. Competiția era din ce în ce mai dură, cu tot mai multe fete în fiecare an. Magda fusese de acord, până la urmă, cu rolul mai activ al Lubei, pentru că aveau nevoie să recupereze banii pierduți în încercarea eronată de a fugi. Dar Luba o lăsase baltă pe mama ei. Noapte de noapte îi promitea Magdei că o s-o întâlnească la Rynek şi noapte de noapte se ducea la carusel, să se plimbe, cu părul său negru şi lung fluturând şi privirea lipită de Valentin. Uneori, el dispărea, iar Luba număra fetele rămase să se plimbe cu caruselul. Atunci ştia care era în cămăruța lui, nu departe de râu. Îl aştepta cu răbdare să se întoarcă şi, când se întorcea, era întotdeauna încântat să o vadă. O va lua vreodată şi pe ea în cămăruța lui?

Într-o zi, i-a spus, simplu:

— Vino, şi a plecat.

Luba îl urmă, grăbindu-se să țină pasul cu el. În sfârşit, o să se întâmple. Ştia că, dacă era suficient de răbdătoare, o să sfârşească în brațele lui, în camera lui. Era bucuroasă că a aşteptat.

Îi era greu să se țină după paşii lui, mari. Şi era surprinsă să vadă că se îndreptau spre Wawel, castelul regilor polonezi.

— Unde mergem? întrebă ea.

— Ai încredere în mine, spuse şi mări paşii.

Urcară treptele vechi, din piatră, până la statuia generalului Kościuszko, apoi se cățărară de-a lungul zidului lung, de fortificație, până la castelul gotic, construit de regele Cazimir cel Mare. Prin crenelurile zidului castelului se vedeau turnurile. Priviră în jos, spre aceeaşi privelişte pe care o văzuse şi regele. Scânteietorul râu *Wisla* înconjura oraşul, iar turlele catedralelor se înălțau ca nişte ținte negre spre cerul strălucitor. Luba încercă să vadă caruselul, dar acesta rămase ascuns, de-a lungul malului râului, printre castani. Dar în liniştea aceea, putu auzi, slab, sunetele flaşnetei.

Îl studie pe Valentin, bărbia lui fermă, pomeții proeminenți, gura totdeauna gata să se deschidă într-un zâmbet şmecheresc.

Cu braţele încrucişate, stătea în picioare, privind peste oraş, pierdut în propriile-i gânduri. Aşteptă destul de mult timp şi, până la urmă, tot ea rupse tăcerea.

— Ce loc frumos!

— Vin aici, din când în când, ca să mă reculeg.

— Te-am văzut plecând de la carusel cu unele din fete.

— Alea sunt curve, târfe! râse el.

Auzind cuvântul, Luba se cutremură. Oare cât de mult ştia el despre Magda? se întrebă. Cât de mult despre ea?

— Nu le aduc niciodată aici, continuă el. Aici e locul în care visez.

Luba ezită, speriată să-l întrerupă.

— La ce visezi? întrebă ea, timid.

— La San Francisco.

— San Francisco? Unde-i ăsta?

— California. În America. Acolo vreau să merg.

— De ce acolo?

— Am auzit un cântec.

Şi-i cântă:

— *San Francisco, open your golden gates*[3]. L-ai auzit?

Dădu din cap, semn că nu, iar Valentin continuă:

— Vreau să plec din locul ăsta de rahat. E o blestemată de închisoare comunistă. Şi grevele ăstea fără nici un rost ale Solidarității, nu fac decât să înrăutățească lucrurile.

Se urcă pe parapet.

— Vreau să trec prin porțile ălea aurii.

Şi, cu o voce tare, care se reverberă într-un ecou, izbindu-se de zidurile castelului, cântă:

— *San Francisco, open your golden gates… la, la, la, la…*

Erau singurele versuri pe care le ştia.

— Când o să am destui dolari, o să merg la Viena şi de acolo la San Francisco.

Sări jos de pe parapet.

— Sunt o groază de țări între noi şi Viena, remarcă Luba.

— Prietenul meu, Zbig, lucrează la depoul de mărfuri de export pentru Austria şi alte țări. O să mă ajute.

Valentin îi făcu cu ochiul.

---

[3] San Francisco, deschide-ți porțile de aur (n.tr.)

Luba îl văzuse pe Zbig, un băiat scund, slab, cam de optsprezece ani. Vorbise, odată, cu Valentin, lângă carusel. Zbig fura întotdeauna câte ceva, ciocolată, vodcă, conserve de carne, iar Valentin îl ajuta să-şi vândă prada pe piața neagră.

Se mai plimbară puțin, apoi se opriră într-un loc umbros, cu multă iarbă. Inima Lubei bătea mai repede. Acum o să facă dragoste cu ea, era sigură de asta. Dar el îi luă mâna şi-i spuse:

— Hai să ne întoarcem la carusel.

Era dezamăgită. Nu o voia? Cu mintea aiurea, Valentin fredona. Lumina soarelui care apunea strălucea pe cupola aurie a Catedralei Regelui. Dezamăgirea Lubei se risipi. Încă o mai ținea de mână. Fredonă împreună cu el.

A doua zi, orele de şcoală trecură greu. În sfârşit, veni şi ora trei! Luba alergă până la râu.

Dădu ocol caruselului, dar nu-l zări pe Valentin. Nu îndrăzni să-l întrebe pe asistentul său, ci se mulțumi să-l aştepte.

În sfârşit, îl văzu venind cu Zbig. Vorbeau atât de intens, încât nu-i simțiră prezența.

— Aceasta este şansa noastră, spunea Zbig. Nimeni nu păzeşte depoul. Armata e sus, în nord, la Gdansk, mobilizată datorită grevei Solidarității şi…

Dintr-o dată, se opri.

Valentin se întoarse spre Luba. Nu-l văzuse niciodată atât de agitat. Fața îi era cenuşie.

— Ia-mă cu tine, spuse ea.

— Ce tot vorbeşti?

— O să fugi, ştiu.

Se holbară la ea.

— Te rog…

— E prea riscant, se repezi Zbig.

— O să ne asumăm şi noi riscul.

— Care… noi? întrebă Zbig.

— Mama o să vină cu noi.

— Ai înnebunit?

— O femeie mai în vârstă o să fie o bună acoperire, spuse ea, uitându-se cu ochi imploratori la Valentin. Te rog, vreau să fiu cu tine.

Fără să-i răspundă, Valentin îl luă pe Zbig deoparte. Luba nu putea să le audă conversația, dar era evident că Zbig nu era

încântat; dădea violent din cap. Până la urmă, Valentin se îndreptă spre Luba. Clopotele bisericii băteau ora cinci.

— Ne întâlnim la Rondo, peste două ore.

— Nu o să plecați fără mine.

— Ba da, dacă nu o să fii acolo.

Vocea îi era aspră.

— Luați autobuzul de la ora 7, până la depourile de la Nova Huta. Şi aduceți dolari, nu zloți.

Luba alergă acasă, se repezi pe scări şi năvăli în cameră. Magda se machia în fața oglinzii sparte, care atârna deasupra biroului.

Luba îi expuse planul.

— Imposibil! Nu o să meargă, fu prima reacție a Magdei.

— Te înşeli. Ştiu ce fac.

— E prea periculos! Dacă mă prind încă o dată, voi face cinci ani de închisoare. Şi miliția o să mi te ia…

Luba îşi împachetă lucrurile într-un şal.

— O să reuşească.

— Opreşte-te! spuse Magda, smulgând legătura din mâinile ei.

Luba o ridică şi aruncă o privire aspră mamei sale.

— Dacă nu o facem acum, nu o să o mai facem niciodată. La ora şapte, luăm autobuzul de la Rondo.

— Luba, te rog, nu putem risca.

— Ei, bine, eu o să risc, cu sau fără tine.

Şi se întoarse spre uşă. Magda suspină.

— Trebuia să te fi lăsat la Brodki!

Luba îi aruncă mamei sale o privire plină de reproş.

— De ce dracu' nu m-ai lăsat?

Şi se repezi afară.

Magda se întinse peste birou şi-şi apăsă fruntea de oglindă. Putea fata ei să o părăsească, s-o abandoneze?

Lacrimi îi brăzdau acum fața, întinzându-i rimelul. Ceasul arăta şase, o oră înainte de plecarea autobuzului.

Revenindu-şi, îşi refăcu repede machiajul şi se grăbi spre Rynek. Acolo, se apropie de un turist singuratic şi-i şopti ceva la ureche. El dădu din cap şi o conduse pe o alee. Vor avea nevoie de bani.

Păşi, nervoasă, în stația aglomerată de la Rondo. Unde era Luba? Se anunță plecarea autobuzului. O cuprinse panica. Disperată, cumpără un bilet pentru Nova Huta şi urcă în autobuz

în momentul în care acesta se pregătea de plecare, călcând peste boccelele pasagerilor, în timp ce-şi croia drum pe intervalul dintre scaune. Apoi simți că i se taie respirația. În spate stătea Luba, singură. În fața ei erau Valentin şi Zbig, cu ochii închişi, pretinzând că erau obosiți. Magda se aşează lângă fiica ei, dar Luba o ignoră. Uimită, Magda vru să spună ceva, dar îşi dădu seama că Luba privea drept înainte, la un miliția care traversa autobuzul. În cele din urmă, miliția se aşează. Luba prinse mâna mamei sale.

Autobuzul ajunse la Nova Huta în mai puțin de o oră. În timp ce se apropiau de stație, auzea oameni strigând, dar nu puteau înțelege cuvintele. Cu o oarecare teamă, se grăbiră să iasă dintre ceilalți pasageri. Apoi văzură sursa agitației. Un grup mare de oțelari mărşăluiau spre piața centrală, demonstrându-şi simpatia față de greviştii de la Gdansk. ZOMO, miliția anti-revolte, cu coifuri, bastoane şi scuturi încercuiseră grupul.

— Asta o să ne ajute, şopti Zbig. Urmați-mă.

În timp ce ocoleau piața, ca să-i evite pe demonstranți, Luba se uită la statuia din granit negru a lui Lenin, înaltă cât o clădire de şase etaje. Părea că le face cu ochiul, ca şi când le-ar fi ştiut secretul.

Valentin o înghionti.

— Adio, tovarăşe, chicoti el.

Luba îşi puse brațul pe după mijlocul lui.

Pe măsură ce se apropiau de depou, strigătele demonstranților se pierdeau, acoperite de zgomotul puternic al trenurilor, de scrâşnetul roților pe şine. Locomotive cu faruri aprinse păreau că se mişcă în toate direcțiile, într-un labirint de oțel scânteietor. Zbig îi conduse spre o porțiune în pantă, acoperită cu iarbă.

— Să vedem banii, spuse el.

Toți căutară în legăturile lor şi scoaseră prețioşii dolari americani, tot ce aveau, pentru libertate.

După ce Zbig dispăru în întuneric, Magda întrebă:

— Putem avea încredere în el?

— O să aflăm în curând, spuse Valentin dând din umeri.

Aşteptară în linişte, privind mişcările hipnotice ale monştrilor de fier. Vocea lui Zbig îi făcu să tresară.

— S-a aranjat.

Se aşează, arătând spre un bărbat mergând pe lângă un şir de

vagoane şi ţinând în mână o lanternă. Bărbatul se opri, deschise larg o uşă, flutură lanterna, apoi continuă să meargă.

— Acela e vagonul nostru.

Se urcară cu toţii, iar Zbig închise uşa glisantă. În întuneric, se ghemuiră printre lăzi şi cutii, nesiguri, aşteptând.

— Ce se întâmplă? întrebă Luba.

— Şşş… Vorbeşte încet, până pleacă trenul, şopti Zbig.

Deodată, auzi o lovitură şi uşa zornăi. Magda şi Luba se agăţară una de alta, împietrite. Zgomotul încetă.

— Este prietenul meu, care sigilează uşa, îi linişti Zbig.

— Ne sigilează? De ce? întrebă Luba. Vocea îi suna disprețuitor.

— Toate vagoanele sunt controlate la graniță. Dacă sigiliul este spart, vagonul este îndepărtat.

— Dar cum ieşim afară? întrebă Magda.

— Asta e treaba mea.

Cu o puternică zmucitură, care-i aruncă pe toţi printre cutii, trenul porni, câştigând foarte încet viteză.

Valentin lumină cu lanterna sa printre lăzi.

— Să vedem cine călătoreşte cu noi. Fir-aş…

Începu să râdă.

— Cea mai bună carne de porc poloneză, conserve Krakus. E momentul să celebrăm.

Spunând asta, scoase una din conserve, desfăcu capacul subțire şi începu să taie carnea, bucăţele, cu briceagul.

— Acum ştim ce se întâmplă cu şunca, pe care nu le găsim niciodată pe piaţă, glumi Luba. Evadează în lumea liberă.

Râseră cu toţii.

Zbig scoase şi o sticlă de vodcă, din buzunarul hainei. Înainte să guste, toastă:

— Pentru noua noastră casă, Viena.

Valentin luă sticla.

— Pentru San Francisco.

Luă o înghiţitură bună şi trecu sticla Magdei.

— Pentru Australia, toastă ea, destinzându-se şi revenindu-i buna dispoziţie.

Luba duse sticla la buze şi, uitându-se în ochii lui Valentin, spuse încet:

— Pentru San Francisco.

Golind sticla, cântară cu toţii tare, acoperind zgomotul trenului.

— *Sto letl Sto let!* Fie să trăieşti o sută de ani! îi urară lui Zbig, care-i condusese afară din captivitate.

— Cât durează să ajungem la graniţa austriacă? întrebă Luba.

— Cam zece ore. Linişteşte-te, ai destul timp, spuse Zbig, aşezându-se pe nişte lăzi şi făcându-şi pernă din jachetă.

Luba se îndepărtă de mama ei şi se duse în fata uşii acolo unde se întinsese Valentin. Îi făcu loc pe perna din jacheta lui şi se întinseră obraz lângă obraz.

În întuneric, Magda putea să vadă feţele înlănţuite ale Lubei şi ale lui Valentin, în timp ce ea, singură, se ghemuise într-un colţ, învelită în propriile-i sentimente de respingere. Acum ştia de ce Luba încetase să o mai ajute la Rynek.

— Îţi pare rău că ai venit? o întrebă Valentin pe Luba.

— Nu, răspunse ea simplu.

— Ţi-e teamă?

Mâna Lubei se apropie şi-i mângâie faţa.

— Te iubesc.

Cuvintele sunară atât de ciudat pentru ea. Nu le mai spusese niciodată înainte. Erau cuvinte pe care le auzise în filme, rostite de o femeie strălucitoare, cu o manichiură îngrijită şi cu o rochie diafană, unui bărbat chipeş, care-şi sorbea coniacul, îmbrăcat în frac. Aici, ei stăteau întinşi pe o duşumea tare, printre lăzi cu conserve de carne. Legănatul trenului le zdruncina oasele obosite. Simţi buzele lui Valentin pe frunte, pe sprâncene, pe ochi, pe nas, până când buzele li se întâlniră. Sărutul lui Valentin fu mai dulce decât oricare altul pe care îl văzuse vreodată pe ecran.

Fură treziţi de o smucitură. Roţile scrâşniră şi tampoanele se loviră; trenul se oprea. Dâre subţiri de lumină pătrundeau prin crăpăturile vagonului.

Toată lumea se ridică în picioare.

— Şşş, le atrase Zbig atenţia, când auziră voci de afară. Trebuie să fie controlul de la graniţa austro-ungară.

Valentin îşi apăsă urechea de crăpătura uşii, încercând să înţeleagă cuvintele.

— Ungureşte? şopti Zbig.

Valentin dădu din umeri. Nu putea înţelege.

— Germană? spuse Zbig.

— Nu înţeleg.

Trenul plecă din nou, iar ei răsuflară uşurați. Zbig îşi privi ceasul.

— Încă două ore şi ar trebui să ajungem la Viena.

— Ce facem acolo? întrebă Luba.

— Deschidem uşa şi cerem azil politic.

— Atâta tot?

— Da, am auzit că sunt foarte drăguți.

Trecură încă şase ore. Urme de lumină încă se mai filtrau în vagon. Trenul părea că merge mai repede decât înainte. Când se vor opri? Toți aruncau priviri către Zbig, care continua să-şi consulte ceasul.

— Zbig, unde suntem? întrebă Luba.

— Nu ştiu. Trebuia să fi ajuns în Viena acum câteva ore. Poate că trenul a întârziat.

Pentru prima dată, Zbig părea speriat.

— Sau poate că mergem în direcție greşită, îl provocă ea.

— Dacă e aşa, înseamnă că suntem deja la Moscova, spuse Valentin glumind.

— Fără glume, bombăni Zbig.

— Sunteți toți nervoşi pentru că vă e foame, spuse Magda, încercând să risipească tensiunea. Hai să mai deschidem o conservă.

Luba îşi dădu ochii peste cap.

— Nu mai vreau să mănânc carne din asta, cât o să trăiesc.

Valentin se uită prin crăpătură, încercând să afle în ce direcție apunea soarele.

— Cred că mergem spre sud.

— Spre Iugoslavia? Nu se poate, mormăi Zbig.

— De ce nu deschizi uşa, să aflăm unde suntem, înainte de a se întuneca? încercă Luba să-şi înăbuşe exasperarea.

— Da, râse Valentin. Dacă vedem zăpadă, suntem în Siberia.

— Las-o baltă, strigă Zbig disperat, e o nebunie să deschidem uşa.

Luba se ridică în picioare şi-l înfruntă.

— Ascultă, tu eşti cel nebun. Tu ai aranjat totul, ne-ai luat banii şi vrem să ştim unde dracu' suntem.

— Şi dacă nu am ieşit încă din Blocul Comunist? E prea periculos să deschidem uşa şi să rupem sigiliul, insistă, Zbig,

ridicând tonul vocii tot mai agitate.

— Liniştește-te, spuse Valentin împăciuitor. Nimeni nu te învinovățește, Zbig. Ai făcut tot ce-ai putut, dar cred că Luba are dreptate.

— Dreptate?

— Da, suntem încuiați aici de mult timp. Spui că am depăşit termenul cu şase ore, şi trenul ăsta nu s-a târât. Hai să deschidem afurisita asta de uşă.

— Îți spun că e o greşeală.

— Hai să vedem ce e, apoi ne gândim ce e de făcut.

Fără să mai aştepte un răspuns, Valentin se îndreptă spre uşă. Cu prea putină tragere de inimă, Zbig i se alătură şi împreună se izbiră de ea, rupând sigiliul. Uşa alunecă, deschizându-se.

Vântul se năpusti peste ei. După atâtea ore petrecute într-un vagon îmbâcsit, era chiar foarte bine. Trenul trecea peste pajişti înverzite, cu oi şi vaci care păşteau liniştite. Văzură indicatoare rutiere - prea îndepărtate ca să distingă scrisul – o maşină mică la o ramificație, un băiat mânând vacile, care le făcu semn cu mâna.

— Îmi place aici, spuse Luba. Hai să sărim.

— Eşti prea tânără să mori. Trenul merge cu aproximativ optzeci de kilometri pe oră, spuse Valentin.

Se aşezară în uşă şi priviră afară, lăsând briza răcoroasă să le biciuie fețele, căutând un semn al speranței. Fiind deja la amurg, lumini începură să pâlpâie în depărtare. Deodată, trenul încetini.

— Acum, strigă Luba.

— Încă nu, e încă prea devreme, o avertiză Valentin. O să vă spun eu când.

Se îngrămădiră cu toții lângă uşa deschisă.

— Pregătiți-vă şi săriți în direcția în care merge trenul. Eu o să sar primul, apoi tu, Zbig. Noi o să o ajutăm pe Luba şi pe mama ei.

Se ținu de marginea uşii deschise, îi făcu Lubei cu ochiul, încurajator, apoi sări şi, aterizând pe picioare, alergă de-a lungul trenului, care se mişca încet. Zbig îl urmă, se împiedică, dar nu căzu. Urmară Luba şi Magda. Se ascunseră în iarba înaltă, privind roțile care huruiau. Când luminile din coada trenului dispărură în depărtare, traversară pajiştea, îndreptându-se spre o fermă, de pe un deal apropiat. Un câine lătra.

— Nu arată ca Parisul şi nu miroase ca Rusia, spuse Valentin, nu prea vesel.

Toți erau încordați.

— Rămâneți aici. Eu mă duc să văd unde dracu' suntem.

— Ai grijă, îl rugă Luba.

— Ține asta, îi oferi Magda.

— Carne? Pentru ce?

— Oricărui câine, din oricare țară, îi va place conserva de carne poloneză.

Aşteptară cu teamă ca Valentin să se întoarcă. Păru să treacă o veşnicie. Apoi îl văzură alergând, împiedicându-se prin pajişte. Când ajunse, o luă pe Luba în brațe.

— Aleluia! Suntem în Italia!

— Ce?

— M-am uitat pe fereastra casei, erau la masă, beau vin roşu şi mâncau spaghetti din farfurii uriaşe. Şi — sărută obrajii Magdei — câinelui i-a plăcut conserva.

Pe la miezul nopții, ajunseră la un post de poliție unde cerură azil. Aflară că erau în oraşul Trieste, dincolo de granița iugoslavă. Polițiştii, obişnuiți cu refugiații, care treceau granița, au fost buni. Le dădură voie să doarmă în celule închisorii, Luba şi Magda într-una, Valentin şi Zbig într-alta.

Luba se aruncă într-un pat, lângă celula lui Valentin. Îşi țuguie buzele printre bare, iar Valentin i le sărută. Se sărutară mult timp, uitând de tot ce era în jurul lor.

De pe celălalt pat, Magda privea. Lacrimi se iviră în ochii ei, în timp ce şoptea, încet:

— La mulți ani, copila mea.

Era dimineața celei de-a treisprezecea aniversări a Lubei, dar ea uitase.

Mai târziu, în ziua aceea, fură urcați într-un autobuz.

Şoferul le spuse că destinația lor era un lagăr de refugiați, San Sabba, folosit cândva ca loc de exterminare a evreilor şi partizanilor italieni. Acum era un adevărat rai pentru cei scăpați de opresiunea comunistă.

În lagăr, noii sosiți fură despărțiți. Luba putea vedea capul blond al lui Valentin, deasupra celorlalte, în timp ce bărbații treceau printr-o uşă, aflată la o oarecare distanță. Părea că o caută.

Când grupul ei intră, un supraveghetor italian le spuse să se dezbrace şi să meargă la duşuri. Cât timp s-au dezbrăcat, el nu a părăsit încăperea. Multe femei se jenau, dar nu îndrăzneau să se plângă – teama că puteau fi trimise înapoi era încă prezentă. Goale, porniră pe un coridor.

Oare Valentin trece prin acelaşi ritual? Se întreba Luba. Oare au şi femei gardian în sectorul bărbaților?

Odată spălate şi îmbrăcate din nou, fură duse în clădirea pentru carantină, spre a fi chestionate de oficialii italieni care se ocupau de emigrări.

— De ce ați părăsit țara? Aveți cazier? Aveți vreo boală?

Luba se întreba în ce fel răspundea Valentin la aceste întrebări.

Lubei şi Magdei li se dădu o cameră la cel de-al treilea nivel. Fereastra lor dădea înspre o curte despărțită de un gard din lanț. De partea cealaltă se afla clădirea care-i găzduia pe bărbați. Dar Luba nu-l putea vedea pe Valentin.

În noaptea aceea, în timp ce Luba şi Magda stăteau una lângă alta, în paturile lor, Luba se gândea cât de ciudat era că au cazat refugiați într-un lagăr în care, cândva, oamenii aşteptau să moară. Ea aştepta să trăiască, sperând să sfârşească în brațele lui Valentin. Gândurile îi fură întrerupte de vocea Magdei.

— Iartă-mă...

— Ce?

— Iartă-mă pentru tot ce ți-am făcut. Am fost o mamă rea.

— Încetează, spuse Luba.

— Nu, n-ai avut niciodată şansa să fii o fetiță. Dar totul se va schimba acum, o să vezi. O să avem alt fel de viață, o viață bună, împreună.

Împreună? Se gândi Luba. Ea voia să fie împreună cu Valentin, nu cu mama ei. Nu voia să fie o fetiță. Voia să fie femeie, femeia lui Valentin. Sări din pat şi se duse la fereastra mică, cu gratii. Privi peste curtea liniştită şi, cu voce tare, cântă:

— *San Francisco, open your golden gates!...*

— Ce-i ăsta? zise Magda.

— Un cântec, spuse Luba, sărind înapoi în patul ei.

Magda nu putu să-i vadă zâmbetul fericit de pe chip, căci Luba îşi trase pătura peste ea.

Magda se întâlni cu reprezentantul Crucii Roşii. I s-a spus că

emigrarea în Australia nu era o problemă, din moment ce Adam îi aştepta la Brisbane. Singurul lucru de care aveau nevoie era o declarație din partea lui, prin care să confirme că le va garanta trecerea. Magda oftase uşurată; nu avea să mai dureze mult timp. Dar Luba n-avea stare, plimbându-se pe lângă gardul despărțitor şi uitându-se după Valentin.

O săptămână mai târziu, li s-a spus să coboare lucrurile lor în hol. Când sosiră, au mai găsit încă vreo şaizeci de refugiați, deja aliniați. Luba privi în jur, neliniştită. Îl zări pe Valentin, zâmbindu-i, de cealaltă parte a holului. În fiecare noapte se rugase să-l vadă. Acum credea în Dumnezeu.

Fură conduşi afară din clădire, spre două autobuze. Spera că or să fie în acelaşi autobuz, dar nu mai avu timp pentru încă o rugăciune. Controlul oficial al vămilor îl trimise pe Valentin şi pe Zbig în cel de-al doilea autobuz. Nu primiră nici o explicație, nici o informație. Se zvonea despre un transfer, într-un lagăr de lângă Milano. Poate că asta era, poate că, în sfârşit, vor fi împreună.

Autobuzele porniră. Luba se foia pe locul ei, încercând să-l zărească pe Valentin, în cel de-al doilea vehicol.

Călătoriră pe un drum lung şi noroios, până la autostradă. În intersecție, autobuzul ei o luă la stânga şi se îndepărtă spre sud. Privind pe fereastra din spate, văzu că al doilea autobuz pornise în direcție opusă.

Oftă. Oare unde îl duceau? Înapoi în Polonia? Autobuzul ei prinse viteză. Ce se va întâmpla cu el? Va trece vreodată prin acele porți aurite? Privi din nou. Autobuzul lui Valentin dispăruse din vedere, în spatele unui deal.

Luba se ghemui pe locul ei. Inima i se strânse. Era amețită. Îi era greață. Un glas pe care încercă să-l înăbuşe îi spuse:

— N-o să-l mai vezi niciodată pe Valentin.

Capitolul 3

1945, Syracusa, New York

Tot timpul zborului de la Trieste la Syracusa, „Danny” a fost uluit. Cu pumnii strânşi, stătea încordat la bordul avionului militar, înghesuit în Tyrone, soldatul negru care-l scosese afară

din San Sabba. Detaşamentul de paraşutişti, toţi negri, cântau şi glumeau, fericiţi că se întorc acasă, dar Danny nu era sigur de ce înseamnă „acasă". Ştia un singur lucru, că el şi Tyrone urmau să se despartă.

Fuseseră împreună din ziua în care, cu trei luni în urmă, Tyrone îl luase de la San Sabba. La început, voise să-l urce în camionul mare al armatei, împreună cu ceilalţi evrei eliberaţi, dar Danny s-a agăţat cu disperare de gâtul negrului.

— O să mergi într-un loc frumos, nu-ţi fie teamă, încerca să-l liniştească.

Dar Danny, amintindu-şi de camionul care îl luase pe el şi toată familia lui de la fermă, strângea şi mai tare. Soldatul l-a pus jos şi s-a aplecat să discute cu el, dar ochii lui Danny exprimau teroare.

— La dracu'! a spus Tyrone, apucându-l pe băiat de umăr şi sărind în jeepul său verde.

Îl luă pa Danny cu el, într-un hotel mic şi abandonat, unde detaşamentul de paraşutişti îşi stabilise cartierul general. Locotenentul care-i comanda se făcea că nu-l vede pe acest mic mesager clandestin, alb, care ieşea în evidenţa printre oamenii lui negri.

Danny deveni mascota detaşamentului. Soldaţii râdeau de pofta lui de mâncare, ca de lup, înghiţind porţii uriaşe de friptură de vită. Îl învăţaseră o spoială de engleză, „Geronimo" şi „cară-te" fiind primele cuvinte asimilate.

Apoi detaşamentului i s-a ordona să se întoarcă acasă, la baza de la Syracusa.

— Nu fii îngrijorat, Danny, băiatule, vii cu noi, a insistat Tyrone.

Avionul militar a mărit turaţia motoarelor, iar Danny a fost scuturat ca o frunză. Unde mergea? Ce o să se întâmple?

Când în sfârşit, au aterizat, soldaţii au scos strigăte de bucurie.

Tyrone l-a luat pe Danny pe sus şi l-a dus dincolo de aerodrom, la o staţie pentru depozite de marfă, pe a cărei uşă erau scrise cuvintele: „Orfelinatul Sf. Ioan". Din interior, a ieşit o piramidă de haine negre.

— Sunt sora Maria Tereza, a spus ea.

Danny s-a uitat la faţa scurtă şi îndesată, ieşind din gluga neagră şi revărsându-se peste şorţul alb, scrobit.

Tyrone a spus:

— O să aibă grijă de tine.

L-a îmbrăţişat pe Danny şi i-a strigat peste umăr, în timp ce alerga să se alăture detaşamentului său.

— Salutare, paraşutistule.

Orfelinatul Sfântul Ioan nu era altceva decât o magazie adaptată, iar eforturile călugăriţelor de a o decora cu poze colorate ale sfinţilor şi martirilor suferinzi, reuşeau prea puţin să schimbe aspectul sinistru. Era casa a o sută douăzeci de băieţi între şase şi zece ani. Mulţi dintre ei fuseseră părăsiţi pentru a fi adoptaţi ca bebeluşi şi, după ce au trăit în creşe până la vârsta de şcoală, au fost transferaţi la instituţie.

Danny a fost condus în camera sa, o celulă curată, zugrăvită în alb, cu şase paturi de campanie, aşezate de-a lungul peretelui. Ferestrele erau ca nişte crăpături înguste, încât trebuia să stai în picioare pe un scaun ca să vezi afară. Ceva de-aici îi amintea lui Danny de San Sabba. Se întreba ce ar putea să vadă prin fereastră.

Sora Maria Tereza i-a spus că, din moment ce era mai mare decât ceilalţi, va trebui să aibă grijă să fie curat în cameră şi paturile făcute.

— N-o să mă car, a răspuns Danny.

— Sfântă Fecioară, a oftat sora Maria Tereza, făcându-şi cruce. Să nu mai foloseşti vreodată cuvinte ca acestea.

De atunci, Danny dădea doar din cap atunci când primea instrucţiuni. Sora şi-a exprimat dispreţul atunci când i s-a spus că ţiganii nu aveau nici o practică religioasă. Ochii ei mici, vârâţi adânc în faţa-i ciupită, l-au studiat din spatele ochelarilor cu rame groase, metalice.

— Trebuie să îndreptăm acest lucru, a spus ea şi imediat i-a programat ore de catehism, pentru a-l pregăti pe Danny să primească împărtăşania, botezul şi Sfânta Cuminecătură.

Danny nu s-a opus direct, dar a frunzărit lecţiile, pretinzând că nu înţelegea suficient de bine engleza. Maica Superioară a acceptat, până la urmă, să amâne materia cu un an. Între timp, a fost înscris la un liceu din apropiere.

Danny ştia că era un ciudat. La orfelinat, băieţii îl evitau, imitându-i pe la spate accentul puternic german. La şcoală, copiii erau mai cruzi, râzând deschis ori de câte ori, în clasă, se împiedica în propriile cuvinte.

Profesoara de engleză, doamna Margaret Dennison, era extrem de înțelegătoare față de problemele sale. Îi privea aspru pe elevii care îndrăzneau să se distreze pe seama lui. Era o femeie de vârstă mijlocie, înaltă şi atrăgătoare, cu un aer aristocratic. Purta întotdeauna gulere de dantelă şi mirosea uşor a lavandă. În prima lui zi, l-a ținu după program, i-a dat un manual de engleză pentru clasele elementare şi i-a arătat cum să-l folosească. Învățătura părea mai puțin chinuitoare cu ajutorul ei.

Ea era primul lui prieten în America. Cel de-al doilea era Roy, un băiețel de şase ani, care dormea în cameră cu el.

Roy era slab şi fragil, cu şuvițe roşii în păr, ochi negri, scânteietori şi pistrui pe nas. Zâmbea tot timpul, dezvelind doi dinți din față, cu o mică strungă între ei. Danny a observat că ceilalți copii îl ciupeau pe Roy şi deseori îl puneau să le facă şi treburile lor, ca frecatul duşumelei, sau spălatul vaselor, în schimbul unei mici şanse de a juca în echipa de baseball.

Danny nu înțelegea jocul, dar putea vedea că micuțul Roy nu prea era un atlet, oricât de mult ar fi încercat

Într-o zi, la duşuri, aţâţat de ceilalți băieți, Roy a început să se distreze pe seama sexului lui Danny.

— Ai un clopoțel caraghios, a chicotit el, arătând spre penisul circumcis al lui Danny. Pot să-l văd?

Cum băiețelul se apropia, Danny a simțit că se înfurie. L-a înghiontit şi Roy a alunecat şi a căzut, lovindu-se de peretele acoperit cu faianță. Sângele i-a țâşnit imediat din nas.

Danny nu voise să-l împingă atât de tare, dar Roy era atât de fragil, atât de uşor, încât, pur şi simplu, a zburat. Ceilalți băieți s-au împrăştiat repede, dar Danny, văzându-l pe băiețel prăbuşit lângă perete, s-a repezit şi a încercat să-i oprească sângele cu prosopul.

Sora Maica Tereza era afară, împărțind prosoape şi verificând dacă băieții se spălaseră cum trebuie pe urechi. Când Roy a ieşit, încă sângerând şi cu lacrimi curgându-i pe obraji, a exclamat cu groază:

— Roy, ce s-a întâmplat?

— Nimic, a murmurat Roy.

A aruncat o privire amenințătoare spre fața vinovată a lui Danny şi a insistat:

— Te-a lovit cineva? Te-a împins cineva?

— Nu, nu, a spus Roy. Am alunecat şi am căzut.

În noaptea aceea, după ce luminile s-au stins, Danny s-a dus lângă patul lui Roy.

— Îți mulțumesc mult, a şoptit el.

— Vrei să mă înveți să fiu prinzător? a şoptit Roy.

— Nu ştiu să joc baseball, a răspuns Danny.

— Atunci îmi citeşti o poveste? a insistat Roy.

— Nu prea sunt bun nici la asta, dar o să încerc, a spus Danny, amintindu-şi cât de mult îi plăceau poveştile ascultate în pat.

Din ziua aceea au fost, practic, de nedespărțit. Stăteau împreună la masă, Danny protejându-l pe Roy de cei care îl ciupeau. Roy a mituit un alt băiat, dându-i o piele de broască uscată, cel mai prețios lucru care îi aparținea, păstrată într-o cutie de țigări, pe care şi-o imagina drept cutie pentru comori, ca să poată dormi în patul de lângă Danny. A şterpelit o minge veche de baseball, pe care au început s-o arunce de la un pat la altul, învățându-l pe Danny regulile jocului.

Apoi a reuşit să facă rost de o lanternă, aşa încât Danny îi putea citi poveştile în pat, după ce sora Maria Tereza stingea luminile. Roy adormea întotdeauna înainte ca Danny să termine de citit povestea.

Danny petrecea ore în şir în biblioteca săracă a orfelinatului, încercând să găsească poveşti interesante pentru Roy. Când a găsit o traducere a poveştilor lui Hans Christian Andersen, a luat cartea bogat ilustrată şi a început să o răsfoiască emoționat. La un moment dat s-a oprit. Privea un desen cu Diavolul şi discipolii săi zburând prin nori cu oglinda.

A strâns tare din pleoape şi a închis cartea cu zgomot. Apoi a zvârlit-o înapoi în raft, atât de tare încât a căzut în spatele cărților.

Danny făcea progrese rapide la şcoală şi doamna Dennison era mândră de el. Într-o zi, i-a sugerat să meargă la filme mai des; era o metodă bună de a învăța, ajutându-l la intonație şi la a gândi repede în limba engleză

Danny s-a simțit jenat.

— N-am văzut niciodată un film.

— Niciodată? Da, bineînțeles, trebuia să-mi fi dat seama, eşti în țara asta abia de şase luni. Trebuie să îndreptăm acest lucru. Una dintre cele mai frumoase amintiri ale tinereții era mersul la un

matineu, sâmbăta.

Weekend-ul următor, amândoi au luat autobuzul spre oraş. Danny era aproape ameţit din cauza emoţiei. Nu mai văzuse niciodată atât de mulţi oameni, toţi grăbiţi, cărând bagaje, agitându-se. Maşinile vâjâiau, împrăştiind nori grei, claxoanele ţiuiau, clopoţeii troleelor sunau, luminile străluceau, roşu, verde, galben, reclamele colorate ridicând în slăvi virtuţile băuturilor răcoritoare, a detergenţilor, a maşinilor, ademenind din toate părţile. Au trecut pe lângă vânzători ambulanţi care vindeau castane prăjite şi nişte plăcinte răsucite cărora, i-a spus doamna Dennison, li se spunea *pretzel*[4] şi, deşi era iarnă, a văzut copii mâncând cornuri cu îngheţată. Toţi păreau să aibă o ţintă precisă şi nu erau deloc încurcaţi de cacofonia sunetelor, sau de labirintul străzilor, cărora le aparţineau.

Doamna Dennison l-a condus după un colţ, şi atunci Danny a văzut cinematograful. Reclama făcea să strălucească un RIALTO de un albastru strălucitor în lumina după-amiezii. Au stat la o coadă lungă, apropiindu-se încet de cabina pentru bilete, care semăna cu o Taj Mahal în miniatură. Cu un zâmbet, doamna Dennison i-a înmânat lui Danny un sfert de dolar, să-şi cumpere biletul lui. Când au intrat în rotondă, era aproape zăpăcit. O arteziană multicoloră dansa în faţa lor – apă roşie, verde şi albastră, oare cum o făceau?

Doamna Dennison l-a condus peste un covor imens şi rotund, spre o scară în spirală, cu o balustradă grea, din marmură. Danny nu vedea crăpăturile, capetele roase ale covorului, sau vopseaua cojită. Tot ceea ce vedea era magie

Au intrat în balcon. În faţa lui se desfăşura un palat, ca o peşteră. Coloane uriaşe, pictate în filigran auriu, se înălţau spre firmamentul albastru al tavanului, unde strălucea o galaxie de stele. Cu gura larg deschisă, încerca să absoarbă puzderia de imagini.

A fost condus spre un loc acoperit cu catifea roşie.

Într-un colţ, o structură mare de ţevi înalte şi aurii a izbucnit deodată într-un sunet maiestuos. Un tremur l-a străbătut prin tot corpul. Uitase complet de doamna Dennison. Drept în faţă, o cortină de mătase s-a ridicat uşor, în timp ce muzica se auzi din ce

[4] pretzel – covrig

în ce mai încet, iar luminile se stinseră. În spatele cortinei, era expus un ecran mare şi alb. Începerea s-a întunecat de tot, iar Danny s-a speriat.

— Sper că-ți place, a auzit-o pe doamna Dennison, dar nu a fost în stare să răspundă.

Apoi o rază de lumină a străpuns întunericul, luminând ecranul cu imaginile unei alte lumi. Trompete sunau şi cavaleri în armuri călăreau peste dealuri. Regele, Henric al V-lea, interpretat de Laurence Olivier, galopa înspre castelul său. Aceasta a fost introducerea lui Danny în Shakespeare.

A devenit un ritual săptămânal. În fiecare sâmbătă după-amiază, Danny şi doamna Dennison stăteau unul lângă altul, ronțăind floricele, într-un cinematograf pe jumătate plin, cu ochii lipiți de ecran.

Danny nu se mişca de pe locul său până când nu dispărea şi ultima imagine; ura momentul în care ecranul se făcea alb şi luminile se aprindeau. Acum ştia totul despre filme, staruri, regizori, scriitori, cinematografe. Nu ştia câte „baze furate" avea Jackie Robinson în 1947 (ceva ce toți băieții de orfelinat, inclusiv Roy, ştiau pe de rost), dar ştia cu siguranță că Ronald Colman obținuse un Oscar în anul acela pentru *Viață dublă.*

Danny iubea umbrele acelea proiectate de o rază de lumină.

L-a privit cu admirație pe Harold Russell, în *Cei mai buni ani ai vieții mele,* cum îşi turna cu îndemânare o ceaşcă cu cafea cu cârjele de oțel care îi înlocuiseră mâinile. Când luminile s-au aprins, Danny şi-a şters pe ascuns lacrimile şi fu surprins să vadă cum unii dintre bărbați plângeau fără să se jeneze.

Când au ieşit în lumea realității, Danny a putut să vadă că şi doamna Dennison era emoționată.

— Filmele îi emoționează pe oamenii din întreaga lume, a spus după ce s-a mai liniştit. Sunt o formă foarte importantă de artă, tot atât de importantă ca şi literatura şi, poate, mai puternică.

Da, s-a gândit Danny, simt această putere.

Săptămâna următoare a muncit mai mult decât oricând pentru şcoală şi şi-a îndeplinit toate obligațiunile de la orfelinat visând la ziua de sâmbătă, anticipând următoarea aventură, Fred Astaire în *Paradă de Paşti.* Dar doamna Dennison nu a putut să vină.

A fost zdrobit. Şi-a petrecut dimineața plimbându-se singur prin

cameră, agitat. Roy era afară – echipa de baseball îl admisese, în sfârşit, ca rezervă. Danny îi putea auzi strigând unul la altul. S-a ridicat în picioare pe un scaun şi a privit prin fereastra îngustă la jocul care era în plină desfăşurare. Roy, cu e expresie dureroasă pe faţă, stătea singur pe o bancă, ţinând un băţ în mână, care părea tot atât de mare ca şi el. Danny nu era singurul care să-şi plângă de milă.

A aruncat o privire spre ceasul de pe perete. Era aproape doisprezece şi jumătate. Peste o jumătate de oră, Fred Astaire urma să danseze la *Rialto.* Trebuia să vadă. Punându-şi pe cap şapca de la „Sf. Ioan", pe care toţi băieţii trebuiau să o poarte, a trecut în vârful picioarelor pe lângă biroul maicii superioare.

— Unde mergi, Daniel?

Vocea surorii Maria Tereza l-a făcut să tresară. Tocmai ajunsese la uşa din faţă.

— Doamna Dennison mă aşteaptă, s-a bâlbâit el.

A dat din cap şi s-a întors în birou. Cu picioarele tăiate de emoţie, Danny a alergat în stradă.

Nu avea bani, dar avea un plan. Când a ajuns la cinema, şi-a băgat şapca în buzunarul pantalonilor şi s-a aşezat la rând lângă o doamnă impozantă. Când aceasta s-a apropiat de ghişeu, el s-a îndreptat agale, pe rampă, spre plasatoare.

— Mama cumpără biletele, a spus el, arătând în spatele lui.

Admis înăuntru, Danny a alergat pe scări spre balcon şi s-a furişat într-un colţ. Nu s-a liniştit până când luminile nu s-au stins. Dar de îndată ce a început muzica, a uitat totul, dansând step cu Fred Astaire, cu aşa un entuziasm că femeia de lângă el l-a lovit cu piciorul peste tibie.

Înaintea genericului final s-a strecurat afară pe o uşă laterală şi s-a grăbit să se întoarcă. Dansa în sus şi-n jos pe treptele de piatră peste care trecea, imitându-l pe Astaire, răsucind o creangă ruptă de copac şi cântându-şi sieşi.

— Dansând cu iubita mea... nu pot să nu mă simt bine... Nu m-am simţit niciodată aşa... De aceea bat mereu în lemn...

Când a deschis uşa a văzut că sora Maria Tereza era încă la orfelinat..

— Mulţumesc doamnă Dennison, a strigat el înspre stradă.

A salutat-o politicos pe călugăriţă şi a mers repede în camera lui.

S-a hotărât să nu-i spună doamnei Dennison ce făcuse; nu i-a spus nici măcar lui Roy.

Sâmbetele erau cele mai rele zile de la orfelinat. Toți băieții trebuiau să se scoale foarte devreme, pentru slujba religioasă de la şase dimineața, de la biserica din apropiere; pastor-ului nu-i plăcea să-i vadă intrând în timpul celei mai populare slujbe. Când se întorceau, trebuiau să se pregătească pentru micul dejun, în comun cu posibilii părinți. Maica Superioară se adresa întotdeauna cuplurilor, lăudând fapta de a dărui un cămin unui orfan nefericit, dramatizând recompensa pe care un fapt atât de generos ar aduce-o în rai. Apoi băieții intrau, aliniindu-se câte patru pe platformă, ca o marfă la vedere. Cântau imnuri în timp ce adulții mestecau ouă şi pâine prăjită, studiindu-i cu interes. După ce micul dejun se termina, cel puțin unul din băieți se alegea cu noi părinți.

Cât a fost la „Sf. Ioan", Danny i-a auzit deseori pe oameni spunând că era prea mare ca să mai fie adoptat. Se bucura, auzind aceasta. Se obişnuise cu o anumită rutină, nu vroia ca lucrurile să se schimbe din nou. Se descurca bine la şcoală, se debarasase de accent şi era acum acceptat de ceilalți. Singurul lucru care îl îngrijora era să nu fie luat micuțul Roy. Ca mulți dintre băieți, Roy urmărea cuplurile cu ochi disperați, sperând într-o zi norocoasă. Îi plăcea să-şi imagineze cum va arăta noua lui casă. I-a spus lui Danny că a fost abandonat de mic copil şi că nu-şi cunoscuse niciodată părinții.

— Îți aminteşti de mămica şi tăticul tău, Danny? l-a întrebat odată.

Dar Danny a evitat întrebarea cu un răspuns brusc:

— Nu vreau să vorbesc despre asta.

În nopțile de duminică, după încă o respingere, Roy avea coşmaruri şi uneori se scăpa în pat. Acest lucru îl jena cumplit. Pedeapsa pentru făcut în pat era severă.

Dacă vreun băiat era prins, nu primea masa de dimineață şi trebuia să stea în hol, cu o tăbliță de gât, pe care scria: „Am făcut în pat".

De mai multe ori Danny a şterpelit cearşafuri din camera de lenjerie, în timp ce ceilalți dormeau, ajutându-l pe Roy să-şi facă patul, înainte ca sora Maria Tereza să-i descopere. Cearşaful ud era băgat în saltea până la următoarea ridicare a lenjeriei

murdară.

Într-o noapte, Danny a fost trezit de o şoaptă:

— Am făcut pipi în pat.

— Uf, nu, Roy. Iarăşi?

Somnoros, Danny s-a dat jos din pat şi s-a îndreptat spre camera de lenjerie. Dar înăuntru, raftul era gol. Pe moment, a intrat în panică. Apoi, liniştit, s-a întors în dormitor.

— Numai să-ți ții gura, i-a spus lui Roy în timp ce a smuls cearşaful ud şi l-a schimbat cu al lui.

— Dar o să fii pedepsit, a mormăit Roy.

— Culcă-te, a ordonat Danny, aspru, strecurându-se în patul umed. Eşti prea slăbănog să mai pierzi o masă.

Moțăind, a auzit vocea moale a lui Roy:

— Danny…

— Ce mai e?

— Poate că o să fim adoptați împreună.

— Poate.

Cel mai greu moment la orfelinat a fost dimineața în care a trebuit să stea în picioare, în sala de mese, cu tăblița aceea îngrozitoare pe după gât.

La sfârşitul anului şcolar, a avut loc un recital de poezie în auditorium, iar doamna Dennison l-a pus pe Danny să memoreze un poem.

— Nu-ți fie teamă, Daniel, engleza ta este foarte bună acum. O să stau în primul rând. Dacă te sperii, uită-te la mine. O să şoptesc cuvintele împreună cu tine.

Dar nu avu nevoie să se uite la ea, în timp ce recită, fără nici o urmă de accent:

Dacă poți să visezi şi să nu-ti faci din vise nici un stăpân;

Dacă poți să gândeşti şi să nu-ți faci gândurile un scop;

Dacă poți să cunoşti triumful şi dezastrul

Şi să-i tratezi pe aceşti doi uzurpatori la fel…

Spectatorii aplaudară. Îi plăcu. În noaptea aceea, îi spuse lui Roy totul despre poem. Roy îl memoră şi el; nu prea avusese de ales, din moment ce aceasta fusese tot ceea ce Danny îi citise în ultimele săptămâni – până când amândoi îl ştiură perfect.

Danny îl îndemnă pe Roy să recite poemul la următorul mic dejun comun. Roy îl recită şi avu o primire entuziastă; chiar şi

Maica Superioară zâmbi. Un cuplu bucălat aplaudă mai puternic decât alții. Danny fu primul care-i văzu stând de vorbă cu Maica Superioară, în timp ce băieții spălau vasele: ghici. Voiau să-i adopte prietenul.

Danny trebui să-şi ascundă sentimentul de tristețe, în timp ce privea chipul fericit al lui Roy. Trebui, de asemenea, să admită că-i plăcea cum arătau părinții lui – aveau zâmbete largi, pe fețele lor rotunde şi roze. O să fie nişte părinți buni pentru slăbuțul Roy: o să-l îngraşe, cu siguranță. Îi spuse toate acestea, în timp ce îl ajută să împacheteze. Nu le luă mult timp; tot ceea ce avea Roy intra într-o cutie de țigări, în plus nu i se dădu voie să ia decât hainele ce erau pe el. Noii lui părinți aşteptau jos.

Roy năvăli pe uşă afară. Danny nu putu să se mişte. Simți că se sufocă şi fu năpădit de o senzație de scufundare, ca şi când s-ar fi afundat tot mai mult într-o apă adâncă şi n-ar fi avut puterea să iasă la suprafață, la aer. Deodată, Roy se întoarse, afişând o expresie îngrijorată.

— Danny, crezi că am putea şterpeli un cearşaf din camera cu lenjerie? Numai unul, şi să-l împăturim mic de tot, ca să încapă în cutia de țigări, ştii, pentru orice eventualitate…

— Nu-ți fă griji, îl linişti Danny: n-o să se mai întâmple. O să ai un nou tată, o mamă, o casă frumoasă şi o cameră a ta. N-o să mai ai coşmaruri. O să dormi bine.

— Dar, ce fac dacă… îl rugă Roy.

— Îi spui mamei tale să-ți citească o poveste.

Apoi îi porunci, aspru:

— Haide!

Duse cutia de țigări jos, unde părinții care aşteptau erau la fel de surâzători. În timp ce-l conducea spre maşina lor, Roy se întoarse brusc şi se repezi spre Danny. Îşi aruncă brațele pe după gâtui lui, într-o îmbrățişare strânsă. Trupul său plăpând se cutremura de suspine puternice.

— Te iubesc, Danny. N-o să te uit niciodată.

Danny rămase în acelaşi loc, de parcă ar fi prins rădăcini. După ce maşina dispăru din vedere, el încă mai era acolo. Şi nodul din gât rămase multă vreme.

Acum, mai mult decât oricând, îi era recunoscător doamnei Dennison pentru prietenia ei. Îi spuse că micuțul Roy avea un

cămin adevărat acum, şi cât de mult îi simţea lipsa.

— Poate că nişte oameni buni o să vină să te adopte şi pe tine, spuse doamna Dennison.

Danny dădu din cap.

— Nu, sunt prea mare. Am cincisprezece ani.

Duminica următoare, în timp ce Danny cânta în cor, fu surprins să o vadă de doamna Dennison stând la masă, alături de un bărbat înalt şi slab, cu şuviţe de păr lungi, cărunte, acoperindu-i o porţiune cheală. Danny se gândi că era tatăl ei, dar, mai târziu, află că era soţul ei. Domnul Dennison era directorul pensionat al liceului şi se căsătoriseră cu zece ani în urmă, când o angajase pentru prima dată, ca profesoară de engleză. Era prima căsătorie pentru amândoi.

După micul dejun, Danny fu chemat în biroul Maicii Superioare, unde familia Dennison aştepta. Ştia că o să se întâmple ceva important – feţele lor trădau acest lucru.

Maica Superioară îl salută din spatele ochelarilor.

— Stai jos, Daniel. Avem să-ţi spunem ceva.

Danny se aşeză şi privi întrebător spre doamna Dennison.

— Daniel, spuse ea, n-am fost binecuvântaţi, până acum, cu un copil şi am dori să te adoptăm.

— Da, băiatul meu.

Domnul Dennison schiţă un zâmbet slab şi-şi limpezi glasul.

Danny era copleşit.

— Mă adoptaţi?

— Te adoptăm.

Doamna Dennison se aplecă şi-l sărută pe frunte.

Înainte de a părăsi orfelinatul Sfântul Ioan, îi ceru surorii Maria Tereza adresa lui Roy, dar ea îl refuză.

— Nu dăm niciodată astfel de informaţii, doar ştii asta.

— Dar era cel mai bun prieten al meu.

— Ştiu. Dar, deseori, în viaţă trebuie să punem deoparte astfel de ataşamente vremelnice şi să mergem înainte cu ceea ce este important. Îţi aminteşti care este rostul nostru pe pământ, să-l iubim şi să-l slujim pe Dumnezeu.

Danny simţi cum i se întoarce nodul în gât. N-o să-l mai vadă vreodată pe Roy. N-o să-i mai poată spune niciodată despre fermă, despre Mameh şi Tateh şi Rachel. Cât îşi dorea să fi împărtăşit

secretul cu singura persoană în care avea încredere c-o să-l păstreze. Se apropiase de acest moment, dar, întotdeauna, ceva îl oprise.

Acum avea o nouă viaţă şi un nou nume. Era Daniel Dennison, fiul domnului şi doamnei Dennison. Avea camera lui, la al doilea nivel al casei familiei Dennison, foarte asemănătoare cu celelalte case de pe strada îngustă şi mărginită de copaci. Patul lui, vârât într-o nişă, sub tavanul înclinat, era lângă fereastra care da în stradă. Acolo aranjase doamna Dennison un loc de stat, din nişte perini înflorate, una peste alta. În sertarul de lângă acel loc, Danny păstra aripile de paraşutist pe care Tyrone i le dăduse şi mingea de baseball, pe care el şi cu Roy şi-o aruncaseră unul altuia de atâtea ori.

Întreaga casă mirosea a săpun de lavandă şi oglindea gusturile victoriene ale doamnei Dennison sofaua acoperită cu un creton având un model supraîncărcat, lămpile cu franjuri, feţele de masă croşetate, despre care Danny aflase că li se spunea şerveţele.

Domnul Dennison adusese de mai multe ori vorba despre originea lui Danny dar întotdeauna el dădea un răspuns scurt: fusese despărţit de familia sa la San Sabba, în timpul războiului, unde aceasta murise. Doamna Dennison schimba, de obicei, subiectul; nu-l presa niciodată. Dar, în momentele de afecţiune dintre ei, îi spunea „micul meu ţigan". Asemenea apropieri erau, totuşi rare, iar ea nu-i spunea nici măcar Danny. Numai Daniel, ca şi când ar fi fost mai mare decât vârsta pe care o avea.

Deoarece domnul Dennison, căruia Danny nu putuse niciodată să-i spună „tată", era deseori bolnav, petrecea mai mult timp cu noua lui mamă. În fiecare dimineaţă mergeau la şcoală împreună, iar ea continua să-l ajute la engleză acasă, seara. În fiecare sâmbătă mergeau la film.

Domnul Dennison insista ca duminica dimineaţa Danny să meargă la slujba de la biserică. Aparţineau Primei Biserici Episcopoliene şi, mai târziu, Danny află că doamna Dennison o convinsese foarte greu pe Maica Superioară să-i dea voie să fie adoptat de o familie necatolică. Danny nu găsi slujba diferită de cea catolică. Amândouă erau plictisitoare.

Din fericire, fu în curând scutit de această plictiseală. Când domnul Dennison deveni din ce în ce mai infirm şi începu să-şi petreacă mare parte din timp în pat, slujbele de la biserică fură

uitate.

Interesul lui Danny pentru filme crescu. Din când în când, trecea pe la biblioteca Universității din Syracusa, să citească despre cinematografie. Acum, când mergea la film cu doamna Dennison, era atent la cum a fost realizată iluzia realității, la cum anume lumina şi umbra creau atmosfera.

Într-o sâmbătă, doamna Dennison îl duse să vadă *White Heat.* Danny stătea pe marginea scaunului său, hipnotizat, în timp ce gangsterul Jimmy Cagney, urmărit de poliție, alergă pe o scară, până în vârful unui rezervor uriaş de petrol. Cu focul în jurul lui, Cagney țipă:

— Uită-te la mine, Ma, sunt în vârful lumii.

Înghițit de flăcări, rezervorul explodă. Danny tresări, iar doamna Dennison îi apucă mâna.

În timp ce se îndreptau spre casă, doamna Dennison fu supărată

— Îmi pare rău, Danny. Nu trebuia să te fi dus la un film atât de violent.

— Dar a fost bine făcut. Nu ți se părea real?

— Prea real… A fost înspăimântător.

Danny nu răspunse, deşi ar fi vrut să spună: „Mi-aş dori să pot face un astfel de film”.

La a şaisprezecea aniversare a lui Danny, familia a servit un tort cu ciocolată şi o sticlă mică de şampanie. Domnul Dennison, în halat, stătea țeapăn la masă. N-a bău şampanie, deşi a ținut un toast:

— La mulți ani fiului nostru!

Cuprins imediat de un spasm în piept, n-a mai putut continua. Doamna Dennison îi dădu o pilulă. Ea şi cu Danny îşi sorbiră şampania, după care ea aduse un pachet mic, frumos împachetat. Îl deschise. Înăuntru se afla un ceas de mână, din oțel inoxidabil, cu o curea din piele neagră. Danny fu atât de emoționat, încât nu putu închide catarama, iar doamna Dennison trebui să-l ajute. Le mulțumi amândorura, din tot sufletul.

— Destul cu atâtea emoții, pentru toată lumea, spuse doamna Dennison. John, te duci să te culci, îi porunci ea, întinzându-i un somnifer, împreună cu un pahar cu apă.

— Tocmai mi-ai dat unul, spuse domnul Dennison.

— John, începi să fii atât de uituc.

Zâmbi, punându-i somniferul în gură şi paharul cu apă la buze..

Cât timp o ajută să ducă vasele la bucătărie, Danny nu zise nimic.

— Gata, sărbătoritule, pregăteşte-te pentru culcare, dar nu uita să-ţi termini temele.

— N-o să uit, Margaret.

Îi plăcea ca el să-i spună Margaret, când nu era nimeni prin preajmă.

Îl sărută uşor pe obraz.

— Vin să te controlez, puţin mai târziu.

După duş, Danny îmbrăcă pijamaua curată, care stătea pe pat şi se uită peste teme. Îi plăcea să citească poemele pe care le studia la orele doamnei Dennison. Deseori, îl punea să le citească cu voce tare. Engleza lui era acum fără greşeală; nimeni nu i-ar fi ghicit originea.

Uşa se deschise încet şi ea intră. Fu surprins să vadă că avea o cămaşă de noapte mulată pe corp şi scurtă, în locul celei lungi, până la pământ, pe care o purta de obicei.

Cum stătea pe pat, lângă el, Danny nu-şi putu lua ochii de la sânii ale căror sfârcuri împungeau materialul subţire.

— La mulţi ani, Daniel! spuse ea, întinzându-se să-l îmbrăţişeze. Ai fost aşa o bucurie, pentru amândoi.

— Mulţumesc încă o dată pentru ceas, se bâlbâi Danny, hipnotizat de prezenţa ei.

Vocea ei era ca dintr-un vis, vorbind ca şi când nu l-ar fi auzit.

— N-o să uit niciodată când ai recitat poemul lui Kipling în auditorium. N-a trebuit să te uiţi la mine nici măcar o dată. Stăteai în picioare, sigur de tine, înalt şi chipeş.

Dacă poţi să umpli minutul care nu iartă

Cu valoarea distanţei pe care o alergi în şaizeci de secunde

Al tău este pământul şi tot ce este în el

Şi ceea ce-i mai mult – vei fi Bărbat, fiul meu!

În timp ce ea îi mângâia buclele de pe cap, el îi putea simţi sânii lângă obraji. Inima îi bătea şi nu ştia ce să facă cu mâinile-i neîndemânatice.

— Priveşte razele lunii, spuse ea, arătând spre fereastră. Cu cealaltă mână stinse lampa. Nu e mult mai frumos aşa?

— Da, îngăimă el, cu trupul cuprins de furnicături.

Ea se întinse lângă el.

Pentru o frântură de secundă, vru să sară din pat şi să fugă, dar atunci ea-l sărută pe buzele strâns închise, încercând, uşor, să le deschidă cu vârful limbii. Simți ceva fierbinte între picioare.

— Ai şaisprezece ani, te simți ca un bărbat? îl întrebă ea, cu un chicotit blând.

Înainte să fie în stare să-i răspundă, îl sărută din nou. De data aceasta îşi deschise gura şi limba ei i-o sărută pe a lui. Mâna îi alunecă sub pijama şi îi mângâie burta.

Danny o cuprinse cu brațele şi o ținu strâns. Mâna i se mişcă mai jos.

— Da, şopti ea, eşti bărbat.

De atunci, a face dragoste cu Margaret Dennison deveni o parte a ritualului de sâmbătă, care completa matineul de la cinematograf. Danny se întreba deseori dacă domnul Dennison primea o pilulă în plus în acele nopți.

Acum era mai conştient de fetele din clasa sa, cu sânii lor, care îmboboceau. O fată drăguță, Peggy, care stătea lângă el la biologie, îl invită la aniversarea ei de şaisprezece ani. După masa din sâmbăta aceea, se repezi în camera lui, unde îşi alesese deja cea mai frumoasă cămaşă albastră, un costum bleumarin şi o cravată castanie. În timp ce-şi peria pantofii fredonă *Steppin' Out With My Baby,* după care coborî treptele în pas de step. Doamna Dennison îl aştepta cu un zâmbet înghețat.

— Sper să te distrezi bine la petrecere, Daniel.

Tonul ei îl dezechilibră.

— N-o să stau târziu, mamă... ăăă. Margaret.

Ochii ei păreau că-l străpung.

— De ce, Daniel, stai cât de mult îți place. Este sâmbătă. Şi nu fi îngrijorat pentru mine.

— Ai prefera să nu merg?

— Eşti destul de mare ca să iei singur o hotărâre. Fă ce crezi că e mai bine.

Se întoarse şi plecă.

Danny rămase acolo, jucându-se cu ceasul. Încet, cu capul plecat, urcă scările înapoi.

Pe măsură ce absolvirea se apropia, doamna Dennison îl presa să stea acasă şi să urmeze Universitatea din Syracusa, dar Danny ştia că trebuie să plece. În ultimul său an de liceu se simţea sufocat. Incapabil să-şi facă vreo prietenă, luptând în faţa resentimentului doamnei Dennison chiar şi atunci când ieşea cu alţi băieţi.

Dar nu mai putu să facă mare lucru după ce primi o bursă la Institutul de Arte de la Universitatea din California.

Era în 1950. Alţii îşi aminteau de anul acesta drept anul în care preşedintele Truman a scăpat unei tentative de asasinat, sau drept anul în care Joseph McCarthy a pornit isteria anticomunistă, în timp ce Danny şi-l amintea ca anul lui *Totul despre Eva* cu Anne Baxter şi Bette Davis, care a câştigat Oscarul. A fost ultimul film pe care el şi doamna Dennison l-au văzut împreună, cu o zi înainte ca el să plece pe coasta de vest.

Fu surprins să constate cât de călduroasă era California în luna septembrie. În Syracusa, frunzele îşi schimbau culoarea şi începeau să cadă din copaci, dar aici florile erau înflorite, iar palmierii, care se avântau spre un cer de un albastru curat, erau atât de înalţi, încât se întreba ce-i ţinea să nu cadă.

Se plimbă plin aglomeratul campus U.S.C., privindu-i pe ceilalţi studenţi, care păreau complet în largul lor, umblând agale în jersee brodate cu litere greceşti, care le desemna organizaţia. Ezită să se apropie de vreunul şi, când o făcu, avu limba legată. Avea optsprezece ani, dar se simţea ca băieţelul care intrase în orfelinatul „Sfântul Ioan”.

Îi era dor de casă. Îi lipsea securitatea pe care doamna Dennison i-o oferise. În prima săptămână, îi scrise în fiecare zi. Dar, în curând, deveni conştient de faptul că multe colege drăguţe şopteau:

— E aşa de chipeş.

Fu invitat la multe petreceri şi constată că avea mai puţin timp, sau mai puţină nevoie să scrie acasă atât de des. Dependenţa sa de doamna Dennison se rupse complet în momentul în care se angajă chelner într-un mic restaurant şi nu mai avu nevoie de mica sumă săptămânală pe care i-o trimitea.

Ca student de vârf, primea invitaţii să se înscrie în mai multe organizaţii, iar în momentul în care primi o invitaţie de la o

organizație evreiască fu de-a dreptul buimăcit.

— Trebuie să fie o greşeală. Nu sunt evreu, îngăimă el unui coleg, care se apropiase de el.

— N-are importanță. Nu suntem restrictivi, primi răspuns.

Danny era copleşit. De ce îl invitaseră pe el? Ce bănuiau? Întorcându-se în dormitor, încuie uşa şi se privi în oglinda de deasupra chiuvetei. Îşi studie părul negru, cârlionțat şi îşi întoarse fața în aşa fel încât să-şi vadă nasul drept. Nu arăta a evreu. Doamna Dennison spusese o dată că semăna cu Robert Taylor, actorul. Şi Robert Taylor nu era evreu. Sau era?

Danny profită de şansa de a se alătura Societății Sigma Alfa Epsilon – SAE – considerată ca având cel mai sofisticat grup din campus. Toți membrii erau foarte elegant îmbrăcați, aveau prietene cu picioare lungi şi bronzate şi părul decolorat de soare. Cartierul general al SAE-ului era cea mai impozantă casă din campus, mare, albă, cu două etaje, cu ferestre arcuite şi coloane dorice, înalte, încadrând o verandă lungă.

Nervos, datorită interesului, Danny sosi devreme la casa organizației. Fu întâmpinat de un membru senior, care purta un blazer de un albastru închis, cu emblema SAE brodată în auriu pe buzunarul de la piept, şi fu condus într-o cameră care semăna cu o bibliotecă, de-a lungul pereților fiind numai cărți. Aşezați în jurul unei mese mari, de mahon, se aflau patru seniori, îmbrăcați în blazere albastre identice. Danny era dureros de conştient că haina sa sport, cafenie, era complet demodată.

Preşedintele organizației, care vorbea cu un accent aproape britanic şi care pufăia dintr-o pipă, îi puse întrebări politicoase, iar Danny se gândi că totul mergea bine. Apoi preşedintele se lăsă pe spate şi arătă spre o hârtie.

— Există un raport aici, că ai fost rugat să intri în organizația Alfa Beta Gama.

— Da, dar…

— Da, domnule, interveni prompt unul dintre seniori.

— Da, domnule. Vreau să spun. Încercam să explic că… Au făcu o greşeală.

— Deci, nu eşti evreu.

— Nu, domnule. Familia mea este episcopoliană.

Preşedintele schimbă priviri cu unul dintre seniori, apoi i se adresă călduros lui Danny:

— Doar câteva întrebări, pe care le punem viitorilor membri. Sper că nu te superi.

Danny intră în SAE fără alte probleme. Acum şi el purta un blazer albastru, brodat cu litere greceşti, aurii. Se plimba agale prin campus, la braț cu o prietenă blondă şi sexy, cea mai drăguță fată din clasă; sosise dintr-o şcoală severă, un internat pentru fete şi era mai mult decât dornică de libertate.

Deşi avea întotdeauna multe invitații şi era considerat popular, nu era fericit. Întâlnirile sexuale erau pe moment incitante, dar niciuna nu a dus spre o prietenie durabilă. Cu cât mai multă disperare încerca să-şi aibă locul lui, cu atât se simțea mai singur. În camera sa, noaptea, în timp ce studia, îşi imagina deseori că apărea Roy, să-i țină companie. Roy i-ar fi înțeles singurătatea. Cu Roy n-ar fi trebuit să se prefacă. I-ar fi spus prietenului său totul, chiar şi cele mai adânci secrete. Scrise o scrisoare la orfelinat, dar răspunsul scurt îi spunea numai că „furnizarea de informații privind adopțiunea este împotriva legilor statului".

La începutul celui de-al doilea semestru, avu loc o întâlnire a membrilor organizației, pentru a lua în discuție noile solicitări. Joseph McDermott, un roşcat scurt şi îndesat, făcu o numire surprinzătoare: Zac Abrams, o vedetă a baschetului.

— Dar este evreu! exclamă, peste murmurul iscat, cel care prezida.

— Şi ce dacă, spuse McDermott. Zac Abrams este vedeta baschetului. Din USC. E un tip grozav şi ar fi o achiziție nemaipomenită pentru fraternitatea noastră. Regulile astea arhaice sunt pline de prostii. Hai să fim primii care să facem un pas înainte. Îl propun pe Zac Abrams ca membru al SAE.

Camera rămase tăcută. Nu se auzi decât un zgomot de târşit de picioare, iar McDermott privi în jur cu dispreț.

Danny începu să transpire, amintindu-şi de inchiziția pe care o suportase doar cu câteva luni în urmă. Simți că mulți ochi îl priveau. Se ridică în picioare şi, de îndată ce obținu atenția tuturor, regretă gestul.

— Voiam doar să spun că... începu el, apoi îşi muşcă buzele. Că... toți am depus un jurământ când am intrat în această organizație. Am jurat să susținem tradiția Sigmei Alfa Epsilon. Eu unul... ăăă... Cred că ar trebui să continuăm o nobilă... tradiție,

care durează de mult timp.

Se opri şi se aşeză repede.

Când s-a supus la vot, numai McDermott a ridicat mâna în favoarea admiterii lui Zac Abrams. În hărmălaia care urmă, în timp ce unii îl băteau pe spate şi îl felicitau, Danny rămase pe scaun, cu ochii în jos.

Deodată, vocea lui McDermott opri zarva.

— Nu sunteți cu toții decât o grămadă de măgari, care vă meritați unul pe altul. Demisionez din această organizație.

În timp ce ieşi afară din încăpere, trecu pe lângă Danny şi-i strigă:

— Duşman al evreilor…

Danny îşi fixă privirea în duşumea; nu voia să-şi dezvăluie admirația pentru McDermott, nici disprețul pe care îl simțea pentru el însuşi.

Sentimentul acela de autodetestare rămase în el tot timpul semestrului şi fu uşurat când anul şcolar se sfârşi, odată cu începerea vacanței de vară.

Când Danny sosi acasă, doamna Dennison era în bucătărie, pregătindu-i felul de mâncare preferat. Nu se văzuseră timp de aproape un an. O sărută pe amândoi obrajii şi îngăimă ceva despre activitățile sale de la şcoală, despre lucrurile presante care l-au împiedicat să-i scrie atât de des cât ar fi dorit.

Cu un gest, ea opri scuzele.

— Primul an este unul greu, pentru toată lumea, Daniel.

— Eşti atât de înțelegătoare mamă… ăăă, Margaret, bâigui el.

— Amândoi suntem foarte mândri de tine, deşi n-am putut să-i arăt tatălui tău ultimul raport, căci starea lui s-a înrăutățit.

Danny tresări. Uitase să întrebe de domnul Dennison, care plecase la un sanatoriu, cu câteva luni în urmă.

— Îmi pare rău să aud acest lucru. Trebuie să merg să-l vizitez imediat.

— Bineînțeles… Dar nu te grăbi acum. L-am văzut în dimineața asta, mai devreme. Hai să mergem mâine, împreună.

— Nu, nu, m-aş simți mai bine dacă aş merge astăzi.

Când sora îl conduse în salon, Danny fu şocat de figura scheletică a domnului Dennison. Un labirint de tuburi verzi îi împungea capul. Ochii bătrânului erau deschişi, deşi părea

adormit.

Danny se aşează pe pat, alături de el, studiindu-i faţa schimonosită şi privindu-i saliva care i se scurgea pe la colţurile gurii.

Omul acesta m-a adoptat, se gândi el. Mi-a dat numele. Voia să-mi fie tată. Nici măcar nu i-am mulţumit vreodată. Danny îşi dădu seama cât de puţină comunicare existase între ei. Acum voia să-i vorbească, acum voia să-i ceară iertare pentru că-l trădase. Dar rămase liniştit. Nu mai putea face nimic.

Acasă, doamna Dennison îl aştepta, îmbrăcată într-o fustă din catifea neagră şi o bluză roz, din dantelă. Cea mai bună veselă de porţelan şi tacâmurile din argint erau aşezate la masă. În timpul mesei, au mâncat foarte puţin, vorbind întruna, ca şi când le-ar fi fost teamă de pauze.

La sfârşit, ea spuse:

— Trebuie să fii foarte obosit, după ce ai traversat ţara cu autobuzul. De ce nu te pregăteşti de culcare, în timp ce eu strâng masa? O să vin să-ţi spun noapte bună.

Danny îşi studie ceaşca cu cafea, apoi luă o sorbitură lungă.

— Da. Sunt puţin obosit, spuse.

Camera era exact cum o lăsase. Deschise sertarul care adăpostea aripile lui Tyrone şi mingea de baseball a Roy. Şi-o aruncă dintr-o mână într-alta, în timp ce tot. Felul de gânduri îi năvăleau în minte.

Prin uşa întredeschisă o auzi pe doamna Dennison urcând scările. Urma să apară într-o clipă. Ar fi vrut, mai mult decât orice, să nu fie acolo Se îndreptă spre uşă, dar fu prea târziu; ea era deja pe hol. Închise uşa şi răsuci cheile.

Păşi înapoi, ţinându-şi răsuflarea. Privi clanţa mişcându-se încet. Îi putea simţi prezenţa, de cealaltă parte a uşii. Clanţa se mişcă din nou. I se păru că trece un secol până când îi auzi din nou paşii, răsunând pe hol.

Cu un suspin de uşurare, se aşeză pe pat. Cât de speriat fusese când a început legătura; acum se terminase şi era şi mai înspăimântat.

Dimineaţa, nu făcură nici o aluzie la noaptea dinainte. Doamna Dennison acceptă, foarte îngăduitoare, scuza lui Danny, că trebuie să se întoarcă la şcoală pentru un seminar special, de vară.

Data următoare, când Danny veni acasă, a fost la

înmormântarea domnului Dennison, dar locui la un motel. După aceea, nu se mai întoarse niciodată.

Capitolul 4

1982, Milano, Italia

Lubei nu-i păsa unde mergea. Valentin era la sute de mile depărtare. Privea pe geamul autobuzului, peisajul de țară. Departe, caii galopau pe o culme, iar copitele lor, pierdute într-un strat subțire de ceață nu păreau să atingă vreodată pământul. În mintea ei deveniseră cai de carusel, cu coame fluturând, dispărând dincolo de deal cu Valentin.

Inima îi era goală.

Autobuzul ajunse într-un lagăr de refugiați mult mai mare, de lângă Milano, care găzduia sute de oameni scăpați din toate țările blocului comunist: Iugoslavia, Cehoslovacia, România, Ungaria şi, bineînțeles, Polonia. Toți ştiau că dacă reuşeai să treci granița în lumea liberă, Crucea Roşie urma să încerce să-ți găsească un alt cămin, într-o altă țară. Dar aşteptarea în barăcile de genul celor din armată, cu şiruri de paturi de campanie înghesuite unul într-altul, putea să fie extrem de lungă.

Cu sufletul încă răscolit, Luba găsi locul de nesuportat, deşi Magda îl păcălise pe superintendentul lagărului ca să le dea o cameră mică, rezervată în mod normal femeilor cu copii mici.

Listele lagărului o înregistraseră, poate, pe Luba drept un copil, dar faptul că era aproape matură nu scăpă bărbaților din jurul ei. Doi tineri iugoslavi, Mirek şi Franek, unul sârb şi celălalt croat, o urmăreau cu deosebită insistență. Mirek, înalt şi deşirat, Franek, scund şi musculos, erau exterminatorii lagărului. Totdeauna uşor beți, adulmecau împrejurimile în căutare de şobolani şi alte animale care se hrăneau pe grămada de gunoi.

Râdeau de fiecare dată când o vedeau pe Luba şi făceau glume obscene într-o poloneză vulgară, invitând-o să-l încerce pe unul dintre ei, în locul de sub bucătărie. Scârbită, Luba alerga în partea opusă, ori de câte ori îi vedea venind.

Magda se angajă la un restaurant în Milano, ca bucătăreasă. Avea voie să aducă acasă mâncarea care rămânea, aşa că

amândouă se hrăneau bine, iar cu salariul ei puteau să-şi cumpere nişte haine în plus. Când Luba o ironiză, spunându-i că puteau să câştige de două ori mai mult decât într-o singură noapte la Ryneb, Magda se înfurie. Partea aceea a vieții lor se încheiase, insistă ea, erau în lumea liberă acum, şi nu trebuiau să facă nimic care să le pună în pericol obținerea vizelor.

Două luni mai târziu, încă mai aşteptau. Cererile lor nu puteau fi soluționate fără un document de la Adam, prin care acesta să garanteze trecerea şi să-şi asume responsabilitățile pentru ele, o dată ajunse în Australia.

Magda îi scrisese de două ori, explicând ceea ce i se cerea. O scrisoare o trimisese de la San Sabba, iar alta din Milano.

Până la urmă, sosi şi răspunsul din Australia. Magda sfâşie plicul mare, cu mâini nerăbdătoare. Înăuntru era un document gros, cu o mulțime de ştampile şi sigilii pe el. Magda o luă în brațe şi o sărută pe Luba: apoi o târî după ea până la biroul Crucii Roşii.

Funcționarul în vârstă luă documentul.

— E neobişnuit, spuse el, ridicându-şi ochelarii, care atârnau pe după gât, legați cu o panglică neagră. N-am mai văzut un astfel de document.

— Ce scrie? întrebă Magda cu teamă.

— Ştiu engleza, dar sunt atât de mulți termeni legali... Dați-mi voie să-l studiez un minut.

Magda se aşeză. Luba îl privi țâfnoasă pe funcționar.

După o perioadă de timp, care păru să nu se mai termine, acesta se întoarse spre Magda cu o privire plină de compătimire.

— Aceste hârtii spun că dumneata şi cu Adam Moda sunteți divorțați.

— Ce? Cum aşa?

— Soțul dumitale a divorțat de dumneata. Vocea funcționarului era blândă; era obişnuit să dea oamenilor veşti proaste. În Australia, aceste lucruri se aranjează uşor.

Magda izbucnit în plâns.

— Oh, Magda, spuse Luba, la ce te aşteptai, după atâta timp?

Se întoarse spre bărbatul de la Crucea Roşie.

— Ce facem acum?

— Tot ce puteți face este să aşteptați. O să vă trecem pe o listă pentru mai multe țări. Va trebui să aveți răbdare.

Magda luptase atât de mult, îndurase atâta suferință, totul

pentru ca să-şi găsească soţul, ca, în final, să stea şi să asculte în linişte vestea pe care nu se aşteptase niciodată să o audă. Adam nu o voia. Era distrusă.

Din ziua aceea, nu mai discutară niciodată despre Adam, deşi, noaptea, Luba auzea oftaturi înăbuşite venind dinspre patul mamei sale. Nu ştia cum s-o consoleze; ea însăşi îl mai jelea pe Valentin. Pierderea lor ar fi trebuit să le apropie mai mult, dar, în loc să se întâmple asta, ele se îndepărtară. Fiecare se ascundea în spatele propriului zid de amărăciune.

Magda se mişca tot timpul zilei ca o somnambulă, o parte din ea părând învinsă, moartă. Gătea toată ziua la restaurantul din Milano şi, când se întorcea în lagăr, trebuia să se ocupe de treburile din bucătărie, care tot ei îi erau rezervate.

Starea ei de spirit se îmbunătăţi când întâlni un alt refugiat polonez, un bărbat îndesat, de vreo cincizeci de ani, cu un molipsitor simţ al umorului.

În timp ce curăţau cartofi împreună, în bucătărie, îi spuse cum a scăpat din Polonia. Fusese membru activ al Solidarităţii şi tocmai trecea Marea Baltică pe o navă de transport când a fost declarată legea marţială. Ceruse azil în Neapole şi fusese trimis la Milano, să aştepte viza pentru America, unde avea nişte rude îndepărtate.

Magda îl privi cum muncea, fredonând.

— Şi de unde ai asta? întrebă ea, arătând numărul tatuat de pe braţul lui.

— Oh, ăsta e de la Auschwitz. Nu eram decât un băiat atunci.

— Doamne, Auschwitz!

Continuă să fredoneze, ca şi când numele nu mai însemna altceva decât amintiri plăcute. Avea o faţă mare rotundă, mărită şi mai mult de o chelie în dezvoltare.

— Nu arăţi a evreu, spuse ea.

— Ba da. Uită-te la ochii mei. Un nazist a spus că poate să-i recunoască pe evrei după ochii lor negri şi trişti.

— Sunt trişti?

— Nu, nu erau trişti. Erau plini de veselie şi de bunătate. Râse.

— Dar cum ai supravieţuit? a întrebat ea.

— Am fost sortit să trăiesc. Mă cheamă Chaim, înseamnă „viaţă”. Îi zâmbi cu căldură, de parcă ar fi vrut să i se vâre pe sub piele. În plus, aveam o voce bună.

— Poftim?

— Naziştii erau foarte sentimentali. După o zi de omorât evrei, le plăcea la nebunie să asculte un băiețel cântându-le romanțe.

Şi, cu o voce caldă, melodioasă, începu să cânte.

— Auf der Donau, wenn der Wein blüht, fliegt der Vogel von Haus zu Haus…

Magda nu înțelegea cuvintele, dar îi plăcea cum sună.

De atunci, deveniră prieteni buni. Abia aştepta să lucreze în bucătărie, după o zi de muncă grea la Milano. Chaim ştia întotdeauna cum s-o înveselească – jongla cu cartofii, făcea scamatorii, scoțând o ceapă din urechea ei. Exemplul său plin de optimism o făcu să-i fie ruşine de ea.

Odată, îi atinse uşor brațul şi-i mângâie cu degetele numerele tatuate.

— Chaim, cum poți să fii tot timpul atât de fericit?

— Sunt în viață, spuse el cu un zâmbet.

— Dar ai trecut prin atâtea… Un lagăr al morții, apoi să faci față antisemitismului, sindicatul vostru distrus…

— Da, lucruri groaznice.

— Dar nu ai deloc amărăciune în tine.

— Magda, dacă o aveam, aş fi fost demult mort. Îşi şterse mâinile cu un prosop. Amărăciunea te mănâncă. Oh, nu uit; nu-mi îngrop niciodată amintirile, bune sau rele, sunt parte din viață. Trebuie să acceptăm acest lucru.

Apoi luă mâinile ei într-ale sale şi i le şterse. Magda era ca hipnotizată.

— Dacă nu, continuă el, fixându-i ochii, te predai diavolului şi joci cum îți cântă el.

Apoi râse, aşa cum râdea el, din tot sufletul şi, luând-o pe Magda pe după umeri, spuse încet, abia şoptit:

— Nu vreau să dansez cu diavolul, mai degrabă aş dansa cu tine.

Magda îşi ascunse în umărul lui fața care i se înroşise.

Filosofia lui simplă o influență profund. Se surprindea fredonându-i cântecele şi chiar îl învăță balada ei preferată, *Moje Seree*.

Când prima oară ai venit în viața mea/Ți-am dăruit inima… În timp ce îi spunea cuvintele se înroşea.

Începu să se intereseze din nou de înfățişarea sa, fardându-se

cu gust şi având multă grijă de păr.

Îşi cumpără până şi o fustă nouă, cu floarea soarelui pictată pe ea şi o bluză galbenă, brodată, ca să se asorteze. Completă şi o cerere de viză pentru America cine ştie ce s-ar putea întâmpla într-o altă țară?

Magda avea mult lucruri pe care le aştepta acum cu nerăbdare, dar pentru Luba situația era mai grea ca oricând. Era tot timpul singură. Seara, Chaim mergea la pescuit, pasiunea lui, şi o lua şi pe Magda cu el. Luba îi privea îndepărtându-se fericiți spre râu – Chaim ducând undița şi cutia cu momeală, Magda cu o pătură sub braț.

Singura recreere a Lubei era să se plimbe prin lagăr şi să dea resturi de mâncare numeroşilor câini vagabonzi care se învârteau pe acolo, numai piele şi os, subnutriți, speriați. Avea unul preferat, deosebit de restul. Cineva îi spusese că era pe jumătate lup, iar ea fusese atrasă de felul lui provocator de fi şi de sălbaticii lui ochi albaştri, care-i priveau pe oameni fără teamă. Îi dăduse numele Blue Boy.

În afară de asta, nu trebuia să facă nimic, decât să meargă la şcoală. O italiancă îi învăța engleza pe refugiați, într-o poloneză stricată. Era greu s-o înțelegi.

Luba abia aştepta s-o zbughească de la şcoală, cu carnețelul ei de schițe şi să-l găsească pe Blue Boy. Stătea liniştit, în timp ce ea îi vorbea, desenând.

Într-o după-amiază, când Luba încerca să surprindă calitatea aproape umană a ochilor săi, apărură Mirek şi Franek, beți, ca de obicei. Dădeau târcoale câinilor vagabonzi. Purtau mânuşi, aveau frânghii şi de centurile lor atârnau cuțite lungi, cu care să taie gâtul animalelor. Înainte ca Luba să-i poată opri, îşi aruncară lasourile pe după gâtui câinelui şi începură să tragă în sensuri opuse.

— Dați-i drumul! țipă ea.

Blue Boy era şocat. Bărbații râdeau.

— Drăguțo, zise Franek, legănându-se pe picioare, trebuie să ne facem treaba.

— Nu cu el! Strigă ea, bătându-l pe Mirek cu pumnii.

Mirek o înşfăcă de talie cu brațul liber, mâna-i largă apucându-i sânii, şi îi lipi un sărutat umed pe buze.

— Eşti beat, spuse Luba, încercând să se desprindă.

— Şi eu vreau un sărut, spuse Franek.

Luba încetă să se mai lupte, fiind atentă acum la câine, care scotea nişte horcăituri nefireşti, în timp ce frânghiile se strângeau.

— Ascultaţi, spuse ea cu un calm neaşteptat şi cu o voce provocatoare. Daţi drumul câinelui şi vă dau fiecăruia câte un sărut.

— Asta valorează mai mult decât un sărut, rânji Mirek.

— O.K. Îl iau pe unul din voi după bucătărie.

Amândoi o priviră fix.

— Pe care? întrebară aproape la unison.

— Trebuie să vă luptaţi, rânji ea.

Lăsară frânghiile şi Luba alergă să înlăture laţurile de pe gâtul câinelui. Îl sărută pe bot, iar el îi linse faţa şi dădu din coadă.

Un strigăt o făcu să se uite în spate. Mirek şi Franek se luaseră la bătaie. Cuţitele lungi le străluceau în mâini.

Ţinându-l strâns pe câine, Luba nu-şi credea ochilor. Cum se învârteau, beţi, unul în jurul celuilalt, Franek se împiedică de un lemn, iar Mirek îi înfipse cuţitul în stomac. Cu un strigăt sfâşietor, Franek se agăţă de Mirek, ca într-o îmbrăţişare de urs şi-l înjunghie în gât. Amândoi, agăţaţi unul de celălalt, mişcându-se încet, îmbrăţişaţi, cu sângele şiroind din răni, alunecară pe pământ.

Oamenii din lagăr veniră fugind. Ceva excitant se întâmplase până la urmă. Luba plecă repede şi Blue Boy o urmă. Nu-i păsa decât că a reuşit să-l salveze pe câine.

Înapoi în cămăruţa ei, desfăcu una din conservele de somon afumat, pe care Magda le păstra sub o scândură din duşumea, împreună cu alte delicatesuri pe care le şterpelise din restaurant. Apoi începu să-l înveţe pe Blue Boy să se rostogolească, răsplătindu-i eforturile stângace cu bucăţele de somon.

În momentul în care Magda intră, conserva era goală, iar Blue Boy putea să stea rostogolit şi să-i dea Lubei una din labe.

— Scoate afară câinele ăsta, porunci Magda.

Părea extenuată.

— Nu încurcă pe nimeni.

— Mă încurcă pe mine. Locul ăsta abia dacă e destul de mare pentru noi două.

— Oricum nu eşti aici niciodată.

— Sunt plecată toată ziua să muncesc, ca tu să ai mâncare

bună. O fac pentru tine.

— Cu Chaim te fuți tot pentru mine?

O palmă izbi obrazul Lubei. Magda respira greu.

— Chaim e singurul lucru bun care mi s-a întâmplat. Adam m-a trădat. Şi nici ție nu-ți pasă mai mult. Nu ți-a mai păsat de când l-ai cunoscut pe Valentin. M-ai fi părăsit, numai ca să pleci cu el.

Luba îşi duse mâna la obrazul care-i ardea.

— Nu-l mai am pe Valentin şi, dacă nu te superi, mi-ar place să am cel puțin un câine.

Deschise uşa şi-l văzu pe Chaim apropiindu-se.

— Hai Blue Boy. Nu suntem doriți aici.

Începu să plimbe de-a lungul aleilor prăfuite ale lagărului, bombănind, autocompătimindu-se, vorbind cu Blue Boy.

— Magda e cu iubitul ei. Bravo ei... Dar o să fiu chit cu ea. Stai numai şi te uită, Blue Boy.

Uneori, când Magda era în oraş, Chaim mergea să pescuiască pentru cina lor, singur. Într-o zi, Luba şi Blue Boy alergară, după el.

— Putem veni cu tine? îl rugă Luba.

El râse.

— Bineînțeles, haideți. Du pătura.

Chaim o asigură că o să aibă peşte proaspăt pe masă, când o să se întoarcă Magda. În timp ce el pescuia, Luba îşi dădu jos pantofii şi ciorapii şi trecu prin vad. Nu după mult timp, Chaim prinse un peşte. Blue Boy lătră agitat şi Luba alergă spre ei, prin apa puțin adâncă. Căzu şi se ridică, udă şi râzând.

— Să nu răceşti. Înveleşte-te în pătură.

Luba îl ascultă. Chaim scoase peştele din cârlig. Îl desprinse ca un expert şi, ținându-l de sub branhii cu degetele, îl spălă de sânge în râu. Mândru, i-l prezentă Lubei.

— Ia priveşte-l – cel mai mare pe care l-am prins vreodată. Îmi aduci noroc.

— Atunci dă-mi un sărut noroc, spuse Luba.

Ridicându-se în picioare, lăsă pătura să cadă. Se holbă la ea. Era goală.

— Sărutul meu norocos, repetă ea.

Chaim rămase cu gura căscată. Zâmbind, Luba îl cuprinse cu brațele şi-i sărută gura deschisă.

Peştele îi căzu din mână.

Triumfătoare, Luba făcu dragoste cu iubitul mamei ei, pe malul râului, lângă un peşte mort, cu Blue Boy lătrând.

Încă mai stăteau întinşi, unul în braţele celuilalt, când îi găsi Magda. Ţinea în mână un bileţel pe care i-l lăsase Luba:

Chaim şi cu mine te aşteptăm la râu.

Când Chaim încercă să se ridice, Luba îl prinse repede. O privi sfidătoare pe Magda, care se întoarse şi se îndepărtă.

— Oh, Dumnezeule! Chaim îşi trase repede pantalonii. Cum am putut să fac aşa ceva? Cum am putut să fac aşa ceva? Continua el să murmure.

Alergă după Magda.

Luba se întinse pe malul râului şi-şi plimbă mâinile încet, peste sâni – sfârcurile erau încă tari – peste burta plată, în josul coapselor. Se simţea ca o femeie, o femeie matură. Câinele se întinsese lângă ea, dând din coadă şi lingându-i picioarele.

— Da, Blue Boy, acum sunt femeie, şopti ea. Doi bărbaţi s-au omorât între ei pentru mine, iar bărbatul Magdei este acum al meu.

Sentimentul ei de triumf se risipi repede, după ce se întoarse în camera lor şi văzu faţa răvăşită a mamei ei. Magda nu spuse nimic despre incident.

Chaim parcă îşi ieşise din minţi; încercase să implore iertare, dar Magda nu voise să-l asculte.

O săptămână mai târziu, Magda aduse vestea că primiseră viză pentru Anglia.

— Anglia? E ceaţă, umezeală… Credeam că vrei America, să fim împreună cu Chaim, spuse Luba.

Magda se întoarse şi-i aruncă o privire tăioasă.

— Nu mai are nici o importanţă acum. Vreau numai să ies de aici. Am aşteptat mai mult de un an. Avem noroc că suntem acceptate.

— Dar, Anglia? Nu vreau…

— Luba… E prea târziu.

Trecură interminabilele teste fizice. Urmau să plece în scurt timp. Dar niciuna nu simţea nici o emoţie.

Plimbându-se prin lagărul prost luminat, cu Blue Boy pe urmele ei, pe Luba o rodea vinovăţia. În câteva zile vor pleca în Anglia şi Chaim va fi ieşit din viaţa lor. Fusese prea crudă. Magda avea

nevoie de afecțiunea lui Chaim. A ajutat-o să facă față părăsirii lui Adam. „De ce am făcut-o?" se întreba mereu. „Am umilit-o pe mama." Se aşează pe un bolovan şi se uită în ochii adoratori ai credinciosului ei prieten. Îl bătu cu palma pe cap.

— Blue Boy, bărbații sunt proşti, iar femeile sunt crude.

Trebuia să se împace cu mama ei şi cu Chaim, înainte de plecare.

Blue Boy nu voia să fie părăsit. Urla şi sărea pe portiera autobuzului, în timp ce o spumă albă îi curgea din gură. Luba şi Magda stăteau țepene pe locurile lor.

Magda se gândea la Chaim, iar Luba la Blue Boy. Nu era în stare să se uite la câine, la prietenul ei credincios. Ea îi salvase viața. Poate ar fi fost mai bine să fi lăsat să fie omorât. Fusese un independent, un câine cutezător, care nu avea nevoie de oameni. Schimbase acum totul.

Cu coada ochiului, îl putea vedea pe Chaim trăgându-l cu disperare pe Blue Boy. Promisese că va avea grijă de el, dar cât timp va mai sta Chaim în lagăr?

Autobuzul plecă. Chaim, ținându-l pe câine, făcea cu mâna un ultim rămas bun. Luba îşi pusese mâinile la urechi, ca să nu mai audă schelălăiturile lui Blue Boy. Magda, plângând, se întinse şi o luă de mână. Atingerea acesta afectuoasă strecură fiori în trupul Lubei. Îşi muşcă buzele şi strânse pleoapele, ca să-şi oprească lacrimile. Deodată, Luba îşi dădu seama că nu era o femeie – era o fetiță, o fetiță care-şi pierduse câinele credincios. Vru să-şi îngroape capul în pieptul mamei şi să plângă. Dar n-o făcu.

1984, Weymouth, Anglia

Când roțile trenului lor scârțâiră pe unul din peroanele Gării Victoria din Londra, Luba şi Magda aproape nu îndrăzniră să se dea jos, zăpăcite de forfota din jur şi de accentele ciudate ale unei alte limbi. Îi fură recunoscătoare unei impunătoare doamne poloneze, Doamna Kulik, o reprezentantă a Fundației de Ajutorare a Refugiaților, care le conduse la un alt tren, cu direcția Weymouth, un oraş mic, la malul mării.

Acolo, li se dădu un apartament la etajul de jos al unei modeste case cu două etaje şi cu o grădină mică în față. Acum Luba avea

camera ei; putea să închidă uşa şi să fie singură, iar ei îi plăcu acest lux. În schimb, alte lucruri nu erau aşa de plăcute. Trebuiau să se adapteze unei vieţi normale, ceea ce părea anormal. După ce au fost, atâta timp în lagăre, trebuiau să se îngrijească singure de plata chiriei, curentului electric, gazelor, impozitelor. Era important ca Magda să-şi găsească o slujbă, iar Luba să meargă la şcoală.

Perechea din apartamentul de deasupra erau refugiaţi unguri, sosiţi cu doi ani mai devreme. Lucrau într-o fabrică de confecţii, ea fiind cusătoreasă, el realizator de tipare. Ginga avea în jur de patruzeci de ani, dolofan, dar nu gras; Yanak era mult mai tânără, în jur de douăzeci şi cinci de ani, puţin mai aspră. Dar plăcută. Vorbeau deja engleza şi le-au fost de mare ajutor; era bine să ai pe cineva alături, care a împărtăşit aceeaşi experienţă.

După câteva zile, cu ajutorul doamnei Kulik, Magda găsi de lucru ca chelneriţă într-un hotel-restaurant, pe plajă.

Luba se învoi câteva ore, să o conducă până acolo şi s-a ajute să completeze formularele de angajare.

Mochete roşii se întindeau de la intrare. Magda se dădu înapoi.

— Nu putem intra! Nu putem păşi pe astea!

— Bineînţeles că putem, spuse Luba, încrezătoare şi merseră înainte.

Magda era sigură că o să le înhaţe cineva şi o să le dea afară, pentru că au păşit peste mocheta pusă pentru nişte oaspeţi regali.

Luba o instală pe Magda şi se întoarse la şcoală.

Era singura străină. Nu se simţea în largul ei, deşi accentul ei puternic dispărea repede. Toate colegele ei păreau atât de tinere. Le asculta chicotind că fuseseră sărutate în spatele vreunui cinematograf. Luba ar fi vrut să se întoarcă şi să le întrebe:

— Te-a şi futut?

Râdea de băieţii excitaţi, care o urmăreau, ca nişte ogari. Avansurile lor erau atât de stângace, în timp ce, neîndemânatici, încercau să-şi bage mâna în chiloţii ei. Se amuza excitându-i până la orgasm, înainte ca ei să-i poată da jos chiloţii.

La şaptesprezece ani, Luba părăsi şcoala şi obţinu o slujbă la Hoolworth nu ca vânzătoare – directorului nu-i plăcea ca străinele să trateze cu clienţii – ci în magazie, un loc întunecos, plicticos, cu o mulţime de rafturi, unde îşi petrecea timpul mutând lăzi şi cutii. Nu-i părea rău că trebuia să lucreze mult, dar nu putea suporta

plictiseala.

Până la urmă, o înfruntă pe Magda:

— Am cunoscut o femeie pe plajă care lucrează doamnă de companie, în Londra. O cheamă Lois. Mi-a spus că poate să ne facă rost de slujbe bune dacă…

— Să facem, ce? Ştii ce înseamnă, în realitate, serviciile pentru o…

— Mda. Sună a distracție, cu bani buni.

— Luba, ți-am spus acum mult timp…

— Şi ți-am spus că nu reuşim nimic. Am început să fac muşchi tot ridicând la cutii în timp ce tu ştergi mesele în tot locul ăla nenorocit de pe plajă.

— Avem tot ce ne trebuie.

— N-avem nimic.

— Ai răbdare. În câteva luni o să avem destui bani să ne cumpărăm un televizor.

— Las-o baltă, Magda. Nu vreau să stau şi să privesc viețile altora. Vreau să trăiesc.

— Şi eu vreau să trăiesc. Visez că într-o zi o să avem o prăvălioară a noastră, unde o să servim sandviciuri.

— Prăvălioară cu sandviciuri? E plictisitor. Nu-ți mai aduci aminte de Cracovia? Eram bune împreună şi ne distram.

— Termină! Suntem într-o țară nouă. Avem un nou început. Nu mai vreau să aud de aşa ceva.

Şi ieşi din cameră.

Luba era convinsă că Magda terminase pentru totdeauna cu viața lor trecută. De câte ori Luba aducea vorba despre Cracovia, Magda se purta ca şi când nu auzise niciodată de locul acela. Nu-l pomenea niciodată, nici măcar pe Chaim, deşi uneori îi fredona cântecele în timp ce se pregătea să plece la lucru. Magda purta acum o îmbrăcăminte foarte conservatoare şi abia de se mai machia. Părea o cu totul altă persoană.

Apoi Magda îl cunoscu pe colonelul Stanley Johnson.

Colonelul Johnson – Infanteria Regală Africană, pensionar – era întotdeauna îmbrăcat imaculat, costumele făcute de un croitor expert, în aşa fel încât să cadă bine pe statura lui scundă şi osoasă, fără nici o încrețitură, dunga pantalonului ascuțită ca o lamă de cuțit, pantofi strălucitori, o batistă îndoită cu grijă în buzunarul de la piept.

Purta cu mândrie două medalii câştigate în rebeliunea de la Man Man.

Avea o mustață subțire deasupra unor buze subțiri. Era greu să-i dai o vârstă – fața lui îngustă nu avea riduri, deşi trebuia să aibă aproape cincizeci de ani, dacă nu ceva mai mult. Îşi făcuse obiceiul de a veni în restaurantul Magdei în fiecare seară, se aşeza la o masă cu vederea spre mare şi comanda cafea.

Era extrem de politicos, abia din când în când, Magda îl surprindea privind-o. Îi zâmbea plăcut, apoi se întorcea la cafeaua lui. Pleca întotdeauna cu o remarcă amabilă.

Într-o noapte aşteptă până când Magda termină şi apoi o conduse acasă. Era văduv, îi spuse Magda Lubei, un erou militar care, după ce s-a retras din forțele armate şi-a petrecut mulți ani în nişte locuri foarte exotice! Magda nu şi le putea aminti pe toate – Uganda, Kenya. Dar politica din Africa se schimbase prea mult pentru a-i mai fi pe plac şi se întorsese de curând în Anglia. Acum voia să cumpere un hotel sau o casă pentru închiriat lângă Brighton.

— N-ai întâlnit niciodată un bărbat ca ăsta. Cred că e serios.

Magda se uită câtva timp fix la Luba.

— Nu vreau să se întâmple nimic rău, spuse ea.

Păreau atât de fericiți. Se gândea Luba, privind pe fereastră. Colonelul Stanley Johnson se plimba foarte, țeapăn, cu Magda la brațul său, zâmbind. Cum intrară în casă, Magda se repezi la Luba şi-i întinse mâna – pe degetul ei inelar purta un foarte mic diamant.

— Colonelul Johnson şi cu mine ne căsătorim, şopti ea cu lacrimi în ochi.

Luba nu se mişcă. Aruncă o privire înghețată spre statuia zâmbitoare a colonelului Johnson, apoi spre Magda. N-o mai văzuse niciodată pe mama ei atât de veselă, dar era ceva ciudat – Magda îl numise colonelul Johnson. Aşa o să-i spună mereu?

— Mamă, sunt fericită pentru tine, spuse Luba, în timp ce o îmbrățişă pe mama ei.

Era prima oară, după ani le zile, când îi spunea „mamă”.

Colonelul Johnson stătea, atent, în spate. Neliniştită, Luba nu ştia dacă să-i strângă mâna, sau să-l sărute pe obraz. Ca să spargă această tăcere jenantă, o luă la fugă pe scări şi țipă:

— Ginga! Yanek! Magda se mărită!

Coborâră alergând, copleşind cuplul cu felicitări. Yanek insistă ca toți să bea.

— Hai să sărbătorim! Veniți sus, cu toții!

— Magda, dragă, mergi tu sus, spuse colonelul Johnson. Vreau să stau puțin de vorbă cu Luba.

Yanek o luă înainte şi marele, puternicul Ginga o trase pe Magda după el. Luba rămase cu colonelul Johnson, care încă zâmbea. Se simțea stânjenită şi puțin nervoasă.

— Hai să stăm jos, spuse el, în timp ce-o conduse spre o sofa.

Nu se putea uita la el; îşi ținea capul în jos, cu ochii pe dunga ascuțită a pantalonilor.

— O iubesc pe mama ta şi aş vrea să fiu un soț bun, începu el, cu accentul lui britanic. Te iubesc şi pe tine şi aş vrea să-ți fiu un tată bun. Am cumpărat un mic hotel, lângă Brighton. Sunt sigur că dacă toți trei muncim împreună, poate deveni un succes.

Felul în care vorbea, o făcea pe Luba să-l înțeleagă destul de greu. Se întreba cât de mult îl înțelegea Magda, care ştia puțină engleză.

— Ştiu că tu şi cu mama ta, ați avut o viață grea, continuă el. Vreau ca ea să fie acum mai fericită, mai uşoară. Trebuie să ai copilăria pe care nu ai avut-o niciodată. Mama ta mi-a spus că ai un talent deosebit pentru desen, acest talent ar trebui încurajat. Ce altceva îți place? Dansul? Te trimit la o şcoală de balet. Înotul? O să fie suficiente posibilități pentru acestea în Brighton, spuse el cu un zâmbet strâns. Vreau să-ți petreci mult timp făcând lucruri care îți plac, şi nu să stai într-o magazie.

Lacrimile îi întunecară privirea.

— Când ai probleme, vino la mine, continuă el, să vorbim despre ele. Să fim prieteni. Vreau să te ajut. Şi vreau să mă ajuți…

Ea îşi ridică pentru prima dată privirea

— …să o fac pe mama ta fericită.

Luba îşi îngropă capul în umărul lui.

— Mulțumesc. Mulțumesc. Vreau să te ajut. Promit că te voi ajuta.

Cum de s-a putut îndoi de acest ciudat, şi zâmbitor om? O iubea pe Magda. Fericirea ei era principala lui grijă. Simți un val copleşitor de afecțiune pentru el. Va avea, în sfârşit, un tată. Vor fi o adevărată familie. Va fi „tata” şi nu „colonelul Johnson”. Da, îl va

ajuta. Îl va face să fie mândru de ea.

Căsătoria a avut loc la primăria Weymouth. Doamna Kulik fusese şi ea prezentă, împreună cu Ginga, care cu statura lui, o domina pe Yanek. Ziarul local trimise un fotoreporter. Era o poveste romantică:

Un erou de război, englez, se căsătoreşte cu o refugiată poloneză. O nouă viaţă începe. Sfârşitul fericit al unei lungi bătălii.

După recepţie, mirele plecă la Brighton, să semneze notele pentru achiziţionarea micului hotel.

Pe Luba o frământa faptul că Magda nu şi-a avut noaptea nunţii. Se întreba dacă au fost vreodată în pat împreună.

Luba o privise pe mama ei. Magda strălucea, pur şi simplu. Tocmai se căsătorise cu un gentleman englez, încântător, politicos, inteligent, cu maniere impecabile. Se înroşea când cineva îi spunea „doamna Johnson". Apoi, un gând o fulgeră pe Luba: „E o târfă!". O şocă să constate că gândea în felul acesta; totuşi, era adevărat. Amândouă deveniseră târfe, ca să supravieţuiască. Dar acum vor deveni o familie normală, fericită: colonelul şi doamna Johnson şi fiica lor, Luba Johnson.

Capitolul 5

1954, Hollywood, California

Pentru cursul de cinematografie din anul al patrulea i se ceruse fiecărui student să facă un film de zece minute care să fie arătat unui grup de profesionişti din industria filmului. Când Danny află că tema impusă era „Poveşti de război" se simţi paralizat. Toţi colegii lui de clasă studiau documente din Procesul de la Nürenberg şi colecţionau jurnale de actualităţi din lagărele de eliberare, dar Danny încercase prea mult să înmormânteze toate amintirile vremii în care el era Moishe.

Nu putea să le reînvie acum. Se gândea să se retragă de la curs, dar aceasta ar fi însemnat o amânare a absolvirii cu un an.

Deodată tresări: Să facă filmul despre Tyrone? O să fie povestea unui infanterist negru care se întoarce acasă la el, în sud, cu o fată albă, orfană de război. O să-l intituleze „Salvată".

Danny nu avu nici o problemă să-şi facă o distribuţie din chelneri, toţi actori aspiranţi, care lucrau cu el la o gustare; erau încântaţi să joace în faţa unei camere de luat vederi, plătiţi de Universitate. Avea greutăţi în a găsi pe cineva în rolul principal, deoarece actorii negrii erau puţini, aşa încât bucătarul joacă rolul, şi încă perfect.

Folosi locul în care casele începeau să fie demolate pentru a face loc Stadionului Dodger.

Printre dărâmături, focurile de artificii din 4 Iulie simulau o scenă de război. În prima zi stătu în faţa actorilor, explicând scena pe care o scrisese. Ştia că într-o zi va deveni regizor.

Filmul câştigă premiul întâi.

Puţin după aceea Milton Schultz, un cunoscut tânăr agent de la „Artiştii Faimoşi" îl chemă pentru un interviu. Danny era încântat – Schultz fusese unul dintre judecătorii filmelor studenţeşti.

Stătea în camera de aşteptare de la etajul şase al clădirii Artiştilor Faimoşi colţ cu bulevardul *Wilshire* şi Beverly Drive. În jurul lui erau şi alţii care aşteptau, tineri actori frumoşi, ingenue sexy, şi câţiva tipi bărboşi care, presupuse Danny, erau scriitori. Toţi ochii se întoarseră la unison când domnul Charles Grosseman trecu. Pe stradă nu te-ai fi uitat de două ori la el – de înălţime medie, păr negru, faţă netedă, rotundă – numai dacă ai fi ştiut, aşa cum toţi cei de aici ştiau, că era unul din cei mai puternici, agenţi din Hollywood.

Neatent la privirile celor care aşteptaseră ore, sau poate zile, sperând să-l vadă, închise uşa în urma sa.

Recepţionera ciripi:

— Domnul Denisson, ultimul birou pe stânga.

Milton Schultz avea o faţă rotundă, zâmbitoare şi o barbă frumos tunsă care nu reuşea să-i ascundă privirea de băieţandru; nu putea avea mai mult de cinci ani în plus decât Danny. Ochelarii cu ramă de baga încadrau nişte ochi gri, scânteietori, care păreau că ascund un mic secret nostim.

Când Schultz se ridică de la birou, Danny observă că purta pantofi cu toc, dar chiar şi aşa Danny îl domina.

— Mi-a plăcut filmul tău, spuse el. Tu l-ai scris?

— Da.

— L-ai regizat şi l-ai produs?

— Da.

— Excelent… făcut cu talent. Arată o sensibilitate adâncă.

— Mulțumesc, răspunse Danny cu modestie.

— Scena aceea cu fetita – ca evreu am fost cu adevărat emoționat. Mi-a amintit de toate acele victime inocente ale Holocaustului. Eşti evreu?

Danny simți acea strângere cunoscută a stomacului.

— Nu, dar admir poporul evreu. Ca mulți alții, simt o profundă compasiune pentru suferința lor..

— Nu mulți *goyim* simt aşa, mormăi Schultz.

— Poftim?

— *Goyim.* Oameni. Nici o ofensă, adăugă agentul cu un zâmbet.

Danny inspiră adânc şi reuşi un zâmbet slab.

— Dar în Hollywood, temele cu evrei nu se vând, spuse Schultz. Nu e decât opinia unui om.

Apoi făcu cu ochiul şi arătă spre fotografia unei starlete.

— Una din cele mai bune cliente ale mele – nu are nici o opinie.

Râseră amândoi şi Schultz îl pofti pe Danny pe o canapea din piele, în fața căreia erau aşezate o măsuță de cafea, cu un joc de şah pe ea.

— Joci şah? întrebă agentul.

— Nu, nu am jucat niciodată.

— Păcat, e un joc grozav. Dar acum, spune-mi. Ce vrei să faci?

Danny îşi avea răspunsul pregătit:

— Vreau să regizez filme de lung metraj.

Sprâncenele negre ale lui Schultz deveniră două unghiuri.

— Oh, vrei să începi de la vârf, hm?

— Păi, eu…

— Îți trebuie mai mult decât acel filmuleț, ca să-ți aşezi fundul în scaunul unui regizor.

Surprins neplăcut, Danny se înroşi.

— Hai să încercăm să începi cu televiziunea, continuă Schultz.

— Să mă mut în New York?

— Nu, televiziunea se mută aici. Te pun în legătură cu unii din regizorii C.B.S Ți-ar place?

— Da, domnule Schultz.

— Spune-mi Milt.

— Da, domnule Milt.

Agentul scrise un nume şi o adresă.

— Tipul ăsta e un client.

Coborî vocea:

— Bea prea mult... e din timpurile mai vechi... începe să se prăbuşească. Are nevoie de tot ajutorul pe care-l poate obține. Înțelegi?

Danny dădu afirmativ din cap.

— Împuşc doi iepuri dintr-o lovitură. Îi salvez lui slujba şi-ți dau ție una.

Milt izbucni într-un chicot zgomotos.

— Şi iau un comision de 10% de la amândoi.

Danny râse şi el. Ştia că e pe mâini bune. Era deja la uşă.

Era o uşă mare, grea. Deasupra licărea o lumină roşie şi se putea citi: „Nu intrați când lumina e aprinsă." Danny aşteptă cu mâna pe clanță şi, când lumina se stinse, intră repede înăuntru. Era în studioul de sunet Paramount, destul de mare ca să poată fi folosit ca hangar de avioane, care fusese închiriat pentru filmarea unei drame TV. Cum stătea acolo, încercând să absoarbă vârtejul activităților, un tip tânăr, cu păr blond, dezordonat, se apropie de el.

— Danny Dennison?

— Da, domnule.

Tânărul râse.

— Spune-mi Slim. Sunt regizorul asistent – un cuvânt superior pentru foarfece.

Avea un zâmbet calm, care îl relaxă imediat pe Danny.

— Urmează-mă, spuse el, fluturând mâna.

Îşi croiră drum peste dispozitivele de prindere, care susțineau părți uriaşe de decor, printre actori care-şi repetau scenele, dansatori care-şi întindeau picioarele pe bârne de exercițiu, membrii ai echipei care bârfeau în jurul unei cafele, până la un bărbat aplecat peste o ceaşcă cu ceai, într-un scaun înalt de regizor, cu DOMNUL ANDREWS scris pe spătar.

— Acesta este Danny Dennison, spuse Slim, când ajunseră în spatele lui.

Tresărind, bătrânul se întoarse. Îşi dădu jos ochelarii negri pe care-i purta şi se uită la Danny cu nişte ochi cu pleoapele lăsate, ca şi când ar fi încercat să-şi amintească unde îl văzuse înainte. Îşi scărpină coama încâlcită de păr cărunt şi des. Într-un sfârşit, vorbi:

— Ah, da… Flăcăul pe care mi l-a trimis Milt.

— Sunt fericit să lucrez pentru dumneavoastră, domnule Andrews.

— Nu fi atât de sigur, veni răspunsul pe o voce joasă, gravă.

Danny se întrebă dacă ar trebui să râdă.

Domnul Andrews se aplecă să-şi umple ceaşca cu ceai, dintr-un termos.

— Vorbim mai târziu. Pentru moment, stai cu Slim.

În timp ce se îndepărtau, Slim îi zâmbi lui Danny.

— E cu adevărat un tip mare. Cu ani în urmă a fost un mare regizor al vremurilor sale. A venit de la London Films.

— Bănuiesc că de asta bea atât de mult ceai.

— Ceai? chicoti Slim. Oh, da. Îi place la nebunie.

Apoi, dintr-o dată, strigă cu voce puternică:

— Atmosfera – la locuri. Muzica, daţi-i drumul.

Un val de oameni gălăgioşi se îndreptară spre platoul de filmare. O scenă de bar de noapte se lumină strident. Slim se uită la domnul Andrews, care dădu din cap, în timp ce sorbea.

— Motor! strigă Slim.

Camerele de luat vederi începuseră să filmeze.

— Acţiune.

Se auzi, dintr-o dată, pin megafoane, o muzică de dans puternică, în timp ce toţi începură să danseze şi orchestra porni să se mişte în ritm. Deodată, muzica fu oprită, dar toţi continuară să se învârtă, ca şi cum ar mai fi cântat.

Cei doi actori principali, dansând cu mare animaţi, începură o conversaţie cu voce ridicată, peste nivelul unei muzici inexistente. Danny era intrigat. La un semnal al lui Slim, muzica se puse din nou pe urlat. Slim îi aruncă o privire lui Andrews şi ţipă:

— Tăiat!

Muzica şi dansul se opriră brusc:

— Luaţi cinci!

Şi figuranţii, toţi gălăgioşi, părăsiră platoul.

Slim se apropie, conspirativ, de Danny.

— Dă-mi voie să-ţi spun ceva important. În televiziune, nu trebuie să fii bun, trebuie să fii doar iute.

Apoi îşi mişcă uşor capul în direcţia domnului Andrews, prăbuşit, în continuare, în scaunul său.

— E foarte bun, dar nu e rapid. De-asta eşti aici.

După ziua de filmare, Danny îl urmă de domnul Andrews până sus, în biroul său, ascultând bocănitul regulat pe care îl făcea bastonul bătrânului, în timp ce mergea târându-şi picioarele pe alee. Se aşezară, iar domnul Andrews îi oferi nişte scotch, pe care el îl turnă şi nu încercă deloc să ascundă faptul că era ingredientul principal al ceaiului său. În timp ce amândoi sorbeau, domnul Andrews îl întrebă:

— Flăcăule, ce vrei să faci?

— Filme, domnule, filme de lung metraj.

Domnul Andrews fornăi.

— Mai întâi învaţă meserie. Regizorii şi scriitorii buni ai televiziunii de azi vor fi cei care vor face filmele de lunge metraj de mâine.

— Credeţi, domnule?

— Ştiu.

Îşi dădu jos ochelarii şi-i şterse cu mâneca de la cămaşă.

— Capetele ăstea de măgari de la conducerea studiourilor şi-au bătut joc de televiziune, atunci când a apărut, până când şi-au dat seama că în fiecare marţi seara străzile erau goale şi oamenii nu erau în cinematografe.

— Dar unde erau? întrebă Danny, naiv.

— Acasă, flăcăule, uitându-se la *Unchiul Miltie*. Domnul Bearle, flăcăule, a zguduit industria asta. Înainte, Jack Warner a dat un ordin, ca niciuna din vedetele sale să nu apară în cutiuţa aia mică. Acu', uită-te, Warner face nu unul, ci trei seriale TV. Televiziunea este excitantă. Singurul lucru rău pe care-l are, sunt oamenii care o conduc.

— Vă referiţi la reţele?

— Nu, nu, ele nu conduc.

— Cine, atunci?

— Sponsorii... Uite, flăcăule, sponsorul nostru e o companie de ţigări. Îţi vine să crezi că am ordine ca toţi eroii din serial să le fumeze ţigările, iar celor ce interpretează rolurile ticăloşilor să nu li se dea voie să fumeze?

Danny îl privi stupefiat.

— E-adevărat, flăcăule. Ticăloşii trebuie doar să rânjească, cu un râs aspru. Vrei să ştii ceva şi mai rău? Când am dramatizat „Procesul de la Nürenberg", sponsorul, o companie de gaze, nu le-a dat voie să spună „gaz".

Criza de râs a domnului Andrews se înteți.

— Pricepi, flăcăule? Toată treaba era despre gazarea evreilor, iar ei nu au spus niciodată „gaz”.

Râsul îi muri.

— Acum înțelegi ce nu e bine cu această industrie?

Danny îşi sorbi băutura în liniște.

— Încă mai vrei să fii în şantajul ăsta?

— Da, domnule.

— Ce greşeală.

Domnul Andrews luă o înghițitură.

— Presupun că e prea târziu să corectez această greşeală. Poftim scenariul următorului episod. Studiază-l cu atenție şi, după aceea, începe să lucrezi cu actorii.

— Ce doriți să fac?

— Orice poți. Ajută-i să-şi învețe rolurile – poate o să ai o sugestie, sau două. Crezi că te poți descurca?

— Da, domnule, Andrews.

— Atunci, grăbeşte-te, flăcăule, n-o lăsa pe mândra ta să aştepte.

— Nu, nu mă aşteaptă nimeni. Îmi place să stau de vorbă cu dumneavoastră.

Domnul Andrews se uită cu coada ochiului la Danny.

— Câți ani ai?

— Douăzeci şi doi, domnule.

— Când eram de vârsta ta…

Dădu din cap, cu o grimasă pe față.

— Acu’, pleacă naibii de aici.

Lui Danny îi plăcea să lucreze cu actorii. La început, nu l-au putut suporta, dar, încetul cu încetul, imitând felul tăcut de a comunica al domnului Andrews îi câştigă pe toți. Putură să vadă că e talentat şi îi fură recunoscători pentru ajutor.

Şi, cu cât îl observa mai mult pe domnul Andrews lucrând, cu atât îl respecta mai mult. Îl iubea pe bătrân şi nu obosea niciodată ascultându-l divagând despre zilele sale din teatru, despre marea literatură

— Flăcăule, *to thine own self be true/And it must follow, as the night the day, /The caust not then be false to any man.*

— *Hamlet.*

— Da, flăcăule, *Hamlet.* Clasicii. Toate subiectele bune din

literatura engleză au fost făcute cu mult timp în urmă.

Când domnul Andrews începea o nouă sticlă, Danny punea, de obicei, capăt discuției lor. Bătrânul îl îngrijora. Ştia că băutura îl făcea să nu se mai controleze. În unele zile, domnul Andrews nici nu se mai sinchisea de termos, ci turna, ostentativ, scotch dintr-o sticlă împachetată într-o pungă de hârtie maronie.

Danny lucra bine şi cu Slim; deveniseră o echipă şi deseori luau prânzul împreună. Domnul Andrews îşi bea prânzul, rareori părăsind scaunul de regizor. Dar; într-o după-masă, întorcându-se de la administrație, găsiră scaunul gol.

— Vezi unde e; eu o să pregătesc actorii, îi spuse Danny lui Slim.

Câteva minute mai târziu, Slim reapăru, abătut.

— Nu pot să-l mişc. E mort de beat.

Regizorul era răsturnat peste birou, practic inconştient, şi nimic din ceea ce făcură nu-l puse pe picioare. Slim renunță.

— Nu avem decât o singură soluție. Trebuie să-i preiei locul, Danny, până când îşi revine.

— Nu pot să fac asta.

— Trebuie. N-o să ni se mai accepte nici o întârziere.

— Slim, dar el este regizorul.

— Este? Uită-te la el.

Danny se uită la omul pe care reuşise să-l îndrăgească.

— Slim, ajută-mă să-l ridic.

— Pentru ce.

— Odată ce reuşim să-l mişcăm şi să-l punem în scaunul lui, o să fie totul în regulă.

Codindu-se, Slim îl ajută pe Danny să-l ridice pe domnul Andrews de subțiori şi reuşiră să-l târască pe uşa laterală, până la scaunul de regizor. Acolo stătu în poziția lui obişnuită, părând că priveşte prin ochelarii lui întunecați. Danny îl scutură.

— Domnule Andrews.

Bâlbâieli incoerente ieşiră de pe buzele bătrânului. Actorii aşteptau.

— Linişte, vă rog!

Slim țipase în mijlocul unei tăceri absolute.

— Da, domnule, spuse Danny, cu voce tare, domnului Andrews, după care se întoarse spre actori, cu un zâmbet cald. Inspiră adânc. Doamnelor şi domnilor… ăăă… Domnul Andrews are, pe

moment, laringită... Şi m-a rugat... ăăă... Să transmit indicațiile pe care o să mi le şoptească la ureche.

Slim îl privea uimit.

Vocea lui Danny deveni mai puternică.

— Domnul Andrews ar dori să începem de la intrare, Joe – se întoarse spre actor – când o găseşti pe soția ta plângând. Să începem de acolo.

Slim, încă cu ochii cât cepele, strigă instrucțiunile, iar echipa îi răspunse:

— Camera, gata?

— Gata.

— Motor.

— Motor.

Bărbatul cu tăblița veni în fața camerei:

— Scena şapte, turnat unu.

Slim îi făcu cu ochiul lui Danny, care încerca să pară încrezător, în timp ce stătea lângă scaunul domnului Andrews, cu brațele încrucişate pe piept.

Şarada merse bine. Abia la ultima filmare, domnul Andrews se mişcă, în sfârşit.

Danny se aplecă:

— Vă simțiți bine, domnule?

Bătrânul bâlbâi ceva.

— Ce este?

Danny se aplecă mai mult spre fața lui.

— Treabă bună, flăcăule.

La sfârşitul zilei, Danny era absolut extenuat. Slim veni şi-l îmbrățişă.

— Nu ştiu cum de-am descurcat-o – sunt un tip nervos – dar tu ai făcut un lucru grozav, Danny.

— S-a trezit, până la urmă.

— Sigur, când ziua de lucru s-a dus. I-ai salvat spinarea, râse Slim, în timp ce se îndrepta spre ieşire.

Danny se aşează, obosit dar fericit. În tăcerea platoului pustiu, sunetul ascuțit al telefonului îl făcu să sară în sus. Era Milt.

— O să-l dea la o parte pe bătrân, îi spuse lui Danny.

— Ce? Despre ce vorbeşti?

— Ştii despre ce vorbesc.

— Domnul Andrews nu s-a simit bine câteva ore. Acum e bine.

— Rahat! Voiau de mult să scape de el. Ştiu ce s-a întâmplat. Ai făcut o treabă bună şi te vor pe tine.

— Pe mine?

— De ce crezi că ți-am dat şansa asta?

— Nu e posibil să-şi piardă slujba din cauza mea, protestă Danny. N-o să obțină niciodată alta. Asta o să-l omoare.

— Danny, fii tare. Pari mare şi puternic, dar eşti moale. Întăreşte-te!

— Presupune că nu mai bea.

— N-o să se oprească niciodată din băut.

— Ascultă, lasă-mă să încerc.

— Rahat! Nu te înțeleg. Vrei, sau nu, să fii regizor? Hotărăşte-te.

Şi Milt închise.

Palid, Danny se grăbi spre biroul domnului Andrews.

Intră fără să bată.

— Te aşteptam, flăcăule. Poftim băutura.

— Nu vreau să beau, domnule Andrews.

Tonul său îl făcu pe regizor să se oprească din turnat. Se uită la Danny apoi, calm, umplu paharul. În timp ce-l ducea la buze, Danny îi apucă mâna.

— Vă rog. Vă rog! Trebuie să încetați să mai beți.

Bătrânul izbucni într-un râs amar.

— Nu mai beți! îi strigă Danny în față.

Domnul Andrews se lăsă pe spate, în scaunul său şi se uită în sus, la Danny, care-l domina.

— Eşti un flăcău bun, spuse el blând. Dar du-te la ocean şi comandă-i fluxului să nu mai vină. O să ai mai mult succes.

Înghiți băutura.

Danny stătea acolo, neajutorat, încercând să se gândească la noi argumente. Când regizorul îşi mai turnă o dată, Danny ieşi uşor din birou.

A fost ultima dată când l-a văzut pe domnul Andrews viu. În dimineața următoare, poliția găsi trupul ciopârțit al regizorului în maşina sa, care se izbise de o cabină telefonică de pe Bulevardul Sunset.

Mult timp după aceea, Danny nu putu regiza o scenă, dacă scaunul gol al domnului Andrews nu era lângă el. Nimeni nu s-a

mai aşezat niciodată pe acel scaun.

Danny era recunoscător că îl avea pe Slim lângă el. Aproape că-şi puteau ghici gândurile unul altuia. Când deveneau încordaţi, glumeau unul cu altul.

— Îţi spun, Danny, să muncesc cu tine înseamnă să-mi cadă tot părul de pe cap.

— Regeneratorul de păr nu-şi mai face efectul? îl tachina Danny.

— Uită-te la mine, deocamdată tu îţi faci efectul.

Apoi, Danny îşi punea braţul pe după umerii lui Slim.

— Nu-ţi fă griji, înainte să termin, o să-ţi cadă tot.

Şi râdeau.

Slim era un bun coleg de echipă, dar cel mai bun prieten al lui era Milt. Era opusul lui Danny; nimic nu-l frământa. Era uneori crud, dar întotdeauna onest şi direct. În ceea ce-l privea, Milt era foarte mândru că tânărul său client devenea cunoscut şi respectat în lumea televiziunii. Îl invitase, uneori, pe Danny la o cină pe care s-o gătească împreună, acasă, dar el încerca să evite acest fel de seri cât mai mult posibil; îi trezeau nişte amintiri pe care le îngropase de mult.

În timp ce suna, Danny o putea auzi pe Kathy, fetiţa de opt ani a lui Milt, făcându-şi lecţia de pian. Tenacitatea ei era de admirat, se gândi el.

Sarah, cu faţa ei durdulie, înroşită de gătit, îşi şterse mâinile de un şorţ subţire, pus peste şoldurile ei mărimea zece, inconfortabil înghesuite în nişte pantaloni mărimea opt.

Îi sărută pe obraji şi repetă ceea ce-i spunea întotdeauna:

— Intră, Danny. În seara asta o să mănânci bine nimic din mâncarea *goyishe.* O să te îngrăşăm puţin. Scuză-mă, şi dispăru înapoi în bucătăria din care emanau mirosurile obişnuite de clătite cu cartofi, supă cu găluşte şi ficat de pasăre.

Milt studia intens tabla de şah.

— La timp, spuse fără să-şi ridice privirea.

Fiul său, Jonathan, de şapte ani, stătea în faţa lui cu expresia plictisită a unui jucător care ştie foarte bine rezultatul jocului.

— Şah mat, spuse Jonathan, sfidător, în timp ce-i dădu la o parte nebunul.

— Dumnezeule, iar mi-a făcut-o, spuse Milt ridicându-se şi

strângând mâna lui Danny. Încearcă-l.

— Nu, nu, spuse Danny. Abia dacă ştiu mutările.

— Jonathan o să te ajute, spuse Milt aranjând tabla de şah.

Danny se aşează, hotărât să facă din asta o experienţă plăcută. După câteva mutări cu pionii, înaintă nebunul şi-i zâmbi lui Jonathan.

— Cum e?

— Stupid.

— Nu e frumos, îl admonestă nu prea sever Milt.

Lui Danny îi plăceau copiii, dar era ceva cu Jonathan, nu prea ştia ce anume. Nu-i plăcea puştiul.

O auzi pe Kathy cântând mereu aceeaşi piesă muzicală. Milt îl înghionti, mândru.

— Ascultă, Danny.

Danny încercă să nu asculte. Dar spuse:

— E grozavă, în timp ce mută piesele la întâmplare, sperând să termine jocul repede. Reuşi.

Când masa se termină, Danny nu îndrăzni să ceară un bicarbonat – şi puştii fură, slavă Domnului, trimişi în camera lor, Milt îi şopti lui Danny:

— Nu-mi place mâncarea evreiască. Mulţumesc lui Dumnezeu că am oprit-o să facă toate felurile.

— Am o fată pentru tine, Danny! strigă Sarah din bucătărie.

Milt şi Danny schimbară repede priviri între ei, în timp ce ea intră cu tava cu desert.

— E o bijuterie, nu crezi, Milt? Sarah se entuziasmă.

— Şi e bogată, completă ea, în timp ce turna cafeaua.

— Mulţumesc, Sarah, dar acum, cu ajutorul lui Milt, vreau să mă concentrez asupra carierei.

— Femeia potrivită poate să te ajute în carieră mai mult decât Milt, spuse peste umăr, în timp ce se îndrepta spre bucătărie, să cureţe.

Ultima remarcă veni prin uşa închisă:

— Milt, de ce nu o inviţi într-o seară?

— O s-o invit, dragă, strigă el, dând din cap a „nu” către Danny.

Amândoi râseră.

— Danny, nu mi-ai văzut biroul.

— L-am văzut, ultimul de la capătul holului.

— Greşit, al doilea de la cel al domnului Grossman.

— Felicitări. Se vede că te descurci.

— Cu clienți ca tine, cum m-aş putea pierde? Fiecare din spectacolele tale de televiziune a fost un succes. Eşti strălucitor, Danny.

— Dacă sunt atât de strălucit, de ce nu-mi dai să regizez un film de lung metraj?

— Oh, iar vorbim despre asta.

— Acum, că eşti la două uşi distanță de domnul Grossman, ai mai multă influență, deci poți să-i propui.

— Da, poate că am. Lasă-mă să mă gândesc.

— Ai tot timpul. N-am aşteptat decât cinci ani.

Era în 1960, John Kennedy tocmai fusese ales, iar Chubby Checker şi twistul erau în mare vogă, dar lui Danny, cel de douăzeci şi opt de ani, nu-i păsa decât de întâlnirea pe care Milt o aranjase cu Art Gunn.

Art Gunn îşi croise drumul spre vârful piramidei făcând o serie de filme de groază cu un buget mic, care au făcut în mod constant bani pentru studio; era acum la rând să fie următorul şef de la ACE FILMS. Gunn era dur, îl avertizase Milt. Era făcut din acelaşi aluat ca şi evreii ruşi, care veniseră din cartierele evreieşti ale New-York-ului la Hollywood, să facă fanteziile lor despre America reale. Fanteziile lui Gunn erau mai ieftine, cu mai puțină poleială, cu mai puțină strălucire – nu-i păsa decât de ideea de bază.

Milt, îmbrăcat în cel mai țipător sacou al său în carouri şi Danny în obişnuitul său bluzon albastru-închis şi pantaloni largi din flanel gri, serveau masa la restaurantul studioului înainte de întâlnire. Ronțăind o friptură „Humphrey Bogart", Milt mormăi?

— Să mai zici că nu te-am adus într-un studio.

Între două înghițituri de salată de ton „Greta Garbo", îi urmări pe marii regizori Willie Wyler şi Howard Hawks intrând în sufrageria specială.

— M-ai adus, Milt. Acum, cum intru acolo?

Întâlnirea cu Art Gunn dură cinci minute.

Din spatele biroului supradimensionat, punctându-şi cuvintele cu o țigară groasă, Gunn îi spuse lui Danny:

— Adu-mi un scenariu din care să câştig un milion şi din partea mea poate să-l regizeze şi câinele tău.

Danny îşi pierdu orice interes pentru televiziune, preocupat de

căutarea lui pentru un scenariu care să satisfacă gusturile nepretenţioase ale lui Art Gunn.

Îi era uşor, dar cuvintele lui domnului Andrews „la clasici găseşti totul" îl trimiseră în direcţia bună.

Primul său proiect fu un western bazat pe „Regele Lear", exceptând faptul că personajul principal era un bătrân fermier care încerca să-şi împartă domeniul la cele trei fiice ale sale. Danny însăşi scrisese scenariul. Simţi că i se face rău şi-l rugă pe Milt să se uite la film, în timp ce el se îndreptă spre toaleta bărbaţilor, de partea cealaltă a holului. Art Gunn se aşezase el însuşi lângă masa unde erau puse cartonaşele pentru însemnări şi creioanele scurte. Înăuntru, audienţa formată din studenţi, era tăcută. Danny nu ştia cum să interpreteze acest lucru. Când ţipând şi împingându-se şi făcând baloane de gumă, se retraseră să-şi noteze impresiile, îi privi cu o disperare crescută. Cum Milt se apropia, Danny schiţă un zâmbet slab.

— Oare viitorul meu depinde de ce cred idioţii ăştia?

— Şi-au plătit biletele, chicoti Milt.

Pe măsură ce audienţa se împuţina, Danny îl urmărea pe Art Gunn scotocind prin cartonaşe.

Dinţii încleştaţi pe ţigara-i groasă erau dezveliţi într-un rânjet larg.

Milt negociase un contract bun cu ACE FILMS, care-i permise lui Danny să se mute din modestul apartament care dădea în Sunset Street şi să-şi cumpere o casă despre care se obişnuise să considere că niciodată nu-şi va putea permite să o cumpere.

Chiar dincolo de Tover Road la cinci minute de Hotelul Beverly Hills, era o cabană elveţiană, construită lângă o vale. Garajul era sub casă. Parterul spaţios, camera de zi avea şemineu, bucătăria era mare şi avea şi o cameră de oaspeţi. În plus avea o privelişte minunată asupra dealurilor. Din camera de zi, o scară ducea spre dormitorul principal, care avea ieşire spre un platou cu iarbă, din spatele cabanei. Danny se gândea că într-o zi o să construiască acolo o piscină şi un teren de tenis. Dormitorul era partea preferată din casă a lui Danny. Îşi pusese biroul acolo, şi-i plăcea, în timp ce lucra la scenarii, să se plimbe pe iarbă şi să privească dealurile brune.

Clasicii adaptaţi la western-uri erau capitolul său de bază

Filmele sale nu erau din cele care să câştige un Oscar. Intelectualii se zburleau la ele, spunând că a corupt mari opere ale literaturii pentru a le închina gustului de masă. Dar alții, spuneau că a adus omului obişnuit marele mesaj al clasicilor într-o formă de spectacol.

Controversa îl făcu să câştige multă atenție şi chiar cei mai aspri critici trebuiau să admită că filmele sale erau inteligente. Nu era de neglijat faptul că aduceau bani.

Citind articolele despre el însuşi, avea sentimentul că descriau o persoană diferită. Succesul său îi părea ireal. Viața sa, îi părea ireală. Era ca şi când ar fi fost un personaj al filmelor sale.

Numele său era frecvent menționat în coloanele de bârfă ca unul dintre cei mai demni de ales celibatari din oraş – treizeci şi trei de ani, talentat şi în ascensiune.

Era considerat un tip bine, fiind comparat cu actorii frumoşi, ca Cliff Robertson sau Robert Taylor. Avea deseori legături cu o starletă sau alta, dar nu putea să facă nici o relație să dureze mai mult de câteva luni.

Bineînțeles, Sarah era neînfricată în eforturile ei de a-l însura. Alegerile ei erau întotdeauna descrise ca „decentă" şi „soție şi mamă perfectă", ceea ce se traducea prin „supraponderală" şi „în căutare disperată de soț".

Pe la spatele ei, Milt mergea în direcție opusă, datele sub formă de pretext pe care i le trimitea lui Danny fiind de genul „fete voluptoase care speră să joace în filme".

Într-o seară, după cină, în timp ce Sarah era în bucătărie, pregătind cafeaua, Milt şopti:

– Cum a fost Money, noaptea trecută?

— Nu a fost rea deloc, spuse Danny, cu un zâmbet.

— Te invidiez, ce dracu'... Oh, să fiu iarăşi burlac.

— Dar Sarah e o fată grozavă, încercă Danny să pară convingător.

— Mda, este, fu Milt de acord, puțin entuziasmat. Dar suntem împreună din studenție, ne-am schimbat. Îmi place meseria asta la nebunie, dar Sarah ar fi mai fericită dacă ar trăi şi acum în Bronx.

— De ce nu o duci acolo, într-o vizită?

— Sigur, râse Milt, aruncând o privire rapidă spre bucătărie, dar nu în weekend-ul ăsta. De data asta, hai să mergem amândoi

în Vegas.

— Vegas? De ce?

— Să ieşim. Haide, ai putea avea noroc.

Era ceva insistent în vocea lui Mii!

— Aş vrea să pot merge, dar am de lucru.

— Lucrezi prea mult şi nu faci destulă dragoste.

Când Sarah intră, Danny râdea.

— Dragă, spune-i lui Danny despre fermecătoarea Rosalind, pe care am cunoscut-o la familia Rosenberg, seara trecută.

— Mda, e o idee bună, spuse Milt dându-şi ochii peste cap.

Când Sarah ieşi din nou din cameră, Milt se aşează pe braţul fotoliului lui Danny.

— Sunt, eu, prietenul tău?

— Da, Milt, zâmbi Danny. Cam singurul pe care îl am.

— Atunci trebuie să vii cu mine la Vegas.

— Dar, Milt…

Punându-şi mâna pe braţul lui Danny, Milt aruncă o altă privire spre bucătărie, unde Sarah făcea mult zgomot, bătând frişca pentru tarta cu căpşuni.

— Am nevoie de un alibi. Sarah devine bănuitoare.

— Ce e în Vegas?

— Darlene.

— Cine?

— Hai, doar ţi-o aminteşti pe Darlene, dansatoarea blondă din ultimul tău film.

— Da, vag…

— Danny, e grozavă. Lucrează acum în Vegas. Am fixat o întâlnire cu ea, după spectacolul de sâmbătă seara.

Danny ezită.

— O să-i spun să aducă o fată cu ea, pledă Milt.

— Nu trebuie să faci asta. Uite, dacă înseamnă atât de mult pentru tine, o să merg.

Milt îl privi, parcă gata să izbucnească în plâns.

— Eşti un adevărat prieten, Danny. Nu o să uit asta.

Stăteau împreună, privind spectacolul *Caesars Palace.*

— Iat-o, şopti Milt, înghiontindu-l pe Danny şi aproape doborându-i paharul din mână. A treia din stânga… Şi am veşti bune pentru tine, puştiule: Darlene o aduce cu ea pe Tina, cea mai bună prietenă a ei.

Se aplecă mai mult spre urechea lui Danny:

— Bruneta de la capăt.

Avea cu siguranță, un corp grozav. S-ar putea să fie o seară plăcută, se gândea Danny.

După spectacol, se despărțiră, Milt neirosindu-şi timpul şi ducând-o pe Darlene în camera lui. Danny se întoarse spre Tina.

— Ai dori să serveşti cina?

— Cina?

— Presupun că ți-e foame, după spectacol.

— Sigur că îmi este, spuse ea cu recunoştință.

O duse într-un restaurant luxos. Tina privi fără o vorbă meniul franțuzesc, bogat.

— Îmi dai voie să comand pentru amândoi?

— Te rog, spuse ea, cu o uşurare evidentă.

O studie. Fusese probabil regina frumuseții dintr-un orăşel din vest acum gata să facă orice ca un regizor al Hollywood-ului să-şi amintească de ea. Era tentantă, dar atât de vulnerabilă. Nu mai putea trece iarăşi prin acea rutină.

După masă, spre marea ei surprindere, Danny o conduse acasă şi luă următorul avion, înapoi la L.A.

Luni, Milt veni la studiou.

— Ai plecat în grabă, puştiule. Nu ți-a trebuit mult, ca să o treci pe răboj.

— Am dus-o doar la masă, apoi am venit acasă.

— Nu te cred.

— Ba da, asta este ce am făcut.

Milt îşi scărpină barba şi se uită fix la Danny.

— Ştii, cred că eşti cam indiferent față de sex.

— Sunt?

— Da, arăți al naibi de bine, toate se dau în vânt după tine şi tu nici măcar nu le bagi în seamă.

— Fii serios, Milt.

— Nu-ti faci norma.

Danny râse de modul în care argumenta Milt.

— Vorbesc serios – alege orice vedetă vrei, sun-o, fixează o întâlnire. Ai să vezi, multe din ele stau acasă majoritatea serilor, pentru că toți cred că sunt ocupate şi nu le invită. Ai putea să te culci în fiecare seară cu altă vedetă.

— Milt, tu ai vrea să te culci cu orice fată pe care o vezi?

— Ascultă, cineva m-a întrebat odată „Ai avut vreodată vreun futai nenorocit?”. Am spus „Mda”. „Şi cum a fost?” Răspunsul meu: „Grozav”.

Şi, cu un chicot, Milt îl luă pe Danny pe după umeri.

— Eşti nebun, dar eşti prietenul meu. M-ai acoperit şi îți sunt dator.

— Bine. Atunci ia-l pe Art Gunn din spinarea mea la următorul film.

— Ah, mă bucur că ai adus vorba.

— Ce mai e?

— Când începi *Buffalo Land?*

— Săptămâna viitoare.

— Dă-i şi lui Darlene un rol.

— Dar s-a distribuit tot. În afară de cireada de vite.

— Mai bagă ceva, dacă nu vrei să o ții tot într-un zburat la Las Vegas.

Danny râse.

— Şi eu care credeam că norma mea e cea care te îngrijorează.

— Ascultă, vocea lui Milt era neobişnuit de serioasă. După cum arăt, fetele ăstea nu se dau în vânt după mine. Aşa cum îmi aminteşte mereu Sarah, nu sunt Clark Gable, aşa că, puştiule, trebuie să oferi rolul.

Danny înțelese şi-l obligă pe prietenul său, adăugând rolul unei dansatoare de salon pentru Darlene. Era cel de-al cincelea film de lung metraj, o adaptare după Macbeth, povestea unui fermier lacom şi a soției sale, care încerca să pună mâna pe păşunile vecine.

Danny parcă noul său Porsche 1967 şi, cu un scenariu adnotat, merse direct spre platou. O salută pe Matilda scenarista, cu un sărut pe obraz, şi-i înmână ultimele schimbări. Electricienii erau ocupați să fixeze luminile pentru scena pe care o pregătise cu o zi înainte. Îl văzu pe Slim zâmbindu-i.

— Zâmbetul ăsta al tău nu mă păcăleşte, de-asta-ți smulgi tu părul de pe cap.

Slim îşi duse instinctiv mâna la pata de chelie, care se tot mărea.

— Am o surpriză pentru tine, şopti el.

— E tocmai ce-mi lipsea, altă surpriză.

Şi atunci o zări, stând în picioare, la marginea platoului de filmare. În timp ce o privea, Slim spuse:

— Danny, vreau să ți-o prezint pe mama ta.

Margaret Dennison înaintă, cu ochii strălucind. O îmbrățişă. Se simți atât de plăpândă şi de fragilă în brațele lui. Pe fața ei erau desenate linii adânci.

Nu o mai văzuse de ani de zile. Îi telefona doar de sărbători şi, uneori, îi trimitea câteva rânduri, odată cu cecul lunar. La acestea, primea întotdeauna un răspuns cald, recunoscător. Acum se simțea atât de vinovat. Până la urmă, rosti cu greu:

— Mă bucur foarte mult să te văd. De fiecare dată când îmi făceam planuri să te vizitez, mă înglodam într-un alt film.

— Înțeleg, Daniel. Le-am văzut pe toate.

— La *Rialto.*

— Bineînțeles.

— Da, acolo a început totul, spuse Danny, în timp ce o aşeza în scaunul lui de regizor.

Rochia părea prea mare pentru structura ei fragilă şi i se vedea combinezonul. Se lăsă în jos, lângă ea.

— Nu o să uit niciodată acele matinee de sâmbăta.

— Nici eu.

— Şi acum *Priveşte-mă Ma, sunt în vârful lumii,* rosti vorbele lui Cogney.

Margaret îi apucă mâna.

— Suntem gata, şefule, îi întrerupse Slim.

— Nu vreau să te reții, Daniel.

— Nu-ți fă probleme. Vedetele nu se grăbesc niciodată pe platou... Ai grijă de mama, Slim, în timp ce eu o să creez o operă de artă chiar în fața ochilor ei, chicoti el.

— Vă simțiți bine, doamnă Dennison? Să vă aduc ceva... O cafea?

Slim era foarte atent.

— Nu, nu, mulțumesc. Dar poate îmi spui ce se întâmplă. Nu am văzut niciodată cum se face un film. Pare un saloon...

Începu să-i explice, dar nu părea să-l asculte. Privea fascinată cum Danny vorbea încet, dar intens, actorilor care jucau scena lacomului fermier MacMurtry şi a soției sale.

— Linişte, toată lumea! țipă Slim, peste capul' doamnei Dennison. Repetăm!

MacMurtry: „M-am săturat – să ne oprim acum.”

Doamna MacMurtry: "Nu putem da înapoi. Gândeşte-te, te rog! Trebuie să mergem până la capăt, Mac."

MacMurtry: „Ai dreptate, am mers prea departe. Nu mai e cale de întors.”

Fața doamnei Dennison învie parcă.

— *I'am în blood/ Stopp'd în so far, that, should I made no more/Returning were as tedious as go o'r.*

Slim o privi ciudat, neînțelegând.

— Este tema din *Macbeth,* explică ea, ca de la profesor la student. Dilema unui om care a trecut pragul de la care nu mai este putință de întoarcere. Nu se poate retrage. Trebuie să continue să se îndrepte spre un dezastru sigur.

— Hm, înțeleg, spuse Slim, privindu-şi ceasul. Gata pentru o pauză?

Danny se întoarse cu două ceşti de cafea.

— Daniel, eşti un şef atât de dur, exclamă doamna Dennison, în timp ce el îi înmâna ceaşca cu cafea, să-i faci pe actori să repete aceleaşi replici iar şi iar. Trebuie să fie extenuant pentru ei.

— De aceea şi câştigă o mulțime de bani.

Râse.

— Şi cine sunt oamenii aceia, de pe platou, acum?

— Înlocuitorii. Stau în fața reflectoarelor, ca electricienii să poată potrivi lumina cum trebuie.

— De ce nu stau actorii?

— Tocmai spuneai că trebuie să fie extenuați.

Râse din nou, prinzându-l de braț. Se purta ca o şcolăriță fericită. Danny era încântat că o vedea bucurându-se.

La plecare, dădură peste Milt, care avea o întâlnire cu Darlene, în biroul lui Danny. Într-o manieră continentală, pe care o păstra pentru doamnele mai în vârstă, Milt îi sărută mâna doamnei Dennison.

— Acum văd de unde are Danny trăsăturile frumoase.

Ea se înroşi.

— Milt este cel mai bun prieten al meu, spuse Danny.

— Da, spuse Milt, inexpresiv, de aceea îl las să păstreze nouăzeci la sută din banii mei.

Danny râse, văzând expresia încurcată a doamnei Dennison.

— Glumeşte, dar unii agenți o iau în serios.

În seara aceea, o invită la masă, la *Chasen* în Beverly Hills.

— Pentru femeia care a jucat cel mai important rol din viața mea, toastă el cu şampanie.

— Mi-ai dăruit o zi atât de minunată, Daniel.

Ochii ei erau înceţoşaţi.

Lui Danny îi era greu să vadă cât de mult a îmbătrânit. Rujul nu mai urma linia buzelor şi-şi pierduse înfăţişarea de patriciană rafinată.

Comandă o friptură *Hobo* pentru amândoi, una din specialităţile casei.

— *Medium rare?*

— Ar fi minunat, spuse ea dând din cap

Pe deasupra paharului cu şampanie o studie pe femeia care făcuse atât de multe pentru el. Părea tristă. Pe platou râsese, iar acum era atât de solemnă. Pupilele ei erau două pete negre, fierbinţi, iar mâna îi tremura când ducea paharul la buzele mânjite.

— Te simţi bine, Margaret?

Găsea ciudat, să-i rostească numele după atât de mulţi ani.

Îl privi şi, cu voce slabă, pe care Daniel abia o auzi în larma restaurantului, spuse:

— Dacă am comis vreun păcat împotriva ta, Daniel, te rog să mă ierţi.

Danny tresări.

— Cum poţi să spui aşa ceva? Ai făcut pentru mine mai mult decât oricare altă persoană.

Zâmbi uşor, în timp ce mai luă o sorbitură.

— Sper. Mi-ar place să-ţi aminteşti faptele bune pe care le-am putut face.

Vorbeşte atât de ciudat, se gândea Danny. Poate din cauza şampaniei.

— S-a întâmplat ceva, Margaret? întrebă din nou.

— Nimic, spuse ea, cu un zâmbet istovit. Sunt atât de mândră de tine, atât de mândră de succesul tău. Dar mă simt puţin obosită şi trebuie să prind un avion mâine, devreme, să mă întorc acasă.

— Dar, Margaret, abia ai ajuns aici! Încă nici nu mi-ai văzut casa. Are o frumoasă cameră de oaspeţi, care o să-ţi placă.

— Mulțumesc, Daniel, dar trebuie să mă întorc.

— De ce nu stai puțin, să te odihneşti? Pari obosită.

Zâmbi trist. Din poşeta ei turtită, scoase un pachet mic, învelit într-o hârtie de un albastru-închis şi legat cu o panglică de dantelă.

— Vreau să ai aceasta, Daniel. Este o cărțulie pe care cineva mi-a dat-o, când eram tânără. Nu i-am acordat prea multă atenție atunci, dar în ultima vreme m-am întors la ea, iarăşi şi iarăşi. Vrei, te rog s-o citeşti şi să te gândeşti la ceea ce scrie în ea?

Se uită din nou la el, cu ochii aceia intenşi; părea că se roagă.

— Consider-o ca pe o temă din partea bătrânei tale profesoare.

Danny luă pachetul, neştiind ce să răspundă. Când îşi luă rămas bun, î promise că o s-o viziteze curând. Dar nu avu ocazia. O săptămână mai târziu, primi un telefon de la preotul ei, care îi spuse că doamna Dennison a murit; avea cancer şi făcuse vizita în California împotriva prescripțiilor doctorului, ştiind că era ultima şansă de a-l mai vedea.

Abia atunci, luptând cu durerea şi vinovăția, deschise pachetul. Mirosea a lavandă. Aşa cum mirosise ea întotdeauna. Cartea, o piesă moralistă a secolului al XVI-lea, era o ediție bilingvă, în germană şi engleză arhaică. Găsi engleza arhaică dificil de citit; îi era mult mai uşor în germană.

„Dumnezeu vorbi: Chemați toate creaturile să vină şi să dea socoteală de viețile lor." Aşa începea cartea. Protagonistul. Everyman, este înfruntat cu ultima înfățişare. Ca Mesager al Domnului, Moartea aşteaptă, în timp ce el îşi cheamă cu disperare prietenii să depună mărturie în favoarea sa dar toți – Plăcerea, Frumusețea, Puterea – îl părăsesc. Îşi deschide sertarul cu comori, dar bogăția acumulată e fără valoare. Singura lui salvare e prietenul său Fapte Bune, dar Fapte Bune are puține de spus în favoarea lui Everyman. Morala piesei: Fă-ți inventarul vieții tale acum, fii sigur că ai făcut suficiente fapte bune, confruntarea finală vine întotdeauna mai repede decât te aştepți.

Danny lăsă cartea jos şi cu mintea aiurea bătu cu degetele în pagini. Era tulburat, dar nu ştia de ce.

„Fă-ți inventarul vieții tale…"?

Asta oare voia să-i spună Margaret Dennison? Asta era oare moştenirea pe care i-o lăsa? Era o carte pentru o femeie bătrână care avea cancer şi care ştia că va muri. Voia ceva care să şteargă

nefericirea ce părea să atingă totul în viață, chiar şi momentele bune. Ar putea afla cheia în această carte? Se îndoia. Totuşi, *Everyman* îi rămase în minte.

Capitolul 6

1986, Brighton, Anglia

Colonelul Johnson, stând drept şi zâmbind, le aştepta la gară.

— În scurt timp o să cunoaşteți marea casă, declară el, ținând uşa maşinii deschisă, în timp ce cele două femei încărcau bagajele grele, punându-le în portbagaj.

Greenfieds Inn, se numea firma. Ce frumos sună numele, se gândea Luba pe măsură ce se apropiau. Atât de liniştit. Era o clădire în stil victorian cu patru nivele, optsprezece camere de oaspeți şi multe terase.

Colonelul Johnson îi explică Magdei că datorită vastei sale experiențe în gătit, va fi responsabila bucătăriei şi a aprovizionării. El plănuia să răspundă de partea cu relațiile publice. Erau multe de făcut, sezonul abia începuse.

În a doua săptămână, hotelul era deja plin. Magda muncea din greu la bucătărie, pregătind micul dejun pentru trei duzini de oameni. Majoritatea oaspeților erau la plajă în timpul prânzului, dar mulți doreau să ia sandvişuri cu ei. Apoi, trebuia să înceapă să gătească masa de seară.

În timpul zilei, toate camerele trebuiau curățate şi paturile făcute. Asta era îndatorirea Lubei. Îi promisese că va angaja o ajutoare, dar încă nu găsise persoana potrivită. Între timp, insista pentru precizie, pentru perfecțiunea militară. Critica totul, ca nefiind suficient de bun, sau de repede făcut.

Putea să devină destul de neplăcut, atunci când era nemulțumit. Dar, în fața invitaților, purta întotdeauna masca sa zâmbitoare, referindu-se constant la „minunata sa soție" şi la „frumoasa sa fiică".

Luba era bucuroasă de un lucru: avea camera ei. Era la al patrulea etaj, acolo unde se aflau camerele cele mai mici şi mai ieftine, iar a ei era cea mai mică dintre toate. Nu era cu adevărat o cameră, ci o baie de serviciu transformată, dar era a ei.

La sfârşitul celei de-a treia săptămâni, i-o luă. Era sâmbătă seara, iar Luba era foarte obosită; nu se simți în stare să-şi termine treaba şi se întinse puțin în cămăruța ei. Tocmai o ajuta pe mama sa să spele ultimele vase de la cină, când colonelul Johnson intră în bucătărie.

— Luba. Ia-ți lucrurile, ordonă el.

Îl privi, perplexă.

— Şi repede. Avem un oaspete pentru camera ta. Pune-ți hainele în dulapul din dormitorul nostru. Poți să dormi pe sofaua din biroul meu.

Şi plecă, arborând acelaşi zâmbet binevoitor.

— De ce nu a spus că hotelul e plin? explodă Luba.

Magda continua să spele vasele, în tăcere.

— Nu putea să spună „Nu dau camera fiicei mele”? Nu lecții de balet, nu înot. Şi acum, nici cameră! Ce mai urmează, în programul lui blestemat?

— E sezon, spuse Magda, în final. E nervos. Se străduieşte să reuşească Luba, dragă, te rog, ai răbdare.

— Răbdare? Slugărim aici de o lună. Vorbeşte întruna de ajutor – unde e? E uşor pentru el. Îşi pune jacheta albă şi stă acolo, rânjind. E bun să facă pe gazda şi să numere banii.

Magda scăpă o oală pe jos.

— Opreşte-te! Nu mai vreau să aud nimic! Suntem într-un oraş străin. Vreau să ne facem o viață mai bună, aşa încât…

Se opri. Colonelul Johnson stătea în cadrul uşii. Nu-l auzise venind, datorită pantofilor cu talpă de cauciuc.

— E interzis să se mai vorbească vreodată limbi străine aici! se răsti el. Aici vorbim engleza. Şi ăsta-i un ordin!

Se uită la ele lung şi urât, ca pentru a-şi sublinia cuvintele, se întoarse iute şi plecă.

Luba încercă să-şi stăpânească mânia. Cum de s-a înşelat, atât de mult, mama ei în legătură cu acest om? Cum? Bineînțeles că Magda voia cu disperare ca lucrurile să meargă bine; nu mai putea admite încă un eşec.

Bine, o să o ajut cât pot, decise Luba. Oricât ar fi de greu. Ascultătoare, plecă să-şi mute lucrurile.

Biroul avea o masă de lucru mare, demodată – era domeniul colonelului Johnson. Lucra acolo în fiecare zi, revizuind notele de

plată şi registrele. Le ținea sub lacăt. Iar cheia stătea ascunsă în buzunarul de la vestă, pe care întotdeauna avea grijă să-l încheie.

Luba îl vedea deseori bătându-se peste buzunar, ca şi când s-ar fi asigurat că mai era cheia acolo.

În cea de-a doua noapte de când Luba dormea pe canapeaua tare, fu trezită deodată de nişte lumini orbitoare. Deschise ochii şi-l văzu pe colonelul Johnson lucrând la birou.

— Ce se întâmplă? întrebă adormită.

Luba îl privi numărând banii, o grămadă mare de bani, pe care el părea că-i numără iarăşi şi iarăşi, în timp ce mormăia întruna despre „lene" şi „incompetență".

Colonelul Johnson nu credea în economii, sau depozite la bancă, pentru că-şi pierduse o dată averea, când britanicii oferiseră independența coloniilor, iar africanii naționalizaseră băncile.

Aceasta a fost prima, dar în nici un caz ultima, dintre vizitele nocturne.

Odată, a năvălit în birou, îmbrăcat în haină militară regală, țipând:

— Deşteptarea! Deşteptarea! E Ziua Reginei – deşteptarea! Ne adunăm la orele zero cinci sute.

Complet amețită, Luba coborî şi o găsi pe Magda luptându-se să ataşeze drapelul britanic de odgonul catargului. Le ordonă să stea drepți, în timp ce el ridică drapelul.

— Onorăm steagul la fiecare zi națională, declară el, după ceremonie, urmându-le în bucătărie.

„Rahat!" se gândi Luba. „Trebuie să o facă neapărat când se crapă de ziuă?". Se uită la ceasul de perete. Era puțin după ora cinci, cu două ore mai devreme decât trebuiau să fie acolo, şi munceau deja – voia un mic dejun special, pentru a comemora evenimentul.

Colonelul Johnson păşi în bucătărie, observându-le cu nerăbdare. Deodată, lovi cu pumnul în movila din rondele de unt.

— Să fie făcute cum trebuie! țipă el.

Începură, repede, să refacă untul, în timp ce el continuă să le ocărască. Magda nu o privea pe Luba.

Trei ore mai târziu, era în sufragerie, îmbrăcat în uniformă, cu medaliile rânduite proeminent, cu pantalonii călcați la dungă şi pantofii strălucind.

— Bună dimineața. Cum ați dormit? Iubita mea soție, n-ai pregătit ceva special în dimineața asta?

Le zâmbi, cu zâmbetul lui îndatoritor.

În după-masa aceea, hotărî că toate stocurile trebuie mutate de la parter în pod, de unde, spunea el, nimeni nu le putea fura.

Cine dracu' ar fi vrut să fure hârtie igienică? Luba îşi punea întrebarea asta în timp ce urca pentru a zecea oară treptele scării de fier, care ducea de la etajul patru în pod. Dar credincioasă hotărârii ei de a fi tăcută, nu zise nimic.

Când se târî sus extenuată, pentru ultima oară îl găsi acolo, punându-şi cu grijă uniforma în cufărul mare, în care păstra toate lucrurile militare memorabile. Trânti şi încuie capacul sculptat, salută cufărul şi ieşi, ca şi când ea nu ar fi fost acolo.

Până la urmă, sezonul se sfârşi. Un vânt rece, de septembrie sufla dinspre mare, alungând căldura verii. Hotelul era aproape gol.

Lucrurile se vor schimba acum, îşi spuse Magda. Colonelul Johnson se va linişti. Hotelul fusese plin toată vara, aşa că trebuie că s-au descurcat bine, deşi el nu a zis un cuvânt – nu discuta niciodată despre bani cu ele.

Da, lucrurile se schimbară. Se înrăutățiră.

Insista să conducă hotelul în acelaşi mod. Deşi erau multe camere libere, Luba trebuia să doarmă încă pe canapea. Pretindea ca lenjeria din camerele goale să fie schimbată, chiar dacă nu dormea nimeni în ele şi duşumelele lustruite, chiar dacă nu le pătase nimeni.

— Trebuie să fim pregătiți în orice moment pentru oaspeți, spunea el.

E nebun, se gândea Luba. Precis, e nebun. Ca şi când i-ar fi răspuns gândurilor ei, Magda spuse:

— Speră să primească un grup mare de distribuitori de bere. O convenție.

Privi repede spre uşă. De câte ori vorbeau în poloneză, le era teamă că le-ar putea auzi şi ar izbucni din nou.

Vizitele sale nocturne în birou erau acum mai frecvente. Intra, aprindea lumina şi se plimba zgomotos prin cameră, mormăind nemulțumit. Luba se hotărî să discute cu Magda despre acest lucru, dar, deodată, vizitele încetară. Luba era recunoscătoare.

Apoi, într-o noapte, dezbrăcându-se să se culce, avu sentimentul ciudat că e privită. Se îndreptă repede spre uşă şi o deschise larg. Colonelul Johnson, într-o poziție ghemuită, se uita prin gaura cheii.

— Verific clanțele, spuse el, îndreptându-se repede şi plecând.

Luba se întinse pe canapea, ascultând ploaia torențială. De la incidentul din urmă cu o săptămână, pusese un prosop pe clanță, care să acopere gaura cheii. Se simțea mizerabil. Mânia care se adunase în ea era greu de potolit. Fredonă ceva plăcut, în gând. Încercă să-şi imagineze un carusel şi caii care alergau în cerc. Sunetul flaşnetei acoperea ropotul ploii şi aproape că apăruse şi Valentin când, deodată, auzi o bufnitură şi ceva care hârşâia pe duşumea, ca şi când ar fi mutată mobila. Clar, auzi strigăte de durere. Era mama ei.

Luba sări din pat, aruncă pe ea nişte haine, şi alergă pe coridor. Ajunse la uşa dormitorului lor. Era încuiată.

— Curvo, te omor!

Impecabilul colonel Johnson vorbea aşa? Nu-l auzise niciodată rostind vreun cuvânt vulgar.

— Te rog, te rog, opreşte-te! îl implora Magda.

O bătea. Luba lovi în uşă.

— Magda! Magda!

Se făcu, dintr-o dată, tăcere. Apoi auzi un mârâit:

— Întoarce-te în camera ta.

Bătaia reîncepu. Luba putea auzi sunetul curelei de piele lovind peste carne şi scâncetul mamei sale. Bătu iarăşi în uşă.

— Să pleci, cățea! Țipă el. O omor, dacă intri.

Alergă în ploaie. Picioarele ei goale împroşcau bălțile, în timp ce se îndrepta spre clădirea poliției. Când ajunse, era udă până la piele, iar părul, de asemenea ud, îi atârna în şuvițe. Se repezi înăuntru.

— Îmi omoară mama! O omoară! Vă rog!

— Oh, calmează-te, fetițo, spuse un polițist, din spatele unui birou înalt de pe un podium. Era gras şi chel, cu o mustață groasă, lăsată ca să compenseze părul lipsă.

— Ajutați-o! Tatăl meu vitreg o omoară!

— Îmi pare rău, spuse polițistul, răsfoind calm nişte hârtii. Nu putem interveni.

— Nu înțelegeți? spuse Luba, căutând din ochi, un alt polițist, care ar putea-o asculta. O omoară!

— Nu avem dreptul juridic de a interveni în disputele familiale.

Luba rămase fără grai. Chiar şi în Polonia, poliția ar fi venit să investigheze.

Observându-i accentul, adăugă:

— Aceasta este legea engleză.

Un sergent tânăr, înalt, se apropie. Părea bun şi, pentru moment, Luba se gândi că s-ar putea s-o ajute.

— Vrei nişte ceai? o întrebă cu o voce politicoasă.

Se uită fix la el. Părea încurcat; fața îi era roşie, deasupra mustății abia mijite de băiețandru.

— Nişte ceai? insistă el.

Nu-i venea să creadă: un bărbat îi omora mama, cerea ajutor şi i se oferea ceai.

— E bun şi cald, spuse el.

Dând din cap, ieşi din clădire şi, încet, se întoarse.

Când ajunse la hotel, tremurând de frig, găsi uşa din față încuiată. Din fericire, cu câtva timp în urmă, ascunsese o cheie de rezervă într-un ghiveci cu flori. O dată înăuntru, îşi ținu răsuflarea şi ascultă. Casa era într-o tăcere de mormânt.

Dimineața, Luba o luă la întrebări pe Magda, care era singură în cămară.

— De când durează asta? o întrebă cu voce înceată.

Ochii Magdei erau plini de teamă.

— Hai să nu vorbim despre asta, Luba. Sunt bine.

— Bine? exclamă Luba, cu un râs sarcastic. E nebun. Hai să plecăm de aici.

— Şi unde să mergem?

— Oriunde.

— E soțul meu, lucrurile vor merge mai bine, o să vezi.

Magda insistă şi, văzându-l pe colonelul Johnson apropiindu-se, se întoarse repede la oalele şi cratițele ei.

Colonelul intră încet, uitându-se la amândouă, în timp ce înconjura masa de bucătărie. Se opri, privi în jos şi scoase o batistă din buzunarul vestei, ca să şteargă nişte praf de pe pantofi. Împături batista cu grijă şi o puse la loc. Îşi aşeză amândouă mâinile pe masă, cu degetele răsfirate, se aplecă şi o privi țintă pe

Magda.

— Noi, aici, vorbim engleza, ții minte? Numai engleza. Înțelegi, Magda?

— Da, spuse Magda, blând.

— Vorbeşte! În-țe-legi? accentuă cu precizie fiecare silabă.

— Da, da, spuse Magda, mai clar.

Luba se întoarse, ca să nu i se poată vedea lacrimile de furie din ochi.

Cu un creion roşu, Luba mâzgălea pe caietul de schițe, pe care îl sprijinise pe masa de lucru.

În furia ei, desenase o caricatură satanică a colonelului Johnson. Strânse din dinți. Era prinsă într-un vârtej, învârtindu-se neajutorată, împreună cu Magda. Trebuia să scape. Amândouă trebuiau să scape.

Era o zi neobişnuit de călduroasă, pentru sfârşitul lui septembrie, iar Luba transpira – din cauza căldurii sau a urii, nu ştia. Puse jos caietul şi îşi dădu jos bluza. Merse după paravanul din fața chiuvetei, deschise robinetul şi începu să se răcorească cu apă rece. Apoi auzi uşa deschizându-se. El intrase în cameră.

Stătea acolo fără să spună nimic, sperând că o să plece. Nu putea să-şi dea seama ce făcea, de cealaltă parte a paravanului. Se aplecă, să audă mai bine; poate că plecase. Deodată, din spatele ei, o mână îi apucă unul din sâni.

— Să te ajut, îi spuse el.

Se smulse. Era gol şi penisul îi era în erecție. Începu să-şi plimbe mâinile pe trupul ei, gol.

— Nu mă atinge!

Îl împinse şi-şi luă repede bluza. Rupse pagina din caiet, cu înfățişarea lui deloc flatantă şi i-o flutură, în timp ce dansa, scrâşnind din dinți.

— Fată împuțită! Curvă împuțită!

Rupse hârtia mărunt, aruncând-o în aer, ca pe nişte confeti.

Se învârtea din ce în ce mai ce mai repede, masturbându-se şi dând drumul unui şuvoi de insulte.

— Curvă, cățea, căcat, pişat, împuțită…

Când el ajunse la punctul culminant, alergă afară din cameră.

Zăpăcită de ceea ce se întâmplase, Luba încercă s-o evite pe Magda. Cum putea să-i spună? Magda şi-ar aminti de Chaim şi ar

crede că Luba o trăda din nou.

Luba aranjă masa pentru cină, trântind tacâmurile de argint. Nu cu mult timp în urmă, intrase în bucătărie, îmbrăcat în haina lui aibă.

Se uită la ea, întrebător.

— De ce eşti aşa de supărată?

Ieşi, fără să mai aştepte vreun răspuns.

În timpul toamnei şi al iernii, a fost cam la fel – o perioadă de calm, urmată de multă violență. Magda încerca să-şi ascundă noile vânătăi, iar Luba se prefăcea că nu le vede. Fața Magdei n-avea niciodată vânătăi; într-un fel, în furiile lui nebune, colonelul Johnson nu lăsa niciodată urme care ar fi putut fi văzute de oaspeții săi.

Ca să-l evite cât mai mult posibil, Luba îşi petrecea majoritatea timpului în pod, devenit sanctuarul ei. Acolo, ghemuită pe cufărul militar al colonelului Johnson şi cu caietul de schițe în poală, încerca să zugrăvească ce se întâmpla în camerele de mai jos. Dar desenele fanteziste de caruselurilor şi cailor care o ajutaseră întotdeauna să-şi umple timpul la Cracovia, făceau loc acum unor imagini mai aspre – siluete de umbre se strecurau prin gardul de lanțuri de la San Sabba, pe mal se aflau peşti morți, iar imaginea oceanului era estompată de înlănțuiri grosolane de scări de incendiu.

Absențele Lubei păreau că trec neobservate; colonelul Johnson o ignora pur şi simplu. Apoi se întâmplă din nou.

Luba era în birou, stând în genunchi pe un scaun şi smulgându-şi sprâncenele într-o oglindă mică, când auzi cheia în uşă. Privi în oglindă. Îl văzu cum intră, încet, îmbrăcat în uniforma militară. Începu să se mângâie.

Continuă să-i privească imaginea din oglindă.

Când se apropie de ea, se întoarse şi-i apucă sexul.

Sări înapoi, ca şi când ar fi fost înjunghiat.

Ținându-i în continuare penisul, îl lipi de perete.

— Hai, vino să facem dragoste.

Împietrit, alunecă pe lângă perete, bâlbâind:

— Fată împuțită, curvă!

Şi atunci, mânia reținută se revărsă şi-l lovi cu pumnii.

— Şobolan netrebnic! Să nu te mai atingi de mama.

Continuă să-l lovească.

— Rahatule! O să te omor!

Era uimită de propria ei violență. Nu-i răspunse la lovituri. Extenuată, se opri, lăsându-l acolo, grămadă, lângă perete, mormăind obscenități.

Își luă haina și ieși din hotel. Afară, cerul era proaspăt și răcoros. Inspiră adânc, dar apăsarea din pieptul ei, ca un bolovan, n-o părăsea. Privi în jur. Brânduşele înfloriseră deja. Primăvara o să vină devreme anul acesta. Era prima zi călduroasă de martie, iar locuitorii din Brighton erau fericiți să profite de această zi minunată.

Plimbându-se pe promenadă, trecu pe lângă tânărul sergent care insistase să servească o ceaşcă de ceai. Atinse chipiul cu mâna și o salută, vesel.

— Bună ziua! Cum mai merg lucrurile?

Nu-i răspunse. Își continuă plimbarea, pe lângă mamele fericite, care împingeau cărucioare. Pe o bancă, nişte îndrăgostiți nesățioşi, stăteau unul în altul, lângă valurile blânde, crestate cu argint. Merita și ea să fie iubită astfel, nu să se lupte cu un pervers dezgustător. Magda merita și ea să fie iubită. Îndurase atâtea, ca să poată pleca din Cracovia.

Fusese atât de mândră de colonelul Johnson, sigură că el era răspunsul la rugăciunile ei, pentru un viitor fericit. Ce glumă crudă!

Era nebun de-a binelea. Şi unde o să ducă nebunia asta a lui? Magda muncea într-o stare de amorțeală. Când Luba încercase s-o convingă să plece, Magda dăduse din cap:

— Nici măcar n-avem bani de bilet.

— Am eu.

— Ai bani? Doar nu i-ai furat din biroul lui, nu-i aşa?

— Aş fi făcut-o, dacă l-aş fi putut deschide, dar ticălosul nu lasă niciodată cheia. Pur și simplu, nu-i dau toate bacşişurile pe care le primesc.

— Dar, Luba, chiar dacă plecăm, unde am putea merge? Înapoi în Cracovia?

— Da, era al dracului de bine, față de cum e aici.

Magda se cutremură.

— Magda, am putea merge la Londra. Îți aminteşti de femeia pe care am întâlnit-o la Weymouth? Lois, de la serviciul de companie?

Încă îi mai am adresa şi numărul de telefon.

— Un serviciu de companie, e ca şi când ai face trotuarul.

— Şi, ce-i rău în asta? Se plăteşte bine.

— Niciodată! Niciodată.

Privind acum oceanul, Luba se întreba dacă era vina ei. Poate că viaţa ar fi mai bună pentru Magda, dacă ea ar pleca.

Gândurile sale fură întrerupte de un sunet slab, cunoscut. Alergă de-a lungul promenadei, spre sursă şi, iată-l, un carusel în miniatură, pe plajă. Caruselul învârtea copiii în cerc, în acompaniamentul unei mici flaşnete. Râsul lor acoperea muzica.

Valentin, unde eşti? Era singurul gând luminos din viaţa ei întunecoasă, ascuns cu grijă în colţul viselor sale.

Noaptea, când se întindea pe canapea, Valentin apărea zâmbind, liniştind-o, legănând-o cu caruselul, ochii lui nedezlipindu-se de ai ei, în timp ce ea urca şi cobora, urca şi cobora, până la extaz, cântecul flaşnetei răsunând în mintea ei.

Aleargă, aleargă carusel şi prinde inelul de aur…

Să nu sfârşeşti niciodată, dar să începi mereu,

Viaţa se învârte mereu…

Se întoarse şi se îndreptă spre hotel.

Primăvara câştigă bătălia şi înlătură ultimele vestigii ale iernii, cu un strigăt de victorie a tunetului şi fulgerului.

Ploua tare în noaptea aceea. Luba, întinsă pe canapeaua din birou, trase pătura peste ea şi-l aşteptă pe Valentin, să vină din nou în orizontul ei mental.

Reveria îi fu întreruptă de ţipete violente. Nici măcar zgomotul furtunii nu le putea înăbuşi.

Luba sări de pe canapea şi alergă pe coridor. Ţipătul atinse un crescendo chiar în momentul în care apăsă clanţa. Uşa nu era încuiată. O văzu pe Magda, trântită pe podea. Colonelul Johnson, peste ea, o bătea cu cureaua. Amândoi erau goi. El ţipa:

— Femeie împuţită! Curvă ordinară! Târfă!

Luba se aruncă în spinarea lui şi încercă să-l tragă de pe mama ei. O aruncă, cu o putere uluitoare, cu faţa contorsionată de furie.

— Ieşi de aici! strigă.

Se repezi la dulap şi luă hainele Lubei.

— Ieşi! şuieră din nou, apucând pantofii, valiza şi aruncând totul prin uşa deschisă. Pleacă de tot!

Luba rămase ca paralizată. Îşi apropie faţa de a ei şi ţipă:

— Mă auzi, curvo?!

Calm, Luba îi vorbi mamei sale.

— Vino, Magda, vino cu mine.

Magda încercă, cu greu, să se ridice, dar colonelul Johnson o apucă de gât. Cu cealaltă mână, luă o pereche de foarfece mari, de pe masă, şi le îndreptă spre pieptul Magdei. Rămaseră cu toţii nemişcaţi, ca într-o scenă criminală sculptată în ceară în muzeul doamnei Tussaud.

Apoi, distinct, cu o voce hotărâtă, îi spuse Magdei:

— Te omor, dacă mişti.

— Pleacă, te rog, şopti Magda.

Luba se uită la cele două trupuri goale, care străluceau de transpiraţie. Cel al Magdei era acoperit cu dungi, o şuviţă mică de sânge curgându-i pe picior.

Văzu lama foarfecelor, în parte ascunsă de sânii mamei sale.

Încercă să pară calmă.

— Dacă o pui jos, plec.

Încet, îndepărtă foarfeca şi o puse pe pat. Lacrimi curgeau pe obrajii Magdei.

— Te rog… Te rog, pleacă.

Luba luă foarfeca şi ieşi. Uşa se trânti în urma ei şi apoi fu încuiată. Nu se mai auzi nici un alt sunet, în afară de curgerea ploii. Îşi adună lucrurile şi le puse în valiză.

Ameţită, merse pe coridor. „I-am spus de mult să plece”, îşi spuse în gând. „Am făcut tot ce am putut s-o ajut. Ce altceva mai pot să fac?” Lupta Împotriva lacrimilor. „Dar am încercat, la naiba, am încercat. Am şi eu o viaţă de trăit. Am nouăsprezece ani, viaţa mea nu se poate opri aici.”

Ieşi în noapte. De data asta, nu se mai întoarse. Luă primul tren spre Londra.

Capitolul 7

1968, Beverly Hills, California

Danny lucra împreună cu Milt la *Famous Artists Agency* de aproape cincisprezece ani, dar nu fusese niciodată invitat la

petrecerea anuală, dată de Charlie Grossman, şeful agenţiei. Nici chiar Milt, într-un birou la două uşi depărtare de Grossman, nu fusese invitat. Lista exclusivă, de aproximativ şaizeci de persoane, era circulată în coloanele de bârfă, care defineau în acest fel personalităţile Hollywood-ului. Era prima dată când Milt şi Danny erau pe listă. Milt era superîncântat, îşi cumpărase chiar un smoching nou, iar Danny era enervat că numele de pe invitaţie îi fusese scris greşit „Denison".

Cu Milt la volan, Danny lângă el şi Sarah pe locul din spate, desfăşurându-şi metri de tafta, ca să nu se şifoneze, opri în faţă la *Coldwater Canyon 2000.* Un valet le luă maşina şi urcară treptele de piatră, care duceau la uşa din faţă, Sarah admonestându-l mereu pe Milt, să nu-i calce pe rochie.

Danny fu surprins de modestia casei. Culori discrete, în majoritate tonuri de bej, dădeau camerelor simplu decorate o eleganţă tăcută, accentuată de o magnifică colecţie de impresionişti, Monet, Vlaminck, Matisse, Chagall şi mulţi alţii, pe care Danny nu-i putu identifica.

Charlie Grossman veni înspre ei şi, pentru prima dată, Danny îi vorbi omului a cărui agenţie încasa zece la sută din câştigurile lui. Ca să evite orice greşeală, Milt spuse repede:

— Charlie, acesta este Danny Dennison, unul dintre clienţii noştri cu adevărat importanţi.

Grossman îl bătu pe Danny pe spate, ca şi când l-ar fi cunoscut de ani de zile.

— Ia-ţi ceva de băut, Danny, zise el. Simte-te ca acasă.

Şi sări să-l întâmpine pe Jack Warner şi Darryl Zanuck, doi dintre moguli, care se urau unul pe altul în particular dar, în public, apăreau ca fiind cei mai buni prieteni. Ca şi cei trei muşchetari, Danny, Milt şi Sarah se plimbară agale de-a lungul holului, aruncându-şi privirile în fiecare cameră, plină cu celebrităţi. Era o adevărată adunare – Joan Crawford, Rita Hayworth, Katharine Hepburn, toate capetele de afiş ale studioului. Shirley MacLaine, în fustă scurtă, râdea tare de ceva ce fratele ei, Warren Beatty, îi spusese, din cealaltă parte a camerei. Jane Fonda; indiferentă faţă de toţi ceilalţi, îi ţinea de mână pe soţul său francez, Roger Vadim. Dar, oricât de multe stele ar fi fost în cameră, toate privirile convergeau spre Elizabeth Taylor, care tocmai luase hotărârea de a-l ignora pe Richard Burton.

Cum masa fu anunțată, toată lumea ieşi afară, în grădina luminată, urmându-l pe guvernatorul Ronald Reagan şi soția sa, Nancy.

Păunii, care mergeau țanțoşi prin grădină, rivalizau cu păunii de pe mesele din jurul piscinei. Fiecare masă era ornată cu orhidee. Un frumos porțelan de China era aranjat pe fiecare masă. Danny îşi găsi numele pe cartonaşul care-i indica locul, tot cu un „n" lipsă. La dreapta sa, stătea doamna Chandler, „Buff" pentru prieteni, fondatoarea Centrului Muzical, casa operei din Los Angeles, a baletului şi a teatrului. Scaunul din stânga sa era gol; pe cartonaş era scris domnişoara Stephanie Stoneham. Grozav, se gândi el – nimic mai bun decât să stau înghesuit toată seara între o văduvă şi o celibatară.

De cealaltă parte a scaunului gol stătea Adolph Burns, un fost optician şi actualul şef al M.T.T.-ului. Pălăvrăgea cu doamna Chandler, peste farfuria lui Danny, ca şi când ar fi fost invizibil. Purta ochelari cu rame metalice şi Danny se întreba dacă-şi prescrisese el însuşi rețeta. O foială întrerupse deodată conversația; Burns privi peste capul doamnei Chandler şi zâmbi. Danny se răsuci în scaun, să le urmărească privirea.

O femeie venea pe poteca de piatră. Capetele se întorceau după ea, în timp ce trecea şi, nici nu era de mirare – era cea mai frumoasă creştină pe care o văzuse Danny vreodată. Înaltă şi subțire, cu un păr blond-auriu, până la umeri, părea că pluteşte grațios printre mese, şi venea direct spre el. Adolph sări s-o întâmpine, sărutând-o pe amândoi obrajii.

— Stephanie, draga mea, mi-era teamă că te-ai hotărât să nu apari în seara asta.

— Bineînțeles că nu. Se aşează cu grație pe scaun.

Danny privea umerii goi, impecabili, care urmau după un gât lung şi alb ca laptele, până la un nor albastru de şifon, care acoperea nişte sâni plini.

ÎI privi cu nişte ochi gri, umezi şi luă cartonaşul.

— Denison?

— Da, dar cu doi „n".

Zâmbi.

— Iar tu eşti Stephanie Stoneham, spuse el, citindu-i cartonaşul.

— Cât eşti de inteligent.

— Eşti actriţă? continuă el.

— Oh, Doamne, nu! spuse ea, cu un zâmbet aspru. E ultimul lucru din lume pe care l-aş dori.

Atât de frumoasă şi să nu vrea să fie actriţă? Danny credea că orice fată frumoasă din Hollywood era acolo ca să devină un star. Cu colţul ochiului îl văzu pe majordom stând de vorbă cu Adolph Burns, care, după aceea, se ridică imediat. Stephanie se întoarse:

— Mă părăseşti?

— Draga mea, mi se spune că trebuie s-o duc pe Agnes acasă. Cura cu coctailuri a fost puţin cam lungă pentru ea. Iarăşi, adăugă el cu o strâmbătură.

— Oh, îmi pare rău. Transmite-i un sărut din partea mea.

— Îi voi transmite. Şi nu uita, vineri seara, la noi acasă.

— Nu pot să vin, Adolph. Trebuie să fiu în Long Island.

— Păcat, o să-ţi simţim lipsa. Dar spune-i lui J.L. că abia aşteptăm să fim împreună în sudul Franţei.

Plecă fără să-l mai vadă pe Danny.

În timp ce Stephanie îşi sorbea vinul, ignorând supa, Danny încercă să înceapă conversaţia.

— Locuieşti În Long Island?

— Nu, nu. Tatăl meu dă o petrecere pentru prinţesa Margareta – insistă să fiu acolo.

Făcea pe grozava faţă de el? Putea să fie frumoasă, dar era cu siguranţă o puşlama.

Când sosi principalul fel, somn cu orez şi asparagus, nu mâncă nimic, concentrându-se să împartă orezul în grămăjoare mici. Cântărind ce să mai spună, Danny urmări degetele ei nervoase, lungi şi delicate, jucându-se cu furculiţa. Apoi se ridică dintr-o dată.

— Trebuie să mă amestec puţin şi să-mi găsesc o maşină să mă ducă acasă, spuse ea.

— Amestecă-te cu mine şi te duc eu acasă, spuse Danny repede.

Ochii ei îi întâlniră pe ai lui. Simţea cum îl învăluie cu privirea şi că, în acelaşi timp, îi plăcea ce vedea.

— De ce, nu? spuse ea. O să fiu gata în curând.

Şi plecă.

Apoi Danny îşi aduse aminte că nu avea maşină, venise cu Milt şi Sarah. Unde erau? Doamna Chandler, neadresându-se cuiva în mod deosebit, tocmai se lansase într-o descriere a recentei

producţii a Centrului de Muzică. Cercetă, grăbit, grădina din priviri, până când îl zări pe Milt făcându-i semn cu mâna. Când doamna Chandler se opri din monolog, ca să respire, o şterse.

— Milt, cine e Stephanie Stoneham? Stau lângă ea.

— Nu ştii cine e?

— Ştiu că e plină de bani, dar e frumoasă, îmi place.

— E fiica lui J.L. Stoneham.

— J. L. Stoneham?

— Da, unul din cei mai bogaţi oameni din ţară.

Danny încremeni.

— Chiar merge în Long Island?

— Nu ştiu, dar cred că acolo locuieşte tatăl său.

— Şi ia masa cu Prinţesa Margareta?

— Dacă aşa spune ea.

Danny se lăuda întotdeauna în sinea sa că-i putea detecta pe oamenii care-şi dădeau aere. Totuşi, ea-i spusese adevărul şi el n-o crezuse.

Privi în jur, dar nu era nicăieri. Oamenii începeau să plece şi se gândi că poate o condusese cineva acasă. Apoi simţi că îl trage cineva de mână.

— Te gândeşti să pleci fără mine? Ochii ei zâmbeau şi părea mai frumoasă decât înainte.

— Bineînţeles că nu, aranjam doar cu şoferul.

Îi făcu semn lui Milt.

— *Hello,* spuse Milt, luându-i mâna. Sunt agentul acestui strălucit tânăr regizor, atât de strălucit încât trebuie să-i luminez drumul ca şofer.

Şi Milt izbucni în chicotitul lui obişnuit.

Intrând în maşină, Danny surprinse privirea lui Sarah admirând perfecţiunea clasică, discretă, a rochiei elegante de şifon a Stephaniei. În contrast, Sarah era o apariţie ţipătoare, în rochia ei de tafta încreţită,cu panglici care îi săltau pe pieptul ei generos.

Milt era vesel şi Danny uşurat că-l avea pe el să pălăvrăgească; nu se simţea în largul lui, încercând să vorbească cu Stephanie, de pe locul din faţă.

Părăsiră *Coldwater Canyon* şi coborau *Rodeo Drive*, spre *Beverly Wilshire Hotel,* unde locuia Stephanie.

— Ai auzit-o pe aia – Milt râdea chiar înainte să înceapă – cu beţivanul care mergea să pescuiască la copcă?

Fără să aştepte un răspuns, continuă.

— Tăie o gaură în gheață, băgă undița şi aşteptă. Apoi auzi o voce puternică, de tunet, deasupra. „Nu sunt peşti acolo."

Milt se întoarse să vadă reacția din spate.

— Milt, ai grijă cum conduci.

Plictisită, Sarah auzise gluma de mai multe ori.

Netulburat, Milt continuă.

— Aşa că tipul se ridică, se dădu mai încolo şi mai tăie o gaură. Auzi iarăşi vocea. „Nu sunt peşti acolo." Se uită în sus şi întrebă. „Cine vorbeşte?" Şi vocea îi răspunse. „Managerul patinoarului."

Milt izbucni într-un râs convulsiv şi Sarah se întinse să apuce volanul, în cazul în care ar fi pierdut controlul.

— Nu eşti Bob Hope, şopti ea.

Stephanie râdea la fel de tare ca şi Milt. Lui Danny îi plăcea că nu părea inhibată. Înainte de a ajunge la intrarea hotelului, îşi luă curajul de a-i atinge piciorul cu al lui. Nu-i răspunse, dar nici nu şi-l îndepărtă. La uşă, îi ură noapte bună, într-un fel galant, sărutându-i mâna.

În maşină, Milt râdea.

— Învață de la mine, puştiule.

Sarah suspină din nou.

— Milt, nu eşti nici Casanova.

A doua zi, Danny se grăbi la florărie şi alese un buchet de trandafiri albi, pe care să-i trimită Stephaniei. Pe bilețel scrise.

Sună-mă, înainte să se ofilească.

Danny Dennison (cu doi de „n")

Apoi se duse în biroul lui Milt, pe care Sarah îl decorase de curând cu motive orientale; chiar şi tabla de şah părea chinezească şi ultima fotografie de starletă avea o nouă ramă de bambus.

— Nu pot să mi-o scot din minte, se confesă Danny lui Milt, privind la traficul de pe *Wilshire Boulevard.*

— Ar fi bine să încerci, spuse Milt, pentru că J.L. Stoneham n-o să te lase să te apropii de ea, şi e un pui de cățea.

— Ce tot spui?

Milt îşi scărpină barba frumos aranjată şi se îndreptă spre el.

— Danny, toată lumea ştie povestea. Propriul lui tată era în spital, pe moarte. I-a lăsat întreaga avere lui J.L. Dar, n-o să crezi,

tatăl îşi revine. I-a dat banii înapoi? Nici gând! Bătrânul a murit de inimă rea, abandonat fără nici un ban. Acum te întreb, e ăsta un pui de cățea, sau nu?

— Nu mă interesează J.L. Mă interesează Stephanie. Când se întoarce?

— De unde dracu' să ştiu?

Tocmai atunci, secretara lui Milt îl întrerupse.

— Domnule Schultz... *Ace Films* tocmai a trimis hârtiile astea pentru Dennison.

Milt înşfăcă documentele cu un rânjet şi bătu canapeaua cu mâna, făcându-i loc lui Danny să stea lângă el. Împreună se uitară repede peste contractele pentru următorul film al lui Danny, al şaselea, bazat pe *Mult zgomot pentru nimic* şi intitulat *Ceva pentru nimic.*

Degetele durdulii ale lui Milt arătară o clauză care garanta o mare creştere a salariului. Îi spuse:

— Acum poți să-ți construieşti terenul acela de tenis şi piscina din spatele casei.

Întoarse regina.

— Şi uită-te la asta – pentru prima dată primeşti credit pentru titlu *Un film de Daniel Dennison.*

Se întoarse spre secretară.

— Fă nişte copii. Domnul Dennison o să vrea s-o înrămeze pe asta.

Danny dădu doar din cap. Când secretara plecă, îşi luă fața în mâini.

— Danny, sunt mândru de ceea ce am negociat. Nu eşti fericit?

Danny nu-şi putea ascunde nemulțumirea din voce.

— Ai făcut ceva grozav, Milt. Doar că *Ceva pentru nimic* e povestea vieții mele. Am luat nişte bani buni pentru nişte filme care nu spun nimic. Dar cui îi pasă?

— Greşeşti, Danny. Oamenilor le pasă. Le plac filmele tale. Timp de două ore îşi uită problemele lor. E important.

— Milt, nu înțelegi.

— Puştiule – Milt îşi puse brațul pe după umerii lui. Danny – sunt o mulțime de tipi care ar fi al naibii de fericiți să fie în locul tău, să-ți aibă slujba, talentul.

Danny îşi dădu ochii peste cap.

— Da, exclamă el. Mi-ar place să văd ce ar face Kazan, sau

Wilder cu scenariile pe care trebuie să lucrezi.

— Tocmai asta e, Milt, sunt fleacuri. Vreau să fac un film care să însemne ceva.

— Iar începem?

— Da! Nu ceva pentru nimic; ceva care să constituie o deosebire.

— Am priceput, puştiule Ala-bala. Ce mi-ai citit tu *Fellowman?*

— *Everyman.*

— Mda. E ceva? Nu e nimic. Fără personaje. Fapte Bune ăsta poate fi un personaj? Fără acțiune. Nu e decât o predică lungă.

— Ştiu că încă nu o judec aşa cum trebuie, Milt. Dar, crede-mă, am sentimentul că are un mesaj universal.

Milt se lăsă pe spate şi-l privi pe Danny cu exasperare.

— Iarăşi, Kafka.

— Poftim?

— Ascultă, am avut un client.

Se aşează din nou.

— Un tip foarte talentat. Mi-a dat aceeaşi „bombonieră". Voia să facă un film bazat pe scrierile lui Kafka. Tocmai îmi începeam cariera, aşa că l-am lăsat. S-a făcut – şi ştii ceva, a fost un dezastru.

— Ce fel de povestire era?

— Era despre un evreu. Aminteşte-ți ce ți-am spus. „Nu fă poveşti cu evrei; nimeni nu dă o ceapă degerată pe ele." Ah, dar şi el avea un mesaj universal. Şi, cu toate astea, tot s-a terminat ca un rahat. Vreau să te scutesc de aşa ceva.

— Dar ceea ce fac eu acum e un rahat. Vreau să fac ceva bun. Nu vorbesc neapărat despre o poveste cu evrei.

— Uite, nu vreau să mă cert cu tine, Danny. Te rog, hai s-o lăsăm baltă, pe moment, OK?

Singurul fel în care Danny putea s-o lase baltă, era gândindu-se la Stephanie. Se gândea la gâtul ei lung, la părul ei auriu, care cădea pe umeri; reluă momentul în care ochii ei umezi îi cuprinseră pe ai lui. O săptămână mai târziu, avu veşti de la ea.

Era aproape ora douăzeci şi trei când ajunse acasă de la studio şi găsi un mesaj sub uşă.

Eu vin, tu pleci. Sună-mă. Şi mulțumesc pentru flori. Trimisese bilețelul printr-un mesager, sau era posibil să fi venit chiar ea? Lui

Danny nu-i venea să creadă. Îşi privi ceasul. Era oare prea târziu să-i dea un telefon? Riscă.

— Alo?

Vocea aceea era de neconfundat.

— Scuză-mă că telefonez atât de târziu… începu el, dar ea îl întrerupse.

— Nu, nu, nu e prea târziu. Vino să bem un păhărel, înainte de culcare.

Puțin surprins de invitația ei, făcu repede un duş, se aruncă într-o pereche de pantaloni şi o cămaşă oxford şi plecă în viteză spre *Beverly Wilshire.*

Îl aştepta într-o rochie de satin, culoarea şampaniei, care se asorta perfect cu părul ei auriu. Nu putea să nu se întrebe dacă purta ceva pe dedesubt.

— Tocmai m-am întors, şi am nevoie de o băutură puternică, să-mi scot Long Island din cap.

— Mă alătur şi eu.

Turnă fiecăruia un scotch dublu, apoi se aşeză lângă el.

— Deci, nu te-ai distrat?

— Ca de obicei, am stat în pat, bolnavă. Ah, cât îl urăsc.

— Pe cine.

— Pe tatăl meu. De câte ori îl văd, mi se face rău.

— Dar de ce, nu e bun cu tine?

— Ba da. Dacă fac ce vrea el, obțin totul. Vezi apartamentul ăsta frumos?

Pentru prima dată, Danny privi în jur, camera uşor luminată, mobila modernă, toată din piele albă şi cristal.

— Este al lui. Dacă nu ascult. Mă dă afară.

— Vorbeşti serios?

— Am mai făcut-o şi înainte. Nu pot niciodată să ating standardele lui. Orice aş îmbrăca e greşit, orice aş spune e o prostie. Nu pot să fiu niciodată ceea ce vrea el să fiu… Îl urăsc.

Lacrimi începură să se formeze în ochii ei. Danny o luă pe după umeri.

— Nu fii tristă, hai să-l uităm. Îmi place de tine, aşa cum eşti, Stephanie.

Fața ei înlăcrimată se lumină deodată.

— Nimeni nu mi-a mai spus asta, şopti ea, şi, cu un zâmbet cochet, se apropie de el. Mă bucur aşa de mult că eşti aici, Danny.

Îl sărută pe urechi. Atingerea a fost mătăsoasă şi îi transmise, parcă, un val de electricitate.

Îşi întoarse faţa, iar buzele lor se întâlniră. Nerăbdător, limba îi exploră fiecare parte a gurii, în timp ce ea îi descheia cămaşă. Degetele acelea lungi şi nervoase, care îl hipnotizaseră la masă, se plimbau acum pe pieptul lui, desfăcându-i cureaua, mângâindu-i erecţia.

Apoi stinse lumina şi alunecă de pe divan. Camera mai era luminată doar de o dâră ce trecea printr-o uşă întredeschisă. În strălucirea ei blândă, o privi întinzându-se pe covor şi, languroasă, cu amândouă mâinile, îşi dezbrăcă rochia. Corpul ei gol era devastator de frumos.

Se aplecă şi îşi lăsă mâna să-i mângâie părul mătăsos, gâtul, întârziind peste sânii tari, cu sfârcurile care parcă îi înţepau palma. Se întinse lângă ea şi-i găsi pata moale şi umedă dintre picioare. În timp ce o mângâia uşor, ea îşi muşcă buza de jos.

— Ah, Danny… gemu ea, întorcându-şi capul dintr-o parte într-alta. Ia-mă, ia-mă…

Se răsuci peste ea şi ea-şi îndepărtă picioarele ca să-l cuprindă, încleştându-l cu amândouă braţele. Danny îşi simţi pieptul zdrobindu-i sânii, dar ea îl ţinea şi mai strâns.

— Acum, Danny… Acum…

Se simţi puternic. Un torent ieşi din el.

Respirând greu, se întinse pe trupul ei tremurând. Braţele ei încă îl mai ţineau strâns.

A doua zi dimineaţa, îşi aruncă câteva lucruri într-un, geamantan şi se întoarse cu el, în căsuţa de pe *Tower Road.* Danny plutea într-un sentiment ireal – această frumoasă fată de societate, se muta cu el.

Fu uimit să constate că şi ea era un bucătar fin. Când se întoarse acasă de la studio, arome exotice, minunate, emanau din bucătărie. Comandă flori, proaspete, cumpără lămpi şi covoare noi. Apoi îl surprinse cu acvariul umplut cu peşti tropicali, în culori strălucitoare. Nu mai părea aceeaşi casă.

Dimineţile se trezea şi se întorcea să o privească, adormită, cu părul ca un văl auriu acoperindu-i faţa angelică. Deseori, venind acasă de la studio, o auzea strigându-l. Alerga la etaj, unde o găsea întinsă în cadă, rugându-l din ochi, de sub spuma

îngrămădită, în timp ce-i întindea săpunul. Sexul era minunat cu ea; era atât de supusă, copilăroasă, îl făcea să se simtă omnipotent. Atunci, de ce ezita, atunci când ea îi sugera să se căsătorească? Danny nu-şi putea înțelege nehotărârea. Avea treizeci şi şase de ani, nu mai fusese niciodată atât de puternic atras de o femeie. Acesta era, cu siguranță, adevărul. De ce să nu se căsătorească?

Dar totul se întâmpla prea repede pentru el. Şi, între momentele frumoase, erau episoade când starea ei devenea violentă, până în punctul de a izbucni în lacrimi, şi apoi, brusc, într-un râs isteric. Era imprevizibilă. Îl ruga să se căsătorească cu ea, dar el amâna.

O lună mai târziu, când primi un telefon din partea lui J.L. Stoneham, o voce nepoliticoasă îi spuse:

— Sunt total împotrivă.

— Despre ce vorbeşti, domnule Stoneham?

— Fiica mea e foarte impulsivă, şi nu ştie ce face. Nu vreau să se mărite cu un actor.

— Nu sunt actor, domnule Stoneham. Sunt regizor.

— Nu contează – faci parte din industria evreiască.

— Nu sunt evreu, spuse el prea repede.

— Dar eşti contaminat.

— Ce spuneți?

— N-o să te căsătoreşti niciodată cu fiica mea.

Înlemnit, Danny răspunse:

— Nu credeți că e un lucru care ne priveşte pe Stephanie şi pe mine?

— Nu! Țipă J.L. Am mai avut de-a face cu vânători de zestre, ca tine.

— Ascultă, domnule Stoneham…

Danny fierbea, dar nici nu i se dădea voie să vorbească.

— Dă-mi voie să te avertizez că, dacă te căsătoreşti cu ea, nici unul din voi nu va primi o para chioară.

— Domnule Stoneham, nu pot să cred…

— … Dar dacă stai departe de ea, o să am grijă să primeşti mai mult decât o para.

— Încercați să mă mituiți?

— Totul îşi are prețul său, fiule. Acceptă târgul.

— N-aveți suficienți bani să cumpărați totul.

Danny trânti receptorul.

În noaptea următoare, el şi cu Stephanie se căsătoriră în Las Vegas.

Nu a fost nici o reacţie din partea lui J.L. Stoneham; Tăcerea lui era aproape amenințătoare. Dacă o supăra pe Stephanie, ea nu spunea nimic. Erau fericiți, cel puțin aşa păreau. De câte ori intrau în restaurantul Bistro, toți ochii erau pe ei. Frumosul cuplu – Danny înalt, energic, un brunet frumos, Stephanie o coloană subțire, blândă, alături de el.

Lui Stephanie îi plăcea să fie văzută cu Danny în locuri frecventate de spuma societății. Chiar aranjase ca el să fie sponsorizat în clubul exclusivist *Westside Country* aşa încât să poată juca golf cu prietenii săi.

Singura parte negativă, era că mariajul lui Stephanie rărise puțin prietenia lui Milt şi Sarah. După prima masă cu peşte şi borş, nu mai era nici o îndoială că cele două soții nu erau destinate să se împrietenească. Dar Danny şi Milt compensau acest lucru, întâlnindu-se mai des, doar ei doi.

Domnul Stoneham doreşte să vă informeze că de acum încolo încetează să vă mai recunoască drept fiica sa.

Acest, anunț o puse pe Stephanie într-o stare îngrozitore. Danny veni acasă, de la filmări ale exterioarelor şi o găsi, practic, inconştientă; după toate aparențele, băuse într-una de câteva zile.

Când deveni coerentă, Danny încercă să vorbească cu ea.

— Stephanie, ştiam că aşa o să se întâmple. De ce eşti atât de supărată?

— Dar, mi-a luat totul.

— Şi ce dacă? N-avem nevoie de banii lui. Avem destui.

— Nu înțelegi? Nu e vorba de bani, e ca şi când, n-aş fi avut niciodată un tată, e ca şi când aş fi o bastardă.

— Stephanie, n-are nici un rost.

Dar n-o putu face să judece; insista că fusese abandonată şi că nu o să facă față acestui lucru.

Pe cât de repede apăru, pe atât de repede depresiunea ei psihică dispăru, părând iarăşi veselă. Următoarea cădere veni la o lună mai târziu.

Stephanie sugeră să dea o mică petrecere. Danny fu încântat. Se va lăuda cu frumosul lor cămin. Stephaniei îi va face plăcere să pregătească masa, lucru pe care îl făcea cu atâta pricepere. Îl

invită pe Art Gunn şi câțiva alți oameni importanți din cinematografie.

În dimineața petrecerii, descoperi că nimic nu fusese încă aranjat. Stephanie era complet fără vlagă. Era la al doilea pahar.

Furios, o scutură de umeri.

— Adună-te!

— Nu pot, nu pot, suspină ea.

— Ce-i atât de greu la o cină. O faci atât de bine.

— Nu pot! repetă ea, smulgându-se din mâinile lui, şi alergă sus. Uşa dormitorului se trânti.

Se învârti, furios, prin casă. Foarte jenat, trebui s-o roage pe secretară să telefoneze tuturor invitaților şi să le ceară scuze, pe motiv că soția sa era bolnavă.

Se întoarse acasă seara, hotărât să aibă o discuție cu ea. Dar ea dispăruse, fără să lase nici un bilet. Două zile întregi fu înnebunit de îngrijorare. Apoi ea reapăru.

— Stephanie, unde dracu' ai fost?

— Long Island.

— L-ai văzut pe tatăl tău?

— Nu. Începu să plângă. Nu m-a lăsat să intru. N-am avut nici un loc unde să merg.

Danny o îmbrățişă.

— Stephanie, bineînțeles că aveai unde să mergi. Locul tău este aici. Aceasta este casa ta. Am fost atât de îngrijorat în ultimele două zile. Mi-a fost dor de tine.

— Serios? se lumină, ghemuindu-se lângă el.

Niciodată n-au făcut dragoste mai bine ca în noaptea aceea.

Danny se hotărî să fie mai răbdător cu ea, să încerce să fie mai mult timp împreună. Jucau tenis, mergeau la mai multe petreceri. Un timp păru că merge, până când sosi o scrisoare de la J.L., care o invita pe Stephanie la Long Island, fără soțul ei. Foarte fericită că tatăl său nu o abandonase, până la urmă, Stephanie plecă imediat. Danny îşi ascunse durerea, să nu umbrească fericirea ei; poate o întâlnire cu tatăl său o va echilibra.. Dar Stephanie se întoarse mai tulburată decât înainte, deşi încărcată de bijuterii scumpe. Danny se cutremură la gândul cât de scump plătise ea pentru el.

Acum bea mai mult decât oricând. Într-o seară, când veni acasă de la studio, o găsi pe jumătate îmbrăcată, cu părul în dezordine,

cu fața ei frumoasă mânjită de fard, bătând câmpii cu copilăria ei nefericită.

Pentru prima dată, Danny auzi povestea – un coşmar viu. Stephanie nu-i spusese niciodată că mama ei se sinucisese. De atunci tatăl său a devenit un stâlp de granit şi a luat total în stăpânire viața Stephaniei; cerând supunere totală. Dacă arăta o urmă de slăbiciune omenească, o înjosea, spunându-i că e lipsită de caracter, slabă, ca şi mama ei, bună de nimic. Folosea banii ca s-o pedepsească, sau s-o răsplătească.

Danny ascultă cu răbdare, lăsând-o să-şi descarce sufletul, până când, extenuată, se prăbuşi într-un scaun. Veni şi îngenunche lângă ea.

— Dragă, aş vrea să te pot ajuta, dar nu am cum. Ai nevoie de un psihiatru.

Îl împinse şi merse, împiedicându-se, spre bar.

— Am văzut prea mulți, spuse ea, turnându-şi restul dintr-o sticlă într-un pahar. Toți vor să mă închidă.

— Dar eşti nefericită. Ai nevoie să alegi lucrurile.

— Nu! Înghiți scotch-ul.

— Ai nevoie de ajutor, Stephanie. Te rog. Fă-o pentru mine.

Merse la ea şi o luă de mână.

— Lasă-mă în pace!

Îşi smulse mâna dintr-a lui, pătrunzându-l cu privirea.

— Tu ai nevoie de ajutor.

— Ascultă-mă, Stephanie…

— Nu, nu, tu să mă asculți, tu eşti cel nefericit, tu alegi lucrurile mereu, plângându-te despre cum să faci un film bun şi sfârşind prin a face încă o porcărie.

Ieşi afară din cameră.

Îl rănise profund. Era mult prea adevărat.

Timp de câteva zile, n-au mai vorbit unul cu altul.

Danny dormea în camera de oaspeți. Ştia că făcuse tot ce a putut. Nu era vina ei şi nici a lui. Pur şi simplu, n-o să meargă niciodată. Trebuia să-i pună capăt.

Întorcându-se acasă de la studio, fu hotărât să-i spună că nu mai era altă soluție. Putea sta în casă; o să plece el. Va accepta el vina în divorț. Intră înăuntru şi o găsi stând cu spatele la el şi hrănind peştii. Când se întoarse înmărmuri. Părul îi era frumos pieptănat, machiajul imaculat, şi radia.

Danny nu ştia cum să înceapă. Începu ea.

— Sunt însărcinată, spuse.

Totul era paşnic, acum. Încetase să mai bea. Era fericită să transforme camera de oaspeți pentru copil.

Într-o zi, când veni acasă, şoseaua era blocată de un camion gigant. Doi muncitori se luptau cu un ceas de perete imens. Trebui să aştepte să-l bage înăuntru, ca să poată intra şi el în casă.

— Acolo, în colț, le arăta Stephanie.

Danny îi privea cu uimire. Ceasul aproape că ajungea până în tavan.

— Îmi explici şi mie? întrebă Danny, după ce muncitorii plecară.

— E pentru copil!

— Ce tot vorbeşti?

Era emoționată, în timp ce flutura cheile ceasului.

— Am citit într-o revistă, izbucni ea, abia respirând de efort, copiilor le place ticăitul ceasului. Îi face să se gândească la inima mămicii lor.

— N-ar fi suficient un ceas deşteptător?

— Oh, nu.

Fața îi strălucea. Sarcina făcea minuni pentru înfățişarea ei, se gândi el.

— Tot ce-i mai bun, pentru copilul nostru.

Danny zâmbi. În cartea Stephaniei, cei mai bun însemna cel mai mare şi mai scump. Dar ce naiba!

Bing, bang! Bing, bang! Ceasul bătea fiecare oră.

Danny îl ura.

Încerca să se concentreze asupra scenariului, în timp ce Stephanie se uita la televizorul din dormitor. Deodată o auzi strigându-i numele. Se repezi pe scări, speriat.

— Ce e?

Zâmbea.

— Dă-mi mâna.

Perplex, se apropie de pat, întinzând mâna. I-o aşeză peste burta ei şi putu simți copilul lovind, încercând să iasă afară. Danny începu să transpire.

Zâmbetul Stephaniei dispăru când văzu fața lui palidă.

— Ce s-a întâmplat?

Îşi luă repede mâna, se grăbi în baie şi vomită.

— Te simți bine? strigă ea

— Bine… sunt bine.

Ieşi ştergându-şi fața cu un prosop.

— Ce ți-a făcut rău?

— Nimic… nimic… Copilul mă face atât de fericit.

— Nu eşti. E ceva legat de mine. Mă consideri dezgustătoare.

— Nu te prosti.

— Sunt grasă, sunt urâtă, te fac să vomiți.

— Bineînțeles că nu, draga mea. Situația studioului se înrăutățeşte, încercă el s-o liniştească, în timp ce o îmbrățişa, luptându-se împotriva unui al doilea val de greață. Dar nu-i putea spune că simțind mişcările copilului în pântecul ei s-a simțit transportat la San Sabba. Cum să înceapă o astfel de poveste? Dar dac-o iubea, de ce nu putea avea încredere în ea, să-i spună secretul?

Dragostea nu însemna oare şi încredere? Poate nu o iubea.

Toate aceste lucruri care-l tulburau, dispărură când se născu fetița. Danny avea acum un nou scop – să protejeze micuța viață, atât de pură, atât de inocentă, s-o ajute să crească, să fie mereu în preajma ei. Uitându-se la mogâldeața mică, cu falduri roz, prin fereastra salonului de copii, îşi jură lui însuşi că nici o tragedie nu se va abate asupra ei. Voia ca ea să aibă tot ceea ce viața i-ar putea oferi.

Abia aştepta să-şi vadă copilul acasă. Fură amândoi de acord să nu angajeze o doică; o să se scoale cu rândul în mijlocul nopții, ca să-i schimbe scutecele.

Micuța Patricia – fusese numele mamei Stephaniei – părea perfect mulțumită când o puseră în noul ei pătuț. Adormi imediat.

Danny o sărută uşor pe Stephanie pe gură.

— Acum întinde-te şi odihneşte-te; ai avut o, dimineață agitată, o îndemnă el, în rolul său perfect de tată şi soț.

— Nu sunt obosită, dragă.

— Te rog, Stephanie, odihneşte-te. Pentru mine.

O conduse spre pat.

— Bine, aprobă ea, dacă stai şi tu cu mine. Îi făcu cu ochiul. Eşti în siguranță, dragă; doctorul spune că nu ne putem juca vreo săptămână.

Amândoi râseră şi se întinseră pe pat.

— N-am fost niciodată atât de fericită, murmură Stephanie, în brațele lui.

— Nici eu.

— Uh! se ridică deodată. Pe cine ar trebui să rugăm să fie naşii Patriciei?

— Nu m-am gândit la asta.

— Mi-ar place s-o rog pe Beatrice. N-am mai văzut-o de mult, dar a fost aşa de drăguță cu mine la Foxcroft... Tu hotărăşti cine să fie naşul.

— E simplu. Trebuie să fie Milt.

— Dar nu poate să fie Milt.

— De ce, nu? Este cel mai bun prieten al meu.

— E evreu.

Danny strânse din dinți.

— Ce ai împotriva evreilor?

— Nimic. Dar noi suntem episcopolieni. Naşul trebuie să fie de credința noastră. Doar ştii asta, Danny.

— Da, bineînțeles, spuse el, în timp ce strângea puternic ochii.

Stephanie sporovăia ceva despre un anume Ted Rosemont din *Westside Club.*

— Da; e o idee bună, spuse Danny, cu o voce stinsă.

După ce botezul se termină, nu mai avea decât o vagă amintire a unui preot înalt şi corpolent, îmbrăcat în alb, care turna apă peste o Patricie în urlete. Trebui să-şi rețină îndemnul de a lua copilul şi de a alerga cu el afară din biserică. Mai târziu, la recepție, Ted Rosemont îl luă deoparte.

— Fă tot posibilul şi vino la întâlnirea de la club de săptămâna viitoare.

Se aplecă spre Danny.

— Câțiva radicali încearcă să schimbe legile. Ştii cum e, cui îi dai un deget, îți ia toată mâna.

Danny trebui să-şi dea capul într-o parte, pentru că râsul lui Ted îi împroşca salivă în ureche. Se uită la dinții îmbrăcați ai lui Ted. Nu se putu abține.

— Nu cumva, Ted, eşti membru al S.A.E.?

Râsul lui Ted stropi din nou. Apucă mâna lui Danny, într-o strânsoare prin care îi mărturisea un secret.

În momentul în care recepția se termină, Danny simțea că-i

pocneşte capul de durere.

Fiecare zi era însemnată de lucrurile mărunte pe care le făcea Patricia – primul ei zâmbet, gânguritul ei care semăna cu tati, felul strâns în care ţinea degetul în mânuţa ei.

Când ajungea acasă, mergea drept în camera ei. Într-o seară, intrând, dădu peste o tricicletă nouă. O tricicletă pentru un copil atât de mic? Stephanie înnebunise, oare? Intră în camera copilului şi fu uimit s-o vadă plină cu alte jucării şi jocuri, la fel de nepotrivite. Fu şi mai uimit să vadă o doică stând lângă fetiţa lui adormită. O doică? Stephaniei îi plăcea aşa de mult să aibă ea însăşi grijă de copil.

— Unde este doamna Dennison? întrebă el.

Răspunsul îl făcu să tresară.

— Este cu domnul Stoneham, la piscină.

Un sentiment de rea presimţire îl năpădi. Inima îi bătea tare. Urcă scările spre piscină.

Se opri în uşă. Stephanie era cu spatele la el; era puţin aplecată şi-l asculta pe un bărbat cu părul argintiu, care stătea foarte drept.

Deci ăsta era el.

Nu-l observară pe Danny. O auzi pe Stephanie spunând:

— Dar, *Tati,* de ce să se ocupe Ted Rosemont de averea Patriciei şi nu tatăl ei?

— Pentru că Ted este un bun om de afaceri, un preşedinte de bancă şi pentru că, draga mea, am prea multe întrebări despre soţul tău şi prea puţine răspunsuri.

Danny tuşi. Stoneham se întoarse.

— Ah, domnule Dennison, spuse el, veniţi şi staţi jos.

Danny se simţi ca şi când ar fi fost oaspete în propria lui casă. Merse şi o sărută pe Stephanie. Ea nu, spuse nimic. Stoneham continuă:

— Tocmai îi explicam despre proviziile pe care le-am făcut pentru nepoata mea.

— Domnule Stoneham, pot să fac şi eu destule provizii pentru fiica mea.

— Sunt sigur că poţi, domnule Dennison – buzele-i subţiri abia dacă se mişcară. Dar trebuie să înţelegi, şi Stephanie înţelege, că din moment ce va fi moştenitoarea averii Stoneham, Patricia va

trebui să aibă toate avantajele pe care i le putem da.

— Da, dar… Danny se pierduse.

— Am aranjat un fond pentru educația ei, pentru îngrijirea ei, pentru asistența medicală… Şi alte lucruri care pot surveni.

— Sunteți foarte generos, domnule Stoneham, dar aş prefera…

— Nu e nevoie să-mi mulțumeşti, i-o reteză din nou J.L.

Danny se simțea ca şi când tocmai ar fi trecut peste el un buldozer.

— Şi, bineînțeles; cred că nu ai nici o obiecție să-mi văd nepoata.

— Nu, în privința asta, nu am nici o obiecție.

— Am angajat o doică special pregătită, ca să-i uşureze călătoriile la Long Island.

Se întoarse spre Stephanie.

— Deci, ne vedem săptămâna viitoare.

— Da, *Tati,* spuse ea slab.

— O să trimit avionul.

Îşi consultă ceasurile, unul la fiecare mână şi, înainte ca Danny să poată scoate un cuvânt, ieşi afară.

Stephanie stătea nemişcată, ca şi când ar fi încercat să evite privirea lui Danny.

— Asta vrei? spuse el, până la urmă.

Dădu din cap, cu ochii plini de lacrimi.

Danny era furios pe el însuşi. De ce nu vorbise? De ce a trebuit să-l lase pe J.L. să-l manipuleze?

Dar nu era prea târziu. O să stabilească propriile lui reguli. J. L. era binevenit s-o viziteze pe Patricia, oricând, în propria ei casă. Dar vizitele Patriciei la Long Island vor fi limitate la aniversarea lui J.L. şi la Ziua Recunoştinței.

Cât de mult ura acele sărbători. Îi lipsea fiica foarte mult şi era întotdeauna încântat să le aibă pe amândouă, din nou, acasă. El şi Stephanie erau fericiți să fie împreună cu Patricia. Ziua lor preferată era miercurea, ziua liberă a doicii.

Într-o miercuri, aduse acasă un urs de pluş. Intră şi strigă:

— Patricia, unde eşti?

Micuța Patricia, acum de patru ani, veni alergând pe scări, în jos.

— Aici sunt, tati!

Danny se prefăcu că n-o vede. Se plimba prin cameră, strigând:

— Patricia!

Fetița lui, cu părul auriu, ca al mamei ei, alergă după el şi-i apucă un picior, chicotind.

— Aici sunt.

Cu Patricia agățată de picior, Danny continua să strige. Stephanie stătea în picioare, pe coridor şi privea zâmbind.

— Tati! țipa ea, plină de voioşie, în timp ce piciorul lui lung o legăna prin cameră.

— Bănuiesc că nu e acasă. Va trebui să duc ursulețul ăsta de pluş înapoi la magazin, spuse Danny, îndreptându-se spre uşa din față.

Când o deschise, îşi opri strigătele şi râsul, prefăcându-se că abia atunci o descoperă.

— Uh, aici erai! O ridică mult deasupra capului şi-i privi fața roşie de fericire, ochii albaştri, strălucitori, plini cu lacrimi de atâta râs.

Îi apropie trupul mic de pieptul său.

— Credeam că m-ai părăsit.

— Nu, nu, nu! chiui Patricia.

Îşi puse brațele strâns pe după gâtul lui şi-şi apăsă obrăjorul ei moale de fața lui.

O ținu strâns şi o duse afară, lângă piscină. Cerul era de un albastru frumos, specific Californiei, stropit cu pete albe, frumoase şi moi. Era mulțumit, în timp ce mergea cu Patricia agățată de el şi de ursuleț.

— Te iubesc, tati, îi şopti ea la ureche.

— Şi eu te iubesc, spuse Danny, sărutând năsucul cârn. Îmi promiți c-o să fii întotdeauna fetița mea?

— Promit, tati.

— Mereu?

— Mereu.

Insatisfacția continuă a lui Danny, legată de munca sa, era ştearsă de fericirea de acasă; era învelişul lui protector, scăparea sa împotriva evenimentelor zgomotoase ale lumii – războiul din Vietnam, Watergate, faptul că omul pe care l-a admirat cel mai puțin a câştigat un Oscar.

Nu se punea problema că el ar fi fost un eşec. De fapt, cariera

lui s-a înălțat ca o rachetă. Datorită Patriciei, se hotărî să facă un film care să placă copiilor. Visa la o comedie bazată pe *Prinț şi cerşetor.* Personajele principale erau două adolescente, una săracă, alta bogată, care-şi inversau situațiile timp de o săptămână. A fost un succes şi a declanşat un nou val în industria filmelor – filme orientate spre adolescenți.

Devenise unul dintre regizorii de frunte la *Ace Films.* Filmele sale aduceau întotdeauna bani. De mult, abandonase speranța că va veni momentul potrivit, când va face din *Everyman* un film. Dar n-avea importanță. O avea pe Patricia.

Savura momentele când o ducea la şcoală, în drumul său spre studio. J.L. o convinsese pe Stephanie că Patricia ar trebui să urmeze o şcoală particulară, *John Thomas Dye School,* împreună cu alți copii privilegiați; Danny voise s-o înscrie la *Hawthorne School,* împreună cu copii din vecini. Prima dată când o duse la şcoală, plânse, şi, toată ziua, lui Danny îi fu greu să se concentreze în timp ce muncea, reținându-şi impulsul de a telefona profesorilor. Fu liniştit când, în curând, se adaptă.

În fiecare dimineață, aveau un ritual special. În timp ce Stephanie o ajuta să se pregătească pentru şcoală, Patricia cânta cântecul pe care o învățase Danny:

Stepping out with my honey…

… Never felt quite so sunny…

Se pierdea în chicoteli când intra Danny şi o lua sub braț, zbierând:

Steppin' out with my baby…

it's for sure, nor for maybe

that I'm all dressed tonight…

În maşină, Patricia se strecura lângă el şi-şi freca obrăjorul de al lui, să vadă dacă se bărbierise. Torcea ca o pisicuță, dacă fața lui era moale, sau se plângea:

— Ah, *Daddy,* fața ți-e aspră…

Momentele acelea erau foarte prețioase pentru el.

Într-o după-amiază, Danny primi un telefon la studio. Patricia avusese un accident. Îngrozit, se îndreptă spre casă cu viteză, la timp ca să-l întâlnească pe medicul care pleca. Patricia căzuse din maşină, în timp ce Stephanie o conducea acasă de la şcoală. Dar a fost asigurat că rănile erau superficiale.

Se repezi în dormitorul fetei şi o găsi dormind liniştită, cu fruntea bandajată. Un ursuleț care avea şi el fruntea bandajată, se odihnea ghemuit sub brațele ei.

În camera de zi, Stephanie stătea pe un divan.

Lângă ea, se afla o sticlă de scotch pe jumătate goală, iar în mâini ținea un pahar plin.

— Nu cred că e un motiv de sărbătorire, spuse Danny, printre dinții încleştați.

— Sunt abătută. *Daddy* a sunat şi el...

— Nu dau o ceapă degerată pe *Daddy.* Cum a căzut Patricia din maşină?

— S-a rezemat de uşă, dar nu mergeam repede, tocmai încetineam la un stop.

— Nu cazi când uşile sunt închise.

— Se pare că nu era închisă, îi răspunse.

— Poate dacă n-ai bea de fiecare dată când îți telefonează *Daddy,* ți-ai putea aminti să apeşi butonul care închide uşa.

— Nu-mi vorbi ca şi când aş fi o imbecilă.

— Dar eşti o imbecilă, dacă nu poți...

Fu întrerupt de un suspin care venea din camera Patriciei. Merse şi îngenunche lângă patul ei.

— Nu plânge, draga mea.

Îi şterse fața înlăcrimată cu batista lui.

— Tăticul te iubeşte.

— O iubeşti şi pe mami?

— Sigur că da, draga mea.

— Atunci de ce țipi?

— Suntem amândoi puțin supărați de ce ți s-a întâmplat ție.

— N-a fost vina ei, tati.

După accident, Stephanie şi Danny au început să se îndepărteze unul de altul. De câte ori Danny era plecat să filmeze, Stephanie o lua pe Patricia în vizită la J.L., în Long Island. Danny nu mergea niciodată acolo, iar acest aranjament îi mulțumea pe amândoi. Tiparul continua. Danny petrecea tot mai mult timp cu munca sa, tendința în cinematografie fiind acum spre un mai mare realism; se cereau tot mai multe exterioare, iar Danny filma deseori departe de studio, Stephanie şi Patricia petrecându-şi tot mai mult timp în Long Island. J.L. a angajat chiar şi un meditator

particular pentru Patricia.

Danny îşi va aminti mai târziu cât de goală i se păruse casa de Ziua Recunoştinţei, în 1980, când se întoarse de la filmări. Aproape c-a plâns când a văzut ursuleţul, zdrenţuit acum, cu o ureche sfâşiată şi cu un ochi lipsă. Era pentru prima dată când Patricia nu-l lua cu ea.

Dar Danny nu şi-a dat seama cu adevărat cât de mult s-a îndepărtat Patricia de el, până în dimineaţa celei de-a douăsprezecea aniversări a ei. Năvăli în biroul lui, îmbrăcată în haine de călărie.

— Am un cal! Un cal, *Daddy!* Al meu!

— Ce tot spui?

Danny puse scenariul deoparte şi o aşeză pe genunchi.

— J.L. îmi dă un cal de ziua mea – o iapă gri.

Îl ţinea strâns îmbrăţişat.

— E minunat, Patricia, dar unde o să-l ţii?

— La Long Island.

— Long Island? Atunci n-o să-l poţi călări prea des.

— Oh, ba da. În fiecare weekend. J.L. aranjează să mă duc la şcoală în partea de Est.

Danny îşi simţi gura uscată. Nu putu să răspundă.

Ochii Patriciei străluceau de atâta fericire.

— Şi uită-te la asta, *Daddy!*

Îşi ridică mâna spre faţa lui.

— Nu e frumoasă?

Danny se uită la brăţara groasă de aur masiv, care-i încercuia încheietura subţire. Evident, costase mii de dolari. Cadoul pe care i-l dăduse el, un ceas de fetiţă, cu un ursuleţ desenat pe cadran, părea insignifiant, în comparaţie.

— Vreau să i-o arăt lui mami!

Când îi alunecă din braţe, Danny simţi că-i alunecă pentru totdeauna.

Era trist, dar inevitabil. Până la urmă, el şi cu Stephanie fură de acord să se despartă legal. Orologiul mare era acum tăcut, nemaifiind Stephanie, să-l întoarcă. Ea şi cu Patricia îşi petreceau cea mai mare parte a timpului pe coasta de est. Nu prea îi era dor de Stephanie, dar dorul pentru fetiţa lui era uneori de nesuportat.

Număra zilele până la sfârşitul anului şcolar, douăzeci şi patru

iunie, data la care Patricia venea să-şi petreacă trei săptămâni cu el, numai cu el.

Cât surprins şi de încântat a fost când, curând după ce a sosit, îl rugă:

— *Daddy,* pot să vin cu tine la studio? Vreau să văd cum lucrezi.

Fu fascinată de felul în care se făcea un film. Citi toate scenariile lui. Puse întrebări şi făcu sugestii, unele foarte inteligente Danny era mândru de ea.

În ultima zi a vizitei ei, în timp ce mergeau acasă de la studio, păru gânditoare.

— La ce te gândeşti? o întrebă Danny.

Privind pe fereastră, răspunse:

— Vreau să fiu ca tine. Vreau să fac filme.

Danny nu-i putu răspunde, atât era de copleşit de emoții.

— Eşti, într-adevăr, fetița mea, nu-i aşa?

— Totdeauna, tati.

Îl sărută.

Această fată frumoasă, de paisprezece ani, n-a spus. „Vreau să fiu actriță". A spus „Vreau să fiu regizoare". Avea talent la scris, o sensibilitate creatoare deosebită, dar avea şi o delicatețe care friza fragilitatea şi care, uneori, îl îngrijora.

— Tati, spuse ea trezindu-l din visare, vreau să merg cu tine la filmări, în seara asta, pot?

— Bineînțeles că poți.

Încerca să ascundă sentimentul de extaz care creştea în el.

Dar, de îndată ce se întoarse la Long Island, îi telefonă:

— Tati. Sunt atât de tristă...

— De ce, draga mea?

— Păi... Eu... eu abia aşteptam să fiu cu tine la filmări... Vocea îi ezita.

— Ce s-a întâmplat?

— Nu e vina lui J.L, tati, zău...

Danny asculta cu inima strânsă. Trebuia să-şi fi imaginat.

— Dar a angajat deja acest safari în Africa.

— Africa?

— Da, anul acesta studiem gorilele la şcoală...

— Deci, n-o să poți veni cu mine.

— A aranjat totul.. Ca o surpriză... A invitat întreaga clasă...

— Înțeleg, draga mea, spuse Danny, simțind cum i se strânge inima.

Bineînțeles, se gândi el, J.L. n-ar fi vrut s-o piardă în „industria americană".

— S-o amânăm pentru vara viitoare, tati.

— Bineînțeles, draga mea.

Dar această întâlnire nu a mai avut loc niciodată.

Capitolul 8

1987, Brighton, Anglia

Magda îşi arcui spinarea şi-şi masă şoldurile cu palmele, ca să-şi mai liniştească durerea. Alinarea a fost de scurtă durată; durerea reveni de îndată ce privi cutiile cu săpun, îngrămădite dincolo de uşa bucătăriei. Cărase deja şase, câte una de fiecare dată, sus, pe trei rânduri de scări, pe cele mai lungi şi mai dificil de urcat. Colonelul Johnson nu voia să care lucruri prin hol.

Era treaba pe care, de obicei, o făcea Luba. Unde era Luba acum? Ce mai făcea? De şase luni, de când plecase, Magda nu primise decât o scrisoare de la fiica ei. Cât a fost de fericită atunci.

Poştaşul întârziase în ziua aceea, iar colonelul Johnson dormea, ca de obicei, după-masă. Magda duse teancul de scrisori pe biroul lui, cu intenția să-l lase acolo. Când recunoscu scrisul, cu mâini nesigure, sfâşie scrisoarea şi devoră fiecare cuvânt.

Dragă mamă,

Îmi este foarte dor de tine. Ți-ar place Londra. Lois este foarte drăguță. Stăm împreună într-un apartament şi e minunat. Cea mai bună veste e că am primit un rol de figurantă într-un film şi, dacă lucrurile merg bine, aş putea deveni chiar actriță.

Deodată, scrisoarea îi fu smulsă din mână.

— Nu ți-am interzis să ai vrei contact cu ea?

Colonelul Johnson strânse scrisoarea în pumn.

— Luba a plecat. Nu există.

O împinse pe canapeaua care fusese patul Lubei.

Magda tremura. Din birou, luă un stilou şi hârtie şi le trânti în fata ei.

— Scrie exact ce-ți spun. Şi în engleză.

Trebui să îngenuncheze lângă măsuța de cafea, ca să scrie ce-i dicta el.

Dragă fiică,

Totul e bine şi sunt foarte ocupată. N-am timp pentru scrisori. Ar fi mai bine dacă nu mi-ai mai scrie.

Când termină, îi luă hârtia.

— O s-o trimit eu, în locul tău, spuse el şi ieşi.

Magda se ridică, obosită, şi luă scrisoarea şifonată a Lubei, din scrumieră. Cu grijă, o netezi şi o ascunse în buzunarul şorțului.

Luni de zile, singura ei legătură cu Luba fu scrisoarea pe care o citise de sute de ori. Ieri, depăşindu-şi teama, îi scrise, până la urmă, Lubei. Îi spuse toate umilințele pe care le îndurase, implorând-o să o ajute. Ce să facă? Să meargă la un avocat? Să fugă? Luba o să ştie ce trebuie să facă. Fură un timbru de la recepție şi rugă un oaspete al hotelului, care tocmai pleca, să pună scrisoarea la poştă, în drum spre oraş. Era sigură că Luba o s-o primească; Luba o să găsească o modalitate de a-i răspunde.

Acum nu-i mai păsa de durerea din spate, aşa că se aplecă să ridice următoarea cutie. Drumul până în pod părea mai lung de fiecare dată. Era după-masa, târziu şi în curând trebuia să înceapă să pregătească cina pentru cei câțiva oaspeți care erau în hotel, rămaşi datorită taxelor mici, pe timp de toamnă; trebuia să se grăbească, cutia părea insuportabil de grea. Poate colonelul Johnson încă mai dormea.

Trase aer în piept – o s-o ia pe drumul mai scurt, pe scara principală. Porni prin hol. În momentul în care îl văzu, frumos îmbrăcat, ca de obicei, cu o batistă împăturită, aşezată cu precizie în buzunarul de la piept, vorbind liniştit cu nişte oaspeți, într-un colț al holului, fu prea târziu să se mai întoarcă. Îngheță.

Cu un zâmbet plăcut, se apropie de ea.

— Dragă, îi spuse cu o voce cântată, de ce cari cutia asta atât de grea? Dă-mi voie mie.

Luând cutia, se aplecă cu grație spre oaspeți.

— Vă rog să mă scuzați o clipă,

Magda îl urmă în tăcere. De îndată ce ajunseră la al doilea etaj, feriți de privirile oaspeților, îi aruncă cutia, cu aşa o forță, încât se îndoi peste ea, şi o pălmui.

— Cățea, şuieră printre dinții încleştați. Ți-am spus să foloseşti scara de serviciu. Termină şi treci la bucătărie. Şi să nu întârzii cu

cina, curvo!

Magda se mişcă cum putu de repede. Urcarea pe scara de fier era cea mai grea, treptele fiind înalte, înguste şi alunecoase. Ajunsă în pod, se prăbuşi pe cutie şi plânse. Curvă, târfă – cât de mult răneau cuvintele acestea. Nu o să scape niciodată de ele? O obligase să-i traducă în poloneză toate epitetele pe care i le urla în engleză, iar acum se delecta scuipându-i cuvintele vulgare într-o succesiune rapidă, accentul lui britanic dându-le un sunet rece, metalic. „Curvă" era unul dintre cuvintele lui preferate. Dacă-ar fi ştiut cât de aproape era de sensul lui, se gândi Magda, cu amărăciune. Îşi lăsă capul în jos. Păcătuise în Cracovia. Dar cât mai trebuia să îndure pedeapsa?

Vocea din spatele ei o făcu să sară în sus.

— Asta îți aparține.

Ținea scrisoarea destinată Lubei între degetul mare şi arătător, ca şi când ar fi fost lenjerie murdară.

— Insuficiente timbre, zâmbi el îngâmfat. Poate, deseară, o să mi-o traduci şi mie.

Un fior începu să răscolească stomacul Magdei.

— Se pare că ai probleme în executarea ordinelor.

Puse scrisoarea în buzunar.

— Ți-am spus. Fiica ta nu există. Luba este moartă.

Se aplecă şi-i şuieră:

— Înțelegi? Moartă. Moartă. Moartă!

Durerea din stomac era dincolo de limitele suportabilului. Făcu un efort şi, abia respirând, îl privi pe acest străin şi crud bărbat, soțul ei. Stătea în capul scării, ținându-şi echilibrul într-un singur picior şi ştergându-şi cu grijă un fir de praf de pe pantoful foarte lustruit.

Atunci, fiorul din ea o răscoli puternic. Ca un animal înnebunit, țâşni şi-l izbi cu tot corpul. Brațele lui se bălăbăniră sălbatic, în timp ce căzu pe spate. Închise ochii şi auzi zgomotul făcut de capul care se izbea de trepte. Când privi din nou, nu era decât o grămăjoară, zăcând pe duşumea.

Aşteptă. Nu se mişca. Încet, coborî treptele. Îi curgea sângele dintr-o spărtură puternică în cap. Părea o păpuşă ruptă, inofensivă. Cum de i-a putut fi teamă de el?

Magda era surprinsă de calmul care puse stăpânire pe ea. Durerea din stomac îi dispăruse. Privi în jur. Nici una din camerele

mici de la etajul de sus nu erau ocupate în acea perioadă a anului.

Luă repede scrisoarea pătată de sânge, apoi descheie buzunarul de la vestă şi scoase cheia. Se grăbi pe scări în jos spre biroul lui şi descuie masa de lucru. Bâjbâi, până când găsi ceea ce căuta, un fişic de bani, legaţi cu o panglică elastică. Mai era şi o legătură mică de scrisori nedeschise, toate de la Luba. Strecură banii şi scrisorile în buzunarul şorţului şi se grăbi spre bucătărie.

Ridică altă lădiţă şi merse prin hol, salutând câţiva oaspeţi pe lângă care trecu.

Când ajunse lângă corpul inert al colonelului Johnson, lăsă cutia jos şi puse cheia înapoi, în buzunarul vestei, pe care îl încheie, la loc. Apoi dădu drumul celui mai puternic urlet de care era în stare.

Londra

Torcând mulţumită, pisica persană gri, se întindea la baza suportului de partituri, pe care-l folosea drept şevalet. Îi zâmbi animalului; era incapabilă să se ţină de hotărârea de a nu se mai ataşa vreodată de vreun animal. Când colega ei de apartament, Lois, se mută, Luba o rugă să-i lase micuţa creatură, care devenise compania ei constantă.

Atentă să nu dărâme scaunul din metal, pe care-l folosea pentru amestecat culorile, Luba se dădu înapoi şi-şi încruntă sprâncenele. Asemănarea nu era prea bună. Picta rareori în ulei. Spera să-l vadă curând şi să-i studieze faţa mai de aproape. Danny era un om aşa de ciudat.

Când o alesese, dintr-o duzină de fete, pentru rol şi apoi îi ceruse o întâlnire, presupusese că acesta era preţul; nu o noapte în pat era ceea ce aşteptau toţi regizorii? Dar îşi dădu seama că Danny era un om deosebit. Era ceva cu el, o durere, o rană, care ajungea până în sufletul ei. Faptul că s-a culcat cu ea, l-a făcut nefericit, ştia acest lucru. Şi totuşi, ea voia să-l mai vadă.

Acum se concentra asupra ochilor lui Danny, încercând să prindă privirea aceea tristă pe care o găsise în ei. Se dădu iarăşi înapoi. Forma feţei era corectă, dar ceea ce nu mergea era cum îi pictase părul negru, cârlionţat. Îi făcuse numai faţa, punând-o pe trupul unui cal de carusel, care alerga liber pe iarba deasă – văzuse odată o pictură grecească a unui animal asemănător, cu

un cap de om. Deodată, îşi dădu seama ce o preocupa, agitată de această idee, schimbă repede părul scurt şi cârlionţat al lui Danny cu o coamă lungă, unduitoare. Acum îi reuşi.

Luba abia aştepta ziua de luni, când urma să-l vadă din nou. Era şi prima ei zi mare, primul ei rol vorbit. Spera că-i va oferi şansa să lucreze în mai multe filme. Era excitant şi mai bine plătit decât să distreze oamenii de afaceri din afara oraşului, lucru pe care-l făcuse de când venise în Londra, în urmă cu şase luni.

Luba n-o să uite niciodată ziua aceea, foarte importantă. Când, singură pentru prima dată, coborî din trenul de Brighton – practic, fu revărsată afară, împreună cu valul de pasageri, în agitaţia Londrei. Era atât de bucuroasă că păstrase bucăţica de hârtie cu numele şi numărul de telefon al lui Lois. Se îndreptă imediat spre un telefon, dar nu-i răspunse decât robotul. Lăsă un mesaj: „Sunt Luba, fata pe care ai cunoscut-o la Weymouth. Sper să-ţi aminteşti. Sunt în Londra, în căutarea unei slujbe. O să sun mai târziu”.

Îşi numără banii. Biletul de tren îi consumase un sfert din slabele economii, pe care le acumulase din bacşişuri. Ceea ce îi rămăsese, i-ar fi fost de ajuns doar pentru câteva zile. Ştia ce să facă, şi n-avea de gând să piardă timpul. Îşi luă valiza şi începu să se plimbe de-a lungul fluviului.

Pe măsură ce se apropie de port, grăbi pasul. Se opri în faţa unui vapor mare, de mărfuri. Doi marinari se îndreptau spre ea. Le zâmbi, şi un sentiment familiar de fericire o copleşi.

Deodată simţi un junghi ascuţit în coaste. Se întoarse şi văzu două femei în fuste scurte, negre şi cizme înalte, strâmte.

— Ia-o din loc, drăguţo, spuse cea mai înaltă, rujată cu un ruj purpuriu, în timp ce cea scundă blocă trecerea marinarilor.

Luba îşi ridică valijoara şi se pregăti să treacă strada, când văzu alte două femei, la fel de exagerat fardate, care o priveau urât. N-o să fie uşor.

Intră într-un bar şi se îndreptă spre un telefon. O sună din nou pe Lois. De data asta îi răspunse.

— Bineînţeles că te ţin minte, Luba. Unde eşti?

— La *Battersea.*

— Ce faci colo?

— Am nevoie de bani şi m-am gândit…

— Ai înnebunit? Uite, ai adresa mea?

— Da.

— Urcă într-un taxi şi vino aici.

Lois o Întâmpină pe Luba în apartamentul ei cu două dormitoare ca şi când ar fi fost o veche prietenă. Curând, Luba îşi sorbea ceaiul fierbinte, aşezată confortabil pe una din perinile mari şi colorate, împrăştiate pe un frumos covor Kirman.

— Daruri de la unul din clienţii mei turci, râse ea, în timp ce Luba studia camera plăcută.

— Am un dormitor în plus, dacă ai nevoie de un loc, unde să stai... Abia dacă stau pe acasă şi, în plus, ai putea avea grijă de pisica mea.

Pisica persană se aşezase imediat de parcă ar fi ştiut-o de când lumea, în poala Lubei.

După ce umplu din nou ceaşca Lubei, Lois deveni serioasă.

— Ascultă cu atenţie, Luba. Portul este interzis. E periculos.

— Da. Ştiu, am dat peste nişte tipe cu adevărat dure.

— Nu asta e periculos.

— Despre ce vorbeşti?

— SIDA.

Luba o privi..

— Dar numai homosexualii o pot lua.

Lois făcu ochii mari de uimire.

— Nu-mi vine să cred. Unde ai fost până acum?

Cu răbdare, începu o lungă explicaţie. Luba o asculta, înspăimântată.

— Ţine minte, Luba, încheie ea, trebuie să fii foarte selectivă în privinţa clienţilor. Eu aşa văd lucrurile, cu cât e mai bogat, cu atât e mai sigur. De aceea lucrez cu agenţia asta, singura care aduce cei mai buni clienţi. Toţi oameni de afaceri bogaţi.

Plină de gratitudine, Luba se mută cu Lois şi începu să lucreze pentru agenţie. Prin unul din noii clienţi, un membru executiv al *Studiourilor Pinewood,* obţinu primul rol de figurantă. Îi plăcea mult lumea filmului. Bineînţeles, nu-şi putea câştiga existenţa numai din a fi figurantă – ca să faci bani buni trebuia să ai roluri în care să vorbeşti.

Curând avu nevoie de mai mulţi bani. Lois plecă să trăiască cu un industriaş japonez, iar greutatea de a plăti chiria rămase pe seama Lubei. Dar îi plăcea să aibă tot apartamentul numai al ei; începu chiar să-şi numească cel de-al doilea dormitor, atelierul ei.

Sunetul telefonului îi întrerupse gândurile. Poate că era Danny – îi lăsase două mesaje la hotel, în timpul weekend-ului. Îşi şterse vopseaua de pe mâini cu o cârpă şi merse în sufragerie, să răspundă.

Era Dorothy, de la agenție.

— Diseară, domnul Brauner, afacerist din München. Camera 25, *Savoy,* ora 9 P.M. Mănâncă înainte.

Luba nu prea îşi dorea „întâlnirea". Nu era ca în Cracovia, nu mai era distractiv. Nu-ți mai puteai alege tu clienții; trebuia să mergi la consultații medicale. Să joace în filme ar putea fi o schimbare plăcută şi o ieşire din această situație.

Închise telefonul şi-şi potrivi ceasul; era ora cinci.

Picta deja de câteva ore, atât de absorbită încât uitase de masă. Mai bine s-ar opri şi ar mânca ceva.

Puse la loc, cu grijă, capacele tuburilor de vopsea şi aşeză fiecare tub în spațiul lui, din cutia cu vopsele. Uleiurile erau scumpe. Puse cutia pe raftul de sus al debaralei de pe hol, unde-şi păstra şi alte picturi, unele înrămate, altele nu, dar toate frumos încadrate. Desene cu caruseluri. Peisaje, pisici, câini, cai sălbatici. Nu erau decât câteva portrete: Magda stând şi zâmbind la o masă, Josef mergând sigur pe el, pe o sârmă şi Valentin rezemându-se de stâlpul caruselului.

Merse în bucătărie, puse nişte resturi în cuptor şi-şi făcu o ceaşcă cu ceai, apoi se aşeză pe pervazul ferestrei. Afară, o burniță constantă făcea trotuarele să strălucească sub becurile străzii. Se uită la oamenii grăbiți, de sub umbrele, cum se fereau de împroşcăturile de apă de la roțile maşinilor care treceau. Se simțea bine, fericită, ca pisoiaşul care-i ținea companie, cu toate că vremea părea atât de mohorâtă. Ce lux, să aibă întregul, apartament numai pentru ea.

Se gândi la Magda. Era prima dată când erau despărțite şi nu putea spune că îi era cu adevărat dor de ea. Până la urmă, renunțase la ea. Imediat se simți Vinovată. Cum se descurca Magda la Brighton, fără ea? Luba îi scrisese de mai multe ori, dar Magda îi răspunsese numai odată – un bilet scurt în engleză. Evident, colonelul Johnson i-l dictase.

Ar trebui să meargă la Brighton şi să vadă ce se întâmplă. O dată sunase şi închisese când i-a răspuns colonelul Johnson. Acum, dintr-un impuls, ridică receptorul – o să ceară să vorbească

cu Magda.

O telefonistă îi răspunse:

— Numărul pe care l-ați format a fost deconectat.

Sabzburg, Austria

Danny îşi găsi o poziție în care să poată sta şi îşi scutură cu violență capul ca pentru a scăpa de un coşmar. Vârfurile picioarelor atingeau alama rece de la capătul patului. Toate paturile păreau prea scurte pentru înălțimea lui de şase picioare şi şase inci. Deschise ochii mari şi se uită prin camera uşor luminată de dârele de lumină care pătrundeau pe lângă marginile perdelelor trase.

Pe măsură ce ochii i se obişnuiau cu semiîntunericul, se opriră pe o broşură de pe noptiera patului. *Hotel Schloss – Fuschel – Das Schloss von Herr von Ribbentrop.* Ce l-o fi făcut oare să zboare ieri de la Londra şi să vină în Austria, la Salzburg, la fosta casă a celui mai bun prieten al lui Hitler? Închise ochii. Amintirea de acum două nopți se strecurau prin gândurile lui. O reluă ca pe un rolfilm şi o derulă din nou.

După ce imaginea lui Rachel se pierdu într-un timp tăcut, se prăbuşi lângă Luba, plin de transpirație rece. Capul îi plesnea şi îi tremura.

— Ți-a plăcut? îl întrebă Luba încet, odihnindu-şi capul pe brațul lui.

— Da, spuse el, mângâindu-i uşor părul. Ai fost minunată. Dar nu mă simt eu însumi. Poate am băut prea mult.

Se ridică sprijinindu-se pe coate, apoi, îngrijorat că ar putea ameți din nou, se îndreptă cu atenție spre baie. Se simți mai bine după ce aruncă cu nişte apă rece pe față şi îşi şterse corpul cu un burete umed. Leşină în hol. Se rezemă de un zid în semiîntuneric şi aproape că doborî un tablou atârnat acolo. În timp ce îl îndrepta un sentiment de irealitate îl înhăță din nou. Privea fix la un desen în peniță, atât de frumos detaliat încât ar fi putut fi o fotografie a crucifixului tatălui său. Un sunet ascuțit îi pocni în urechi.

— De unde îl ai? întrebă el cu o voce răguşită.

— Ce? strigă din pat.

— Tabloul ăsta.

— Oh, e ceva ce am desenat când am fost la San Sabba.

Țiuitul din urechi era atât de puternic încât abia se mai auzea pe el însuşi. Sângele îi pulsa în întreg corpul. Se rezemă de perete, încă ținând tabloul în mână.

— Ai fost în lagăr?

— Nu, nu, spuse ea râzând. Am doar douăzeci de ani.

Se dădu jos din pat şi îşi puse rochia pe ea.

— Am fost acolo pe vremea când devenise un lagăr de refugiați – ani de zile după război.

— Ce are asta de-a face cu desenul?

— Am văzut crucifixul făcut de vreun evreu care a murit acolo.

Danny se agăță de un scaun ca să se liniştească, luptându-se împotriva unei senzații de greață, în timp ce o privea pieptănându-şi părul în oglindă. Fața pe care oglinda o reflecta era a lui Rachel. Trebuia să plece.

— Sunt obosit, spuse încet. Trebuie să plec.

— Vrei să mă vezi mâine noapte?

Se apropie şi îşi puse mâna moale pe umărul lui.

— S-ar putea să plec din oraş, spuse el sec. O să-ți telefonez.

— Te rog.

Ochii ei zâmbeau.

Înapoi la Dorchester, se întinse şi stătu aşa mult timp. Ce drept avea să invadeze cea mai intimă parte a vieții lui? San Sabba! Pentru el, însemnase sfârşitul, moartea. Bineînțeles, pentru Luba însemnase un început, viața.

Se simțea obligat să pună o distanță între el şi această fată ciudată. Se întâmplă când ridică receptorul şi sună să rețină un bilet la avion pentru Salzburg; cu o zi înainte, văzuse un poster care făcea reclamă pentru producția lui *Everyman* în *Klaus Maria Brandauer.*

Şi iată-l aici. Un ciocănit puternic în uşă îl făcu să tresară.

— *Gutten Morgen, Herr Dennison.*

Un chelner bătrân intră cu micul dejun. Aburii ieşeau din cafetieră, de pe masa cu rotile aşezată în mijlocul camerei. Cu o eficiență teutonică, chelnerul aşeză un scaun la masă şi cu o mişcare uşoară trase draperiile. Lumina dimineții – reflectată într-un lac mic deja punctat ăn ambarcațiuni albe – lumina camera.

Chelnerul se îndreptă spre uşă, se întoarse şi păru că aproape îşi bate călcâiele în timp ce spuse:

— *Ist ales in Ordnung?*

Pe Danny îl deranjă faptul că chelnerul presupunea că el înțelege germana. „Unde ai fost în timpul războiului?" se gândi el. „Ai împins evrei bătrâni de la spate în camerele de gazare? Sau ai pus la punct detaliile crematoriului?"

Uşa se închise peste întrebările sale fără răspuns şi, dându-se jos din pat, îşi întinse trupul gol. Se îndreptă spre fereastră şi privi liniştitul lac *Fuschel.* Priveliştea frumoasă îl înfurie. Probabil că von Ribbentrop a fost foarte fericit aici.

Se aşeză la masă şi îşi turnă cafea. Ridică delicata ceaşcă de porțelan spre buzele lui, apoi o puse jos, repede. De ce venise aici?

Bineînțeles. Fusese întotdeauna curios să vadă *Everyman.* De când i-o dăduse doamna Dennison, citise piesa de multe ori. Încă mai păstra viu visul de a găsi o modalitate să facă un film după ea. Dar ce moment îşi alesese să vină – tocmai când toate pregătirile pentru *London Rock* erau gata, cel de-al cincisprezecelea film al lui. Fusese un impuls. Luba îl tulburase.

Jederman nu începea până la ora cinci, în piața din oraşul medieval Salzburg, la cincisprezece kilometri depărtare. Avea destul timp. O să ia masa târziu, la *Der Goldene Hirsch,* un restaurant bine cotat.

Îi telefonă lui Milt. După câtva timp, auzi vocea prietenului său, înregistrată: „Numai munca, fără nici o distracție, îl poate face pe Milt un băiat plictisitor. După şase zile, chiar şi Dumnezeu a trebuit să se odihnească. Aşa că, lăsați un mesaj şi, ori Dumnezeu, ori Milt vă va răspunde."

— Milt, nu încerca să mă aduci în Londra weekend-ul ăsta. Sunt în Salzburg, să văd *Everyman.* Îți aminteşti? Da, *Everyman.*

Încă agitat, se hotărî să se plimbe. În timp ce cotrobăia prin valiză după o cămaşă, luă cele două scrisori pe care i le înmânase portăreasa în seara în care avusese întâlnire cu Luba. Încă nu le deschisese.

Se plimbă în jurul lacului, degetele pipăind nervos scrisorile din buzunar. Continua să amâne citirea lor.

Privea ambarcațiunile care alunecau pe lac şi asculta vocile fericite din depărtare. Copiii se jucau pe mal, fetițele chicoteau. Fugind una după alta, băieții aruncau pietre în apă.

Danny se aşeză pe o porțiune acoperită cu iarbă. Simțea cum scrisorile îi înțepau pielea. Până la urmă, le scoase din buzunar, se aşeză mai comod şi privi cele două plicuri. Putea ghici conținutul

celei de la Stephanie. În mod sigur, hotărâse să stea şase săptămâni la Reno, ca să obțină divorțul. Dar încă îi era teamă să afle ce-i spunea Patricia. Brusc, rupse plicul.

Începea atât de plăcut, spunându-i despre panglica albastră pe care o câştigase la o întrecere cu cai. Apoi citi paragraful de la sfârşit, partea cu adevărat importantă a scrisorii. Cuvintele reci păreau că vin de pe buzele lui J. L. Stoneham.

După divorț, o să locuim la J.L., la Long Island. A fost foarte bun să mă roage să mă adopte. Aceasta va face ca totul să fie mult mai simplu pentru noi toți, şi nu va micşora în nici un fel afecțiunea pe care ți-o port.

Danny citi aceste rânduri iarăşi şi iarăşi, până când ochii îi obosiră şi nu mai putu desluşi deloc literele. Fusese greşeala lui, ştia acest lucru destul de bine. Se lăsase cuprins de muncă şi, în acest timp, îşi pierduse familia. O neglijase pe Stephanie dar, ce era şi mai important, o neglijase pe Patricia. Îi deschisese uşa lui J.L., ca să le ia.

Dar de ce ar vrea J.L. s-o adopte pe Patricia? S-o schimbe din nepoată în fiică? N-avea nici un sens. Era, deja, moştenitoarea lui, locuia în casa lui, era sub influența şi sub controlul lui. Adopțiunea ar fi îndeplinit un singur lucru: ar distruge şi ultima legătură, fragilă, dintre el şi Patricia.

Se gândi la ea, o frumoasă tânără de şaptesprezece ani. Îl iubise, se agățase de piciorul lui, țipând printre râsete în timp ce se plimba prin cameră, pretinzând că n-o vedea. A fost un moment de aur, un timp al inocenței, înainte ca lumea să năvălească între ei, cu şcoală, reguli şi decizii, cu influența corupătoare a bogatului bunic. Se întinse pe spate, pe iarbă şi privi cerul fără nori. Momentele acelea cu Patricia au fost atât de prețioase. Era dureros să şi le reamintească. Era atât de tânără, atât de plină de viață şi dragoste, atât de încrezătoare. Existase, oare, un astfel de timp în copilăria lui?

Oh, da, la fermă, când mulgea vacile cu Rachel, când o privea pe Mameh în bucătărie, când se ținea după Tateh. Când avea vârsta băieților care se jucau pe malul lacului, Tateh îl învățase cum să arunce pietre late pe suprafața apei.

Ridică o pietricică şi o aruncă. Pleoscăi, la suprafața apei. Găsi o piatră mai plată şi-o azvârli cu mai multă putere. Acesta se învârti deasupra apei. Cinci sărituri! Semn bun!

Se uită la ceas şi fu surprins să constate că era trei şi zece. Prea târziu pentru prânz. Se întoarse în camera lui, făcu un duş, se schimbă şi comandă o limuzină.

Mergând în viteză prin peisajul Salzburgului, Danny se uita fix la ceafa grasă şi roşie a şoferului. Era acoperită cu nişte fire albe de păr, ţepoase şi se revărsa peste guler.

— Unde ai fost în timpul războiului? se auzi întrebând, şocat că nu-şi putea reţine furia din el.

Şoferul întoarse spre el nişte ochi albaştri, apoşi şi zâmbi.

— Nu vorbesc englezeşte.

— Sunt sigur că nu, câine nazist!

Văzu cum spinarea şoferului se încordează, dar omul nu spuse nimic.

Danny ajunse în inima oraşului.

Maşina se opri brusc, prea brusc. Şoferul deschise portiera cu o expresie întunecată pe chip. Apoi o trânti foarte tare, în urma lui Danny, în timp ce acesta se îndrepta spre piaţa oraşului.

Era în amurg, momentul în care Dumnezeu îşi ţine respiraţia. Soarele care apunea, scălda într-o lumină aurie coloratele clădiri, în stil gotic, acoperişurile lor cu vârfuri ascuţite, desenând linii pe cerul purpuriu şi aruncând umbre întunecate pe cornişe, unde porumbeii îşi făcuseră cuib. În piaţa pavată cu pietre fusese construită o scenă provizorie. Luă loc. Scaunele din jurul lui se umplură repede cu turişti care vorbeau diferite limbi, dar germana le acoperea pe toate. Acest lucru îl irită, până când spectacolul începu. Apoi, dintr-o dată, germana sună frumos şi Danny fu surprins să constate cât de uşor putea să înţeleagă o limbă pe care încercase să o scoată din mintea lui atâta amar de ani.

Dumnezeu îi vorbea Morţii, mesagerul Lui:

— Mă doare că lui Everyman îi pasă doar de bogăţiile lumeşti, şi trăieşte doar pentru propriile-i plăceri. Du-te tu la Everyman şi porunceşte-i în numele Meu să chibzuiască.

Amurgul se adânci, dând o realitate magică decorului. Danny era emoţionat de adâncimile sufleteşti ale protagonistului, un om care Îşi dă seama cu disperare că viaţa lui fusese frivolă şi fără valoare. Cu câtă umilinţă Everyman se duse la toţi cei din jurul lui, încercând să se răscumpere. Când trânti capacul scrinului cu comoara, sunetul sperie un stol de porumbei care se năpusteau cu toţi deodată, spre un cer mânjit de o lumină portocalie.

Sărmanul Everyman: Oh, Moarte, ai venit atunci când mă gândeam cel mai puțin la tine.

În timp ce lumina devenea. Tot mai slabă, siluete apăreau pe acoperişurile clădirilor:

— *Jedermann*!

Vocile lor, făcând ecou în piață, păreau că strigă direct la Danny.

Ce a realizat el în viață, dacă mâine ar trebui să moară? Nu era bărbatul care fusese tatăl său, un artist adevărat.

Tatăl său fusese puternic, dar Danny ştia că el era slab. Era încă Moishe un copil speriat. Deşi avea succes, simțea că îi scapă ceva. Ca şi când trupul său nu s-ar fi potrivit învelişului de piele. Nu-i plăcea de el.

A doua zi dimineața, luă un avion, devreme, spre Londra. În timp ce avionul ateriza la Heathrow, îşi întinse trupul lung şi se uită pe fereastră. Undeva, în acel oraş mare, întins, sub ceață, era Luba. Îl speria. Într-un singur orgasm, îi trezise toate amintirile moarte ale vieții sale.

Mai avea doar o singură zi de lucru la film, după care trebuia să dispară din viața lui.

Capitolul 9

1987, Londra

Danny se îndreptă spre studio, toate emoțiile din timpul săptămânii fiind dispărute. Nu simți nici o reacție, când o văzu pe Luba – costumată pentru un rol de adolescentă cockney, cu o fustă mini, strâmtă, tocuri înalte şi părul coafat înalt. O salută scurt. Ea îi zâmbi doar.

După ce îi explică scena, care avea loc într-o cârciumă, le aşeză pe ea şi pe fetița cuminte, care juca rolul verişoarei ei, una lângă alta la tejghea, fiecare mestecând un file prăjit. Când Bruce Ryan, vedeta, intra, Luba trebuia să se uite la ei, s-o înghiontească pe tânăra ei însoțitoare, şi să şoptească tare cu un accent cockney:

„Hei, nu-i aşa că-i sexy?"

Apoi, la întrebarea fetiței de zece ani:

„Ce-i aia sexy?",

Luba trebuia să răspundă:

„O să afli într-o zi."

Deşi era o scenă simplă lui Danny îi fu greu să o facă pe Luba să intre în pielea personajului. Spunea rolul ca o femeie matură, în locul unei adolescente zăpăcite. Nu era intimidată, doar conştientă, prea conştientă, privind liniştită tot ce o înconjura.

— O să stăm aici toată ziua? mormăi Bruce, în timp ce îşi făcea intrarea pentru a cincea oară

— Intră în mersul ăla țanțoş, îi strigă Danny împăciuitor. Joacă de parcă ai fi la tine acasă.

— Asta şi fac, răspunse Bruce.

Cei doi care se țineau scai de el – un tip mic, slab, coafat *punk* şi cu o piele urâtă şi un tip înalt şi gras râseră prea tare de glumă. Stăteau la marginea platoului, câte unul de fiecare parte a scaunului acoperit cu piele, al lui Bruce, ca şi când ar fi păzit un tron.

Danny se îndreptă spre Slim, al cărui păr, căzându-i, lăsa locul unei chelii totale. După treizeci de ani împreună, la începuturile televiziunii, la nouă westernuri şi cinci filme pentru adolescenți, Slim putea uşor citi ce era în mintea lui Danny.

— Nu o să reuşească, mormăi el.

Danny suspină:

— Aranjează platoul pentru filmare şi trimite-o pe Luba în rulota mea.

Luba părea perfect calmă când intră, şi se aşeză cu fața la el.

— Nu-ți place, spuse ea.

Nu era actrița tipică, nervoasă şi agitându-se la prima ei scenă – nici o urmă de anxietate, nici un strop de transpirație care să-i strice machiajul. Nimic nu părea să o preocupe.

— Nu, nu, e bine, spuse Danny, dar ar putea fi şi mai bine Gândeşte-te la scenă. Iată-te, vorbind unei fetițe care nu ştie nimic despre sex.

— De ce nu? întrebă Luba.

— De ce nu, ce?

— De ce nu ar ştii nimic despre sex? Eu am ştiut.

— La zece ani?

— Aveam nouă.

Şi povesti despre relația ei cu Felix.

— Uimitor. Şi cât a durat?

— Peste un an. Din când în când.

Danny lăsă să-i scape un uşor fluierat.

— O dată pe săptămână?

— Uneori, de mai multe ori.

— De mai multe ori?

— Mama era deseori interogată de miliție, în anii aceia. Felix era un prieten. Nu-l deranja să stea cu mine.

— Sunt sigur că nu.

Danny era intrigat de maniera directă în care descria detaliile sexuale.

— Era un joc pentru mine, mai bine decât să mă joc păpuşile.

— Preferai să te joci cu degetele?

Răspunsul Lubei fu un rânjet răutăcios.

— Mă miră că nu ți-a spus niciodată „nu trebuie să spui”…

— Nu a spus niciodată. Nu era nevoie.

Danny o studie. Părea foarte tânără, copilăroasă, cu excepția ochilor – ochii îl hipnotizau acum la fel de mult ca atunci când i-a întâlnit prima dată. Era bunătate în ochii ei, dar şi înțelepciune, pe care a dobândit-o văzând multe lucruri pe care ochii unui copil nu ar fi trebuit să le vadă. Expresia lor era atât de asemănătoare cu a Rachelei.

Luba îi întrerupse gândurile.

— Ştii, Danny, am auzit de copii care au fost expuşi sexului la o vârstă fragedă. Cred că la început sunt intrigați, apoi sunt speriați că vor fi pedepsiți, şi se simt vinovați. Dar mie nu mi s-a întâmplat niciodată aşa ceva.

— Nu te-ai simțit niciodată vinovată?

— Nu vedeam de ce.

— E destul de matur…

— Oamenii nu-şi dau seama cât de senzuali sunt copiii. Au simțuri, vreau să spun senzații sexuale. Adulții uită că şi copiii pot să răspundă.

Danny voia să ştie mai multe, dar încerca să pară indiferent.

— Îi răspundeai când… ăăă… Te jucai cu el?

— Da… Nu… Cred că nu prea ştiam cum era acea senzație, dar era excitant.

— A încercat mai mult?

— Eram prea mică. Şi-o freca doar, între picioarele mele.

Luba îl uimi. Îi descria acea inițiere sexuală, ca şi când i-ar fi

descris ce a mâncat la micul dejun. Dar Danny se simți stârnit.

— Când nu puteam fi cu Felix, stăteam cu mătuşa mea. Soțul ei, turc, m-a învățat să sărut.

— Ce…?

— Era bine.

— Credeam că trecuseşi de asta. Nu l-ai sărutat niciodată pe Felix?

— Nu aşa.

— Dumnezeule! Vrei să spui că ai învățat mai întâi să te „joci cu degetul", şi apoi să săruți?

Dădu din cap, râzând. Veselia ei era contagioasă.

Lui Danny îi plăcea că îl făcea să se simtă atât de în largul lui. Nimeni nu-i vorbise niciodată atât de deschis despre sex.

— Luba, Luba – e un nume frumos.

— În poloneză înseamnă „dragoste".

— Eşti poloneză?

— M-am născut acolo.

— Cum ai ieşit?

— E o poveste lungă…

Se auzi o bătaie puternică în uşă, urmată de vocea lui Slim.

— Şefule. Suntem gata.

Danny voia să audă mai multe, dar răspunse.

— Mulțumesc, Slim, vin.

Danny încercă scena încă o dată.

— Filmează, spuse el, dar privirea lui îi spuse că aceasta era destinată tăcerii.

În timp ce Danny părăsea platoul, discutând despre munca de a doua zi şi cu operatorul, o observă pe Luba, aşteptându-l lângă uşă.

Se îndreptă spre ea.

— Bine lucrat, Luba, mulțumesc.

Nu reacționă la complimentul fals.

— Ai vrea să ne întâlnim deseară? întrebă ea.

— Trebuie să mă uit peste proiecțiile de probă.

— Dacă termini repede, sunt acasă.

Era tentat să uite de probe, simțind cum zâmbetul ei provocator îl încălzeşte.

— Am multe poveşti să-ți spun, adăugă ea blând.

Stând singur în camera de proiecție, Danny nu se putea concentra. De îndată ce şi-o scoase pe Luba din minte, gânduri tulburătoare legate de Patricia ieşiră la suprafață. Abia dacă se putea concentra să privească ecranul.

Până la urmă, probele se terminară. După ora zece, ajunse în apartamentul său de la Dorchester. Comandă nişte somon afumat şi rece, dar când i-l aduseră, nu-l putu mânca.

De ieri, de când s-a întors de la Salzburg, voia să-i telefoneze Patriciei, dar îi era teamă. Cum ar putea-o face să înțeleagă? Putea el găsi cuvintele prin care să-i spună fiicei lui că era cel mai iubit lucru din viața lui? L-ar crede, după atâta timp petrecut separat? Ar înțelege că pierderea ei l-ar omorî?

Îşi privi ceasul – ar fi cam ora 5 P.M. în Virginia.

Ridică receptorul şi ceru Stoneridge Academy. Ura şcoala aceea cu internat, plină cu fete singure, cu credit în bănci şi titluri false, copii abandonați de cupluri divorțate. Ar fi trebuit ca ea să locuiască cu el şi să meargă la Beverly Hills High. Nu trebuia să o ia în seamă pe Stephanie.

Biroul şcolii îl informă că Patricia era plecată de câteva zile.

— Unde a plecat?

— Îmi pare rău – nu vă putem divulga aceste informații, spuse vocea.

— La naiba! Sunt tatăl ei!

Fu un moment de tăcere. Apoi, vocea recită:

— Patricia a plecat la Long Island. Se va înapoia mâine.

A naibi excursie, pentru „câteva zile”, se gândi Danny. Dar nu aşa departe, când un avion particular te ia şi te duce înapoi. Telefonă la Long Island.

— Reşedința Stoneham, răspunse un majordom cu o urmă de accent britanic.

— Aş vrea să vorbesc cu Patricia, vă rog.

— Cine telefonează?

— Tatăl ei.

— Un moment, domnule.

Danny aşteptă mult timp. Începu să creadă că fusese deconectat.

— E în mijlocul unei partide de tenis cu domnul Stoneham. Reveniți, vă rog, peste o oră.

Danny încercă să-şi controleze furia.

— Vrei, te rog, să-i spui Patriciei că o cheamă tatăl ei, din Londra?

— Este ocupată, domnule, repetă majordomul, vorbind foarte încet, ca şi când i-ar fi explicat unui idiot. Domnul Stoneham spune că nu poate fi deranjată.

Danny trânti receptorul. O oră mai târziu, sună din nou. De data aceasta, vocea îi spuse:

— Este la masă cu domnul Stoneham, nu poate fi tulburată.

Danny închise încet telefonul şi se întinse pe pat, respirând greu. N-o să câştige niciodată. Trebuia să fi luptat mai devreme, dar ignorase prea multe lucruri care se întâmplau atunci în jurul lui. Stătu aşa, liniştit, mult timp. Nu avea nici o putere să se mişte.

Toți figuranții erau în costume şi gata pregătiți. Stăteau tăcuți în jurul platoului, privindu-l pe Danny, care revizuia mişcările pe care Bruce Ryan trebuia să le facă. Se străduia să nu se uite prea des la ceas, în timp ce-l aştepta pe Slim să se întoarcă.

— E încă la machiaj şi o să mai dureze puțin.

Fața lui Slim exprima nemulțumire când, în sfârşit, reapăru, din rulota lui Bruce.

— De ce durează atât de mult, întrebă Danny răbdător.

— Ar fi bine să-l vezi – arată ca dracu.

— Iar cocainã?

— Ce altceva? Tocmai i-a terminat machiajul care să-i acopere cearcănele de sub ochi. Numai asta i-a luat o oră.

— La dracu'! Putem fi norocoşi, dacă filmăm ceva înainte de prânz.

Slim îşi încrucişă brațele şi se jucă cu mingile de la picioarele lui, mârâind.

— Nu poate să joace, dar pentru trei milioane poate să fie punctual. Ar trebui să-i tragi una.

Încercând să nu ridice tonul, Danny spuse:

— Lasă-mă pe mine să tratez cu actorii, Slim. Este treaba mea.

— Corect, şefule. Slim se ridică. Eu mi-am făcut-o pe a mea.

Se învârti pe călcâie şi ieşi.

Danny se lăsă în scaun. Slim nu îi înțelegea pe actori. Nu putea să înțeleagă că bravura nesuferită a lui Bruce ascundea un puşti

speriat, căruia îi era teamă să se dezbrace în fața camerei, înspăimântat de moarte să nu se facă de râs. Danny nu-l putea suferi pe Bruce, totuşi îl înțelegea. Fiul unui zidar dintr-o zonă rurală din Pennsylvania, Bruce avea un fizic de *macho* şi ceva feminin; combinația îi dădea pe ecran *charisma.* Dar, în ciuda popularității, a succesului şi a banilor, Bruce era nesigur. Poate pentru că nu terminase niciodată liceul şi se considera mai prost decât ceilalți. Îşi imagina întotdeauna că oamenii se distrau pe seama lui, ceea ce era uneori adevărat. Până la urmă, după câteva ore, Bruce veni pe platou.

— Toată lumea la locuri! strigă Slim.

— Bine, bine.

Danny se apropie de el.

— Stai aici şi te uiți la ringul de dans. În timpul filmării stai puțin, apoi te îndrepți spre cameră şi îți spui replica.

— N-o să o spun, mormăi Bruce.

— Ce vrei să spui?

— N-o să o spun, repetă el mai tare.

De data asta, îl auzi toată lumea. Se opriră şi se uitau. Lui Danny nu-i venea să creadă.

— Pot să te întreb de ce n-o să o spui?

— E stupidă.

Danny luă scenariul şi citi replica.

— Ce nu-ți convine la ea?

— N-o să spun „sunt micul ajutor al mamei tale". Mă face să mă simt ca un prost.

— Ei, hai, Bruce. Nu înțelegi?

Danny încerca să fie drăguț.

— Este o piesă după faimosul cântec al lui Rolling Stones.

— Nu am auzit niciodată de el. Exasperat, Danny trânti scenariul.

— Înțeleg de ce eşti vedeta lui „London Rock". E „Stânca Londrei" – ai trăit şi tu sub una.

Figuranții izbucniră în râs.

Cu fața roşie, Bruce arătă cu degetul spre Danny.

— Schimbi replica, sau schimbi regizorii.

Ieşi vijelios de pe platou, urmat de însoțitorii lui permanenți.

Danny ştia că mersese prea departe. De obicei, se putea controla, dar permisese problemelor lui personale să pătrundă în

munca sa, îl umilise pe Bruce, ştiind cât de sensibil era actorul la glumele făcute pe seama lui. Îi făcu semn lui Slim, care îşi scărpina chelia.

— Prânz, o oră, anunță Slim.

Toată lumea se repezi afară de pe platou, dar Danny nu se grăbea. Ştia că va trebui să se dea bătut.

Când ajunse la rulota lui Bruce Ryan, actorul îl aştepta.

— Ascultă, Bruce. Dacă nu-ți place să spui replica, atunci replica e proastă, spuse Danny cu o voce obosită. Trebuie să-ți placă ceea ce spui. Meseria mea e să facă să arăți bine, şi…

— Rahat, i-o reteză Bruce. Care e noua replică?

— Ce ți-ar place să spui, Bruce?

— Eu nu scriu.

Danny îşi muşcă limba. Era tentat să-l întrebe dacă ştia măcar să citească.

— Sunt plătit să joc.

Mult prea mult, se gândi Danny, dar tot ce spuse fu:

— Poftă bună. O să găsim replica potrivită.

— Cheamă-mă când o ai.

Danny îi aruncă unul din cele mai cuceritoare zâmbete şi plecă.

— Nu-mi place deloc sulă ăsta! îşi mormăi sieşi, în timp ce mergea pe strada aglomerată a studioului.

Era pornit împotriva puterii stelelor studioului. Ultimele două filme ale lui Ryan făcuseră o mulțime de bani pentru studio. Dacă se ajunge la un fiasco, Danny ar fi cel înlocuit. Ryan era în vogă, era vedetă, şi ar rămâne în film în ciuda succeselor trecute ale lui Danny.

Actori în diverse costume se grăbeau pe lângă el.

Fete în costume de can-can, soldați, marinari – toți păreau fericiți, chiar şi tipul în costumul monstrului din filmul *science-fiction.*

Danny trebui să se îndepărteze; se îndreptă spre partea din spate, un cimitir de platouri abandonate şi dezmembrate. Cum trecea pe lângă un rând de scări, se întrebă câte din multele şi diferitele scene fuseseră jucate pe aceste trepte şi pe toate treptele asemănătoare din locurile părăsite ale studiourilor din întreaga lume. Erol Flynn duelându-se în timp ce cobora scara; Douglas Firebanks sărind cu sabia în mână de pe balustradă pe candelabru; Clark Gable ducând-o pe Vivien Leigh în sus, pe

trepte, la Tara. Avea aceste amintiri din copilărie, când mergea la *Rialto* cu Margaret Dennison şi se gândea la cât de emoționant trebuie să fie să faci filme. Acum nu i se părea emoționant deloc. Chiar acum, tot ceea ce simțea era anxietate, tensiune, presiune, stress.

Era gata să asculte o poveste.

Luba îşi aruncă hainele pe ea, în timp ce se grăbea să deschidă uşa. Doamne, încă mai trebuia să se machieze şi să-şi pieptene părul. Şoferul lui Danny a ajuns aşa devreme.

Deschise larg uşa. Stând în fața ei, era o femeie speriată, palidă, cu hainele atârnând pe ea, cu urme de lacrimi care îi pătaseră obrajii umflați.

— Magda!

Paralizată, Luba se holba la mama ei. Magda părea că îmbătrânise cu ani de zile, de când se despărțiseră.

— Intră, reuşi ea până la urmă să spună. Mă bucur atât de mult să te văd.

O îmbrățişă pe mama ei şi simți o rigiditate ciudată.

— Am încercat să-ți telefonez, dar telefonul era deconectat.

Magda nu spuse nimic, aşa că Luba continuă să pălăvrăgească.

— Biletul tău era atât de scurt. Spuneai că eşti bine, dar nu eram niciodată sigură că totul era într-adevăr aşa.

— Atât mi-a dat voie să-ți scriu.

Vocea Magdei era greoaie.

— Ticălosul! Cum ai reuşit să scapi?

— E mort.

— Mort?

— A căzut pe scara de la pod, spuse Magda şoptind, în timp ce se gândea să-şi ridice geanta.

— A găsit ce a căutat. A meritat…

Luba se opri. Expresia mamei sale îi spunea să nu mai continue. Luă bagajul Magdei şi o conduse în dormitorul liber.

— E pentru tine. Magda îi puse Lubei în mână un teanc de bancnote legate cu o panglică elastică. Te-am căutat peste tot.

— Dar hotelul?

— Banca a luat hotelul.

— Bucură-te că s-a terminat. Aşează-te… Relaxează-te. Mâine o să iau toate vopselurile şi pânzele astea de aici. Îți pregătesc ceva

să mănânci, O.K.?

Magda dădu din cap şi se aşeză pe pat.

În bucătărie, aşteptând să se încălzească supa, Luba numără banii – numai 300 de lire, abia dacă ajungeau pentru chiria pe-o lună. Ce făcuse cu restul? Trebuie să fi fost câteva mii. În timp ce mesteca în oală, mintea îi căuta prin colţurile de la Greenfields Inn. Unde le-o fi putut ascunde?

Magda era mai mult obosită decât flămândă. Luă două linguri cu supă şi împinse farfuria deoparte.

Luba o ajută să intre în pat şi se asigură că Magda adormise înainte ca ea să plece să-l întâlnească pe Danny. Se simţi uşurată când plecă din apartament. Sosirea mamei ei o tulbură la fel ca şi înfăţişarea ei de om obosit. Poate că nu ar fi trebuit să o lase singură, dar abia aştepta să-l vadă pe Danny. Se rezemă de pernele limuzinei, părea că se mişcă atât de încet.

— Luba, a existat vreun bărbat de care să nu te simţi atrasă sexual? o întrebă Danny după ce făcuseră dragoste.

— Să mă gândesc.

Danny începu să râdă.

— Nu e un interogatoriu. Ai tot timpul.

Întins lângă ea pe patul său imens de la Dorchester, cu o sticlă de la gheaţă, cu vodcă poloneză, Wyborowa pe care o comandase special, Danny se pierdea în trecutul Lubei.

— Da, spuse ea până la urmă, Josef.

— Tatăl de la numărul în mersul pe sârmă.

— L-am iubit. Era mândru de mine. Mă încuraja. Devenisem parte din familia lui. Toţi ceilalţi bâjbâiau, ca animalele care adulmecă ceva. Simţeam lucrul ăsta, chiar dacă nu făceau nici o mişcare. Josef a fost singurul care mă putea lua pe genunchii lui, îmbrăţişa… Şi nimic, niciodată…

— Nu crezi că i-ai provocat pe ceilalţi?

— Până la un punct. Dar ajungeam întotdeauna acolo. Eram foarte precară…

— Vrei să spui precoce?

— Da, ăsta-i cuvântul. Dintotdeauna am avut curajul să aflu, indiferent cum s-ar fi sfârşit, chiar dacă ar fi fost un dezastru – şi mi-am avut şi eu partea mea din toate astea.

Închise ochii.

Danny se simțea în largul lui cu ea. Poate că Milt avusese dreptate – fusese întotdeauna prea ermetic când era vorba de sex. Dar Luba îi arătase o libertate senzuală dincolo de orice ştiuse el vreodată. Se dovedea un antidot la orice. Cu ea, putea să uite de Bruce Ryan care avea un apartament deasupra, la etaj, şi de toate necazurile zilei. Părăsise Salzburg-ul hotărât să nu o mai vadă niciodată, dar acum simțea că nu poate fără ea.

După ce plecă, Danny stătu treaz mult timp. Luba era o supraviețuitoare. Avea curaj, se luptase, se adaptase. Cum poți să ştii ce eşti în stare să faci ca să supraviețuieşti? Oare, sora lui, Rachel, nu devenise o târfă la San Sabba ca să supraviețuiască? Dar, la sfârşit, muri. De ce – când supraviețuirea era asigurată? Era oare gândul că era cunoscută ca târfă a unui nazist, şi că purta bastardul un nazist care a împins-o spre autodistrugere? Sau faptul că l-a văzut pe David omorât cu atâta brutalitate? David voise să se căsătorească cu Rachel; o iubea. Dar, oare ea îl iubea? Poate îl prefera pe comandant care plecase şi o părăsise. Nu s-a repezit asupra trupului sângerând al lui David; s-a întors în camera comandantului. S-a uitat oare la pat, unde petrecuse atâtea ore cu el înainte de a se omorî? Întrebări puse în vânt, care nu vor primi nici un ecou ca răspuns.

Luba ar putea avea răspunsurile. Ea ar fi înțeles-o pe Rachel. Dar Luba nu s-ar fi sinucis niciodată – chiar şi-n acele împrejurări, de asta era sigur.

Voia s-o vadă şi în noaptea următoare. Avea o dorință nesățioasă de-a cunoaşte fiecare detaliu al vieții ei.

Fu trezit de telefonul care suna insistent.

— Cine dracu' e? întrebă el.

— Ce mai faci, puştiule? behăi Milt în urechea lui.

— Oh, Milt – zâmbi Danny – la două şi jumătate dimineața numai tu puteai să fii.

— La naiba, întotdeauna greşesc timpul. Anglia e înainte, Japonia înapoi, şi nu invers, chicoti agentul.

— Văd că ți-a luat destul timp ca să-mi răspunzi la telefonul de la Salzburg.

— Mi-era teamă că o să vrei să-mi vorbeşti despre *Everyman.*

— Greşit, vreau să-i vorbesc lui Art Gunn despre *Everyman.* Am găsit unghiul perfect. Va fi vorba despre un artist care-şi corupe talentul pentru profit.

— Fie cum spui tu.

— Deci, îmi fixezi întâlnirea.

— S-a făcut. Acum… Nu vreau să schimb subiectul, dar cum merge treaba cu „London Rock”?

— Greoi, dar e ultima din grijile mele.

— Care-i problema?

— E greu să-ți spun acum.

— Dă-i drumul, mie poți să-mi spui, spuse Milt, devenind serios.

— J.L. Stoneham.

— Sulă ăla? Ce mai vrea?

— Vrea să o adopte pe Patricia.

— Dar n-are nici un sens! E fiica ta!

— Nu e ceea ce crede şi Stoneham.

— N-are importanță ce crede el. Ce crede Patricia?

Danny tăcu. Lăsându-l pe Milt să pună singura întrebare relevantă, nu-i aducea lui răspunsul. Nu-i putea spune, nici măcar celui mai bun prieten al lui că-i era teamă că Patricia nu-l voia ca tată.

În ziua următoare era acelaşi. Stătea pe tronul lui aruncând priviri tuturor. Unul din însoțitorii lui, cel mic, ciupea un yo-yo, până când Bruce îl înşfăcă şi-l aruncă într-un coş cu gunoi.

Traseră din nou scena de la discotecă cu o nouă replică: „Eu sunt tipul cel mare şi tu micul meu ajutor.”

— Tăiat! strigă Slim, şi apoi, ascunzându-se în spatele plăcii, îşi puse degetele la gât.

Danny trebui să zâmbească.

— Mă bucur că nu eşti supărat pe mine, spuse Slim.

Îmi pare rău că am stricat ieri.

— Las-o baltă – după treizeci de ani de căsătorie avem dreptul la o ciondăneală.

Bruce îi întrerupse.

— De ce trebuie să mergem în Portugalia?

— Tu ai scris scenariul Bruce – pentru concertul de rock din arena cu tauri şi pentru fiesta de pe plajă.

— Nu-mi plac țările în care nu se vorbeşte engleza. Singurul cuvânt pe care-l ştiu în spaniolă este *si.*

— Bruce, îl întrerupse Slim, nu se vorbeşte spaniola în

Portugalia. Se vorbeşte portugheza.

— Portugheza – ce dracu' mai e şi asta?

Bruce o luă din loc înjurând.

Slim îi şopti lui Danny printre dinți.

— Te superi dacă-i trag una?

După munca din timpul zilei, Danny evadă în sanctuarul său – camera de al Dorchester, unde focul pocnea în şemineu şi Luba îl aştepta. Simpla ei prezență părea că îl calmează şi îl înviorează, în acelaşi timp. Orice altceva dispăru dintr-o dată.

Îşi făcu cuib lângă pieptul lui.

— Cum au mers lucrurile astăzi, la studio?

— Bine. Dar nu pot să aştept până se termină.

— Când te întorci în America?

— Încă nu. După ce ne întoarcem din Portugalia mai avem de lucru câteva zile aici şi apoi suntem gata.

— Nu am fost niciodată în America.

— N-ai fost? Ar trebui să mergi cândva.

— Nu ştii cât noroc ai că eşti american. Ai auzit vreodată pe cineva să fugă din America?

Nu-i aşteptă răspunsul.

— Oricine din Polonia visează să ajungă acolo. Aveam numai treisprezece ani când am plecat, dar îmi aduc aminte. Văd că nu mai vrei să auzi despre asta. E o poveste urâtă.

— Deloc. Povestea ta e foarte onestă. Fascinantă. Şi-o spui mai bine decât Şeherezada.

Râse, savurându-i complimentul.

— O să-ți spun mai multe.

— Spune-mi ce-ai făcut ziua.

— Astăzi?

— Nu, în Cracovia.

— Oh, ne întoarcem acolo.

Îşi aranjă pernele şi se făcu comodă lângă umărul lui Danny.

— Mergeam la şcoală, eram foarte bună, dar mă plictiseam. Numai noaptea nu mă plictiseam.

Luba începu să râdă.

— Ce e de râs?

— Era un tip pe care mama l-a adus acasă, un american. Eram în patul meu, luminile erau stinse, şi mama vorbea în poloneză:

„Isuse, tipul ăsta crede că-i Hercule. Sper să termine repede, sunt nimicită". Dar o spunea într-un fel care te lăsa să înțelegi că era în extaz. A trebuit să-mi vâr perna în gură ca să nu râd tare.

— Îți spunea şi dacă-i plăcea?

— Sigur, şi una şi alta.

— Deci, chiar dacă erai în celălalt pat îți spunea…

— Voia să împărtăşească. Era o viață de singurătate. Spera să iasă din Polonia – nu l-a uitat niciodată pe Adam. Nu erau multe lucruri pe care le putea împărtăşi cu alți oameni, nu era nimeni în care să aibă încredere. Aşa că, era un fel de a împărtăşi.

— Trebuie c-a fost o viață grea.

— Am avut urcuşurile şi coborâşurile noastre, dar am fost întotdeauna apropiate.

— Care e secretul?

— Secretul?

— Amândouă ați trecut prin atâtea. Cum de-ați rămas unite?

Luba căsca.

— Am ştiut, întotdeauna că Magda avea grijă de mine, şi ea a ştiut întotdeauna că eu aveam grijă de ea.

— Dar cum ştiai?

— Hmm?

— Adormi pe mine. Am întrebat cum ştiai că avea întotdeauna grijă de tine?

— O simțeam… O simțea… N-are importantă cum… Nu renunțam niciodată una la alta.

Îşi îmbrățişă perna şi închise ochii. Danny se sculă, atent să nu o deranjeze, şi merse până la fereastră.

Ploaia cădea torențial şi vântul legăna arborii din *Hyde Park.* Stătu acolo, sperând cu ardoare că, dincolo de ocean, Patricia va simți că niciodată nu va renunța la ea, orice s-ar întâmpla.

O privi pe Luba cum dormea liniştită. Un sentiment de tandrețe trecu parcă dinspre capul lui spre ea. Îl sperie. Nu-şi putea permite să-şi creeze încă o problemă, îndrăgostindu-se de ea. Avea nevoie de toată tăria emoțională să lupte pentru fiica sa. Se uită iarăşi la Luba – acel sentiment cald pentru ea era încă acolo. Se întoarse.

Luba o înduplecase pe Magda să iasă puțin din apartament ca să poată şi ea singură să picteze, dar pur şi simplu nu putea găsi

lumina potrivită. De trei ori îşi întinsese ziarele în diverse locuri din sufragerie să-şi aranjeze echipamentul. Renunțând, îşi mută până la urmă şevaletul până la marginea covorului Kirman şi-şi puse culorile pe televizor. Va trebui să reuşească. Motanul ei, aşteptând cu răbdare pe pervazul ferestrei torcea de zor.

Cu toate acestea, nu putea să înceapă. Gânduri legate de Danny o întrerupeau. Ştia că ceva nu era în regulă. Nu mai auzise de el de două zile şi fuseseră împreună în fiecare noapte timp de săptămâni.

Danny îi schimbase viața. Acum nu mai avea nici un interes să răspundă la telefoanele de la agenție, cu toate că numai Dumnezeu ştia câtă nevoie avea de bani. Dar voia să-şi păstreze toate nopțile libere pentru el. Ştia că era stupidă. Luni urma să plece în Portugalia şi, nici măcar nu amintise că o ia şi pe ea.

Apoi, în câteva săptămâni, filmul se va termina. O să sufere să-l vadă plecând din viața ei – ajunsese undeva adânc în inima ei, într-un loc care-i aparținuse numai lui Valentin. Danny era singura persoană care voise cu adevărat să cunoască totul despre ea, care dorise s-o cunoască pe ea. Poate că era nebună, dar se îndrăgostise de el.

Voia să se afunde în pictura ei ca să-şi scoată astfel de gânduri din minte.

Era total absorbită când Magda intră în apartament cu două sacoşe mari cu cumpărături. Luba încercă să nu asculte la flecăreala maică-si, nevrând să întrerupă transa plăcerii pe care pictura i-o aducea întotdeauna.

— Luba, nu poți să te opreşti puțin din pictat? veni Magda din bucătărie.

— Ce?

— N-am avut suficienți bani când să plătesc la casă. A trebuit să dau untul înapoi. Nu mi-ai dat suficienți bani.

— Ți-am dat tot ce-am avut.

— N-a fost de ajuns.

— Tocmai am plătit chiria. N-o să mai am deloc până nu mă sună Dorothy de la agenție.

— Dar n-ai văzut, sunt două mesaje de la ea lângă telefon.

Luba se întoarse, lovind borcanul cu terebentină, în care-şi ținea pensulele murdare.

— Ah, Luba, uită-te la mizeria asta.

— A văd!

Magda luă un prosop şi îngenunche pe duşumea.

— N-o să mai iasă.

Frecă pata de pe covor cu violență.

— Covorul ăsta frumos e distrus. Te rog nu picta…

— Dar vreau să pictez.

— Nu în sufragerie.

— Obişnuiam să pictez în atelierul meu, care este acum dormitorul tău.

Magda se opri din frecat şi se uită la Luba, cu ochii măriți de durere.

— Ah, îmi pare rău, spuse cu o voce tremurândă.

Mânia Lubei se evaporă. Îşi puse brațele pe după umerii mamei sale.

— Magda. Magda, te rog. Sunt doar puțin tensionată. Şi sunt îngrijorată în privința ta. Nu trebuie să faci nimic, ți-e teamă să pleci din apartament. Trebuie să te împing de la spate să mergi la piață. Ți-ar face bine să lucrezi câteva ore.

— Nu pot.

— Restaurantele fac mereu reclamă că angajează şi…

— Nu pot, nu pot…

Magda plângea acum în brațele Lubei.

— Dar eşti bună pentru aşa ceva.

— Te rog nu mă forța. Nu pot..

Luba nu mai spuse nimic. Cu Magda nu se mai putea sta de vorbă de când se întorsese de la Brighton. Ce se întâmplase acolo? Magda nu-i vorbise şi Luba nu simțise că era mai bine să nu întrebe, o ținu strâns şi-o legănă ca şi când ea ar fi fost mama şi Magda fiica, şi apoi o puse în pat.

Cu o noapte înainte de-a pleca în Portugalia, Danny o sună pe Luba. Hotărâse să o ducă la un restaurant chinezesc.

Simți că era ultimul lucru pe care ar fi trebuit să-l facă. Îi făcuse cunoştință Lubei cu mâncarea chinezească şi îi plăcuse; devenise adepta folosirii bețigaşelor (Danny folosea furculița), şi era mult mai îndrăzneață în a comanda felurile cele mai exotice. În timp ce el se opri la supă simplă, orez prăjit şi o friptură, ea comandă fasole neagră *Szechman* şi rață *Pekin.*

În timpul mesei, Danny. Cel cu interogatoriul insistent, era

tăcut.

— Cum a fost astăzi? întrebă Luba până la urmă.

Dar el continuă să-şi mestece mâncarea.

— Bine, spuse Luba în zeflemea cu o voce baritonală, imitând-o pe a lui. Mă bucur că întrebi... Am avut o zi minunată, Bruce Ryan mi-a adus flori şi...

— Ce tot îndrugi acolo? o întrerupse Danny.

— Nu mi-ai răspuns la întrebare, aşa că am răspuns eu în locul tău.

— Scuză-mă, spuse Danny. Am avut o zi grea.

— Spune-mi.

— Nu vreau să vorbesc.

— O să vorbesc eu atunci. O să-ți spun eu o poveste.

— Nu vreau s-o aud chiar acum. Am prea multe poveşti în propria mea viață.

Se ridică şi se duse să plătească la casă. Ştia că sună dur, dar îi era greu să spună „la revedere".

Luba era zbuciumată. Părea atât de iritabil, de distant. Ce se întâmplase? Era întotdeauna dornic să asculte noi detalii despre viața ei.

— Hai să ne plimbăm prin parc, îi sugeră ea după ce plecară din restaurant: era neliniştită să nu se sfârşească seara aşa.

Îl trase până la pasaj. Alergară până în cealaltă parte, aproape evitând o ciocnire cu un autocar mare.

Luba râse.

— Trebuie că e Stash la volan.

— Cine?

— Stash era ghid în Cracovia. A fost cel pe care l-am împărțit cu mama.

— Ce?

— Nu ți-am spus?

— Nu vreau să aud.

Până la urmă i-a captat interesul. Se plimbară în parc puțin şi Luba îi spuse povestea. Apoi se opri şi se aşeză pe o bancă cu el.

— Dar cum s-a întâmplat prima dată?

— Am sărit în pat în timp ce ei făceau dragoste.

— Ce-ai făcut?

— Da, spuse Luba. Mama era supărată... Zicea că nu ar trebui să fiu acolo... Se împotrivea. Dar a renunțat. Părea cât se poate de

normal. Crede-mă. Stash se gândise mult timp la asta, şi acum se întâmpla. Era excitant.

Luba strânse mâna lui Danny.

— Nu ţi s-ar părea excitant?

— Ce vrei să spui?

— Magda într-o parte, eu în cealaltă şi tu la mijloc?

— Eşti perversă? exclamă Danny, dar simţi o furnicătură în arcadă.

Luba râse; ştia că găsise ideea stimulatoare. Încurcat, Danny se ridică brusc.

— Să mergem.

Spera ca Luba să nu-i poată vedea faţa în lumina obscură.

Părăsiră parcul şi se plimbau acum de-a lungul străzii cu magazine, care era rar populată la ora aceea.

Deodată Luba strigă:

— Nu-i aşa că-i frumos?

Stătea cu faţa lipită de vitrina unui magazin de animale, uitându-se la un pudel în miniatură.

— Uite are blana ca a unui mieluşel.

— O să ţi-l cumpăr.

— Oh, nu. Câinii ăştia sunt foarte scumpi – se pare, încât e mai mic căţelul, cu atât e mai mare preţul.

— Pot să-mi permit.

— Nu.

— Dar îţi place.

— Dar nu-l vreau.

— Nu l-ai vrea ca pe un *memento* – aşa, ca să nu uiţi?

Nu-i răspunse.

Capitolul 10

1987, Londra

Luba era obişnuită cu ploaia măruntă şi constantă a Londrei, dar aceasta era o ploaie care te uda până la piele, punctată de fulgere luminând totul cu o lumină albă, stranie. Cu toate că nu-şi permitea, de la audiţie luă un taxi spre casă. Iarăşi nu obţinu rolul, a doua respingere în două zile. Obosise să tot încerce să

devină actriță; prefera să stea acasă şi să picteze. Abia dacă avea pentru tarif şi, când taxiul se opri după curbă, se repezi la uşa din față ca să evite privirea urâtă a şoferului la vederea unui bacşiş de numai cinci pence.

Uşa era încuiată – cine dracu' încuiase? Stătu în ploaia torențială., căutând cheia şi înfuriindu-se tot mai mult; hainele îi erau muiate, pantofii plini de apă.

Lovi soneria. I se păru c-a trecut mult timp până să audă vocea Magdei la interfon.

— Cine e?

— Eu sunt – deschide, la naiba.

Alergă pe scări în sus, îşi aruncă pantofii uzi în hol, şi-şi trânti pe jos jacheta din care picura apă.

— Vreau nişte ceai fierbinte, repede, țipă ea.

— Tocmai la timp, îi răspunse o voce groasă de bărbat.

Intră în sufragerie şi-şi ținu respirația.

O ciudată petrecere cu ceai era în plin progres. Erau doi bărbați cu Magda – cel mai în vârstă cu o mustață în formă de ghidon, părea că-şi neglija de mult linia taliei; cel mai tânăr, înalt şi zvelt, avea o mustață subțire cu care se asorta. Acest duo ciudat stătea țeapăn în scaune, sorbind ceaiul.

Tânărul se ridică în momentul în care Luba intră.

— Se pare că ne întâlnim tot timpul pe ploaie, spuse el.

Părea cunoscut. Bineînțeles – era tânărul polițist cu care vorbise la sediul politiei din Brighton, în noaptea ploioasă în care alergase după ajutor. Întinse mâna.

— Tu udă, Luba, spuse Magda, pronunțând ciudat cuvintele englezeşti; Magda vorbea rareori engleza cu fiica sa.

— Da, ai nevoie de un ceai bun şi fierbinte, spuse tânărul ofițer, zâmbind atât de agresiv încât buza superioară se ridică întocmai ca o cortină, deasupra gingiilor.

Cel în vârstă, care umplea fiecare centimetru al celui mai mare fotoliu din sufragerie, dădu din cap înspre ea.

Nu erau îmbrăcați în uniforme de polițişti, dar chiar civil era evident cu cine ai de-a face. Semănau mult cu milițienii din Brodki, chiar şi mustățile. Magda îi întinse Lubei o ceaşcă cu ceai, o sărută pe obraji şi spuse cu o voce inexpresivă, exagerând fiecare cuvânt.

— Ei cred cineva ucis colonelul Johnson.

Mintea Lubei alerga. A căzut pe scări... S-a lovit la cap... Ce-a omis Magda?

— Nu, nu, nu, interveni ofițerul cel gras. Vreau doar să punem nişte întrebări, atâta tot.

Apoi, adresându-se Lubei:

— Sunt căpitanul Ferguson de la Poliția din Brighton, şi acesta este sergentul Sweeney.

Sergentul Sweeney se înclină.

— Am avut plăcerea de-a cunoaşte pe tânăra domnişoară înainte.

Luba se uită când la unul, când la altul.

— Despre ce e vorba?

Căpitanul îşi limpezi vocea.

— Tocmai terminam investigația noastră legată de moartea tatălui dumneavoastră.

Luba reacționă:

— Nu era tatăl meu – era tatăl meu vitreg.

— Bineînțeles, spuse căpitanul. Unde erați când tatăl... ăă... Colonelul Johnson a murit?

— Eram aici, în Londra.

Tânărul sergent se aplecă spre ea.

— Vă amintiți seara în care ați venit la sediul poliției?

— Da, spuse Luba şi apoi adăugă, încercând să sune plăcut, mi-ați oferit o ceaşcă de ceai.

— E adevărat, spuse sergentul, aruncând o privire notesului din mâna sa. Îşi descrucişă picioarele apoi şi le încrucişă la loc. Şi, dacă-mi amintesc bine, atunci mi-ați spus, şi citez, „o omoară”.

Îşi îngustă ochii şi se uită la Luba.

— Presupun că vă refereați la tatăl vitreg şi la mama dumneavoastră.

— Da, spuse Luba.

Magda îi întrerupse cu un râs forțat.

— Luba este o fată bună. Întotdeauna îngrijorată pentru mama. Noi avem discuții. Soț şi soție au discuții. Uneori, voci tare. Fiica mea, foarte speriată.

Tânărul agent îşi îndreptă atenția spre Magda.

— Deci, nu încerca să vă omoare?

Magda se forță, din nou, să râdă.

— Nu, nu, nu. Soțul meu foarte bun om. Nervos despre hotel –

afacere nouă pentru el. Vrea face treabă bună.

— Tot nu înțeleg, spuse Luba, încercând să se liniştească. De ce sunteți aici?

— Avem nevoie de câteva răspunsuri ca să putem încheia dosarul. Sunt câteva... hai să le spunem... aspecte deosebite în acest caz. Dintr-un singur motiv, pe care i l-am spus deja mamei tale, raportul procurorului arată că rana fatală pare prea severă ca să fi putut fi cauzată de un impact cu scara în urma unei simple căderi.

Luba se concentra asupra celor două pete de apă de la picioarele polițiştilor.

— Şi cercetarea noastră. Ne arată că impactul s-a produs la mijlocul scării... Se opri ca pentru a sublinia semnificația observației sale.

— Ce înseamnă asta? întrebă Luba.

Căpitanul îşi puse jos ceaşca cu ceai.

— Reconstituirea traiectoriei corpului arată că putea fi împins violent.

— Cine-ar fi făcut asta?

Lubei îi era greu să respire regulat.

Singurul sunet din cameră era un foşnet uşor făcut de tânărul sergent care dădea paginile notesului. Căpitanul se adresă Magdei:

— Ştiți cum s-a lovit la cap, doamnă Johnson?

— Nu ştiu. Eu' nu acolo. Eu vede nimic. Vă spun tot ce vede... Soțul meu mort şi eu foarte supărată.

— Când l-ați văzut ultima dată pe soțul dumneavoastră în viață?

Magda suspină.

— V-am spus – când duce cutia sus, la pod. El aranjat cutia. El foarte ordonat om.

Luba stătea ținând ceaşca cu ceai şi ascultându-şi bătăile puternice ale inimii. Căpitanul începu să tuşească şi făcu semn tânărului sergent să continue.

— Şi apoi, ce ați făcut? întrebă sergentul.

Magda suspină din nou.

— V-am spus. Mers după cealaltă cutie. Eu duc la pod şi găsesc colonel Johnson.

— Soțul dumitale?

— Da, soțul meu, colonelul Johnson. Îl găsesc la capăt. Mort.

— De unde ştiţi că era mort?

— Eu nu sigură, dar atinge el, el nu mişcă. Eu speriat, eu strigat după ajutor.

— Era cineva prin preajmă?

— Da, câţiva oaspeţi.

— Şi te-a văzut cineva urcând scările?

— Da, da, doamna Henry. Întreabă la mine dacă cutia nu prea grea. Spun ei: „nu, nu, eu obişnuită".

Tânărul sergent îşi consultă notiţele.

— Adevărat, avem declaraţia doamnei Henry, spuse el, arătând pagina căpitanului.

Dar ochii căpitanului nu părăsiră faţa stoică a Magdei.

— Aţi plecat din Brighton destul de repede, după înmormântare. De ce?

Magda tresări.

— Soţul meu mort. Banca ia hotel. Eu foarte tristă. Vin la fata mea. Ce să fac?

— Liniştiţi-vă, doamnă Johnson. Noi vă punem întrebările. Tot ce vrem de la dumneavoastră sunt nişte răspunsuri oneste.

— Dar asta vă şi dau, iar şi iar! Asta vă şi dau! Încă mai era mânie în vocea ei.

Tânărul sergent rosti cu glas subţire:

— Ştim că vă e greu, doamnă Johnson, dar trebuie să ne facem meseria. Doar câteva întrebări şi suntem gata.

Luba luă prima sorbitură din ceaiul care se răcise deja. Cei doi poliţişti schimbară priviri între ei, apoi căpitanul încheie:

— Aţi avut o căsnicie fericită?

— Da, da. Avut certuri, ca alţi oameni. Avut grijă, greu conduci hotel. Soţul meu avut grijă de mine şi fiica mea.

— Dar fata dumneavoastră a plecat de acasă, nu-i aşa?

Luba încercă să o ajute pe mama ei:

— Nu ne descurcam prea bine. Am simţit că eram o povară în plus şi că, dacă plecam, lucrurile ar fi mers mult mai bine între mama mea şi tatăl meu vitreg.

— Şi a mers?

— Da, spuse Magda. Soţul meu nu înţelege Luba. El nu copii, el nu înţelege. Noi hotărât, mai bine, Luba merge la Londra.

Tânărul sergent, bătând darabana pe carneţelul său, păru că ajunsese la ultima pagină, după cum observă Luba cu uşurare. Îşi

ridică ochii înspre ea.

— Vreau să mai pun o întrebare, despre noaptea aceea când ați venit la poliție. Credeați că o să o omoare pe mama dumneavoastră.

— Da, eram supărată. Nu-i auzisem niciodată certându-se atât de violent şi m-am speriat.

— Asta a fost tot, o ceartă?

— Da, spuse Luba.

— A avut loc vreo violență fizică?

— Bineînțeles că nu, răspunse ea repede.

Magda stătea liniştită. Ploaia cădea continuu şi uneori, puteai auzi zgomotul unui tunet. Pisica veni la Luba, se frecă de picioarele ei şi mieună încet; îi era foame – ora ei obişnuită de masă trecuse.

Căpitanul cel gras rupse tăcerea:

— V-a lăsat mulți bani?

— Nu, spuse Magda, nimic. Banca a luat totul.

Lacrimi apărură în ochii Magdei.

— De ce puneți aşa întrebări? Eu nu în țară foarte mult. Eu nu măritată foarte mult. Eu iubesc soțul meu. El om bun. Acest accident groaznic ruinează toată viața mea. Acum voi la mine în casă şi puneți întrebări că eu omorât omul iubit.

Plângea uşor.

Luba o privi pe mama ei cu o admirație secretă. Dumnezeule, se gândi ea, ar trebui să joace un rol pentru Danny. M-a convins.

Sergentul începu să-şi împăturească hârtiile, iar căpitanul îşi săltă proporțiile porcine din fotoliu. Îi luă mâna Magdei.

— Vreau să vă mulțumesc pentru răbdare. Îmi pare rău că v-am deranjat şi sper că aceasta va pune capăt cercetării noastre.

Cel tânăr, cu fața roz, zâmbitoare, se apropie de Luba.

— Îmi pare bine că vă văd din nou. Poate când o să veniți iarăşi la Brighton, o să stăm de vorbă la o ceaşcă cu ceai.

Luba nu-i răspunse.

— Sper ca totul să fie bine pentru amândouă, adăugă sergentul.

— Mulțumesc, spuse Luba, privind în altă parte.

Aşteptă până când auzi uşa închizându-se în urma lor. Apoi merse în bucătărie, cu pisica pe urmele ei, se întoarse cu o cârpă şi şterse cele două pete de apă unde stătuseră polițiştii. Hrăni pisica, apoi se aşeză jos, în fața mamei sale. Magda nu se mişcase;

plângea încet, cu capul plecat.

— Aşa s-a întâmplat? o întrebă Luba în poloneză.

Magda îşi acoperi faţa cu palmele. Luba aşteptă.

Istovită, se lăsă pe sofa, cu ochii închişi. Trase aer în piept apoi, foarte rar şi foarte încet, vorbi:

— Nu mai puteam. Eram în pragul sinuciderii... Oh, Luba, stătea acolo, într-un picior slăbănog, la capătul scărilor, ca un cocostârc furios şi negru care m-a speriat pe mine, odată, la Brodki. Nu mai puteam să suport încă o noapte cu el...

Magda îşi deschise ochii şi privi în tavan.

— Părea că zboară prin aer... Am făcut un lucru îngrozitor, Luba, iar Dumnezeu mă va pedepsi.

Umerii-i tremurau, iar lacrimile îi cădeau pe obraji. Luba îngenunche lângă ea.

— Nu plânge, mamă. Trebuia să-l fi omorât eu. E O.K. Nimeni în afară de noi nu va şti vreodată. Mă ai pe mine, ca să am grijă de tine. Suntem împreună şi asta e tot ce contează.

Soneria le făcu pe amândouă să tresară. Se uitară una la alta.

— S-au întors, şopti Magda cu faţa albă de furie.

— Scap eu de nemernici, spuse Luba, bătând-o uşor peste mână.

La uşa de jos stătea un mesager udat până la piele ţinând în mână un coş din răchită.

— Miss Johnson? Acesta este pentru dumneavoastră.

Luba putea auzi scâncete slabe din interior. Pe bileţelul ataşat putu citi „Luba – ca să nu mă uiţi – Danny."

Ascunzând biletul în buzunar luă coşuleţul şi urcă scările.

— Magda, un cadou pentru tine.

Aşează coşul în braţele mamei sale şi deschise capacul. Micul pudel sări şi începu imediat să lingă obrajii Magdei.

Lisabona, Portugalia

Slim aranjase ca echipamentul de filmare să treacă vama înainte, aşa încât atunci când avionul închiriat pentru *London Rock* ateriza pe aeroportul din Lisabona, echipajul să poată imediat să meargă la filmare. Totul se desfăşura foarte bine, se gândi Danny cu plăcere. Filmarea exterioarelor îl punea întotdeauna într-o stare de spirit plăcută. Chiar şi rana pe care o

simțea în suflet, ori de câte ori se gândea la Patricia, i se părea mai estompată. Stephanie, J.L. Stoneham, Luba, toți. Erau pierduți undeva, în ceața Londrei. Ştia că luase hotărârea care trebuia, să petreacă cele opt zile în Portugalia, fără Luba. Devenise o obsesie; avea nevoie să pună o distanță între ei.

Acum Danny îşi aştepta rândul să treacă prin controlul vamal şi privea cu amuzament cum Bruce mergea țanțoş înaintea lui, ca un cowboy care intra pe uşa unui salon. Cei doi însoțitori ai lui îl urmau îndeaproape. Deodată, alarma de securitate porni. Bruce se învârti pe loc şi îngheță. Gărzile, vorbind şi gesticulând repede, îi luară pe cei doi.

Slim se repezi înainte şi-i urmă în biroul vămii. Când ieşi, îşi scărpină chelia. Îl luă pe Danny deoparte.

— Băieții lui Bruce aveau cocaină în chiloți. Învelită în staniol. Poți să crezi?

Danny îşi dădu ochii peste cap. Bineînțeles, staniolul declanşa detectorul de metale.

— Ce fac, şefule? Sunt arestați.

— Mai bine iau legătura cu ambasadorul Statelor Unite şi văd ce se poate face, să-i scoatem din porcăria asta, spuse Danny. Ai grijă de Bruce.

Arătă spre starul lui, care stătea singur, părând pierdut.

— Du-l la hotel, înainte ca vameşii să se hotărască să se uite şi-n chiloții lui. Dacă-l pierdem, pierdem filmul.

Cu sprijinul ambasadorului, Danny reuşi să îmblânzească autoritățile portugheze. Băieții lui Bruce urmaau să fie eliberați şi îmbarcați pentru Londra după ce *Ace Films* plătea treizeci de mii de dolari, pe care Art Gunn, scuipând cu mânie în telefon, fu de acord să-i trimită imediat.

După ce rezolvă toate problemele, Danny fu extenuat. Se prăbuşi pe locul din spate al limuzinei, care îl purta pe bulevarde largi, mărginite de copaci, dincolo de vile şi palate. Şoferul arătă spre casa renumitului pictor Nuno Adolpho, care era aşezată în vârful uneia din cele şapte coline ale oraşului. Oricât ar fi fost de obosit, nu putu să nu admire minunăția stilului maur al arhitecturii, care dădea oraşului atmosfera unor Nopți Arabe. Coborâră pe strada îngustă, pavată cu pietre, până în *Terreiro do Paco,* faimoasa Piață a Calului Negru, unde Slim îi închiriase o

încântătoare casă cu trepte de piatră, care duceau până la râul *Tagus.* Ce loc încântător, se gândi Danny, abia aşteptând un somn bun, în acest loc liniştit.

Coborî din maşină. Stând în veranda neacoperită din faţa casei, Bruce Ryan îi aştepta.

— Vreau marfa mea, ceru el.

— Ce marfă?

— Marfă, ce dracu'! Coca. Nu lucrez fără ea.

Danny dădu din cap, uimit, privind în jur, să vadă dacă nu i-a auzit vreun trecător.

— Bruce, ai înnebunit? Cum să fac rost de aşa ceva?

— Bate-ţi capul.

— Suntem norocoşi c-am scăpat…

— Norocoşi, pe dracu'! Dacă n-o am până mâine, am plecat de aici.

— O.K. O să dau un telefon la vamă şi o să le spun că marfa e a ta şi c-o vrei înapoi.

Bruce îl privi speriat.

— Danny, nu e de glumit.

— Ce pot să fac eu?

— Trebuie să mă ajuţi, îl rugă cu o voce timidă. Am nevoie de ea, Danny. Am nevoie…

Încovoiat, Bruce se îndreptă spre maşina lui. Nu e decât un puşti speriat, dintr-un orăşel din Pennsylvania, se gândi Danny. Îi păru rău de sărmanul băiat. Dar de unde-i putea face rost de cocaină? Poate că Nuno Adolpho, care era bine cunoscut, experimentase drogul şi îl putea ajuta. Avea el, oare, tupeul să meargă să viziteze un artist renumit şi să-i ceară droguri? Trebuia să încerce.

Casa lui Adolpho era o vilă dezordonată, din stuc roz, protejată de un zid înalt. Era o structură bizară, clădită pe mai multe nivele. Majordomul îl rugă să aştepte în *sobrado,* o curte de la intrare, din care scări duceau spre balcoanele de la etaj, îmbrăcate în iederă şi flori exotice, purpurii.

Adolpho coborî scările legănându-se, cu braţele larg deschise, mânecile de la halatul lung până în pământ biciuind aerul, ca nişte aripi de păsări.

— Vecine! îl salută pe Danny.

Era un tip scund, dolofan, cu o față de heruvim, netedă şi roşie ca un măr, şi un păr alb ca zăpada, care-i cădea până pe umeri.

— Cât de amabil, să mă vizitezi!

— Nu vreau să-ți întrerup munca, maestre. Am venit, doar, să-mi prezint omagiile.

— Nici vorbă de întrerupere. Casa mea, e casa ta.

— Mulțumesc. Sper ca programul dumneavoastră să vă permită să ne vizitați în timpul filmării.

— Cu plăcere, domnule Dennison, dar numai dacă-mi veți permite să găzduiesc actorii aici.

În ciuda amabilității lui Adolpho, lui Danny îi fu greu să abordeze subiectul cocainei. Când o făcu, artistul fu mai mult decât înțelegător. Întâlnirea cordială se termină cu vorbele lui Adolpho, spuse cu un zâmbet:

— De ce sunt vecinii, dacă nu să-şi împrumute unul altuia câte o cană cu zahăr?

Evitase o criză majoră, se gândi Danny, în timp ce se întindea, trezindu-se încet, în patul său cu baldachin. Soarele, strecurându-se prin fereastră, era atât de luminos, încât îl dureau ochii. Zâmbi cu mulțumire. Se simțea viguros, puternic, în vârful lumii.

Un miros de cafea venea de undeva, de jos. Sări din pat şi, cu pas săltăreț, porni pe scări, în jos. Era o casă minunată, fiecare din cele trei etaje având câte o cameră separată, văruită, cu propriul şemineu. Parterul avea o cameră de zi aproape identică cu dormitoarele, plus o bucătărie mare. Şi acolo, aşezat la o masă, lângă un cuptor din cărămidă roşie, îl găsi pe Slim, sorbind o ceaşcă cu cafea aburindă.

Slim îi întinse şi lui Danny o ceaşcă.

— N-am vrut să te trezesc. Ai făcut o treabă grozavă ieri, şefule.

— Totul e gata pentru după-amiaza asta?

— Totu-i aranjat. Şi stai să vezi arena. Arată ca un coloseum. Arhitectură maură – fantastic!

— O să avem suficiente exterioare?

— Glumeşti? Jumătate din Lisabona stă la rând. Nu au des ocazia să vadă făcându-se un film aici.

— Cum e Bruce?

— De piatră. Să nu-mi spui de unde ai făcut rost de marfă, dar dacă faci rost de suficientă, ca să-l ții în formă o săptămână, o

rezolvăm.

— Nici o problemă.

Danny îşi mai puse în ceaşcă. Niciodată cafeaua nu avusese un gust atât de bun.

— Deci, ne întâlnim la arenă, într-o oră, spuse Slim, ridicându-se.

Aproape ieşise pe uşă, când scoase un plic din buzunar.

— Am uitat. A sosit în dimineața asta, pentru tine. Îi înmână lui Danny o telegramă.

Danny o rupse cu mintea aiurea.

Mulțumesc pentru pudel. E minunat. Mi-e dor de tine. Telefonează-mi te rog. Mai am multe poveşti să-ți spun. Magda mi se alătură în a-ți trimite dragostea ei. Luba.

Telegrama îi smulse un frison. Râse de el însuşi. Dar, de ce n-ar invita-o la Lisabona? Îşi putea permite. Peste două săptămâni se vor întoarce, oricum, în California şi Luba va ieşi din viața lui pentru totdeauna. Deci, ce rău ar putea fi? „Mi-e dor de tine" îi spunea ea în mesaj; trebuia să admită că şi lui îi era dor de ea. Era unică, în atât de multe feluri. Şi dragostea cu ea era extraordinară; era maestră, aducându-i ceva nou de fiecare dată. Îşi descoperise o înclinație specială, pe care nu ştia că o posedă. Voia s-o vadă. Cum arăta Magda? Simți că ştia atât de multe despre ea, din poveştile Lubei. Impulsiv, ignorând vocea care-i amintea de hotărârile lui recente, le trimise două telegrame.

Când Danny se întoarse de la filmarea de a doua zi, care se desfăşurase foarte bine, cu un Bruce mai puțin nesuferit, o aromă plăcută venea din bucătărie. Merse într-acolo şi se opri în pragul uşii.

O femeie era la sobă şi, cu multă zarvă, turna ingrediente din mai multe borcănele mici într-o oală de supă, amestecând continuu cu o lingură mare de lemn. Era cam de aceeaşi înălțime ca şi Luba, dar cu un trup mai plin, mai copt. Purta părul negru strâns într-o singură coadă, lungă, pe spate. Deodată, ea îşi dădu seama că era acolo. Privind peste umăr, îi zâmbi cald.

— Tu, Danny.

Era o afirmație, nu o întrebare.

— Da. Bine ai venit, Magda.

Îi întinse mâna. Fără să-şi întrerupă mestecatul, mută lingura în mâna stângă, şterse palma de şorț, şi dădu din cap.

— Luba spune mie multe lucruri despre tine.

— Lucruri frumoase? zâmbi Danny.

— Ah, foarte frumoase.

Danny o privi amestecând. Câți ani putea să aibă? Patruzeci? Patruzeci şi cinci? Era foarte atrăgătoare.

Luba intră grăbită, din sufragerie, cu o votcă-martini.

— Deci, v-ați cunoscut.

— Da, până la urmă, spuse Danny, luând băutura şi sărutând-o pe frunte.

Părul îi era pieptănat în două codițe.

— Parcă ați fi surori.

Magda se lumină.

— Deseară mănânci *golabki,* mâncare bună, poloneză.

Pescui o varză, care aburea, din oală şi o ridică pentru a fi admirată.

Varza se dovedi a fi delicioasă şi Magda, încântată că i-a plăcut, pălăvrăgi în engleza ei toată seara – cât era de bucuroasă că se afla în Portugalia, cât de minunat era să vadă atâta soare, după zilele sinistre de la Londra… Apoi exclamă:

— Dar mi-e dor de cățelul meu atât de mult.

— Hm?

Danny; cu gura plină de *golabki,* se uită la Luba.

Îl lovi cu piciorul pe sub masă.

— Magdei îi place mult pudelul pe care i l-ai trimis.

Danny se prinse.

— Uh, mă bucur.

— Da, mulțumesc Danny, foarte mult. Dar tânjesc după el.

— Abia ai ajuns şi vrei să te întorci?

— Nu, nu, e doar un cățeluş… El aşa trist singur.

— Nu-ți face griji, doamna McKeveer a promis să aibă grijă el cât timp suntem plecate, spuse Luba.

— Ce nume i-ați dat? întrebă Danny.

Magda se înroşi şi ezită, uitându-se la Luba.

— L-a botezat Danny, spuse Luba.

Râseră cu toții.

După masă, Magda se duse devreme la culcare, în timp ce Luba şi cu Danny zăboviră cu cafeaua.

— Mă bucur că ai invitat-o, spuse Luba. N-a mai fost ea de când a murit soțul ei. De asta i-am dat cățelul pe care l-ai trimis. Avea

nevoie să se înveselească.

— Crezi că se simte bine acolo, sus?

— Sigur, dar de ce nu vrei să controlezi?

Danny se întreba dacă nu exista un sens mai profund în sugestia ei, dar Luba continuă să-şi soarbă cafeaua. Urcă scările, ezită un moment, apoi bătu la uşă.

Magda era în cămaşă de noapte şi păru puțin tulburată când deschise uşa.

— Te simți bine?

— Oh, da. Şi, mulțumesc că venit cu Luba.

— Mă bucur că eşti aici. Danny nu mai ştia ce să spună. Deci, îți place de micuțul Danny?

Se dădu înapoi, cu ochi măriți.

Danny îşi dădu seama că a înțeles greşit.

— Vreau să spun, Danny, istețul.

— Uh, da, da. El prietenul meu. Mulțumesc din nou.

O privi încă o dată; liniile corpului ei împlinit erau vizibile prin cămaşa de noapte. Aceasta era femeia pe care o descrisese Luba, femeia care se plimbase pe străzile Cracoviei, obiect al dorinței oricărui bărbat. Conştientă de privirea lui, îşi luă halatul.

— Somn uşor, spuse el încet, ieşind şi închizând uşa.

Mai târziu, în noaptea aceea, întins în pat, aşteptând cântecele *fado* de la cafeneaua din apropiere Danny se surprinse imaginându-şi că era în pat cu amândouă, Luba şi Magda, mamă şi fiică. Gândul îl intrigă şi sperie, în acelaşi timp. Îl alungă şi-o înghionti pe Luba.

— Spune-mi o poveste.

Luba chicoti.

— Ce e de râs.

Îl imită.

— „Spune-mi o poveste.” Eşti ca un copil, dar în loc de Scufița Roşie, vrei să auzi despre sex.

— După ce băieții încep să crească, preferă poveştile astea.

— Unii băieți le preferă înainte de a creşte.

— Ce vrei să spui?

— Băiatul cu ziarele, spuse cu viclenie. Vine în fiecare duminică dimineața, să fie plătit.

— Ce-i cu el?

— E drăguț, de vreo paisprezece ani. De obicei port numai un

halat – apoi coborî vocea – îl las puțin deschis.

— Şi se uită?

— Bineînțeles! Îl excită. Se înroşeşte. Şi, în timp ce-l plătesc, i se umflă pantalonii.

— Ai încercat vreodată?

— Poate, îl necăji ea.

— Şi ce s-a întâmplat.

Îşi săltă capul de pe pernă.

— De ce pui atâtea întrebări? Lasă-mă să-ți pun şi eu o întrebare.

— O.K. Dă-i drumul.

— Te-ai culcat vreodată cu vreun bărbat?

— Nu fi stupidă! spuse Danny, indignat.

— Dacă te-ai culca, crezi că ai fi mai puțin bărbat?

— Vorbeşti serios?

Se aşează înapoi, pe pernă.

— Bărbații sunt aşa de amestecați, în ce priveşte sexul. Unii bărbați se îmbracă în haine femeieşti, din când în când, sau se fardează, şi trec drept femei. Când bărbații poartă haine fistichii, bonete din dantelă, codițe şi alunițe de frumusețe, nu sunt bărbați. Grecii le foloseau pe femei numai ca să facă copii. Credeau că dragostea există numai între bărbați.

Danny trebui să admită că a câştigat un punct.

— Danny?

— Ce?

— Într-o zi, va trebui să te culci cu un bărbat.

— Oh, du-te şi te culcă.

În timp ce Danny era la filmări, Luba şi Magda îşi petreceau timpul relaxându-se, plimbându-se pe străzile oraşului, bucurându-se de privelişti, făcând plajă pe malul râului *Tagus,* din spatele casei lor. Lisabona îi plăcea mult Magdei. Căpătase o culoare sănătoasă, de la soare şi felul ei de a privi viața, părea mai în roz acum. Luba nu mai era îngrijorată în privința ei. Dar acum era rândul Magdei să fie îngrijorată în privința Lubei.

— Te-ai îndrăgostit de Danny? o întrebă Magda, fără ocolişuri, într-o după-masă însorită, în timp ce stăteau pe doc, cu picioarele în apă

— Doar mă distrez.

— Te cunosc, Luba. Nu te-ai purtat aşa de când cu Valentin. Nu-ți mai pasă de nimic altceva în afară de Danny.

— Nu-ți place de el?

— Îmi place, dar peste o săptămână se va întoarce în America şi o să te lase. Să nu suferi, ca atunci când a dispărut Valentin.

— Poate o să mă roage să merg în America, cu el.

— Luba... Luba, asta e o fantezie.

Luba privi valurile pe care le făceau picioarele ei.

— Ții minte proverbul polonez „Viața fără fantezie, e ca un lac fără peşti – doar o baltă cu apă stătută"

— Vreau să-ți dau un sfat bun, iar tu faci poezie. Să nu suferi, Luba, numai să nu suferi.

Duminică, fu zi liberă. Adolpho invită actorii şi pe ceilalți la un cocktail, pe terasa frumoasei lui vile. Danny o îndemnă pe Magda să li se alăture, dar îi răspunse că era prea timidă la petreceri şi insistă să rămână acasă.

Adolpho era o gazdă foarte amuzantă şi se acomodă uşor cu oaspeții săi, invitându-i la *boa-mesa,* o masă bufet, pe care erau aşezate diverse feluri de mâncare portugheză, dominate de un cod uriaş, făcut la cuptor, un fel de mâncare națională. Nu că invitații ar fi fost neapărat flămânzi, dar devorară mâncarea, ca şi când n-ar fi mâncat de zile întregi.

Când Adolpho îl zări pe Danny, îl învălui în faldurile mantiei lui purpurii şi, înălțându-se pe vârful degetelor, îl sărută pe amândoi obrajii.

— Dragul meu vecin, ai nevoie de o ceaşcă cu zahăr.

Danny râse, aruncând o privire spre Bruce Ryan, care stătea în colțul camerei. Nesimțindu-se bine fără însoțitorii lui, Bruce părea să caute prin cameră un înlocuitor. Danny tocmai se apropia de el, când îl văzu pe actor îndreptându-se spre Luba la bar. O lovi uşor pe spate, rânjind.

— Ai un fund frumos.

E culmea sofisticării, se gândi Danny, apoi o auzi pe Luba spunând:

— Şi tu.

Danny tresări şi se îndepărtă. Hoinări prin partea casei care era, clar, galeria lui Adolpho. Pereții văruiți în alb erau acoperiți cu picturile ciudate ale artistului, mari, dramatice şi foarte colorate –

elefanți pe picioare lungi, în formă de fus, peisaje marine, aglomerate cu figuri ca nişte bețe.

Absorbit, Danny nu era sigur cât de mult lipsise de la petrecere, când o auzi pe Luba în spatele său.

— Nu e incredibil?

Nu aşteptă un răspuns.

— Poți să crezi că aceste minunate opere de artă sunt făcute de omulețul acela dolofan? E un geniu.

Îl duse de mână spre o pictură cu miei şi lei, cu mieii de două ori mai mari decât prădătorii lor.

— Ce imaginație... Ce punct de vedere.. Ai mai văzut vreodată nişte culori aşa de sălbatice?

Îl trase într-o altă direcție, spre o pictură cu un câmp de grâu în flăcări.

— Asta mă inspiră.

Stimulată de ceea ce văzuse, Luba continuă să vorbească.

Nu coborî decât la sfârşitul serii, ca o jucărie al cărei arc se rupsese.

De la petrecere, merseră acasă pe jos, fiecare cu gândurile sale Țigara Lubei, un jăratic în întuneric, strălucea la fiecare pufăit. În depărtare, un câine urla la luna plină. Luba se opri se asculte.

Danny se uită la ea întrebător.

— Ce e?

— Pentru o clipă, a semănat cu Blue Boy.

— Hm?

— Blue Boy, câinele meu.

— Ce i s-a întâmplat?

— A trebuit să-l lăsăm la Milano. Voiam să-l păstrez, n-am putut. Încă îl văd sărind pe autobuz, lătrând din toate puterile, în timp ce ne îndepărtam. A fost o greşeală şi în acelaşi timp o lecție. Să pleci e dureros, nu-ți poți permite să te ataşezi.

— Din cauza asta i-ai dat Magdei pudelul?

Dădu din cap, iar el îşi puse brațul pe după umerii ei.

— Te gândeşti la Milano şi văd că cea mai puternică amintire e un câine. Dar oamenii? N-ai lăsat prieteni în urmă?

— Ba da, dar ei aveau o şansă. Câinele n-avea nici una.

— Îți plac câinii?

— Da, şi Magdei îi plac acum. S-a supărat pe mine, că l-am cules pe Blue Boy de pe drumuri, dar acum înțelege. Darul tău a

ajutat-o.

Trase adânc din țigară.

— Ai un câine, acasă, în California?

— Nu, nu am..

— Ar trebui să ai, Danny. Câinii sunt minunați. Ei îşi petrec toata viața aşteptând. Aşteaptă să fie scoşi afară, aşteaptă să fie lăsați înăuntru, aşteaptă să fie hrăniți. Aşteaptă afecțiune. Şi cât de mult o apreciază! Şi întotdeauna ți-o dau înapoi. Tot ce vor este să-ți dea dragoste. Chiar dacă-i bați, nu pot să nu te iubească.

Magda adormise deja, când intrară în casă. Merseră la culcare şi mult timp amândoi stătură foarte liniştiți. Până la urmă, Danny rupse tăcerea:

— Luba, dormi?

— Nu, Danny.

— Ştii, Luba... Îmi plac gândurile care mi le spui.

— Da?

Se apropie de el.

— Nişte gânduri aşa de frumoase, despre câini, viață, sex...

Chicoti.

— Nu râde. E adevărat... M-ai învățat multe, mai ales despre sex. De fiecare dată când facem dragoste, e nou, e ca prima dată.

— Îți aduci aminte de prima dată?

Danny nu răspunse.

— Se face târziu. Du-te să te culci.

— Ti-am spus despre mine. Hai... Te-ai jucat cu degetul tău?

— Nu, spuse Danny. Cred că te-ar şoca dacă ți-aş spune.

— Pe mine? Cred că glumeşti.

Respiră adânc.

— Am făcut dragoste cu mama mea.

Surprinsă, Luba îşi înălță capul.

— Nu te cred.

— Vezi, ți-am spus că o să fii şocată. Dar nu era mama mea adevărată.

— Spune-mi mai mult.

— M-a adoptat după ce mi-au murit părinții. A fost o frumoasă introducere în dragoste.

Se întoarse.

— N-am mai spus nimănui acest lucru.

— Danny... îşi lipi trupul de al lui. Ce-ai spus înseamnă mult

pentru mine. Ai încredere în mine. Te cred, n-ai mai spus nimănui. Nici eu n-am să mai spun nimănui lucrurile pe care ți le-am spus ție.

Tróia, Portugalia

Când trupa se mută la Tróia, pentru ultimele două zile de filmări, Magda se hotărî să se întoarcă la Londra. Îi plăcuse vizita, dar era îngrijorată de micul ei cățeluş. Luba rămase.

În prima seară, după cina de pe veranda apartamentului lor de la *Aparthotel Magnoliamar,* Luba îl lăsase pe Danny cu gura căscată, povestindu-i cum l-a vrăjit pe Chaim, pe malul râului.

— Era unul ca ăsta?

Danny îi arăta *River Sado,* care curgea spre Oceanul Atlantic.

Luba râse.

— Danny, în fierbințeala pasiunii, toate malurile sunt la fel. Dar poate c-ar trebui să verificăm.

Cu un zâmbet răutăcios, îşi dădu jos pantofii şi alergă pe scări, spre plajă. Danny o urmă cu un pahar cu porto, pe care proprietarul hotelului îl lăudase ca fiind cel mai bun din Portugalia. Danny o rugă să-şi continue povestea.

— Ce-a spus Magda, când v-a surprins asupra faptului?

— Nimic. N-am vorbit vreo două zile, iar Magda nu voia să asculte explicația lui Chaim.

Danny râse, apoi mai luă o sorbitură.

— Parcă-l aud: „Magda, iartă-mă, îmi cer iertare. E, vina mea, nu a ei. Îmi aminteşte de tine. Mă gândeam la tine" Ce ar fi putut spune?

— Dar pe mine era mai supărată. Şi avea dreptate. Am vrut s-o fac să sufere, dar de îndată ce-am reuşit, mi-a părut rău.

— Ai mai fost împreună cu Chaim?

— Am fost toți trei împreună.

— Dumnezeule! O să fac un serial TV din toate astea. Când?

— Cam la o săptămână mai târziu.

— Tu ai manipulat totul?

— A trebuit, pentru că Chaim era prea timid.

— Timid?! Danny aruncă paharul gol în valuri. Ah, bineînțeles… Vocea îi era plină de un sarcasm batjocoritor. Nu era decât un tip timid, care avea o legătură nevinovată cu mama şi o mai regula şi

pe fiică…

— Vrei să auzi, sau nu?

— Scuză-mă, spuse el, stăpânindu-şi râsul. Vreau.

— Voia să ne invite la masă, să sărbătorim noua noastră viață.

— Tu ai aranjat asta?

— Oh, nu. El voia să ne scoată la un restaurant. Eu am aranjat doar să ni se servească masa în cameră.

— Începi să mă sperii. O să mă țin departe de tine, spuse Danny, sărind pe o dună cu iarbă.

Îl prinse.

— Te rog să nu faci asta.

Îl sărută.

Se aşezară pe iarbă, Danny respirând puțin mai greu.

— Şi ce a făcut mama ta?

— A refuzat. Suferea încă. Dar i s-a amintit că plecam, iar Chaim era îndrăgostit de ea şi trebuia s-o mai vadă încă o dată.

— Deci, a cedat, până la urmă?

— Exact.

— Şi a gătit cina?

— Da, dar el a adus…

— Să nu spui peştele!

— Bineînțeles. Unul mare.

Danny sări în picioare şi începu să improvizeze.

— Văd cât se poate de clar – după-masa, târziu. Plecă să pescuiască, de data asta singur. Soarele era jos, la orizont. Se simțea vinovat, ocărându-se de unul singur: „Ce sunt eu, pervers? Fiica ei! N-o să mai fac niciodată aşa ceva.”

— Vrei să-ți spun povestea? îl întrebă ea, râzând.

— Nu, nu, nu! Hai să înceapă celebrarea! Vreau să aud episodul care reînnoieşte serialul.

— Atunci nu întrerupe. După masă, sticlele cu vin începură să se golească…

— Şi, când Magda bea, se relaxează, nu-i aşa?

— Da!

Danny începu să facă câțiva paşi.

— Mi-ar place să trag scena asta mâine.

Luba îl privi urât.

— Tac. Dar cum s-a întâmplat? Cum ai manevrat totul?

— M-am dus şi am sărutat-o pe Magda pe gură.

— Şi falca lui Chaim s-a lăsat un pic?
— Credeam c-o să taci.
— Dar chiar ai sărutat-o? Ai…
— Am sărutat-o.
— Şi?
— Şi a încercat să se dea la o parte.
— Dar nu prea tare.
— Băuse prea mult vin, şi-i plăcea.
— Şi Chaim privea?
— Credeam c-o să-i iasă ochii din cap!
— Apoi?
— L-am chemat.
Danny se lăsă jos, lângă ea.
— Chiar că mă sperii. Aveai paisprezece ani!
— Mergeam pe cincisprezece.
— Şi-ți plăcea puterea pe care o simțeai manipulând întreaga situație.
O imită.
— „Chaim, vino aici.”
Luba zâmbi.
— M-am uitat, doar, la el.
— La dracu’! Ar trebui să fii scenaristă! Serialul ăsta ar rula cinci ani! Am lua-o pe Sophia Loren, s-o joace pe Magda. O căutare la scară națională pentru fata care să-ți joace rolul… Aş testa sute.
— Pariez c-ai face-o.
— E strălucitor! Văd clar: "Chaim, vino, sărut-o pe Magda!"
Luba dădu din cap.
— Oamenii sunt ca marionetele pentru tine. Tu tragi doar sforile.
— În timp ce o săruta, i-am aruncat pantofii din picioare, i-am dat jos pantalonii, şi cam asta a fost.
— Cred că Chaim era în al nouălea cer, şi pentru peşte.
Luba făcu o mutră la gluma lui proastă, apoi continuă:
— Era excitat. Nu ştia în ce parte să se întoarcă. Atunci Magda s-a întins pe pat.
— Amândoi ați sedus-o pe Magda!
— Trebuia să se întâmple aşa.
Danny suspină, vizualizând situația.
— Cum se simțea Magda?

— Nu s-a simțit trădată.

— Oh, Chaim, cât de mult te invidiez! N-a avut niciodată a noapte asemănătoare şi nici nu o va mai avea! Dar nici eu.

— Era un mic cadou de adio.

— Spune-mi şi mie adio!

— Adio. Danny!

Izbucni în râs.

— Vorbesc serios, Luba. Hai, toți, împreună. Hai să pretindem că suntem la Milano, Cracovia, sau oriunde în altă parte.

— Credeam c-ai spus că e ceva pervers.

— Am spus eu asta? Atunci şterge, ca vântul, afirmația.

— Într-o zi… Îți promit.

Ochii i se fixară într-ai lui, în timp ce-i descheia cămaşa.

— În seara asta, va trebui să te pregăteşti numai pentru mine.

Îl împinse pe spate şi-i scoase pantalonii.

Apoi se ridică în picioare şi-şi dădu jos rochia. Dedesubt era goală. Cu un cer plin de stele profilându-se în spatele ei şi cu o semilună deasupra umărului, părea o statuie de abanos.

Îngenunche, iar degetele ei începură să-i contureze muşchii de pe piept, mişcându-se încet, în jos. Mâinile îi cuprinseră erecția şi o mângâiară încet. Când o simți puternică, se aşeză călare pe el şi se lăsă străpunsă încet.

— Te simți bine, dragul meu?

Un geamăt de satisfacție fu răspunsul lui Danny, care începu să se mişte în sus şi-n jos.

— Nu, nu, nu te mişca, spuse ea cu o voce răguşită, preluând ritmul care îl folosise el. Stai liniştit. Uită-te în sus. Numără stelele.

Chicoti uşor.

— Numără încet, şi înainte să ajungi până la zece, o să vezi o cometă care trece peste lună.

Înapoi în camera hotelului, Danny se întinse pe pat, lângă Luba. Ținu câteva clipe tot aerul din plămâni, după care îl dădu afară.

— Fericită? întrebă el.

— Foarte.

În întuneric, Danny nu putea să-i vadă expresia de mulțumire de pe chip; găsise încă o modalitate ca să se facă plăcută.

O trase mai aproape şi o legănă în brațe.

— Oh, îmi place, spuse ea. Mă face să mă simt în siguranță. Ca atunci când mă plimbam pe sârma întinsă, şi am căzut, iar Josef m-a prins.

— Ştiu ce vrei să spui. Când eram copil, am căzut de pe acoperişul şoprului, dar nimeni nu m-a prins.

Râse pe înfundate.

— Apoi sora mea m-a ridicat, m-a dus în casă şi m-a pus în pat. E plăcut să aibă cineva grijă de tine.

Somnoroasă, murmură:

— Mai spune-mi…

O sărută pe păr. Se târî mai aproape şi adormi.

Danny rămase treaz. Voia să-i spună mai mult. Voia să-i spună că-l făcuse să simtă destul de în siguranță ca să rememoreze evenimentele pe care le lăsase în urmă, acum patruzeci de ani. Existau şi atât de multe amintiri frumoase, de ce se lăsase jefuit de ele? Ea îl făcuse să vrea să-şi amintească. Oare pentru că i-o readucea în minte pe Rachel?

Era o țigăncuşă atât de ciudată, plină de mister. Uneori îl speria cu obrăznicia ei; alteori îl dezarma cu vulnerabilitatea ei. Era întotdeauna onestă; spunea exact ce simțea, exact ce gândea. Cuvântul „ruşine" nici măcar nu exista în vocabularul ei. El trăia cu acest cuvânt în fiecare zi.

Capitolul 11

1987, Londra

Magica influență a Lisabonei se spulberă repede, în avionul Companiei Britanice Aeriene, pe drumul de întoarcere la Londra, unde urmau să fie trase scenele finale, la Pinewood. Încă o săptămână şi o să fie gata. Danny n-avea chef de vorbă. Lăsă scenariul pentru care făcea eforturi să nu-i cadă din mână, se întinse pe spate şi închise ochii, pretinzând că doarme. Dar era conştient de prezența Lubei lângă el.

Avea un sentiment profund pentru ea, mai profund decât îşi dăduse seama, căruia nu-i putea face față. Îl speria. Într-un fel, ea găsise un punct slab în zidul pe care şi-l ridicase în jurul lui. Îl făcea să se simtă mult prea în largul lui, prea relaxat – uita să se

mai păzească. A fost aşa de uşor să-i spună despre doamna Dennison, despre căzătura de pe acoperişul şoprului. Era cât pe ce să-i spună mai mult.

Ea trebuia să fie povestitorul şi el ascultătorul. Dar încălcase regulile. Şi acum ştia lucruri pe care nu le mai spusese nimănui. Ce alte secrete din viaţa lui putea scoate de la el?

Deschise ochii şi-l văzu pe Bruce Ryan, în rândul alăturat, uitându-se apreciativ la Luba. Bruce se înfioră. Luba se înfioră şi ea. Apoi îi aruncă o privire lui Danny care începu să scrie iarăşi în scenariul lui.

— Nu-l băga în seamă, spuse Bruce. Tot timpul lucrează. Nu cred că ştie cum să joace.

Danny consideră mai bine să ignore remarca, dar îl nemulţumea Luba.

— Tu ştii cum să faci? o întrebă Bruce, sugestiv.

— Cred că da, spuse ea.

— Mda, pun pariu că ştii.

Danny îi privi cu colţul ochiului, amintindu-şi de avansurile lui Bruce la petrecerea lui Adolpho. O stewardesă drăguţă îi aduse lui Bruce o băutură şi îi distrase atenţia.

— Mai ai mult, Danny? întrebă Luba.

— Nu mult, răspunse el, fără să ridice capul.

Luba îl studie. Părea total adâncit în munca lui, dar vena care îi pulsa la tâmple îi spunea că era foarte încordat. Ceva îl preocupa, iarăşi. Nu era bărbatul care o asaltase cu întrebări, noaptea trecută.

De când începuse legătura lor, ea îi spusese atât de multe lucruri. La început, încercase să se reţină. Dar el era nesăţios, insistent; voia să ştie totul. Şi, cu cât îi spunea mai mult, cu atât se bucura mai mult că-i destăinuia acele secrete pe care numai ea şi Magda le împărtăşiseră. Simţea nevoia să i se destăinuie, la rândul lui. Şi, până la urmă, Danny începu să-şi deschidă sufletul.

De la aeroportul Heathrow, Danny o conduse pe Luba cu limuzina sa până la apartamentul ei. În timp ce şoferul descărca bagajele ei din portbagaj Danny mângâie obrazul Lubei cu buzele.

— Sărut-o, neapărat pe Magda din partea mea.

— O s-o sărut.

Dădu din cap. Stătea rezemată de maşină, uitându-se la chipul lui. Soarele Portugaliei îi bronzase pielea, aşa că strălucea de

sănătate. O briză îi răvăşi părul, câteva şuviţe căzând peste ochii care-i zâmbeau. Dumnezeule, e frumoasă, gândi el.

Îşi băgă mâna în buzunar şi scoase un plic.

— Ce-i asta?

Zâmbetul ei dispăru.

— Nişte bani. Ştiu că ai nevoie.

— Dar, Danny, cu tine n-o fac pentru bani. Te iubesc.

Danny îşi muşcă buza. Aproape că spuse „Şi eu te iubesc". Ar fi fost atât de uşor. Aproape că-i scăpă.

— Nu înţelegi? Spuse ea, căutându-i ochii. Te iubesc.

Îi sărută buzele, uşor.

— Consideră-l un împrumut…

Îl strânse uşor.

— Îţi spun eu când am nevoie.

Îl lăsă acolo, ţinând plicul în mână

Portarul îi înmână mesajele şi poşta. Erau patru telefoane de la Stephanie, din Reno, toate în ultimele trei zile. Le mototoli şi le aruncă. Era şi un plic mare, de la Long Island; în colţ erau şase sau şapte nume – o firmă juridică. Îl trecu un fior. Îl vârî în buzunar şi se îndreptă spre ascensor. Nu auzi salutul liftierului. Când ajunse, în sfârşit, în cameră, era transpirat. Scoase din buzunar plicul, pătat din loc în loc, de palmele lui transpirate.

Îl rupse şi-l deschise – pagini întregi de documente legalizate, acoperite cu fraze preţioase, scrise de avocaţi scumpi. Hârtii de adopţiune. Toate locurile care-i cereau semnătura erau marcate cu grijă, de cruci albastre, iar paginile erau prinse cu agrafe de birou.

Semnătura ascuţită a lui J.L. Stoneham apărea, izbitoare, pe liniile de deasupra crucilor, iar în câteva locuri zări scrisul, perfect format la Foxcroft, al Stephaniei.

Se lăsă să cadă pe divan. Ticălosul ăsta era un om, ce putea să manipuleze cu îndemânare rezervele unei companii, ca să ia profiturile şi s-o lase goală, ca un vierme; achiziţia unei tinere fete trebuie că a fost simplă, în comparaţie cu o preluare ostilă a unei funcţii. Danny putea să vadă cine urma să fie viermele prădat în proces.

Simţi că i se strânge stomacul, când văzu tipărit clar Patricia D. Stoneham.

D! Era oare, ultima bucăţică pe care i-o lăsase lui? Semnând

aceste hârtii, însemna să renunțe la toate drepturile legale asupra fiicei sale. Asta voia Stephanie de el? Asta voia, oare, Patricia? Cum de le-a convins J.L. pe amândouă?

Simți că-i pocneşte capul. Luă actele de adopție şi un plic adresat, cu şiruri de ştampile. Echipa lui J.L. avusese grijă de fiecare detaliu. Bătrânul nu lăsase nimic la întâmplare. Tot ce avea nevoie, era semnătura lui Danny, ca să încheie afacerea.

„Ei bine, la dracu' cu el! Nu poate trata lucrul acesta ca pe un jaf comun! N-o s-o facă niciodată!"

Danny rupse paginile şi le aruncă într-un coş cu hârtii. Abia mai putea respira. Deschise fereastra şi trase adânc aer în piept. Dincolo de stradă, în *Hyde Park,* un grup de fete se pregăteau pentru o întrecere, iar părinții lor le încurajau. Familii fericite, care-şi împărtăşeau împreună un timp fericit. Danny nu mai suportă să privească.

Se aruncă pe canapea şi-şi îngropă capul într-o pernă. Ce făcea oare Patricia în momentul acesta? Se ducea la şcoală? Călărea? Poate se plimba? Şi-o imagina călărind, într-o întrecere cu un grup de fete, el însuşi la linia de finish, aplaudând-o. Patricia era în frunte. EI, striga, încurajând-o. Competitoarele dispărură un moment, după o zonă împădurită, dar când reapărură, Patricia dispăruse. Nu departe, zări limuzina neagră a lui J.L. îndepărtându-se, cu o mână de fetiță, întinsă prin portiera din spate. Era o fluturare de rămas bun, sau un îndemn s-o urmeze? Celelalte fete se apropiau de linia de sosire. În fruntea lor era o Luba care zâmbea, alergând spre el cu brațele întinse…

Telefonul sună.

Suna insistent, cerând să i se răspundă.

— Domnule Dennison, soția dumneavoastră telefonează de la Reno, Nevada, spuse telefonista.

Îşi privi ceasul. Era ora unu. Asta însemna cinci dimineața la Reno. Trebuie că era disperată.

— Accept.

— Danny?

— Da, Stephanie.

— Încerc să te prind de zile întregi.

Putea să jure, după vocea ei, că era beată.

— Am fost în Portugalia, la filmări.

— N-au telefoane acolo? Şi, fără nici o pauză, continuă. Nu-mi

place să stau înțepenită în locul ăsta mizerabil, timp de şase săptămâni.

— Atunci, pleacă. N-am nevoie de un divorț. Sunt mulțumit în aranjamentul legal pe care îl avem.

— Dar, dacă nu divorțezi, Danny, zice că o să mă lase fără nici un ban.

— E alegerea ta.

— De ce mă răvăşeşti de fiecare dată?

— Întreabă-l pe el.

— N-o să-mi vorbească.

— De ce nu-i telefonezi când nu eşti beată.

— Nu sunt beată, strigă ea.

Danny ştia că nu putea să se înțeleagă cu ea.

Începu să plângă.

— Nici Patricia n-o să-mi vorbească. A montat-o împotriva mea. Acum o mituieşte cu haine şi excursii. O distruge.

— Stephanie! strigă el, şi asta o făcu să tacă. Dacă nu ai fi atât de beată, ți-ai aminti că tu ai fost cea care a semnat actele de adopțiune!

Acum o putea auzi scâncind.

— M-a… m-a amenințat că mă închide într-o instituție… Spunea că nu sunt o mamă bună… Sunt aşa de confuză. Vino aici… Scoate-mă de aici. Te rog, Danny.

Danny încercă să fie condescendent.

— O să te simți mai bine dacă dormi puțin.

— Nu vreau să dorm!

— Majoritatea oamenilor dorm la ora asta.

— Şi nu mai vreau însoțitoarea asta fascistă, pe care mi-a trimis-o…

— Încearcă să dormi, Stephanie.

— … cred că e o gardiană.

— Stephanie, cheamă-ți medicul.

— Nu vreau un doctor…

Vocea îi tremura atunci când închise telefonul.

Syracusa, New York

Un bărbat cu o figură de taur se plimba pe holul Orfelinatului Sf. Ioan. Îşi dădu jos pălăria de pâslă şi bătu în uşa biroului Maicii

Superioare.

Îi răspunse o tânără călugăriță.

— Pot să vă ajut?

— Am venit s-o văd pe Maica Superioară.

— Cine o caută?

— Domnul McCrachen.

Îşi vârî mâna în buzunarul de la piept şi scoase un plic mare, alb.

— Sunt aici în numele Fundației Stoneham.

Londra

Toată lumea era amabilă pe platoul de filmare, luni dimineața ca şi când buna dispoziție i-ar fi dus mai devreme înapoi în însorita Californie.

Chiar şi Bruce Ryan zâmbea. Veni cu un număr al lui *The Hollywood Reporter şi* arătă spre un articol despre un nou best seller al lui Sidney Sheldon.

— Tocmai am cumpărat drepturile. Ştii cartea?

— Da, am citit-o E grozavă.

— E ceva ce ai putea regiza.

Romanul ar face un film bun, dar Danny nu era sigur că l-ar mai lua pe Bruce. Căută să spună ceva drăguț.

— E un rol perfect pentru tine, spuse până la urmă. Hai să vorbim despre asta în L.A.

— Ce s-a întâmplat cu fata care flirta cu mine în avion? zâmbi Ryan cu îngâmfare, în timp ce se îndreptau spre platou.

Are dreptate – a flirtat cu el, se gândi Danny. Dar e o târfă, trebui să-şi amintească lui însuşi. Pe loc, ştiu ce o să facă. Se uită direct la Bruce şi-l întrebă calm.

— Îți place?

— Da, spuse Bruce cu un rânjet.

— A ta e.

Omul îl prinse pe Danny de braț şi se opri.

— Ce vrei să spui?

— Lasă-ți uşa descuiată. Ora zece. Atâta doar să fi, să fii în pat. O să fie acolo.

— Ce. Ce… Eşti sigur?

— Vrei să rişti să-ți laşi uşa descuiată?

Râseră amândoi.

Treaba merse bine în ziua aceea. După-masă, Danny îi telefonă Lubei.

— Danny, ce s-a întâmplat? Am încercat să dau de tine noaptea trecută. Eşti supărat?

— Bineînțeles că nu. Am avut nişte probleme. Eşti liberă diseară?

— Dacă sunt liberă? Pentru tine sunt întotdeauna liberă.

— Vino în camera mea, la Dorchester. Maşina o să te ia la ora nouă. Sunt aşteptat, la revedere.

Şi închise.

Chelnerul puse cafeaua pe masa din fața şemineului şi plecă. Danny îi turnă o ceaşcă, vorbind tot timpul. Ignoră cafeaua şi luă, în schimb, o gură de vodcă. Îl ascultă în linişte, în timp îi explica exact ce voia să facă ea.

— Uşa va fi descuiată. Intri, închizi uşa, te duci la capătul patului şi te uiți la el. Să nu spui un cuvânt.

— Nici măcar „bună”?

— Nu fi caraghioasă.

Luba se ridică, suspinând.

— Ai aşa de mari necazuri cu el?

— Te-a cerut, Luba.

Mai luă o înghițitură din sticlă.

Danny continuă:

— Te duci la capătul patului.

— Nu regizezi destul în timpul zilei?

— E important.

— Ascult.

— Îl priveşti mereu, te dezbraci de tot, apoi tragi pătura de pe el, încet, şi te aşezi pe el.

Se uita curioasă la Danny.

— Chiar vrei să fac asta?

— Da, vreau.

— Nu pot să înțeleg de ce.

— Depinde de tine, Luba.

Mai luă o înghițitură şi puse sticla jos.

— Camera 835?

O privi cu atenție.

— Corect.

Îşi privi ceasul.

— Atunci ar fi bine să plec. Nu vreau să întârzii.

Îi zâmbi ciudat, peste umăr, înainte de a pleca.

Când auzi uşa închizându-se în urma ei, vru s-o cheme înapoi. De ce o făcuse? Se dădea mare? Să vadă şi Bruce Ryan că fata asta frumoasă ar face orice pentru el? Îl ura pe ticălos. Întinse mâna după telefon. Încă mai putea suna la camera de sus, să oprească totul. Dar n-o făcu. Trebuia, acum, să accepte. Avea nevoie de ceva dragoste, ca să se salveze. Nu-şi putea permite să se îndrăgostească de o târfă.

Danny îşi dădu jos halatul şi se întinse pe pat. Închise ochii şi căută cu disperare un gând plăcut, orice care să-l ducă departe de prezent.

Avea iarăşi paisprezece ani şi se juca lângă calea ferată, nu departe de orfelinat. Începu să se urce pe unul din stâlpii înalţi, din metal, care sprijineau platforma de încărcare, simţindu-şi sexul frecându-se de fierul rece. Exact când ajunse în vârf, simţi o senzaţie ciudată, plăcută, care-i învălui trupul, un val cald. Era centrată în sex şi se întinse, împingându-se în stâlp şi privind cerul, albastru. Strângea stâlpul şi se smucea.

— Oh, Doamne, aş putea muri, îşi şopti sieşi.

Aproape căzu, dar se agăţă şi alunecă încet pe pământ. Se simţi amorţit.

De atunci, se masturbase deseori. Nu lovindu-şi sexul cu mâinile, ci frecându-l cu un prosop, aşa cum făcea acum.

Luminile erau stinse, iar el se juca cu noua lui fantezie, Luba şi Magda, toţi trei împreună.

Cât stătuse Luba acolo? Nu o auzise intrând. Se acoperi repede.

Apăsă pe întrerupătorul de la baie. Lumina se filtra în dormitor.

— Sper că eşti fericit acum, am făcut-o.

Îşi turnă de băut, dintr-o sticlă de pe birou.

— Exact cum mi-ai regizat. Mai întâi am tras pătura de pe el…

— Era gol?

— Nu, avea o cămaşă de noapte.

Se duse spre găletuşa cu gheaţă.

— Vrei să spui pijama?

Luba se întoarse şi-l privi.

— Nu, era îmbrăcat într-un neglijée negru.

— Un neglijée de femeie?

— Se vând şi de bărbaţi? îl întrebă Luba, glacial.

Danny era fără grai. Necioplitul de Bruce Ryan îmbrăcat aşa?

— E homo?

— Asta să mi-o spui tu. E, cu siguranţă, ciudat.

— I-a plăcut?

— Greu de spus. Vorbea tot timpul.

Luă o înghiţitură.

— Ce-ţi spunea?

— Nu vorbea cu mine. La telefon.

— Telefon?

— Nu s-a oprit niciodată din vorbit, poate doar pentru câteva secunde. După aceea a continuat iarăşi să vorbească.

— Cu cine vorbea?

Luba sorbi încă o dată.

— Cu un tip.

— Pe dracu'! spuse Danny. Trebuie să fi fost o fată.

— Cum spui tu, dar îi zicea Jim.

— Inventezi.

— Aşa a fost.

— Şi-a bătut joc de mine.

— De ce eşti aşa surprins? Ţi-am spus, unii bărbaţi, foarte necioplţi, sunt homo. Ce nu pot înţelege, e de ce m-ai trimis s-o fac?

Odihnindu-şi capul pe pernă, Danny spuse foarte încet:

— Ca să văd dacă o s-o faci.

— Aş face orice mi-ai cere.

— Ai făcut-o pentru că eşti o târfă!

Ea nu ridică vocea.

— Tocmai ai aflat?

— Ai face orice, nu-i aşa?

Se uită fix la el.

— Dacă m-ai ruga…

— Eşti o *kurva,* nu aşa ţi se spunea în Cracovia? De asta ai face orice! Dar puştiul cu ziarele?

Nu răspunse.

— Şi v-am văzut pe tine şi Ryan făcându-vă avansuri.

Îşi puse încă un pahar.

— Eşti supărat pe mine pentru că am făcut ce m-ai rugat să fac.

Se ridică brusc.

— Trebuia s-o faci atât de repede, fără nici o discuție?

— Oh, nu fi prost, Danny.

Da, se simțea ca un prost, şi nu-i plăcea.

— Vreau să pleci, spuse el încercând să-şi recapete demnitatea, ceea ce era cam greu, stând în pat, numai cu bluza de pijama.

— Te rog, Danny, de ce eşti supărat?

Merse înspre pat.

— Nu vreau să plec.

— Ieşi afară de aici! strigă, în timp ce ea venea mai aproape.

Se opri, buimăcită.

— Ce s-a întâmplat?

O privi aspru, ca pentru a-i stăvili înaintarea.

— Nu erai obligată s-o faci.

— Danny, n-are nici un sens ce spui.

Printre dinții încleştați, spuse:

— Eşti o târfă!

— Dar tu ce eşti, Danny? Fac ceea ce vrei tu să fac şi te superi. Îți spun eu ce eşti, adăugă, uitându-se drept în ochii lui. Un impostor ordinar!

Sări din pat, puse mâna pe o bancnotă de o sută de dolari de pe noptieră, şi i-o înghesui în decolteul rochiei.

— Ieşi afară!

Rămase pe loc, un moment, privindu-l aşa cum era, în pijama şi cu sexul bălăbănindu-i-se. Se simți ridicol şi se aruncă sub pătură. Ridică paharul şi toastă:

— Somn uşor, colonele Johnson.

Puse jos paharul şi ieşi foarte demnă.

Colonelul Johnson? Ce dracu' voia să spună? Şi apoi îşi aminti povestea bărbatului cu care se căsătorise Magda.

— Cățeaua, mormăi el.

Încet, se dădu jos din pat şi se aplecă, să-şi ia pantalonii de pijama. Se opri. În lumina care venea de la baie, putu să vadă bancnota de o sută de lire, zăcând pe duşumea.

Capitolul 12

1987, Los Angeles

Danny nu o sunase pe Luba înainte de a pleca. Partea aceea din viața lui se terminase. N-o s-o mai vadă niciodată. Era mulțumit că se afla într-un avion care-l ducea repede departe de ea.

Picioarele îi înțepeniseră. Stătuse nemişcat, privind absent la un cer cu nori pufoşi şi bându-şi cel de-al treilea martini. După un timp, simțindu-se adormit, o rugă pe o stewardesă drăguță să ia cotierele de la cele patru locuri din mijloc, din secțiunea economică, şi să pună pături pe ele. Agitat, se îndreptă spre patul improvizat şi-şi întinse corpul lung.

Îşi puse brațul peste ochi, ca să oprească lumina şi realitatea, vrând să plonjeze într-un somn fără vise. Dar gândurile sale continuară să rămână învălmăşite, în timp ce avionul țâşnea în stratosferă. Luba tulburase ceea ce mocnise în el atât de mult timp. Toată viața mea a fost o minciună, se gândi el. Când am depăşit punctul imposibilității de a mă întoarce?

I am în blood/Stepp'd în so far, that, should I made no more! Returning were as tedious as go o'er[5]*,* mormăi el, căutând un răspuns la o întrebare care-l apăsa acum pe creier. De ce s-a agățat atât de disperat de minciuna prostească a unui copil? Minciuna lui Moishe, construită ca să-l salveze de la înecul în râul de sânge al amintirilor sale. În ceața alcoolică a minții lui, se văzu luptând într-un vârtej de apă roşie. Deodată totul deveni negru. Vag, văzu o lumină argintie, în depărtare. Pe măsură ce se apropia... i se făcea tot mai mare şi, când trecu pe lângă el, văzu crucifixul tatălui său. Încercă să desluşească fața bărbatului de pe cruce, dar nori albi, uriaşi, îl înghițiră. Erau moi la atingere, şi-l făceau să se simtă sigur. Apoi, ca un trăsnet, norii deveniră negri, amenințători, ca vârtejurile de fum negru din coşurile înalte de la Salzburg. Auzi voci în întuneric, strigând „Everyman! Everyman!" Alergă peste acoperişuri, asudând şi tremurând, şi veni s-o înfrunte pe Luba, goală, râzând şi urlându-i în față: „Impostor! Impostor!" Ridică mâna, s-o pălmuiască, dar ea îl evită uşor, alergând pe marginea acoperişului. O urmări, strigând: „Târfă! Curvă!" Chiar când era gata să pună mâna pe ea, dispăru de pe un coş şi sări de pe clădire.

---

[5] fragment din Macbeth (n.tr.)

Căzând prin aer, văzu o oglindă mare, spărgându-se în milioane de bucăți. Deveniră scânteile aparatului de sudură al tatălui său. Scânteile se transformară într-o flacără roşie, care o lumină pe sora sa Rachel, goală, pe un pat de schelete umane. Comandantul, în uniformă, stătea deasupra ei. Cizma lui neagră, cu ținte, lovi unul din cranii. Lovitura reverberă prin capul lui Danny, în timp ce, cu o zdruncinătură bruscă, roțile avionului loviră pista de la Aeroportul Internațional de la Los Angeles.

Se trezi ud de transpirație şi luă recunoscător prosopul alb pe care i-l întinse stewardesa ca să-şi şteargă fața. Stătu liniştit câteva minute. Până la urmă îşi îndreptă trupul înțepenit, se întinse şi privi pe fereastră. Nimic nu se putea vedea printr-o pătură de smog. Se întreba ce-l aştepta în acel loc.

Limuzina studioului îl duse pe bulevardul Sepulveda, se îndreptă spre Beverly Hills. Danny stătea n colț, lângă fereastră.

— Tower Road e dincolo de Coldwater? îl întrebă pe şofer.

— Nu, Benedict Canyon. Lângă hotelul Beverly Hills.

— Mulțumesc, spuse şoferul politicos.

Era tânăr şi arăta bine, probabil încă un actor fără lucru.

— Sunt actor, spuse ca şi când ar fi citit gândurile lui Danny. V-am admirat toate filmele, domnule Dennison.

— Mulțumesc. De când şofezi?

— De trei luni, domnule, dar sunt aproape să obțin un rol bun la Paramount.

— Sper să-l primeşti, spuse Danny şi închise geamul despărțitor.

Îl deprima să vorbească cu actori tineri. Erau toți atât de naivi, plini de entuziasm şi încredere. Încetul cu încetul, entuziasmul se scurgea din ei ca să fie înlocuit de disperare.

Femeile erau mai deprimante decât bărbații. Năvăleau în biroul lui, cu centurile strâns legate, purtând bluze cu câțiva nasturi descheiați ca să poată arăta puțin cam mult din sânii lor împinşi înainte.

Cei care nu reuşeau erau mereu singuri, ca frumoasa Sylvia Koch, vedeta filmului său *Buffalo Land.* Înaintea fiecărei filmări, se uita la cameră ca şi când ar fi fost un zeu şi o ruga „Fă-mă frumoasă". Şi dacă credea în ea, poate că reuşea.

Cei care nu reuşeau – majoritatea – cădeau pradă agenților şi

producătorilor care legănau promisiuni de roluri în filme, ca să le poată duce în patul lor. Cele mai în vârstă, erau cele mai triste – cu un machiaj care să le ascundă cu grijă liniile de sub ochi, cicatricele unei operații estetice nereușite, acceptau mici cadouri în parfumuri, eşarfe, rochii şi apoi bani. Deveneau târfe, şi nici măcar nu-şi dădeau seama. Luba ştia ce era; nici nu pretindea că ar fi altceva. Era onestă, şi această onestitate îi dădea tărie, tărie pe care el ar fi vrut s-o aibă. De ce îi intra mereu în gânduri? S-o uite, îşi spuse lui însuşi.

Dar, nu suntem cu toții târfe, nu vindem câte ceva? La dracu'! N-o să-şi mai vândă integritatea, n-o să mai fie o dădacă pentru Bruce Ryan. Pentru o singură dată o să-şi înhămeze toată energia, ca să facă un film de care să fie mândru.

Maşina trecea pe lângă *Beverly Hills Hotel.* Îşi privi ceasul – cinci treizeci. Chiar acum *Polo Lounge* era aglomerat cu afacerişti, toți încercând să ghicească ce ar putea cumpăra publicul, în constanta căutare a unei „bombe", Dar şovăiala îi determina să facă afaceri sigure, cu violență, sex şi groază. Putea el spera ca *Everyman* să aibă o şansă?

Limuzina îl ducea pe drumul spre casă. Un Ferrari argintiu, pe care îl cunoştea foarte bine, era parcat lângă un Ford Mustang turtit. Aruncă o privire spre rachetele şi mingile de tenis de pe locul din spate al Mustangului. Trebuie că-i aparținea lui Bob, jucătorul de tenis. Îi oferise lui Bob posibilitatea să se folosească de terenul de tenis, cât timp era plecat. Trebuie să încep să mă antrenez, se gândi Danny şi îşi duse instinctiv mâna la stomac.

— Pune bagajele la uşa din față, spuse el, coborând din maşină.

— Da, domnule, răspunse şoferul, grăbindu-se să-l ajute.

Îi strecură o bancnotă de douăzeci de dolari.

— Şi sper să obții rolul.

— Mulțumesc, spuse şoferul, recunoscător.

Danny înconjură casa şi urcă treptele terasei, până la terenul de tenis. Bob nu era acolo. Câteva mingi galbene zăceau pe teren, lângă maşina automată de aruncat mingi.

Când reveni în față, limuzina plecase, iar cele două valize ale sale, ca şi sacoşa, stăteau lângă uşă.

Intră în casă, îşi lăsă bagajele şi se îndreptă spre sufragerie. Trecând pe lângă dormitor, observă că doi din peştii tropicali pluteau deasupra apei, cu burțile în sus. Se întristă; îşi petrecuse

ore întregi, hipnotizat de culorile frumoase şi de mişcările acestor peşti. Aranjase cu cineva să-i hrănească. La naiba! Nu mai poți să ai încredere în nimeni, se gândi el.

Urcă treptele spre dormitor şi fu izbit. De un miros puternic, înțepător, de băutură. Jaluzelele erau trase, iar camera era în întuneric. Trase repede jaluzelele şi deschise fereastra. Apoi îi văzu. Stephanie şi Bob dormeau împreună. Cearşaful nu acoperea în întregime sânii Stephaniei.

Danny îi privi pe amândoi. Trebuie că fusese un joc de tenis obositor.

Lovi patul cu violență şi ochii lui Bob se făcură cât cepele. Stephanie murmură ceva, dar nu se trezi. Ochii lui Bob se făcură şi mai mari, de îndată ce-l recunoscu pe Danny. Sări din pat, bâlbâind scuze incoerente, îşi luă echipamentul de tenis, transpirat, şi ieşi pe uşă afară.

Danny nu-şi dezlipi ochii de pe Stephanie. Încă adormită, se învârti, expunându-şi fundul gol. Îl auzi pe Bob sărind peste bagaje. Stephanie nu se mişcă. Danny o pocni peste spinarea goală. Se răsuci, amețită, şi se uită la fostul ei soț.

— Ce faci aici? îl întrebă ea, cu o voce groasă.

— E casa mea, Stephanie, ți-aduci aminte?

— E şi casa mea!

— Nu, dragă, dacă-ți aminteşti bine, tocmai ai divorțat.

Stephanie nu spuse nimic. Îşi frecă ochii.

— Poți să foloseşti liniştită terenul de tenis, dar te superi, dacă te rog, să te regulezi la tine acasă?

— Cu Patricia în camera alăturată?

Danny înțepeni.

— Credeam că e la şcoală.

— Suntem în *Beverly Wilshire.*

— Îmbracă-te, spuse brusc Danny, şi plecă.

Coborî până în colțul sufrageriei, unde fotografii înrămate acopereau peretele – o istorie în poze a fiicei lui: mică, în pătuțul roz, învățând să meargă pe pajişte, bălăcindu-se în bazin, cu mâna tăticului sub burtică, să o susțină, pe primul ponei, cu antrenorul care ținea hățurile. Avea fața Stephaniei, pielea ei, albă ca laptele şi părul auriu – lapte şi miere. Era frumoasă. N-o mai văzuse, în ultimele patru luni. Tânjea să vorbească cu ea. Mai voia să facă filme? Avea un prieten? Cât de puțin ştia despre propria lui fiică.

Înconjură telefonul, neştiind cum să vorbească, ce să spună. Zări rafturile de sub acvariu – un şir de scenarii, frumos legate în piele neagră, în paisprezece volume. Nu trebuia să le numere. O făcuse deseori. Mai mult de o duzină de filme, iar mâine va începe să-l monteze pe al cincisprezecelea. Nu era mândru de nici unl dintre ele. Un rând de compromisuri.

Se aşeză lângă telefon şi începu să mâzgălească, distrat, pe calendar. Îi va lua o lună să monteze *London Rock.* Astăzi era trei octombrie. Se opri.

Privi fix data. Astăzi era *Yom Kippur,* cea mai sfântă din toate zilele sfinte. Era ziua răscumpărării, când Cartea Vieţii era sigilată. În ea era scris cine va trăi şi cine va muri, cine în apă şi cine în foc. Îşi aminti de ziua aceea la fermă, când familia sărbătorea. Micului Moishe îi era aşa de foame. Se strecurase în coteţul de lângă bucătărie şi scosese un ou de sub o cloşcă. Tocmai făcuse o gaură în el şi se pregătea să-i sugă albuşul, când îl văzu pe Tateh în uşă, privindu-l. Nu-l certase. Îl luase cu el pe câmp şi-i explicase că trebuia să postească fiecare oră din *Yom Kippur,* luând viaţă, implorând iertare pentru păcatele trecute. Pe Moishe îl speriase gândul că Dumnezeu îl privea sugând oul, când el trebuia, de fapt, să se roage. Nu se mai rugase de atâta timp. Teama îi luase foamea. Acum, Danny era prins de aceeaşi teamă. Dar cât de mari erau acum păcatele lui! Simţi nevoia să se roage. Te rog, Doamne! Se strădui el. Iartă-mă. Ajută-mă să-mi salvez fiica.

Ridică receptorul şi formă *Beverly Wilshire.* Dar când o ceru pe Patricia Dennison, i se răspunse că nu exista nimeni înregistrat cu numele acesta. Apoi îşi dădu seama de greşeală.

— Apartamentul domnului Stoneham, vă rog. După scurt timp, răspunse chiar ea.

— Patricia!

— Da!

Urmă o pauză.

— Sunt tatăl tău.

— Oh, tăticule, te-ai întors.

— Tocmai am intrat, continuă el, cu voce veselă.

— Cum a mers *London Rock?*

— Ar fi mers mai bine cu ajutorul tău.

— Oh, tăticule – părea că îi venea să plângă. Voiam atât de mult

să fiu cu tine, mai mult decât orice pe lume.

— Ştiu, draga mea. Îmi pare rău că nu s-a putut.

— Da, numai că J.L...

— Nu trebuie să-mi explici.

O sonerie se auzi, undeva, departe.

— Un moment, tăticule. E cineva la uşă...

După o clipă, se întoarse.

— Domnul McCrachen a venit să mă ia. J.L. mă aşteaptă în maşină. Se supără întotdeauna când întârzii.

— Înțeleg. Hai să luăm mâine prânzul împreună..

— Oh, mi-ar place, dar plec cu J.L. la San Francisco chiar acum. Mă întorc săptămâna viitoare, adăugă ea repede.

Încercă să nu pară dezamăgit.

— Asta îmi oferă şansa să încep montajul filmului. Dar miercurea viitoare?

— Când spui tu, tăticule.

— O să vin la hotel şi o să luăm masa la *El Padrino.*

— Grozav!

— Ora unu, e bine? Sunt nerăbdător să te văd, Patricia.

— Şi eu vreau să te văd. Nici nu ştii ce dor mi-a fost de tine, tăticule.

Auzi telefonul închizându-se, înainte să-i poată spune la revedere. Dar îşi dădu seama că trebuia să se grăbească – J.L. aştepta. Chiar a părut fericită să-l audă, se linişti singur, în timp ce ieşea pe uşă, să-şi ia bagajele.

Le urcă în dormitor şi le aşeză pe patul şifonat. Stephanie era îmbrăcată acum. Stătea la masa de machiat şi-şi contura buzele cu rujul coral, pe care-l folosise dintotdeauna.

El rămase în spatele ei. Femeia aceea îi fusese soție timp de nouăsprezece ani. Încă mai avea sâni fermi, o burtă plată, picioare viguroase; cum putea să facă abuz de băutură şi să arate încă aşa de bine?

— Aşa un „bine ai venit acasă" mai zic şi eu, spuse el.

— Ce dracu' ar trebui să fac? îl întrebă prin oglindă. Nu suntem căsătoriți.

— Nu critic actul, numai alegerea locului.

Se întoarse spre el.

— Nici măcar nu eşti gelos, nu-i aşa?

— Nu.

— De ce dracu' te-ai căsătorit cu mine? M-ai iubit vreodată?

Vocea îi era foarte joasă.

— Te rog, Stephanie, o să vorbim când o să fii mai trează.

— Nu sunt beată.

Danny desfăcu unul din bagaje, gândindu-se la un răspuns la întrebarea ei. A iubit-o vreodată, sau numai a folosit-o, ca să-şi protejeze faţada pe care şi-o construise?

Se ridică în picioare şi se aplecă peste masă.

— Vreau să te aud spunând o singură dată.

— Ce să spun?

Îşi înălţă capul. Faţa avea o expresie tristă.

— Spune „te iubesc", chiar dacă nu crezi.

Se prefăcu că se concentrează la golirea valizei.

— Poate ne-am căsătorit dintr-o greşeală, murmură el, fără să se poată uita la ea.

— Mi-e frică, spuse ea, cu voce goală.

— De ce?

— De tatăl meu, răspunse ea simplu.

— Asta-i o prostie. Eşti o femeie matură.

— Nu, nu sunt. Şi ştii asta. Tata nu m-a lăsat niciodată să mă maturizez, şi nici tu nu m-ai ajutat prea mult.

— Acum e vina mea? se răsti Danny.

Se uită la el cu tristeţe.

— E a amândorura.

Danny nu ştia cum să vorbească cu ea, când era atât de calmă. De obicei, izbucnea într-un plâns isteric sau într-o furie de beţiv, când începeau o discuţie, iar el nu avea cum să-i înfrunte asalturile cu răspunsuri logice. „Eşti beată" era o încheiere la îndemână pentru orice argument.

Continuă, cu aceeaşi voce scăzută:

— Dar îţi sunt recunoscătoare, Danny. Mi-ai dat singura fericire pe care am avut-o vreodată în viaţă. Doar că m-am aşteptat la mai mult. Credeam că eşti suficient de puternic ca să mă scapi de tatăl meu.

Un licăr slab apăru în ochii ei.

— Ştii când te-am iubit cel mai mult?

El se aşeză pe colţul patului.

— Când erai în momentele de slăbiciune. Pentru prima dată, zâmbi. Când erai nesigur, dezamăgit de munca ta, când te

străduiai să găseşti o modalitate de a face un film... Cum se numea?

— *Everyman,* spuse el, încet.

— Da, exact. O să-l faci vreodată?

— Sper. Acum am un punct de vedere.

— Spune-mi, sunt o bună ascultătoare.

— Sunt prea obosit ca să vorbesc.

Soarele era deja în spatele copacilor care încercuiau terenul de tenis. În cameră începea să se întunece.

Se aşeză pe pat, lângă el.

— Danny, dă-mi voie să te ajut.

Se uită la ea, cu uimire.

— Să mă ajuți?

— Da, aşa cum spune cântecul: „Lasă-mă să mai încerc". Ştiu că eu sunt cea care am, cu adevărat, nevoie de ajutor. Dumnezeu ştie, tata mi-a spus-o de multe ori... Dar dacă te-aş putea ajuta pe tine, cât de puțin... Mi-ar place mai mult de mine.

Danny se ridică, se duse la fereastră şi privi amurgul.

— Ajută-te pe tine.

Îl studie câtva timp, cu capul plecat într-o parte.

— O să încerc.

Se ridică, îşi luă poşeta şi jerseul şi ieşi din cameră.

Ascultă zgomotul tocurilor pe duşumeaua din lemn tare, care, o clipă mai târziu, se opri. Auzi un fel de vâjâit. Pornise ceasul de perete.

— Mulțumesc pentru pat, îi strigă, în timp ce închidea uşa în urma ei.

Sunetul reverberă în timp, simțindu-i ecoul în creier; era sunetul care închidea uşa vieții lui cu Stephanie. Încă un compartiment încuiat. Câte uşi mai rămăseseră deschise?

Ferrari-ul țâşni de pe şosea, cu roțile scârțâind. Apoi sunetul se pierdu. Era linişte, multă linişte.

Afară, întunericul care se apropia se lupta cu ultimele vestigii ale unui apus strălucitor. De cealaltă parte a terenului de tenis, un deal negru acoperea un cer portocaliu. Părea o pictură de Turner. Frunzele, legănate uşor de briză, erau stropite cu vopseaua apusului de soare.

Se simțea atât de singur. Mâine dimineață o să ia *Hollywood Reporter* şi *Variety.* Mai întâi o să se uite la coloanele necrologice,

să vadă dacă au murit alții mai tineri decât el. De câte ori murea cineva mult mai în vârstă, se liniştea; îi dădea speranța că o să trăiască suficient de mult pentru a face ceva important. Avea numai cincizeci şi cinci de ani. Nu era un bărbat bătrân. O să fie iarăşi în formă, o să renunțe să mănânce mult şi o să joace tenis. La naiba, trebuia să-şi găsească un nou antrenor.

Se duse la masa unde stătuse Stephanie. Aprinse luminile în jurul oglinzii. Cutele de pe față erau adânci, părul de la tâmple, argintiu. Se uită cu grijă la ridurile din Jurul ochilor…

Nu se simțea bătrân, când era cu Luba. Tinerețea ei pătrundea în el. Cu ea, putea deveni iarăşi tânăr.

Bing-bang! Bing-bang! Bătu ceasul – un sunet gol, făcând ecou în singurătatea lui. Nu putu suporta acest sentiment. Îşi sună cel mai bun prieten.

Nu-i luă mult lui Milt să ajungă cu maşina. Năvăli pe uşă, cu mâinile ridicate, ca şi cum s-ar fi predat, în bătaie de joc.

— Am reuşit. Am fixat întâlnirea cu Art Gunn. *Everyman* are şanse marți, la ora două, şi nu mai vreau să aud nici un cuvânt despre asta.

Danny se strădui să se abțină să nu-l îmbrățişeze.

— Mulțumesc, spuse el, în timp ce Milt trecu în bucătărie.

— Pentru ce? Sunt agentul tău; e meseria mea.

Milt deschise cu zgomot frigiderul gol şi luă o conservă cu fasole.

— Mulțumesc că ai venit.

— Băiețaş, spuse Milt, luptându-se cu deschizătorul de conserve, eu ar trebui să-ți mulțumesc. M-ai salvat de *Yom Kippur.* Las-o pe Sarah să postească! Săpă în conservă, cu o lingură. Eram în drum spre sinagogă, când ai telefonat. I-am spus că era o urgență.

Milt bolborosi cu gura plină:

— Chiar era o urgență! Muream de foame!

Danny chicoti, în ciuda voinței sale.

— Dar, n-ai deloc mâncare în frigider. Ăsta-i necazul cu voi, ăştia de la *WASP.*

— Îmi pare rău, dar tocmai am sosit.

— Nu-ți face probleme, spuse Milt, înghițind cu lăcomie. E grozavă, şi când te gândeşti că eu urăsc fasolea.

Danny nu se putu abține să nu râdă.

— Bun. Mă bucur să te văd râzând. La telefon, păreai pe moarte. Ce dracu' s-a întâmplat?

— Totul, şi nimic.

— Ah, înțeleg, spuse Milt. Acum ştiu toată povestea.

Se aşezară în sufragerie. Danny se rezemă de polița căminului şi îl privi pe Milt întinzându-se pe divan. Milt venea ori de câte ori îl chema. Nu întreba niciodată de ce. Era singura persoană din Hollywood pe care Danny simțea că poate conta. Cât de ciudat, că cel mai bun prieten al său era evreu.

— Care mai e viața ta sexuală? întrebă Danny, trecând la subiectul preferat al lui Milt. Cum o cheamă, Yvette?

Îi era greu să le țină minte, având în vedere şirul atât de mare de starlete al lui Milt.

— Nu mă întreba…

— Ce vrei să spui? V-ați certat?

— Nu, ne mai vedem.

— De ce?

Milt îşi aranjă ochelarii şi culese câteva urme de fasole din barbă.

— A devenit o vedetă porno.

— Ce?

— M-ai auzit. O vedetă porno.

— Nu-mi vine să cred. Credeam că-i faci rost de roluri mici, în nişte filme bune.

— Aşa-i, roluri mici. Dar n-a mai putut aştepta. Era nerăbdătoare să devină o vedetă. A reuşit.

— Milt, eşti sigur?

— Am văzut banda. *În jurul lumii în cincisprezece minute.* Făcea lucruri pe care nu le-a făcut niciodată cu mine.

Danny îşi opri râsul.

— Las-o baltă, Milt. Te-ai distrat, cât a durat.

— Mda, spuse Milt, uitându-se visător în zare. M-am distrat.

Apoi, întorcându-se spre Danny, spuse zâmbind:

— Ai auzit despre oraşul care era atât de mic, încât singura târfă era virgină?

Şi chicoti.

Danny dădu din cap.

— Sărmane Milt; îți ia atât de mult timp să treci peste o

dezamăgire.

Milt chicoti din nou.

— Danny, am cunoscut o altă fată…

— Iar o luăm de la capăt.

— Nu, Danny. E ceva deosebit. E ceva serios.

— O.K. Spune-mi.

— Marilyn este cel mai grozav lucru din viața mea, suspină Milt. E la filmări, în Tucson, vedetă în filmul pe care l-am aranjat. N-am nici un motiv să-i spun lui Sarah de ce trebuie să merg la Tucson.

Se uită, plin de speranță, la Danny.

— Hai s-o spun pe şleau. N-am nici eu nici un motiv să zbor până la Tucson.

— Nu-ți fă probleme, puştiule. O să găsim noi unul.

— De asta îmi era teamă.

Danny zâmbi şi se propti într-un scaun.

— Danny, e cea mai grozavă tipă pe care am cunoscut-o vreodată. O fată frumoasă, dintr-o familie bogată; tatăl ei conduce o firmă de agenții de schimb.

— E şi J.L. Stoneham clientul lui?

— Ce?

— N-are importanță. Continuă.

— S-a îndrăgostit de mine, pe cinstite. Am încercat s-o evit, dar avea probleme cu rolul ei şi mă ruga să o ajut… seara.

— Sunt convins c-ai ajutat-o.

— S-a îndrăgostit la nebunie. Chiar că la nebunie, pentru aşa o tipă bine. Nu-mi venea să cred. Chiar că făcuse o pasiune pentru mine, un evreu din Bronx. Se săturase de viața ei de debutantă şi de toți ăia din colegiile scumpe.

— Are o casă în Long Island?

— Nu, răspunse Milt uimit. Avea nevoie de cineva ca mine, cu picioarele pe pământ, talentat, ca s-o salveze.

Danny îl iscodi, cu ochii pe jumătate închişi. Milt era foarte serios.

— I-am spus că eram prea bătrân pentru ea, dar a dat asta la o parte. E minunată. O Dina Merrill tânără. Sunt lulea. Avem o mare poveste de dragoste. Ah, Danny, când sunt în pat cu ea, mă simt pe jumătate arian.

— Asta-i grozav, spuse Danny cu voce scăzută.

— Dar e geloasă, adăugă Milt cu mândrie. S-a înfuriat, o dată,

când a sunat Sarah. Nu vrea să mă împartă cu nimeni. Suspină. Te invidiez. Eşti divorţat. Eu o ţin pe Sarah, ca pe un albatros în jurul gâtului.

Danny îşi umflă obrajii şi expiră cu o grimasă.

— Cu toţii purtăm un albatros, Milt.

Milt se uită la Danny.

— Ai vreo problemă?

— Mda…

— Deci, nu m-ai chemat ca să vorbim despre legăturile mele.

Danny nu-i răspunse.

— OK, acum spune-i lui Miltie.

— Luba.

— Fata aceea de la Londra, de care mi-ai vorbit?

— Mda.

— Oh, nu, Danny. Credeam că ai rupt-o cu ea..

— Am încercat, Milt, crede-mă. Mi-e ruşine să-ţi spun ce-am făcut, ca să termin cu ea. Dar nu pot să mi-o scot din minte. Cred că m-am îndrăgostit de ea.

— Îndrăgostit de ea? Danny, nu poţi vorbi serios. Ţi-am spus la telefon, n-o să-ţi aducă decât necazuri. E o târfă.

— Tacă-ţi gura, Milt, spuse Danny, tăios.

— Danny… Danny, încercă Milt să-l împace. Tu ai spus-o foarte clar – e o târfă. Poate chiar în minutul ăsta se regulează cu cineva.

Capitolul 13

1987, Londra

Trupul negru, de cărbune, al lui Bobby Thomas, strălucea de transpiraţie. Gemu şi se învârti, lovind spatele Lubei cu genunchii. Tresări.

— Uşor, Bobby.

Dar el ieşise deja.

Soţia lui, Alice, aruncă un cearşaf peste el, apoi îi făcu semn Lubei s-o urmeze afară din cameră, în timp ce aduna capsulele sparte de amyl nitrat cu o bucată de pânză. Ajunsă în baie, le aruncă pe toaletă.

— Nu înţeleg de unde are energia asta, suspină Luba.

— Nu mai are prea multă acum, suspină Alice, aşezându-se pe bideu.

În seara aceea, mai devreme, Bobby Thomas dăduse un spectacol de comedie unei audienţe urlătoare la *Palladium.* După spectacol, se opriseră la *Tramp,* să bea ceva, iar acum erau în apartamentul de la hotelul *Savoy.* Fusese o noapte mai sălbatică decât de obicei. Bobby era neobosit, mutându-se de la Alice la Luba şi, până la urmă, luându-le pe amândouă.

Fără să pară prea grăbită, Luba se îmbrăcă. Apoi aşteptă ca Alice să-i pieptene părul.

— Ştii, nu cred că am destui bani mărunţi, lăsă până la urmă să-i scape. Am nevoie de nişte mărunţiş, pentru taxi.

— Maşina e jos, spuse Alice, cu un zâmbet batjocoritor.

Continuă să-i pieptene părul, fredonând o melodie.

Luba strânse din dinţi, ştiind că Alice aştepta să fie rugată.

— Dacă ai avea ceva disponibil, aş putea, cu siguranţă, să…

Fredonatul încetă. Zâmbetul de pe faţa lui Alice nu dispăru, în timp ce ea se întinse după poşeta care zăcea pe suportul de marmură, şi scoase două bancnote şifonate de o sută de lire. I le întinse Lubei.

— Nu te mai obosi să-i spui noapte bună lui Bobby.

Îi aruncă Lubei un sărut în fugă şi dispăru în dormitor.

Luba stătu un moment, gânditoare, în penumbra băii luxoase, cu cada în mijloc. Masa de toaletă era plină cu tot felul de bibelouri de la *Tiffany* şi *Cartier.* Era greu să rezişti tentaţiei.

Cu un suspin, ieşi pe uşă afară. Cunoştea apartamentul foarte bine. Merse de-a lungul coridorului liniştit. Liftierul părea foarte politicos – prea politicos.

— Bună seara, doamnă.

În faţa hotelului, portarul îşi duse mâna la chipiu ceremonios, în timp ce deschidea portiera limuzinei lui Bobby. Luba se uită la ceas. Era patru şi un sfert, a. m. Şoferul porni imediat, fără să spună un cuvânt. Era clar că nu era în apele lui.

La dracu' cu el, se gândi Luba. O să mă mulţumesc, cu mine însămi. Sunt o companie mai bună.

Era sătulă de Bobby şi Alice. Ar fi fost mult mai distractiv dacă n-ar fi fost atât de cărpănoşi. Celebrităţile se poartă deseori ca şi când tu ar trebui să le plăteşti pentru sex.

Danny era generos, dar n-ar fi luat niciodată bani de la el. Simţi

o umbră de tristețe. Era greu de imaginat că n-o să-l mai vadă.

Maşina se opri, scârțâind, în fața apartamentului ei.

— Noapte bună, Joe, spuse ea, fără să poată descifra mormăitul primit ca răspuns.

Maşina porni de îndată ce închise portiera.

Căută cheile, apoi intră, târându-se cu greu până la cel de-al doilea etaj. Aprinse lumina şi fu întâmpinată de lătratul ascuțit al pudelului speriat.

Magda veni din dormitor, pe jumătate adormită.

— Magda, de ce dracu' nu ții câinele în camera ta! E un găgăuță aşa de nervos.

— Nu e decât un cățel. O să se obişnuiască, spuse ea, luând pudelul în brațe,

Îl îmbrățişă şi îl sărută pe nas. Little Danny era totul pentru ea, toată compania de care avea nevoie. Acum stătea acasă mai mult decât oricând. O izolare completă. Luba nu mai avea nici o intimitate, ceva ce-şi dorea atunci când picta.

În baie, Luba se dezbrăcă, privi în oglindă şi văzu că părul îi era lipit pe față cu transpirație şi spermă.

— La dracu', mormăi ea. N-o să fac nici o baie.

Îşi şterse fața şi părul cu un prosop, aruncă hainele şi ieşi, goală.

Mama sa încă nu se culcase. Luba o ignoră şi intră în cameră. Slavă Domnului, că măcar aveau fiecare camera ei.

Magda o strigă.

— Luba, doamna McKeeven a venit iarăşi după chirie.

— În poşeta mea, din baie, spuse Luba, fără a întoarce capul.

Închise uşa şi căzu pe spate, în pat. Când venise, prima dată, la Londra se simțise vinovată că a părăsit-o pe Magda. Dar, în scurt timp, începuse să-i placă să trăiască singură, având o cameră în plus, pentru atelier. Fusese prea mult timp legată de mama ei. Şi acum, erau din nou împreună, cu excepția faptului că, de data aceasta, povara financiară era a ei, în totalitate. Magda adusese trei sute de lire. Numai trei sute de lire, după ce slugărise ticălosului ăluia, timp de doi ani. Unde era restul? Trebuie c-a strâns mai mult decât atât, dintr-un hotel plin tot timpul sezonului şi cu ele două muncind pe gratis.

Uşa se deschise. Luba nu se mişcă, sperând ca mama ei să creadă că doarme.

— Luba... Luba...

Ea se ridică şi o privi pe mama ei.

— E târziu. Sunt obosită. Ce vrei?!

Cu bancnotele strânse în mână, Magda înaintă, îngrijorată, în cameră.

— Două sute nu sunt suficiente pentru chirie.

— Şi ce pot face?

— Am promis. Am întârziat cu o lună.

— E tot ce am, răspunse Luba şi se întoarse la perna ei.

— Trebuie să facem rost de bani, insistă Magda.

— Vreo sugestie?

Timid, Magda spuse:

— Ai putea să vinzi un tablou. Doamna McKeever voia să cumpere unul din ele. Asta ar scuti o parte din chirie.

— Nu!

— Dar avem atât de multe, în debara.

— Am spus, nu! Sunt ale mele!

— Atunci, cum o să facem rost de bani?

— Ce-ar fi să faci tu rost! ţipă Luba şi sări din pat.

— Ieşi afară şi vezi dacă poţi să faci rost de mai mulţi. Tu eşti profesoara!

Deschise, trântind, sertarele, căutând o ţigară.

— Poate că nu sunt destul de bună! E tot ce-am putut câştiga! De ce nu-ţi vinzi fundul ăla gras, pentru ceva mărunţiş?

Magda rămase în picioare, neajutorată. Cu spatele la mama ei, Luba aprinse o ţigară şi trase adânc fumul în piept. Nu-şi putea stăpâni mânia.

— De ce dracu' a trebuit să te întorci? La dracu', de fiecare dată când ai o problemă, trebuie să plătesc! M-am săturat!

Luba nu o auzi pe mama ei ieşind din cameră. Când se întoarse, Magda dispăruse. Luba stinse ţigara cu violenţă şi se aruncă pe spate, în pat. Încercă să doarmă, dar nu putu. Era atât de uşor să răneşti pe cineva drag,

Magda fusese o mamă bună. Părăsise Brodki pentru Cracovia, ca să realizeze ceva pentru amândouă. Era puternică şi capabilă. După ce au ieşit, mizase atât de mult pe căsătoria ei cu colonelul Johnson, ca pe o salvare. Dar îi distrusese spiritul.

Luba şi-o imagina pe mama ei, coborând grăbită scările, aplecându-se peste trupul făcut grămadă al soţului ei mort, luând

cheia din buzunarul închis, de la vestă. Trebuie că fusese foarte speriată. Luba o admira pe mama ei; era o supraviețuitoare.

Nimeni nu va şti vreodată cât de multe au împărțit împreună. Nici măcar Danny.

Simțindu-se din ce în ce mai vinovată, îşi ținu răsuflarea şi ascultă cu atenție. Nu auzi nimic.

Se ridică şi intră încet în camera mamei ei. Era întuneric. Se urcă în pat şi o îmbrățişă.

— Iartă-mă, Magda. Nu lua în seamă ce-am spus.

Magda rămase nemişcată. Luba o scutură uşor.

— Hai, Magda, trezeşte-te.

Şi, cu un chicotit, adăugă:

— Te ajut eu.

O întoarse pe spate. Nu întâmpină nici o rezistență.

Un fior rece trecu prin trupul Lubei. Aprinse repede veioza şi dădu peste o cutie goală de medicamente.

Ochii Magdei erau goi, gura pe jumătate deschisă.

— Magda! țipă ea şi o lovi peste față.

Un sunet gutural, ciudat, ieşi de pe buzele mamei sale. Luba o pălmui iarăşi, şi iarăşi. Magda abia dacă mai respira.

Hollywood

Danny nu-şi mai amintea când a intrat ultima dată în biroul lui Art Gunn cu atât de multă teamă. De ani de zile, de câte ori voia să facă un nou film, Milt îi fixa o întâlnire şi, de obicei, după ce scotea câteva propoziții, Art îi tăia vorba cu: „Dă-i drumul". De data aceasta urma să propună ceva străin de gustul lui Art Gunn. S-ar putea ca lucrurile să nu meargă prea uşor.

— Stai jos, spuse Art, din spatele biroului uriaş. Despre ce discutăm mai întâi, *Paris Rock,* sau *Rome Rock?*

Danny se întristă puțin, aruncându-i lui Milt o privire care cerea ajutor.

— Las-o baltă, spuse Milt. Suntem aici ca să vorbim despre un film pe care Danny vrea să-l facă – *Everyman.* Doar ştii asta.

Art pufăi o dată din țigară, ignorând scrumul care-i cădea pe cravată.

— Bine. Ascult.

Se uită la ceas.

— Numai să nu dureze mult.

Prin fumul ţigării, Danny nu putu vedea clar expresia feţei lui Art. De-a lungul anilor, Art îşi pierduse ceva păr, în schimb câştigase ceva greutate, dar maniera lui de lucru rămăsese aceeaşi.

Danny începu pe un ton calm.

— E un film pe care l-am construit în mintea mea, ani de zile.

— Sună deja cam prea dramatic.

— Te rog, interveni Milt. Trebuie să critici, înainte să auzi despre ce e vorba?

— Ai dreptate. Ascult. Expune-l în trei faze.

Deodată, în mintea lui Danny se făcu un gol. Nu ştia cum să înceapă. Acasă, în biroul său, sau stând în pat, totul păruse foarte clar. Putea să vizualizeze fiecare scenă. Acum nu mai vedea nimic. Se ridică şi începu, într-o doară.

— Am făcut cincisprezece filme pentru *Ace Films.*

— Care au făcut, la rândul lor bani, murmură Art, cu ţigara în gură.

— N-a trebuit niciodată să-mi citeşti scenariile…

— Pot să miros unul bun.

— Ai avut încredere în mine…

— E adevărat.

Danny se aplecă.

— Ei bine. Mai ai încredere?

Art stătea nemişcat, plimbându-şi ochii de la Danny la Milt. O grămăjoară de scrum de ţigară se adunase într-un pliu al cravatei.

— De ce am sentimentul că sunt şantajat?

— Ai încredere în mine? insistă Danny.

— Sigur, răspunse Art, după un moment de ezitare, dar o să facă bani? adăugă pe nas, şi grămăjoara de scrum îi alunecă în jos, de pe ţigară, dispărând în spatele biroului. Dă-mi o idee.

— Filmul acesta se va referi la toată lumea. E vorba despre un inventar al vieţii.

— Dacă ai de gând să-ţi faci vreun inventar, îmi chem contabilul.

— Te rog! sări Milt.

— OK, OK, fără glume. Ascult.

Danny îşi limpezi vocea.

— Ti-l prezint în trei faze. La începutul filmului, vedem un artist

pe patul de moarte. Îşi inventariază trecutul şi vedem cât de mult şi-a corupt talentul. Promite să se îndrepte, dar e prea târziu.

Danny se opri şi se aşează. Art îi privi pe rând, pe Danny şi pe Milt, cu nişte ochi ca de bufniță.

— Ăsta-i filmul?

— Da.

— Nu-mi miroase a lovitură.

— E o temă universală, insistă Danny, încercând să-şi ascundă enervarea.

— Şi asta a fost în mintea ta, de ani de zile?

— Da.

— Cu puțin bicarbonat, ai fi scăpat de el.

— La naiba!

Ca un Hopa-Mitică, Milt fu din nou în picioare.

— Nu permit să-mi fie insultat clientul.

— Uşurel, Milt.

— Dă-mi voie să-ți amintesc, spuse Milt scuturând degetul spre țigara lui Art, omul ăsta a stat chiar aici, cu ani în urmă, încercând să-ți vândă un film pentru copii, bazat pe *Prinț şi cerşetor.* Nici ideea aceea nu ți-a plăcut, până când nu ți-au intrat beneficiile. Câte milioane ai făcut de atunci?

— Te rog, spuse Art, întinzându-şi mâna grăsuță să-l liniştească, țigara fiind acum un muc strâns între dinți. Asta a fost cu ani în urmă. Noi vorbim de-acum. Da, dă-i drumul Danny.

Danny rămase tăcut.

— Hei, Danny, zâmbi Art. Supărat?

— Sunt al dracului de supărat.

Danny se ridică şi se apropie de birou.

— Mi-am plătit datoriile. N-am de gând să cerşesc să fac un film. Demisionez.

— Ce faci? Mucul de țigară căzu din gura lui Art.

— Am terminat cu *Ace Films.*

Danny se răsuci pe călcâie şi se îndreptă spre uşă.

Milt țâşni de pe scaun şi-l opri.

— Calmează-te, Danny.

Art înconjură biroul.

— Nu poți să pleci. Avem un contract.

— La dracu' cu contractul tău! răspunse Danny, furios. O să găsesc eu un studio care să-mi facă filmul.

Art îl apucă pe Danny de umeri cu amândouă mâinile.

— Acum, opreşte-te. Ai găsit studioul – *Ace Films.*

Danny îl lăsă pe Art să-l conducă la sofa. Se aşezară amândoi.

— O să fac târgul… îşi puse braţul pe după Danny. Buget limitat. Şi va trebui să te încadrezi.

Danny începu să se relaxeze. Exista ceva unic la Art: exact în momentul în care-l urai, începea să-ţi placă.

Milt îşi trase un scaun şi se aşeză în faţa lor.

— Întocmesc eu actele.

— Nu aşa repede, îi aruncă Art. Îl intersectăm cu *Paris Rock! …*

Îşi luă o altă ţigară de foi, din buzunarul de la piept şi o reteză cu dinţii.

— … şi *Rome* R*ock.*

— *Rome Rock?!* zbieră Milt. Ce dracu' tot vorbeşti? Nici vorbă!

— OK, OK, spuse Art, aprinzându-şi ţigara. Sunt un om corect. Renunţăm la *Rome Rock.* Italienii o să strâmbe oricum din nas.

Danny nu asculta; era extaziat. Putea să înceapă să facă *Everyman,* un film care ştia că va fi capodopera lui.

— Puştiule, nu te-am văzut niciodată atât de supărat, spuse Milt, după ce plecară din biroul lui Art.

— Luptam pentru viaţa mea.

— M-ai speriat. Mi s-a părut că erai cât se poate de serios când ai spus că demisionezi.

— Chiar eram.

— Ai înnebunit? Dacă *Ace Films* te-ar fi refuzat, care alt studio te-ar fi acceptat? *Columbia?* Îşi schimbă şefii de studio mai repede decât Zsa Zsa Gabor soţii. Begelman, Price, McElwaine, Puttnam, Dawn şi mai cum o cheamă… Nimeni nu stă acolo destul de mult, ca să-ţi asculte povestea până la capăt. Şi acum, s-ar putea să preia japonezii afacerea.

— Ăştia, cel puţin, când dau chix, se sinucid.

Râsul tumultos al lui Milt fu întrerupt de valetul care trase Mercedes-ul la scară.

Mergând pe *Gower Street,* Milt mormăi:

— Nu pot să-mi amintesc piesa aia, *Everyman.* Am citit-o cu mulţi ani în urmă, dar povestea pe care i-ai servit-o lui Gunn… inventar… moarte…

— Nu-mi spune… Nici ţie nu-ţi place?

— Nu-i vorba de asta, spuse Milt, dând din cap. Doar că nu ştiu… Îmi amintesc de Kafka.

Danny îl privi întrebător.

— Ți-am mai spus de filmul ăla pe care l-a făcut Joe Epstein.

— Ah, mda. Unul din primii tăi clienți. Despre ce era vorba?

— Nu cred că vrei să ştii. O poveste despre un evreu care stătea la uşa camerei judecătorului, încercând să-şi afle crima.

— Şi ce se întâmplă?

— Nimic, spuse Milt. Asta-i povestea.

— Dar e o prostie.

— Danny, eşti un *Gentile*[6]. Trebuie să fii evreu, ca să înțelegi. Joe era prea evreu.

— Dar *Everyman* scrie o poveste despre nimic. Are…

— Puştiule, te iubesc, dar, pentru mine, acest proiect pare prea intelectual.

Ridică mâna, ca să nu-l lase pe Danny să-l întrerupă.

— Nu contează ce cred eu. Eu fac târgul, tu faci filmul. Tot ce contează, e ca Art Gunn să-ți dea lumina verde. Aşa că, dă-i drumul.

Beverly Hills

Danny era îmbrăcat cu sacoul şi cămaşa preferate. Era nervos şi emoționat, la gândul că se întâlnea cu Patricia. Pe *Rodeo Drive,* se opri în fața unui magazin care avea expus în vitrină un uriaş urs de pluş. Ascultând de un impuls, intră. Nu se vedea nici un vânzător. Se enervă, în timp ce aştepta. Până la urmă, atrase atenția unui vânzător disprețuitor, care dispăru în magazia din spate, destul de mult timp, şi care apoi ieşi anunțând că „ursuleții erau vânduți", dar binevoi să-l vândă pe cel din vitrină.

Danny îşi privi ceasul. Aruncă, în grabă, nişte bani pe tejghea şi se grăbi să iasă, fără să mai aştepte să-i împacheteze ursulețul. Alergă restul drumului, până la *Beverly Wilshire.* În sala *El Padrino,* o căută pe Patricia.

— Danny, îl strigă o voce.

Se întoarse şi dădu de Bruce Ryan, stând la masă cu însoțitorii

[6] gentile – ne-evreu (arian) (n.tr.)

lui permanenți şi o fată drăguță, care se uita fix la Bruce.

— Mă bucur să te văd, scutură Bruce laba ursului.

Prietenii lui râseră.

Danny şi-l imagină într-un neglijée negru. Îl salută şi-şi continuă drumul.

Dar Bruce întinse mâna şi-l opri din mers.

— Îmi pare rău că n-a ieşit nimic cu Sidney Sheldon. M-am luptat pentru tine, dar cineva a pus mâna pe Jeff Kanew.

— E foarte bun şi sunt ocupat, oricum.

Danny încercă să plece, dar Bruce nu-l lăsă.

— La ce lucrezi?

— Un proiect intitulat *Everyman.*

— Ai face mai bine să-i spui *Everywoman,* râse Bruce, i-r ceilalți i se alăturară.

Danny se forță să zâmbească. Fu salvat de Tony, şeful sălii.

— Separeul dumneavoastră este gata, domnule Dennison.

Cu inima bătându-i mai repede, îşi croi drum prin sala de mese, aglomerată, până la locul rezervat. Se opri brusc.

Îl privea de jos. Fața lui J.L. Stoneham era roşie, iar ochii sticloşi.

— Unde-i Patricia?

— Stai jos, spuse fața roşie. Acesta este domnul McCrachen.

Aşezat lângă J.L., stătea un bărbat cu figură bonomă, îmbrăcat cu un costum pentru care, ai fi zis, nu avusese suficient material să-i acopere corpolența; gâtul gras se revărsa peste gulerul cămăşii albe, scrobite.

Danny se aşează în spatele separeului, simțind cum i se strânge stomacul. Aşeză ursulețul lângă el.

— Ce vrei să bei?

— Nimic, mulțumesc. O aştept pe Patricia.

— Nu vine, răspunse J.L., direct.

— Poftim?

J.L. Stoneham îşi duse paharul cu martini la gură, urmărindu-l impasiv pe Danny. Sorbi. Îşi linse buzele şi puse încet paharul jos.

Celălalt bărbat era calm, având în față un pahar cu apă.

Danny rupse tăcerea.

— Aveam întâlnire cu fiica mea.

Fața roşie nu-şi schimbă deloc expresia, cuvintele ieşind încet, printre buzele subțiri:

— Nu vrea să te vadă.

Danny a putut să-şi simtă pulsul zbătându-se în tâmple. Îşi învinse senzaţia de vomă, care venea din stomac.

— Domnule Stoneham, nu te cred.

Un zâmbet sardonic se ivi pe faţa roşie.

— Atunci va trebui să aştepţi.

Senzaţia neplăcută de vomă părea mai puternică. Stoneham îşi goli paharul şi-i aruncă o privire însoţitorului său. O mână mare, grasă, puse o bancnotă pe masă. În timp ce se ridicau să plece, Danny izbucni:

— Sunt tatăl ei.

J.L. îşi înălţă capul, se aplecă peste masă şi-l pătrunse pe Danny cu ochii lui de oţel.

— Greşeala asta poate fi corectată.

Danny apucă gâtul lui Stoneham.

— Ticălosule, mormăi el răguşit.

Nu văzu mâna celuilalt lovind; o încleştare ca de menghină îi ţinea braţul. J.L. Stoneham nu părea atent la vecinii din jur, care-şi întorceau capetele. Îşi îndreptă cravata. Vocea îi deveni şoaptă:

— Ai grijă, ai grijă cum te porţi şi aminteşte-ţi: eşti divorţat.

— Am divorţat de fiica ta, nu de a mea. N-am semnat niciodată hârtiile alea.

— Dar Stephanie a făcut-o. Mai bine ai consulta un avocat. Ea are custodia, iar eu sunt protectorul legal al copilei.

Danny se gândi că o să leşine. Deodată, nu-şi mai simţi braţul strâns. Auzi târşâitul picioarelor. Îşi ţinu capul în jos.

Chelnerul veni, luă paharul gol şi cei douăzeci de dolari.

— Doriţi să vedeţi meniul, domnule?

Danny îşi ridică privirea.

— Aş vrea o vodcă dublă, cu gheaţă.

După a doua băutură, nu mai simţi greaţa în stomac, deşi durerea din braţ nu-l părăsise.

Se uită la ursuleţul de lângă el. Chelnerul îi puse încă un pahar în faţă. Îl rugă să-i aducă hârtie şi plic.

Sorbindu-şi cel de-al treilea pahar, încercă să se gândească la ce să-i scrie. Pe când golea paharul, se hotărâse:

Dragă Patricia,

Nu-ţi fie teamă, tata e lângă tine!

Lăsând nişte bani pe masă, Danny se ridică, luând ursuleţul. Îşi

dădu seama că era foarte beat. Făcu un efort, să iasă din salon. Tony, şeful de sală, îl privi cu teamă.

Nesigur, se îndreptă spre recepţie şi aşeză plicul şi ursuleţul în faţa funcţionarului, încercând să spună clar:

— Vă rog, trimiteţi-l Patriciei Dennison.

Funcţionarul luă plicul şi, cu o privire plictisită spre beţivul care se clătina în faţa lui, spuse:

— Un minut, vă rog.

Danny îşi apăsă amândouă mâinile pe tejghea, încercând să stea într-o poziţie demnă. Ochii din nasturi ai ursuleţului îl fixau.

Întorcându-se, funcţionarul îl anunţă cu un ton superior că nu era înregistrată nici o Domnişoară Dennison.

— Trebuie să fie! spuse Danny, nedesluşit.

— Îmi pare rău, domnule.

Mintea confuză a lui Danny începu să înţeleagă.

— Patricia Stoneham?

— Ah, da, replică funcţionarul, repede. Avem o domnişoară Stoneham.

Luă un stilou, şterse „Dennison” şi scrise „Stoneham”.

Ochii lui Danny se opriră asupra lui „Stoneham”. Încercă să-şi reţină lacrimile care-i umplură ochii.

Când taxiul îl aduse acasă, nu intră în casă, ci se poticni pe treptele care duceau spre terenul de tenis. Umplu maşina de aruncat mingi şi îi dădu drumul.

Braţul mecanic începu să arunce mingiile în el. Luă o rachetă. De fiecare dată când se clătina, vedea capul lui J.L Stoneham venind înspre el. Lovea mingiile cu toată forţa pe care o avea, privindu-le zburând dincolo de gard, în pădure.

Până la urmă, maşina se goli. Simţi că-i demolase pe Stoneham şi pe însoţitorul său masiv. Cu un chiuit victorios, aruncă racheta în aer şi alergă să sară peste fileu, dar se împiedică şi căzu în cealaltă partea terenului.

Îşi reveni la auzul unei voci, care-i striga numele.

— Danny!... Danny, scuză-mă c-am întârziat!

Îmbrăcat în pantaloni albi de tenis, Milt venea grăbit, pe după casă. Se opri la vederea lui Danny, aşezat pe teren şi ştergându-şi mâinile de cămaşă.

— Ce dracu’ faci? Credeam că trebuia să jucăm.

Danny îl privi cu nişte ochi cețoşi.

— Eşti beat?

Răspunsul era evident.

Danny se ridică şi se clătină spre casă. Milt luă de jos haina lui Danny, opri maşina de aruncat mingi şi-l urmă.

Danny ajunsese la uşa din spate, iar acum căuta cheia prin buzunare. Nu putea s-a găsească. Nerăbdător, lovi fereastra şi sparse geamul. Deschise uşa din interior.

Milt ezită. Nu-l mai văzuse niciodată pe prietenul său într-o astfel de stare. Dădu din umeri şi păşi cu atenție peste geamul spart. În bucătărie, Danny îşi ținu capul mult timp sub un jet de apă, apoi şi-l şterse cu cămaşa.

— Destul de devreme pentru băut. Ai luat masa?

Capul lui Danny încă mai vâjâia, când trecură în sufragerie.

— Nu, mormăi el.

Se întinse pe sofa, cu mâinile sub cap, şi privi fix acvariul.

— Aşa mă simt şi eu, spuse el.

— Cum?

— Aşa, ca peştii ăia morți. Arătă spre doi, care erau cu burta în sus.

Milt îşi dădu jos ochelarii şi-şi şterse lentilele.

— Care-i problema?

— N-ai să vrei s-a auzi, Milt. Şi eu nu vreau s-o spun.

— Ei, hai, puştiule. Tu-mi asculți toate problemele. Spune-i lui Miltie.

Danny inspiră adânc.

— Sunt într-o încurcătură, Milt, o adevărată încurcătură.

Şi îi povesti totul, tot ce se întâmplase la *El Padrino.* Deodată, torentul vorbelor încetă. Stătu aşa, cu ochii închişi. Când îi deschise, îl văzu privindu-l prin ochelari.

— Ştii ceva, Danny? Socrul ți-a dat un sfat bun.

— Ce?

— Ți-a spus să consulți un avocat, corect? Exact ceea ce ar trebui să faci. Află cum stai. Pun pariu că Steve Gordon poate găsi o soluție. Telefonează-i.

Danny îi zâmbi.

— Eşti un prieten bun, Milt. Aproape că mă simt mai bine.

— Şi, pe lângă avocat, ai nevoie de ceva mâncare. Stai aici, uită-te la meci.

Puse telecomanda în mâna lui Danny.

— Îți fac un sandwich, dacă pot găsi ceva de mâncare în casa asta.

Danny schimba canalele, căutând meciul. În ciuda proastei lui dispoziții, îi venea să zâmbească, auzind tărăboiul din bucătărie. Se hotărî să se scoale şi să-l ajute pe Milt, când ceea ce se întâmpla la televizor îi atrase atenția:

„Lăcomia e foarte bună. Lăcomia e sănătoasă. Poți să fii lacom şi să te simți foarte bine."

Zâmbetul de automulțumire al lui Ivan Boesky umplu ecranul. O mulțime de oameni aclamau. Vocea crainicului reveni.

„Acesta a fost domnul Boesky, acum doi ani, când se adresa clasei care termina U.C.L.A. Astăzi, domnul Boesky se confruntă cu o condamnare pentru comerț ilegal."

— Uită-te, Danny. Ăsta da om cu probleme!

Milt aducea o tavă cu pâine de secară, peste care turnase conținutul unei conserve cu sardine.

— De ce a trebuit să fure? murmură Danny. Individul ăsta şi amicii lui făceau milioane pe an în mod legal.

— Dar, fiecare vrea mai mult.

— Cred că ai dreptate, Milt. Nu e niciodată de ajuns.

Milt Îşi privi ceasul.

— Vorbind despre „niciodată de ajuns", trebuie să mă întâlnesc cu Marilyn. Puştiule, va trebui să mănânci singur.

Se grăbi spre uşă, apoi se întoarse.

— Ai numărul ei, nu-i aşa?

— Da. Dacă sună Sarah, o să-i spun că tocmai ai plecat şi o să dau alarma.

— Eşti un adevărat amic.

— Cum merge?

Milt se mângâie pe burtă, râzând.

— Nemaipomenit!

Imediat ce maşina lui Milt porni în viteză, Danny se ridică încet, se uită la farfurie şi luă o sardină între degete. Îi amintea de peştele lui tropical, mort, aşa că o puse jos. Se îndreptă spre acvariu şi luă peştii care pluteau. Puse ceva mâncare pentru cei patru supraviețuitori, care înotară în sus şi înghițiră firimiturile.

Televizorul zumzăia mai departe. Danny auzea cuvinte disparate; arestări de drogați, medicamente otrăvitoare, răpitori

violenți… Noul vocabular al corupției.

Deodată auzi:

„Acesta este domnul Ted Rosemont, fostul preşedinte al *Security Bank* din Los Angeles, intrând în închisoarea Federală Lompoc."

Se răsuci. Zâmbetul lui, tipic american, părea cam estompat, în timp ce mergea, cu cătuşe la mâini, între doi poliţişti federali.

„Domnul Rosemont a fost găsit vinovat de a fi delapidat fonduri în valoare de cinci milioane de dolari. Va rămâne doi ani în închisoare…"

Danny închise televizorul, dar emisiunea lâncezi în mintea lui. Boesky, Rosemont… nişte hoți mărunți, în comparație cu J.L. Ticălosul era deştept. Ştia cum să fure legal.

Danny merse în bucătărie şi aruncă sardinele la gunoi, gândindu-se la fața roşie a lui J.L., la limba care lingea o picătură de martini de pe buzele subțiri.

Mizerabilul, ar trebui să-şi facă un inventar. Ziua lui de dat socoteală va veni, şi atunci lada lui cu comori nu-l va salva.

Îşi şterse mâinile pe un prosop. La naiba! Lovi masa cu pumnul. *Everyman* era o piesă moralistă despre lăcomie, o paralelă perfectă. De ce nu văzuse mai înainte? Nu era vorba despre un artist corupt. Se înşelase, datorită propriei sale vine.

În sfârşit, ştia unde va trebui să-l filmeze pe *Everyman.* Pe *Wall Street.*

Danny intră cu maşina în parcarea de pe *1988 Avenue of the Stars* şi, cu dificultatea obişnuită, găsi un loc de parcat la subsol. Repetă în minte numărul: 4-2B, fiindcă era foarte posibil să-l uite şi să-şi piardă ore întregi căutându-şi Jaguar-ul în labirintul de rampe şi automobile. În timp ce liftul urca la etajul optsprezece, simți cum îi sporeşte neliniştea. Intră în anticameră şi fu primit fără întârziere în biroul lui Steve Gordon.

Era complet mobilat, dar rafturile, din podea şi până la tavan, îți dădeau un sentiment apăsător. Danny expuse situația, păşind pe covorul din fața ferestrelor înalte, fără să observe că vederea asupra oceanului, în această zi, senină, ca de cristal, nu mai era obstrucționată de smog. Apoi, sprijinindu-se de un fotoliu, întrebă:

— Pot să-mi iau fata înapoi?

Steve era ezitant, părând să-şi cântărească fiecare cuvânt cu multă grijă. Se apropie şi-şi puse mâna pe umărul tensionat al lui

Danny.

— În primul rând, de ce nu vii mai aproape şi de ce nu iei un loc?

Danny nu se clinti.

— Ascultă, Steve, n-am chef să aud prea mulți termeni juridici şi nici să mă bagi în vorbăria latină.

— Liniştește-te. Ochii lui Steve se îmblânziră. Şi eu sunt tată. Ştiu ce trebuie să simți. Câți ani are Patricia acum?

— Şaptesprezece.

— Te rog, fă-mi plăcerea şi ia loc.

Danny îl lăsă pe Steve să-l aşeze pe sofa.

— Răspunsul la întrebarea ta e că nu poți să faci mare lucru.

— Nu am drepturi legale?! izbucni Danny. Vrei să spui că semnând, Stephanie mi-a luat şi drepturile mele?

— Danny, ceea ce a făcut Stephanie nu are o importanță reală asupra lucrurilor implicate aici..

— Atunci, de ce nu-l putem da în judecată? Vreau să mă lupt cu nemernicul ăsta, chiar dacă o să mă coste până la ultima centimă.

— O să coste mai mult decât atât şi n-o să facă decât să te aducă la disperare, vârât până peste cap în acel spaghetti legal pe care-l urăşti. Dar n-o să-ți aducă fiica înapoi.

Steve continuă cu glas scăzut:

— Să presupunem că facem ceea ce spui şi mergem la tribunal. Imaginează-ți ce se va întâmpla. Patricia va trebui să vorbească. Are şaptesprezece ani, Danny, aproape vârsta maturității. Orice judecător, indiferent de argumentele legale, îi va cere să aleagă. Vrei s-o faci pe fiica ta să treacă prin asta?

Fălcile lui Danny erau strâns încleştate, iar muşchii feței începură să zvâcnească involuntar.

— Ca prieten, mai mult decât ca avocat, te sfătuiesc să nu intentezi acțiune legală. N-o forța pe fiica ta.

— Pot să fac ceva, Steve?

— Da, să fii răbdător. Încearcă să menții legătura cu Patricia. Las-o să ştie c-o iubeşti, orice s-ar întâmpla. Va veni de bună voie.

— Stoneham nu vrea ca ea să mă vadă. O ține ca pe-o prizonieră. E greu să reuşesc să vorbesc cu ea la telefon.

Steve îşi puse brațul pe după umerii lui Danny.

— O să găseşti tu o modalitate. Să nu spui că ai auzit asta de la

un avocat, dar n-ar fi pentru prima dată când dragostea unui tată a câştigat cazul.

Înainte de a ieşi din clădire, Danny se opri la biroul lui Milt, două etaje mai jos. Milt organizase tabere, cu câtva timp în urmă, iar acum avea un costum oficial, cu inscripția PEA. Danny îl vizita rareori pe Milt la birou, dar întotdeauna amuzat de influența lui Sarah. Motivul decorativ *Santa Fe* era în vogă, iar Milt stătea în spatele unei mese cioplite, cu picioare încovoiate, ce părea gata să cadă, în orice moment. Vorbea la telefon.

— Am început cu pionul la rege – patru... îl pofti pe Danny, cu mâna... Deschidere neregulamentară?! Ți-am făcut probleme cu tura... Gambit? Ce dracu' înseamnă asta? Îi făcu semn lui Danny să se aşeze. Bine, bine, vin la tine la masă... Da, miercuri.

Închise.

— Ca să vezi ce păţeşti când cresc copiii, Danny. Milt îl privi din spatele unei lămpi făcută din lemn pietrificat. L-am învățat pe afurisitul ăla mic cum să joace şah şi acum mă tratează ca pe un prost. Şi, vorbind despre copii, cum a mers cu Steve?

— Ai avut dreptate. Mulțumesc. Mă simt mult mai bine.

— Pentru nimic. Mai pot să fac şi altceva pentru tine?

— Da. Acordă-mi atenția ta neîmpărțită timp de cinci minute.

Milt apăsă butonul interfonului.

— Reține-mi convorbirile, anunță secretara, apoi se întinse în scaunul său. Sunt numai urechi, puştiule.

— Milt, am făcut nişte modificări drastice la *Everyman.* Filmul va începe cu o şedință de consiliu a celei mai mari corporații de pe *Wall Street*

— N-au făcut filmul ăsta?

— Ce film?

— *Wall Street*

— Milt, e ceva diferit. Numai începutul şi sfârşitul au loc pe *Wall Street*

— Dar, parcă seamănă cu ceva ce am văzut.

— Ascultă. Se aude sirena unei ambulanțe. Preşedintele consiliului, Edward Everyman, tocmai a suferit un atac de cord. Este dus în mare grabă la spital. De acolo, spunem povestea vieții lui Everyman, prin trimiteri în trecut, în timp ce el zace pe patul de moarte.

— Ce deprimant. Ai ceva sex?

Cu un zâmbet forțat, Danny spuse:

— Milt, pentru tine, o să pun câteva fete goale.

— Asta va fi o îmbunătățire. Apoi, ce se întâmplă?

— Scene din viața lui. Oameni în mizerie, pentru că a închis fabricile. Încă mai lucrez la partea asta. La sfârşit, Everyman îşi dă seama de tot răul pe care l-a făcut din cauza lăcomiei, dar e prea târziu. Apoi vreau un sfârşit culminant. În delirul morții, se vede pe el însuşi, tânăr, stând în mijlocul lui *Wall Street,* unde face atac de cord şi moare. Ce crezi?

— Cel puțin, e actual. În fiecare noapte, la TV…

— Asta-i, Milt. E ziua de azi.

Fericit că Milt a înțeles, Danny se ridică să plece. Aproape că ieşise pe uşă, când Milt țipă:

— Hei, Danny! Filmul ăsta ar trebui să vă apropie pe tine şi pe socrul tău.

Râsul lui sacadat se auzi până pe coridor.

În timp ce băga cheia în broasca uşii din față, Danny auzi telefonul sunând. Poate că era Patricia. Probabil că a primit biletul lui, până acum. Se încurcă la descuiat şi abia mai respira când ridică receptorul.

— Patricia?

— Nu, Danny, e Stephanie.

Vocea îi era foarte calmă şi foarte joasă.

— Unde e Patricia?

— Cu J.L., ca de obicei.

Simți, din nou, durerea aceea surdă în stomac.

— A primit ursulețul?

— Da, m-am asigurat să-l primească.

— Mulțumesc. I-a plăcut?

Durerea din stomac se micşoră.

— Motivul pentru care ți-am telefonat, Danny… M-am gândit c-am putea lua masa împreună. Aş putea veni şi să gătesc câte ceva. Întotdeauna ai spus că eram cea mai bună…

— Stephanie, o întrerupse el, deşi i-ar fi surâs o masă bună, căci gătea excelent, mulțumesc, nu mi-e foame.

— Scuză-mă… Mă gândeam că ar fi frumos să fim împreună, înainte să plec.

— Unde pleci?

— India.

— India? De ce?

— Ca să scap de armata de psihiatri a lui J.L.

— Poate că or să te ajute.

— M-am lăsat târâtă pe la o grămadă de psihiatri, toată viața mea. Am nevoie de altceva. Am citit despre mânăstirea asta budistă, de pe vârful unui munte. Poate pot găsi acolo vreun răspuns.

— Stephanie, nu mergi prea departe? Gândeşte-te.

— Mă gândesc, Danny... Am nevoie să-mi găsesc liniştea în viață.

Danny se întreba dacă era beată.

— Dar, o mânăstire budistă, mi se pare fără sens...

— Nici o religie n-a avut vreun sens pentru tine.

— Ce înseamnă asta? întrebă el, defensiv.

— N-ai mai intrat într-o biserică, de la botezul, Patriciei.

Danny simți cum devine tot mai nervos.

— Nu faci decât să fugi. Ar trebui să fii aici. Patricia are nevoie de tine.

— Nu mai pot să fac nimic pentru Patricia. E prea târziu. J.L. şi-a vârât ghearele mult prea adânc.

— Dar, este încă fiica noastră.

— Oare? răspunse ea, şi închise.

Danny rămase cu ochii la telefon. Îşi dorea să nu fi fost atât de dur cu ea. Mai ales că plecarea în India suna a gest făcut la disperare. Era îngrijorat în privința asta, şi aproape voia să-i telefoneze. Se mulțumi să sume la o florărie şi să comande un buchet de trandafiri albi, pe care i-l trimise. Stephanie iubea trandafirii albi. Nu adăugă nici un bilet.

În ziua următoare, Danny se întoarse în *Beverly Wilshire Hotel,* hotărât s-o vadă pe Patricia, înainte ca J.L. s-o ducă înapoi, la Long Island, cu avionul lui particular.

Stătu mult timp în față la *El Padrino,* privind la noua latură a hotelului. Deodată, îl văzu. Însoțit de bodyguard-ul cu figură bovină, J.L. mergea grăbit, cu mâna pe brațul Stephaniei. Încercă de două ori să se elibereze, evident nemulțumită de strânsoarea mâinii, care o conducea spre limuzină. Sărmana Stephanie, o

femeie matură tratată ca un copil recalcitrant. O să se întâmple şi cu Patricia la fel, într-o zi? Când maşina porni, Danny alergă şi luă liftul, până la apartamentul lui J.L.

Bătu în uşă şi îi răspunse Patricia. Fata ei, palidă se lumină într-un zâmbet larg, şi aruncă braţele în jurul gâtului lui.

— Tati! Tati!

Alergă şi înşfăcă ursuleţul.

— Îmi place mult cadoul tău. Seamănă exact cu ursuleţul pe care-l aveam când eram mică.

— Speram c-o să-ţi aduci aminte.

O privi. Cât de mult semăna cu mama ei; aproape femeie, totuşi, atât de copilăroasă, cu ursuleţul în braţe.

— Tati, îmi pare bine că a trebuit să amâni prânzul nostru. J.L. Mi-a transmis mesajul tău. Dar înţeleg cât eşti de ocupat.

Danny înmărmuri. Voia să strige: e o bestie de mincinos!, dar nu spuse nimic. N-ar fi adus decât mal multă confuzie în acest suflet fragil.

— Îl propti pe ursuleţ de vaza cu florile pe care Danny i le trimisese Stephaniei.

— Lui Teddy îi place să stea în grădină, chicoti ea.

— E o grădină frumoasă, cu flori minunate.

— Da, sunt ale lui mami. Nu ştiu cine i le-a trimis, nu era însoţit de nici un bileţel, dar au făcut-o foarte fericită.

Danny se aşeză lângă ea, pe sofa.

— Unde este mama?

— Ah, J.L. A dus-o la doctor. Mami nu voia să meargă.

Rupse o floare şi începu s-o răsucească în mâini, cu nervozitate.

— Mami este atât de nefericită. Şi se ceartă tot timpul cu J.L. Nu ştiu de ce; e atât de bun, şi nu vrea decât s-o ajute.

— Draga mea, uneori, lucrurile sunt mai complicate decât par.

Petalele căzdeau pe duşumea. Privi în jos.

— Tati, înţeleg de ce ai divorţat. Zău că înţeleg. J.L. Mi-a explicat.

Se uită, tristă, la el.

— Dar încă mai putem lucra la un film împreună, nu-i aşa?

— Bineînţeles că putem, draga mea.

— Lui J.L. nu-i prea plac filmele, dar poate că i-ai putea spune cum sunt făcute – nu prea înţelege. De ce nu vorbeşti cu el, tati?

Se uită la ceas.

— Ar trebui să se întoarcă, din clipă-n clipă.

— Poate altă dată, draga mea. Acum chiar că trebuie să mă întorc la studio.

O îmbrățișă strâns. Urmă o pauză stânjenitoare.

— Ai grijă de ursuleț.

— Promit, tati.

— Şi nu uita niciodată că te iubesc foarte mult, orice s-ar întâmpla.

— Şi eu te iubesc, tati.

— Şi-o să fii întotdeauna fetita mea?

— Întotdeauna.

— Întotdeauna?

— Întotdeauna.

În timp ce cobora cu liftul, Danny îşi şterse lacrimile care-i umpluseră ochii. Slavă Domnului, că n-o pierduse. Acum avea ceva motive să spere că ar putea fi iarăşi apropiați, ca în vremurile bune.

Uşa liftului se deschise la parter. În fața lui, cu o față imobilă, era J.L. Stoneham. Pentru un moment, amândoi bărbații rămaseră nemişcați.

J.L. Rupse tăcerea.

— Nu fac amenințări gratuite. O să te distrug.

Capitolul 14

1987, North Philadelphia, Pennsylvania

— Bunicule!... Bunicule!

Micuța negresă sări de pe bicicletă şi urcă alergând treptele din fața casei.

— Ce mai e?

Bărbatul corpolent îşi şterse picăturile de transpirație de pe frunte şi se întoarse la sculptatul aripilor unui avion din lemn.

— E cineva important, care vrea să te vadă.

Bătrânul privi peste capul fetiței, la bărbatul cu aspect bovin, în costum, care-şi croia cu grijă drum printre maşinile de plantat muşcate, făcute din cercuri de roți vechi.

— Important, chiar aşa?

Apropiindu-se, bărbatul cu aspect bovin întinse mâna.

— Mă numesc McCrachen şi-l caut pe Tyrone Luis.

— L-ai găsit.

— Ai fost în Escadronul de Paraşutişti 44, în timpul celui de-al doilea război mondial?

— Sunt vinovat, glumi Tyrone.

— Pot să te întreb câte ceva despre experienţele din război?

— Stai jos, spuse Tyrone, făcându-i loc să se aşeze.

Beverly Hills

După două seturi de tenis cu noul său profesor şi douăsprezece ture de piscină, Danny se simţi bine, fizic şi sufleteşte. Se trezi fluierând, în timp ce se îndrepta spre biroul său, camera sa preferată. După ce s-a născut Patricia, construise această încăpere, lângă dormitorul principal de la al doilea etaj, şi-i plăcea să lucreze aici, mai mult decât în biroul său de la studio. Îi plăcea libertatea de a lăsa deschisă uşa glisantă, ca să poată privi copacii, sau să se afunde repede în piscină, sau să lupte împotriva frustrărilor, pe terenul de tenis.

Lily Kane, asistenta pe care o găsise Milt pentru el, îşi pregătea procesorul pentru următoarea şedinţă de lucru. Îi plăcea femeia aceasta tânără şi inteligentă, o absolventă recentă a Şcolii de cinematografie USC. Era atrăgătoare, cu obraji roz, cu ochi albaştri, care păreau întotdeauna că strălucesc, şi un păr negru, lucios. Trupul ei te făcea să te gândeşti la una din ţărăncuţele care râd soarelui, din picturile franţuzeşti.

— Sunteţi în toane bune, în dimineaţa asta, domnule Dennison.

— Da, o să încerc să mă păstrez aşa.

Râse.

— Acţiune.

Începu să dicteze.

— Scena este o întâlnire a acţionarilor. Un oţelar se adresează lui Edward Everyman, preşedintele comitetului. Spune: „Vrei să încalci cele Zece Porunci şi să-ţi însuşeşti viţelul de aur! Vrei...”

— Scuză-mă, îl întrerupse Lily. Nu e puţin cam prea pompos, pentru un oţelar, domnule Dennison?

Danny o privi cu răceală.

— Domnule Dennison, vă rog, nu vă schimbaţi starea de spirit.

Se aplecă înspre el. El îi zâmbi.

— OK, hai să încercăm altceva mai bun, dar, pentru numele lui Dumnezeu, nu-mi mai spune „domnule Dennison”. Spune-mi „Danny”.

— Da, domnule Danny.

— E mai bine. Ce zici de: „Câțiva din voi, ăştia bogații, faceți o grămadă de bani pe spinarea noastră. Sunt aceeaşi bani. Pe măsură ce voi vă îmbogățiți, noi sărăcim.”

— Oh, îmi place asta, îl întrerupse Lily.

Îi studie chipul – fără fard, doar o linie subțire în jurul ochilor ei albaştri, dar care uneori păreau verzi, inocenți, şi totuşi radiind inteligență. Era excelentă în meseria ei. Întrebările nu erau niciodată triviale; îl făceau întotdeauna să se gândească şi să cântărească mai mult cuvintele pe care le punea în gura lui Everyman.

Danny se plimba prin birou, dictând în timp ce ea bătea la maşină.

— Preşedintele consiliului vorbeşte: „În mod evident, nu înțelegeți că am nişte obligații față de acționarii acestei companii.” Şi oțelarul strigă: „Dar eşti cel mai mare acționar. Nu-ți pasă decât de spinarea ta grasă.” Acum preşedintele sare furios şi-i răspunde strigând: „Ăsta-i capitalismul! Ce vreți, comunism?!”

Lily îl întrerupse din nou.

— Dar, domnule Den… Danny, nu are preşedintele dreptate?

— Lily, încerc să-i creionez pe oamenii care abuzează de capitalism, îmbogățindu-se doar prin schimbarea unor hârtii. Ce fac, sau produc aceşti manipulatori de acțiuni?

— Produc capital pentru ca regizorii de filme, aşa ca tine, să-şi poată finanța filmele.

— Oh, o fată deşteaptă de la U.S.C…

Ea îi aştepta răspunsul.

Danny se aşează lângă ea.

— Ascultă – vorbesc despre corporații bursiere, care distrug. Ele nu construiesc companii, nu se angajează în cercetare, nu fac produse noi. Ele preiau, vând şi fac un uriaş profit. Ştiu. Asta face şi socrul meu el este maestru al jocului.

Lily îl studie intens, digerând ce-i spusese.

— Cum îi opreşti?

— Nu ştiu, dar vreau ca filmul meu să surprindă acest lucru.

Vreau să spun că a sosit ziua în care trebuie să dai socoteală, că a sosit vremea în care să-ți faci un inventar – ce facem, unde mergem, ce vrem de la viață? Aş vrea să fac un film care să pună aceste întrebări importante. M-am săturat să fac porcării ca *London Rock*

— Am văzut ceva din *London Rock,* la o previzionare. Mi-a plăcut.

— Serios?

— M-am gândit că era ceva uşor dar foarte amuzant.

— În cazul ăsta, înseamnă că nu-ți place deloc să lucrezi la *Everyman.*

— Nu, nu. N-am lucrat niciodată la un proiect atât de emoționant ca acesta. *Everyman* ar putea fi ceva clasic.

Îl privi cu admirație.

Danny simți că se înroşeşte uşor când ea se întoarse la procesorul ei. Îi privi degetele lungi şi grațioase dansând pe tastatură.

Conştientă de privirea lui, îşi ridică ochii.

— S-a întâmplat ceva?

Zâmbi.

— Nu s-a întâmplat nimic. De fapt, mă gândeam la poemul acela al lui Robert Browning. *Dumnezeu e în cer/ Pe Pământ totul e bine.*

— O s-o faci! ordonă J.L. Şoferul te va lua de la hotel, şi o să fii gata la timp, şi o să respecți programul!

O tortura pe Stephanie de o jumătate de oră. Subiectul – mereu unul supărător care avea loc între ei – refuzul Stephaniei de a merge regulat la întâlnirile cu psihiatrul.

— Dar, Tati, te rog. Te rog. Nu vreau, nu pot. O să mă trimită într-o instituție. M-a şi amenințat ultima dată. Numai de data asta lasă-mă să-mi fac viața mea.

— Nu mai vreau să aud despre India. Ştiu ce e mai bine pentru tine.

— Toată viața am consultat doctori.

Tonul vocii ei devenea tot mai ridicat, isteric.

— Am fost în sanatorii.

Țipa deja.

— Nici unul nu m-a făcut ceea ce ai vrea tu să fiu.

J.L. Se îndreptă să iasă din cameră.

— M-am săturat. Eşti ca şi maică-ta.

— Şi uite ce i s-a întâmplat ei.

În picioare, lângă uşă, J.L. trase aer în piept printre dinţii încleştaţi şi o privi cu dispreţ.

—Tati, de ce nu mă poţi accepta aşa cum sunt? îl rugă Stephanie. Sunt o femeie matură.

— Nu eşti femeie, eşti un copil şi ai nevoie de ajutor.

Stephanie traversă camera în fugă şi se agăţă de braţul lui ca sa-l împiedice să plece. Ochii ei oglindeau disperarea.

— Nu o s-o fac, Tati. Am o familie, un copil, un soţ, soţul meu mă va ajute.

Stoneham îşi privi fata cu o grimasă pe buze.

— Stephanie, dragă, ai pierdut simţul realităţii. Nu ai un soţ şi nici un copil.

Dădu drumul braţului şi se prăbuşi pe duşumea

— O iau pe Patricia înapoi la Long Island în după-amiaza asta. O să stai aici până când o să-ţi vină minţile la cap.

Uşa se închise cu zgomot în spatele lui.

New York

Danny, cu telefonul la ureche, făcea paşi pe parchetul apartamentului său de la *Waldorf.* Din când în când arunca o privire spre *Park Avenue* unde-l putea vedea pe Slim stând în picioare lângă o limuzină care aştepta. Întârziaseră la micul dejun pe care trebuiau să-l ia cu designer-ul care-i aştepta pe *Wall Street.* Dar Danny trebuia să vorbească cu *Stoneridge Academy* din Virginia. Ăştia nu răspundeau niciodată la telefon? Până la urmă, cineva ridică receptorul.

I se spuse că Patricia nu era acolo; plecase devreme la schi la Gstaad, unde-şi petrecea vacanţa de Crăciun. Era dezamăgit; sperase că va continua calda conversaţie pe care o avuseseră la Beverly Wilshire, poate chiar să-şi petreacă weekend-ul cu ea. Când Danny ieşi, până la urmă, din hotel, Slim se uită imediat la ceas.

— Şefule, spuse el, tu ai spus să începem devreme.

Danny nu-i răspunse, ci urcă în maşină. Şoferul, evident obişnuit să transporte bancheri, pusese un exemplar din *Wall*

Street Journal pe bancheta din spate.

Îl trimiseseră pe designer înainte să caute exterioare pe Wall Street şi să primească permisiunea de a filma acolo duminica, atunci când bursa era goală. Acum el şi cu Slim erau gata să definitiveze aranjamentele.

Privind pe fereastră, Danny îşi imagina cum va transpune turlele înalte ale Catedralei Gotice de la Salzburg în zgârie norii din World Trade Center.

— Asta este scena, Slim, care va face filmul. Când filmez... Danny îl înghionti. Hei, poți să fii puțin atent.

Ochii lui Slim rămaseră lipiți pe prima pagină a ziarului pe care îl ținea în brațe. Danny îi urmări privirea până la un titlu care spunea: *„Stoneham cumpără acțiuni Ace Films, preluare temută".*

Danny smulse ziarul. Articolul spunea că J.L. Stoneham începuse să cumpere acțiuni *Ace Films,* făcând ca prețul să crească cu douăsprezece puncte – în aparență o primă mişcare pentru a prelua compania. Luă telefonul. Îl sună pe Milt la Los Angeles.

— Puştiule, nu ştiu, nu ştiu. Încă n-am citit.

— Ce dracu' o să însemne asta pentru mine?

— Stai aşa, fii calm. S-ar putea să nu fie decât un zvon fals. Lasă-mă să vorbesc cu Art Gunn. Nu prea-l văd eu renunțând.

— Fiecare îşi are prețul lui.

— Puştiule, un studiou trebuie, oricum, să facă filme.

— Milt, Stoneham vrea *Ace Films* ca să mă poată distruge pe mine.

— Ei, hai, nu deveni dramatic. Trebuie să existe mijloace mai ieftine ca să te doboare. Nu trebuie să cheltuiască pentru asta o jumătate de miliard de dolari!

— Nu-l cunoşti.

— OK, OK. Aminteşte-ti, ai un contract. Nu intra în panică, şi fă ceea ce trebuie să faci.

În timpul micului dejun Danny abia dacă a reuşit să enunțe vreo două propoziții coerente în timp ce Slim, discuta exterioarele împreună cu designer-ul.

Când s-au întors la *Waldorf,* Slim îl luă pe Danny pe după umeri.

— Aş vrea să pot face ceva, şefule.

— Mulțumesc. Ştii, de două zeci de ani încerc să-mi imaginez

cum să fac filmul ăsta. Acum am unghiul, am banii şi socrul meu îmi pune bețe în roate.

Slim îl bătu uşor pe spate murmurând.

— Va fi gata când va fi…

Deprimat, Danny se îndreptă spre coridor până la apartamentul său. Deschise uşa şi se opri surprins. În fața lui, pe sofa era bărbatul bovin în costum.

— Ce dracu' ce cauți aici?

— Domnul Stoneham e proprietarul acestui hotel.

Se ridică şi scoase din buzunarul de la piept un teanc gros de hârtii.

— Sunt aici să vă predau un mesaj din partea lui.

— Predă-l şi ieşi afară!

— Domnul Stoneham spune ca va renunța la orice încercare de a prelua *Ace Films* dacă semnați anumite documente.

— Spune-i domnului Stoneham să se ducă să se fută!

— Mulțumesc.

Bovinul îşi împături cu grijă hârtiile şi le puse la loc în buzunarul de la piept. În drum spre uşă îl atinse uşor pe Danny.

Danny nu putu să doarmă în noaptea aceea. Ura lui pentru J.L. Stoneham aproape că-l amuțise. Se simțea fără putere, singur, izolat. Avea nevoie de cineva cu care să vorbească. Ridică receptorul.

Când îi auzi vocea, îşi simți limba legată, dar, până la urmă, reuşi să vorbească.

— Luba… Sunt Danny..

Nu se auzi nimic. Crezu că a închis.

— Eşti acolo?

— Da, sunt aici.

— Luba, îmi pare rău că mi-a luat atât de mult timp, dar…

— Dar, ce?

— Îți datorez nişte scuze.

— S-o lăsăm baltă.

Urmă o tăcere stânjenitoare.

— Mi-e dor de tine, Luba… izbucni Danny.

— N-ar trebui să-ți spun, dar şi mie mi-e dor de tine.

Se simți, iarăşi, cu limba legată…

— Păi mă gândeam că… sunt la New York, pentru, câteva zile.

— Oh, nu eşti departe.
— Trei ore cu un *Concorde*...
Urmă o pauză lungă.
— Te rog, vino, Danny... Vreau să te văd...
— N-o să pot sta decât pentru weekend.
— Atunci stai aici.

Londra

Luba părea deosebit de bucuroasă să-l vadă. Îi atârnă hainele în cuier, scoase pijamaua şi trusa de toaletă.
— Unde e Magda?
— A fost bolnavă.
— Oh, nu...
— E mult mai bine acum; e în convalescență, cu nişte prieteni, la Weymouth.
— Îmi pare rău că n-o întâlnesc.
— Şi ei o să-i pară rău... Te-a îndrăgit foarte mult.
— Serios?
— Acum spală-te, iar eu o să pregătesc ceva de mâncare. Sunt o bucătăreasă aproape la fel de bună ca şi Magda.
— OK. Ai nevoie de vreun ajutor la bucătărie?
— Îmi eşti de mai mult ajutor în pat, râse ea. Spală-te şi pune-ți ceva de băut.
Danny exploră apartamentul. Data trecută, în întuneric, abia îl observase. Se simțea confortabil. Era mic, modest, imaculat şi avea muşcate la fereastră.
Pe o masă, văzu fotografiile Lubei, încercând să pară mai în vârstă, şi ale Magdei, încercând să pară mai tânără. Erau amândouă foarte drăguțe. În Cracovia, ar fi fost bogate.
Îşi turnă încă un pahar şi se aşeză pe covor.
Luba intră cu două lumânări aprinse, le aşeză pe masă şi stinse celelalte lumini.
— Mă bucur că eşti aici, Danny.
— Şi eu.
Îşi puse paharul lângă el, pe duşumea, şi se întinse.
— Spune-mi o poveste.
Luba începu să râdă cu lacrimi.
— Ai venit trei mii de mile pentru o poveste cu zâne?

— Nu poți să nu faci parte şi tu din ea.

Luba îşi şterse ochii, dădu din cap şi spuse:

— Danny, n-o să te schimbi niciodată.

Soneria receptorului din bucătărie bâzâi.

— Salvați de clopoțel[7]... Povestea ta va trebui să aştepte.

Danny se strâmbă.

Cât timp ea îşi făcu de lucru prin bucătărie, Danny! Se învârti prin cameră. Într-un colț, găsi mai multe pânze mari, aşezate cu fața la perete. Luă una.

— Dumnezeule! exclamă el.

Luba îşi scoase capul din bucătărie, întrebându-se ce s-a întâmplat.

— Portugalia?

Se uita fix la o pictură, cu două siluete goale pe o plajă. În spatele lor, un cer uriaş, purpuriu, cu mii de diamante strălucitoare şi cu valuri care reflectau lumina stelelor. Chicoti.

— Ce-i aşa de distractiv? îl întrebă Luba.

— Nu, nu e nimic distractiv. E grozav. Suntem noi! Dar unde e cometa care se îndrepta spre lună?

— Te rog să-l pui jos, mormăi Luba, întorcându-se la bucătărie.

O privi prin uşa deschisă, cum tăia pâinea.

— E foarte bine făcut, spuse Danny, apropiindu-se. Ai un talent deosebit. Sper că-ți dai seama de asta.

Luba nu era obişnuită să audă complimente despre picturile ei. Nu le arătase niciodată nimănui, cu excepția Magdei. Stătea la masa de bucătărie, privind pâinea, neştiind ce să spună.

Danny o luă uşor de bărbie şi o făcu să ridice capul.

Se înroşise.

— Eşti stânjenită, cu adevărat stânjenită, spuse el, uimit. Cred că e prima dată când te văd astfel.

— Nimeni n-ar fi trebuit să le vadă.

— Ştii, mă uimeşti. Poți sta goală în fața oricui, fără să clipeşti, dar te înroşeşti când cineva spune ceva frumos despre picturile tale.

— Nu înțelegi? E ceva personal, i-o reteză ea, îndepărtându-se de el. Pleacă şi lasă-mă să termin masa.

Se întoarse la picturi. Luă una după alta, uimit de talentul ei.

[7] Joc de cuvinte, cu aluzie la popularul serial TV, care a rulat şi pe micile noastre ecrane (n.tr.)

Apoi i se tăie răsuflarea. Ultima era un armăsar gri, care galopa prin iarba înaltă, dar cu cap de om.

Luba intră cu două farfurii cu supă.

— Danny, te rog, lasă-le în pace. Hai să mâncam.

— Dar ăsta sunt eu! Şi m-ai făcut ca pe un satir.

— Nici măcar nu ştiu ce-i aia.

Luba împăturea şervețelele.

— În mitologia greacă: un satir era un fel de zeu, pe jumătate om, pe jumătate animal, asociat de obicei cu orgiile sexuale.

— Nu mă gândeam la asta. Mai bine stai jos şi mănâncă supa, până nu se răceşte.

Danny ascultă, dar continuă să privească picturile.

— Ştii de ce îmi aminteşte? De un armăsar pe care îl aveam la fermă, pe când eram copil. N-o să uit niciodată, când l-am văzut împreunându-se cu iapa.

Chicoti.

— Nici măcar nu înțelegeam ce face. Sora mea şi cu mine nu ne puteam lua ochii de la el, până când mama...

Se opri brusc.

— Continuă... Până când?

— Nu, vorbesc prea mult. Se răceşte supa.

— Unde s-a întâmplat asta?

— Ah... ce?

— Unde era ferma?

— Oh... Oh... În Syracusa.

— Era o fermă mare?

— Nu, mijlocie.

— Aveați mulți cai?

— Ce-i asta? Nu mă mai bate la cap. Hai să mâncăm.

Dar nu mai avea prea multă poftă de mâncare. După două linguri, dădu supa la o parte. Mersese, iarăşi, prea departe. Cum de l-a păcălit să-i dezvăluie atât de multe.

Luba era mirată de rapida schimbare a stării de spirit. Nu-i plăcea supa? Era trist? Trebuia să găsească o cale să-i îndepărteze gândurile, de la ceea ce-l frământa.

Se auzi o sonerie. Sunetul se filtră prin capul adormit al lui Danny. Deschise ochii şi o văzu pe Luba privindu-l. Stătea picior peste picior, pe pat, goală, sorbindu-şi cafeaua.

Soneria sună din nou.

— Cine e?

Luba luă o altă sorbitură din cafea.

— E Rick.

— Cine dracu' e Rick?

— Băiatul cu ziarele. Cel despre care ți-am vorbit, îți aminteşti? E duminică, vrea să fie plătit.

Soneria deveni mai persistentă.

— Devine nervos, spuse Danny.

— Da, mai bine îi deschid.

Se îndreptă spre uşă, ignorând halatul de pe covor.

Din cealaltă cameră, Danny o auzi vorbind la interfon.

— Rick vino sus.

Apoi soneria încetă.

Danny se ridică, să ia o gură de cafea. Se simțea stânjenit. Să se îmbrace? Să-şi ia pijamaua? Nu făcu nici una, nici alta. Mai luă o gură de cafea.

În Portugalia fusese furios şi incitat de referirile Lubei la băiatul cu ziare. Acum se simțea ciudat de stânjenit, forțându-se să audă conversația din sufragerie.

— Rick, spunea Luba cu o voce alintată, mă bucur aşa de mult să te văd.

Nu putu înțelege ce a spus băiatul.

— Dormeam. Nici măcar n-am apucat să-mi iau o rochie pe mine. Vrei o cafea?

— Nu, mulțumesc, se auzi, cu un puternic accent Cockney.

Danny se simțea prost, aşa cum sta în pat, trăgând cu urechea. Conversația se opri. Tăcerea fu întreruptă de un râs gutural al Lubei. Auzi o mişcare. Voia să arunce o privire. Apoi Luba continuă.

— Rick, domnul Dennison e aici.

— Ce?!

— Voiai să-l cunoşti. Vino.

— Nu, nu, nu… spuse, agitat, băiatul.

Ținându-l de mână, Luba lăsă să intre în dormitor un adolescent înalt şi zvelt. Lui Danny nu-i venea să-şi creadă ochilor. Băiatul era şi el complet gol. Dumnezeule, se gândi el, cum îi manevrează pe toți, aşa de repede?

— Danny, acesta e Rick. Vrea să fie actor. Nu crezi că are

posibilități?

Vorbea ca şi când ar fi fost toți îmbrăcați, în mijlocul unei petreceri.

— Bună, Rick. Danny spera că vocea lui suna nonşalant.

— Bună, domnule Dennison, murmură băiatul, încercând să-şi răsucească trupul şi brațele, ca să-şi ascundă erecția.

— Îşi păstrează o bună condiție, alergând pe drumul lui, cu ziarele. Nu-i aşa, Rick? continuă Luba. Are un corp frumos, nu?

Danny deschise gura, dar nu putu spune nimic. Rick răspunse ceva incoerent.

— Şi încă n-a crescut de tot! O să fie foarte... ăăă... mare.

Şi-i zâmbi şiret lui Rick, umezindu-şi buzele.

— Am devenit prieteni buni, nu-i aşa?

Cum scoase un fel de sunet de aprobare, se întoarse spre Danny, rugătoare.

— Trebuie să-l ajuți, te rog, Danny. Vrei?

Apoi, întorcându-se spre băiatul gol, adăugă:

— Îmi place Rick.

Urmă un moment de tăcere.

— Ah, ştii ce-i place lui Rick?

Luba luă o capsulă cu amyl nitrat, de pe noptieră.

Cu o mişcare rapidă, rupse capsula şi o vârî în nasul băiatului. Rick inspiră adânc.

— Şi mie îmi place, spuse Luba, luând o capsulă, în timp ce-l trăgea pe Rick în pat, între ei doi. Ție, nu?

Împinse capsula în nările lui Danny. Danny inspiră. Căldura care-i cuprinse capul şi corpul îl relaxă. Rick stătea întins, respirând greu, cu sexul îndreptat spre tavan.

— Nu e frumos? murmură Luba, atingându-l uşor.

Luă mâna lui Danny şi o puse pe sexul lui Rick.

Danny fu şocat, dar îi plăcu cum îl simți – tare, pulsând.

Aproape matern, Luba şopti:

— Rick, ştiu ce vrei.

Îşi puse mamelonul în gura lui şi se întinse după o altă capsulă. Danny îl privea pe Rick, cum devora sânul.

— Nu e un băiat drăguț? gânguri ea.

Rupse o altă capsulă.

Limba ei căuta gura lui Danny şi amândoi inspirară adânc. Apoi, încet, împinse capul lui Danny spre sexul lui Rick. Deodată,

sexul acela puternic şi tânăr fu în gura lui. Rick mârâi încet. Capul lui Danny se învârtea. Ce fac? Se gândi el. Dar nu se opri.

Un val de excitare îl cuprinse din nou, când Luba îi dădu să inspire încă o dată din capsulă. O privi în ochi şi-i spuse:

— Vreau să vă văd pe amândoi.

— Oh, da, murmură Luba şi-l ajută pe Rick să se urce pe ea.

Deschizându-şi gura pentru sexul lui Danny, spuse:

— Dă-mi-l.

Când începu, cu gemete de mulțumire, şi în timp îl privea pe Rick intrând în ea, Danny simți un curent electric trecând prin toți trei. Se întinse pe spate, iar sexul îi reacționă la masajul Lubei. Putea vedea spinarea rotundă a băiatului urcând şi coborând.

Când se termină, Luba spuse cu o voce blândă, tăcută:

— Rick, o să întârzii de la colectarea banilor.

Fără un cuvânt, se ridică şi merse în cealaltă cameră. În timp ce se îmbrăca, îl strigă.

— O să te plătesc săptămâna viitoare.

Auziră uşa închizându-se.

Luba îl privi pe Danny cu nişte ochi din care se vedea adorarea. Stătea liniştit, cu un braț peste ochi.

— Doamne, ce-am făcut?

— Ce vrei să spui, îl întrebă Luba, sărutându-l cu afecțiune şi plimbându-şi degetele prin părul lui.

— Mă simt ca un pervers.

— Ei, hai, râse Luba.

Danny nu spuse nimic. Ea râse din nou, acoperindu-l de sărutări.

— Să-ți fac o cafea proaspătă.

Ieşi din cameră.

Sări din pat şi-şi împachetă repede bagajul.

— Bună şi fierbinte, spuse Luba, intrând. Se opri. Unde mergi?

— Plec, spuse el, evitându-i ochii.

Se îmbrăcă.

— Ce s-a întâmplat, Danny?

Nu răspunse.

— Danny, eşti supărat pentru ce s-a întâmplat?

El tot nu-i răspunse.

— Credeam că o să-ti placă ceva nou şi diferit. Poftim, ia o gură de cafea. O să te simți mai bine.

Nu luă ceaşca pe care i-o oferi.

— Danny, spuse ea cu un zâmbet, dacă ai accepta o mică perversiune, nu înseamnă neapărat că eşti un pervers.

O lovi peste faţă, cu aşa o putere că îi zbură ceaşca din mâini. Ea îl privi, fără să înţeleagă, în timp ce el îşi luă bagajul şi ieşi trântind uşa.

Nu se vedea nici un taxi. Păşi furios, pe stradă, vrând să plece cât mai repede posibil. Milt avea dreptate. O târfă nu-ţi poate aduce decât durere. Era perplex de îndemânarea deosebită a Lubei, de a manevra întreaga situaţie. Îi era ruşine de cooperarea lui rapidă. Căţeaua asta l-ar putea convinge să facă orice.

În timp ce furia lui împotriva Lubei se topea, ea era înlocuită de autocompătimire. Cum de a putut face aşa ceva? Cum de s-a putut afunda atât de jos?

Îşi aminti de Tateh, când îi spunea lui Mameh că sexul era o parte importantă din viaţă. Dar putea fi sexul important, aşa cum îl făcea Luba? Nu făcuse niciodată aşa ceva. Nici măcar nu se gândise, şi era speriat de excitarea pe care o simţise. Poate că avea o înclinaţie pentru perversiune. Avea sentimentul îngrozitor al perversiunii sale.

Putea să vadă barza de pe acoperişul şopronului, cu aripile întinse, cu un picior ridicat, celălalt aşezat pe vârful acoperişului. Tatăl său îi spusese că pasărea va zbura atunci când va deveni bărbat. Danny ştia că păsărea era încă acolo.

Capitolul 15

1987, Los Angeles

Danny coborî din avion, cu geanta pe umăr şi se, duse direct la limuzina care îl aştepta. Fu surprins să-l găsească pe Milt plimbându-se pe lângă maşină.

— Puştiule, am încercat să dau de tine. Bănuiesc că te-ai dus în Virginia, s-o vezi pe Patricia.

— Da, am fost, dar nu era acolo, minţi Danny, incapabil să i se confeseze nici măcar celui mai bun prieten ce se întâmplase în Londra. Ce faci aici?

— Aduc veşti bune.

— Veşti bune?

— Am vorbit cu Art Gunn. N-ai de ce să-ți faci probleme. Art se luptă. Stoneham n-are cum să pună mâna pe studio.

— Las-o baltă. Oricum, vestea asta nu mă face să mă simt mai bine.

Milt suspină.

— OK, Danny. Exagerez puțin, dar hai să punem răul în față. Stoneham preia studioul. Ai un contract. El trebuie să-l onoreze, şi o dată ce filmul e făcut…

— EI nu e obligat să-l distribuie.

— Bineînțeles că va trebui. I-ar fi foarte greu să explice consiliului de ce nu distribuie un film care a costat milioane de dolari.

— Ei, hai, Milt, doar ştii faptele. Dacă dorința lui Stoneham de a mă distruge îl costă o jumătate de miliard, ce mai înseamnă cinci milioane, ca să omoare un film? Fleacuri.

Milt nu-i răspunse imediat. Părea preocupat să privească celelalte maşini, de pe *San Diego Freeway*.

— OK, Danny, dar încă nu s-a întâmplat. Ai timp să-ți faci filmul. Preluările astea nu se întâmplă peste noapte. Există o mulțime de reguli care să le împiedice – regulile SEC, obiecțiile acționarilor, procura…

— O să rezist. Şi o să mă termine.

— Puştiule, eşti prea obosit să gândeşti corect. Hai să mai vorbim după ce te mai odihneşti şi-ți mai limpezeşti capul. După aceea, o să-ți plătesc chiar o masă la *Spago*. OK?

Roma, Italia

Bărbatul cu figură bovină, se foia nerăbdător în scaunul pliant, metalic.

— Îmi pare rău că v-am făcut să aşteptați atât, domnule McCrachen.

Funcționarul de la Crucea Roşie intră grăbit, cu un dosar subțire în mână.

— Dar am găsit foarte greu informațiile de care aveți nevoie.

— Văd că ați găsit ceva.

— Da, singura mărturie existentă asupra lagărului de la San Sabba nu prea ne e de ajutor. Foarte puțini copii au supraviețuit.

Numai şase, de fapt – patru fete şi doi băieţi, nici unul cu numele de Daniel.

— Sunteţi sigur?

— Da. E posibil ca dovada să nu fie completă, dar singurele nume, sunt un băiat de şapte ani, David Solomon, şi unul de doisprezece, Moishe Neumann.

— Asta-i tot?

— Îmi pare rău.

Beverly Hills

Danny urcă pe panta înclinată, care ducea la parcarea din spatele lui *Spago.* Două zile de hibernare, hrănind peştii, plimbându-se pe lângă casă şi, cel mai mult, dormind, i-au micşorat pesimismul. Milt avea dreptate; încă nu terminase. Mai era destul timp să facă filmul şi dacă *Everyman* urma să fie bun, aşa cum ştia că va fi, nimic nu-l va opri să-l distribuie, cumva, undeva.

În timp ce-şi croia drum în parcare, văzu grupul obişnuit de fani, paparazzi, tineri şi bătrâni, bărbaţi şi femei.

Fanii îl uimeau întotdeauna pe Danny. Cum de-şi puteau petrece atâta din timpul lor, aşteptând şi aşteptând să-şi vadă o clipă vedeta? De unde aveau bani să-şi cumpere pozele şi cărţile pe care le strângeau în mâini, în speranţa unei semnături? Îşi aminti că, o dată, pe când era cu Bruce Ryan, un fan s-a apropiat cu o fotografie mare, color. Danny nu s-a putut abţine să nu-l întrebe:

— De unde ai asta?

— Am cumpărat-o, a spus fanul, cu şase dolari.

Şi nu era decât o fotografie! Alţii avea teancuri. Cu de-şi puteau permite să cheltuiască atâţia bani, şi ce însemnau toate acele semnături pentru ei?

Wolfgang Puck, plăcutul proprietar austriac a lui *Spago,* îl conduse la masa lui, dintr-un colţ îndepărtat, unde ferestrele largi dădeau spre *Sunset Street*

— Domnul Schultz a telefonat că va întârzia. V-a sugerat să serviţi o pizza evreiască, spuse Puck, în timp ce un chelner aducea o pizza cu brânză şi caviar. Era delicioasă. Danny comandă vodcă şi se puse pe aşteptat.

Îi plăcea *Spago.* Era grațios, iar mâncarea gustoasă: preparată în cuptor deschis, făcuse din el locul momentului. Sorbi şi privi în jur. O starletă se apleca peste un producător, sperând că vederea sânilor ei îi va aduce un rol; un *macho,* star de vârf, se ținea de mână, pe furiş, cu iubitul lui; o regină ofilită a filmului îşi fuma țigara cu un portțigaret, de argint, încercând din greu să pară strălucitoare; turişti stângaci, aşteptau la nesfârşit o masă, în timp ce celebrităților treceau pe lângă ei.

La masa din mijloc, stăteau doi directori de studiouri, angajați într-o intensă conversație, în timp ce soțiile lor plictisite, se jucau cu mâncarea. Nici unul din aceşti bărbați, amândoi foşti agenți, nu făcuse vreodată vreun film şi, cu toate acestea, hotărau ce fel de filme trebuie făcute. Dacă greşeau de prea multe ori, erau înlocuiți. Dar nu rămâneau fără lucru mult timp. Printre executivii Hollywood-ului, eşecul devenea deseori o treaptă pe calea succesului.

La o altă masă, stătea Harry Moss, un manager pus sub acuzație pentru evaziune fiscală a fondurilor clienților săi. Aştepta procesul, dar nu-şi plângea de milă.

Danny mai luă o sorbitură. Nu se supăra că aşteaptă. I se oferea prilejul să se relaxeze şi să observe.

În partea cealaltă, îl recunoscu pe miliardarul Jonathan Shields, Îmbrăcat, ca de obicei, cu cămaşă de mătase, cravată *Ascot* şi mustață gen Hitler. Oaspeții săi îi zâmbeau şi-i ascultau glumele nesărate cu o atenție desăvârşită. Probabil că sperau că o să simtă ceva din banii lui în buzunarele lor, se gândi Danny. N-o să simtă nimic.

Deodată, peste zgomotul din sală, Danny auzi aplauze şi urale. Înclinându-se şi fluturând mâna, Larry Pressman intrase în local, împreună cu soția sa. Oamenii îl întâmpinau strângându-i mâna. Danny privea totul cu uimire. Larry Pressman, preşedinte al *World-Wide Pictures.* Fusese recent acuzat de falsificare a semnăturilor regizorilor săi şi de încasare a cecurilor, dar studioul voia să-l rețină ca şef executiv. Un eminent psihiatru fusese angajat să convingă jurații că, temporar, a fost bolnav mintal. Milt auzise un zvon, că Pressman a protestat față de această strategie a apărării, dar că, până la urmă, a fost convins cu argumentul:

— Ori eşti bolnav, ori eşti escroc. Dacă eşti bolnav, poți să conduci studioul. Dacă eşti escroc, mergi la închisoare.

Astfel de ipocrizie, ruşine, necinste, va fi tratata în *Everyman,* se gândi Danny. Aceste cazuri nu existau numai pe *Wall Street;* erau peste tot. Filmul său va arăta acest lucru. Filmul său va fi diferit. Un fior ca un curent electric cald îi trecu prin corp, o plăcere a anticipației.

Milt, cu răsuflarea tăiată şi cerându-şi mii de scuze, rupse vraja.

Barba, de obicei foarte aranjată, a lui Milt părea, dezordonată, iar scânteia veselă din ochii săi dispăruse.

— Sarah m-a dat afară, spuse Milt.

— Ce?

— Acum două zile, în noaptea în care te-am luat de la aeroport.

— Din cauza lui Marilyn.

— Da, a aflat.

— Acestea sunt riscurile pe care trebuie să ți le asumi.

— De parcă n-aş şti…

— Deci, acum stai cu Marilyn?

Milt închise ochii şi dădu din cap.

— S-a terminat şi cu asta.

— Oho, Milt, s-au întâmplat o mulțime de lucruri!

— Danny, n-o să crezi…

Chelnerul le aduse comanda şi Milt tăcu un moment, în timp ce se concentra să rupă piciorul unui crab.

— Trebuia să-mi fi dat seama că se întâmplă ceva.

Se purta ciudat, de când cu previzionarea. Filmul a fost un eşec.

— Am auzit.

— După aceea, a fost tot timpul plecată la audiții, nu-mi răspundea niciodată la telefoane, contramanda întâlnirile…

Milt îşi mesteca crabul cu mintea aiurea.

— Am fost disperat, în noaptea în care Sarah m-a dat afară. M-am dus la apartamentul ei. Nu era acasă. Am aşteptat afară trei ore! A apărut… Cu John Washington.

— John Washington? Actorul negru?

— Mda, un *shvartza.*

— Nu fii rasist.

— Nu sunt, dar e un *shvartza.* M-a văzut, a coborât din maşină. „Ce vrei?" m-a întrebat. „Ce vreau? Te vreau pe tine, Marilyn". S-a holbat la mine. „Mi-am părăsit soția pentru tine." Apoi mi-a spus: „Mit, s-a terminat totul." Oh, Danny…

Milt îşi lăsă capul în jos.

— N-am vrut să mă vadă plângând. Nu ştiam ce să fac. Am încercat să mă întorc la Sarah. I-am telefonat. Nici n-a vrut să vorbească cu mine. Copiii mei nu vor să vorbească cu mine. Ai zice c-ar putea înțelege... Vreau să spun că sunt adulți!

Danny îl privi pe Milt. Era palid, cocoşat, abătut. Dădu băutura pe gât şi se întinse după un alt crab.

— Ce să fac? întrebă Milt, cu gura plină.

Danny îşi suprimă un zâmbet.

— Aminteşte-ți, Miltie, o problemă înseamnă un punct de vedere. Dacă ai un punct de vedere corect, rezolvi problema. Nu-i telefona soției. Scrie-i.

Milt se opri din mestecat.

— Să-i scriu?

— Da, spune-i ce prost ai fost. Spune-i cât de mult îți lipseşte şi că ai terminat-o cu...

— Dar ştie că Marilyn m-a lăsat baltă. A apărut în „Army".

— Atunci şterge asta. Scrie-i numai că acuma ştii că o vrei numai pe ea – şi acest lucru este important – doar că ştii că este prea târziu.

— Prea târziu?

— Da. N-o să mai poți niciodată să readuci minunatele clipe pe care le-ați petrecut împreună în Bronx.

Milt îl privi tăios pe Danny, care continuă.

— Ai făcut-o să sufere şi înțelegi că nu te mai vrea după tot ceea ce ai făcut. Accepți acest lucru.

Milt încercă să-l întrerupă.

— Nu, nu – lasă-mă să termin. Nu poți să apari în fața ei după ce te-ai purtat aşa cum te-ai purtat. Spune-i că trebuie c-ai fost nebun să rişti dragostea ei. Pentru restul vieții tale vrei s-o laşi pe ea să hotărască. Spune-i că-i scrii pentru că ți-e prea ruşine să-i vorbeşti. Trimite-i scrisoarea şi nu-i telefona cinci zile.

— Cinci zile? întrebă Milt cu o voce slabă.

— Da.

— Bine, Danny. Sper că merge.

— Şi eu, spuse Danny, simțindu-se bine c-a putut veni cu un sfat aşa de bun.

— Mulțumesc mult.

O bucată de crab căzu din gura lui Milt şi se înroşi puternic.

— Ce s-a întâmplat?
— Acolo, rosti Milt.
— Unde?
— Acolo!
— Cine?
— El cu Marilyn.

Danny se întoarse să-l vadă pe frumosul actor negru trăgând un scaun pentru Marilyn, o imagine a sofisticării într-o rochie albă de mătase care cădea pe trupul ei perfect. Amândoi râdeau.

— Hai să mergem, Miltie.

Danny puse pe masă câteva bancnote, îl trase pe prietenul său de pe scaun şi-l zori spre ieşirea din restaurant. Plimbându-se prin parcare, Danny îl luă pe Milt de după umeri.

— Eşti norocos că s-a terminat.
— 'Mda, spuse Milt fără convingere.
— Vorbesc serios, Miltie.
— Sigur… sigur…
— Crede-mă, n-ar fi putut dura.

Milt suspină.

— Poate ai dreptate.

Danny îl înghionti.

— Hai, spune-mi un banc.
— Nu mă simt în stare, dădu Milt din cap.
— Te rog, Miltie, numai unul mic.
— Bine, OK.
— Ăsta eşti tu.
— Care-i diferența dintre o primă şi o a doua căsătorie?

Milt făcu o pauză pentru o efect.

— Prima dată orgasmele sunt adevărate dar bijuteriile sunt false.

Cotcodăci încet.

Chicotind cu el, Danny îi spuse:

— Nu sunt îngrijorat în privința ta, Miltie, ai simțul umorului. Totul o să fie bine.

Danny îl duse la maşina lui.

— Unde stai?

Milt păru dintr-o dată patetic ca un băiețel care mergea pentru prima dată în tabără.

— La hotel.

— Stai cu mine Milt.

— Nu, mulțumesc. Am un apartament la mansardă la Beverly.

Danny conduse acasă mulțumit că reuşise să-l facă pe Milt să se simtă mai bine. De ce nu şi-a dat seama mai înainte că ajutându-i pe ceilalți îți dădea un sentiment aşa de plăcut şi te distrăgea de la problemele personale? Poate că asta începuse Stephanie să facă atunci când l-a rugat să-l ajute cu *Everyman.* Ar trebui să-i telefoneze. Nu-i răspunsese niciodată la bilețelul ei în care-i mulțumea pentru flori..

„Trandafiri albi! Numai tu puteai fi. Telefonează-mi. Sunt singură." – scrisese ea. Sărmana Stephanie. Voia s-o ajute. Poate că s-a înşelat în legătură cu India. Poate că încă mai puteau fi prieteni. Îşi aminti de sânii dezveliți ai Stephaniei atunci când a intrat în dormitor. Se înțelegeau aşa de bine la pat atunci când erau căsătoriți.

Formă numărul de telefon al hotelului.

— Doamna Dennison, vă rog.

După o lungă aşteptare, ascultând o muzică stupidă, i se spuse că nu răspunde.

— Este încă înregistrată?

— Un moment – controlez imediat.

Mai ascultă muzică. Când, până la urmă, i se spuse că, într-adevăr, mai era acolo, ceru să transmită un mesaj.

— Un moment, vă dau legătura la serviciul mesaje.

Muzica stupidă se auzi iarăşi şi închise.

Stephanie auzi sunetul soneriei. Reuşi să-şi ridice capul de pe masă şi răsturnă sticla de scotch, goală. Se ridică, aproape să cadă. Trebuie să fie cineva la uşă, se gândi ea ca prin ceața băuturii. Îşi înfăşură mai strâns halatul pe ea şi-şi trecu degetele prin părul încâlcit.

Nu era nimeni la uşă, dar sunatul continua.

Zăpăcită, căută telefonul. Dar când puse mâna pe el linia era deja moartă. Se simțea amețită. Se sprijini de noptieră ca să se reechilibreze, dar noptiera fragilă se clătină şi se răsturnă. Lampă, telefon, medicamente, fotografii înrămate, toate s-au împrăştiat, spărgându-se pe duşumea.

— Oh, îmi pare rău… Îmi pare rău…

Se lăsă jos şi ridică una din fotografii. Prin geamul spart văzu faţa zâmbitoare a lui Danny, Patricia şi ea, pe plaja de la Malibu. Stătea şi privea fotografia.

„Steppin'out with my baby..." începu ea să cânte, *„...can't be bad to feel so good..."*

Londra

Luba era în bucătărie deschizându-şi o conservă de ton pe care o furase de la supermarket. Nu era pentru prima dată în ultima lună că trebuise să fure mâncarea, dar nu exista alternativă. Pisica, mirosind peştele, îşi freca nerăbdătoare blănița de gleznele ei. Îi dădu conserva goală s-o lingă şi începu să amestece salata. O putea auzi pe Magda învârtindu-se prin sufragerie în timp ce pudelul lătra. Tranchilizantele pe care i le recomandase medicul o făceau să se simtă mai bine, dar cele două săptămâni de spitalizare le făcuseră să-şi cheltuiască toți banii, în ciuda asigurărilor sociale.

Acum, când avea atâta nevoie de bani, agenția de servicii nu o mai folosea – considerau că nu se mai puteau baza pe ea.

În disperare de bani, fusese până la urmă de acord să vândă doamnei McKeever peisajul pe care aceasta admirase. Odată ce-l vându, se întrebă de ce rezistase atât de mult timp. Se simțea bine. Nu renunța la o parte intimă a vieții ei, o împărtăşea. Şi-i plăcea să primească bani pe ceva ce crease, chiar dacă banii acopereau doar chiria pe două săptămâni. Era încântată de complimentele pe care i le făcuse doamna McKeever în hol.

— Sora mea iubeşte foarte mult pictura dumitale.

— Instalatorul a fost astăzi aici – şi el pictează – şi a spus că e o lucrare superbă.

Pisica linse conserva până o curăță şi Luba o luă în braţe până la fereastră. Afară, pe stradă, Rick împărțea ziarul de duminică. Privi în sus, dar Luba trecu în spatele draperiei. El era motivul pentru care Danny plecase din viața ei. Dar nu era vina lui şi nici a ei. Fusese sigură că lui Danny o să-i placă noua experiență. Şi-i plăcuse. De ce s-a înfuriat atât de tare? Îşi duse mâna la obraz; mai putea să simtă lovitura.

Rick stătu mult timp în faţa clădirii, apoi îşi continuă drumul. Puse pisica jos şi ieşi să ia ziarul.

Pe prima pagină era fotografia unei explozii de avion. Încă o tragedie şi toți oamenii aceia omorâți. Era oare şansă sau destin? Întoarse pagina şi ochii ei se opririi asupra fotografiei unei femei frumoase. Cuvintele îi săririi în ochi: *Doamna Stephanie Dennison – persoană de societate – Sinucidere.* O cameristă o găsise pe Stephanie în apartamentul hotelului cu o sticlă de scotch şi o cutie de medicamente goale, lângă ea.

Luba se repezi sus să-i telefoneze lui Danny. După ce sună de patru ori, îi răspunse robotul. Se pregătea să închidă, neştiind ce să spună, când izbucni:

— Danny, sunt acasă pentru tine. Telefonează-mi.

Beverly Hills

Danny se sculă devreme duminică dimineața şi puse din nou telefonul în priză. Robotul îi spuse că nu avea nici un mesaj din timpul nopții. De îndată ce recunoscu vocea Lubei închise. Era mândru de el, nu ezitase nici un moment. N-o să-i dea peste cap concentrarea de-acum. Îşi puse costumul de tenis şi se îndreptă spre teren.

Lui Danny îi plăcea să abordeze fiecare film ca un atlet, în formă; pentru *Everyman voia* să fie într-o condiție superbă. Transpirația curgea pe fața lui în timp ce lovea mingiile de tenis aruncate de maşina automată.

— Danny! țipă cineva.

Apăsă pe pedală să oprească maşina şi-l văzu pe Milt apropiindu-se cu ziarul de dimineață:

— Ce s-a întâmplat? îi zâmbi Danny prietenului său.

Milt nu zâmbea în timp ce-i întindea ziarul.

— Trebuie c-a făcut-o cu o noapte înainte, când eram la Spago.

Danny citi anunțul scurt apoi se lăsă să cadă într-un scaun de teren şi închise ochii. Când, până la urmă vorbi, vocea îi era răguşită.

— Dumnezeule, Milt. Unde crezi c-au dus-o?

— La morgă, presupun. Asta face poliția de obicei.

Funcționarul de la morgă părea furios.

— Mă numesc Dennison. Am venit pentru soția mea, Stephanie Dennison.

— Ah, spuse funcționarul, ca să identificați cadavrul?

Consultă o agendă.

— 248.

Îl urmară pe un hol până la o uşă metalică. Un val de aer rece năvăli când funcționarul o deschise. Îi conduse la sertarul 248 şi-l trase.

Danny îşi cuprinse brațele cu mâinile.

Sertarul era gol.

Funcționarul se scărpină.

— Să controlez.

Răsfoi nişte hârtii prinse cu o clamă şi care atârnau pe o sfoară murdară.

— Doamna a fost luată de la noi acum patru ore şi dusă la o casă de funeralii din Long Island, la ordinele lui J.L. Stoneham.

Danny ieşi afară încet.

Milt îl cuprinse cu brațul.

— Puştiule, era o fată cu probleme şi-ai făcut tot ce-ai putut.

Danny stătea în linişte în timp ce Milt conducea spre casă. Ce ironie că în timp ce el încerca să dea de Stephanie cu o puternică dorință de-a face dragoste, ea probabil era deja moartă, zăcând singură într-un apartament de hotel şi aşteptând să fie descoperită. Îl căutase – voia să-l ajute la *Everyman.* Voia să-i gătească. Poate că şi ea voia să facă dragoste.

— Milt crezi că ar fi fost vie, acum, dacă aş fi lăsat-o să mă ajute?

— Nu cred. Era în cărți. Nimic nu ar fi putut-o opri.

— Îmi doresc să n-o fi repezit atunci când mi-a vorbit despre India..

— Nu te învinovăți puştiule. Nu este vina ta. Nu e vina nimănui. Aşa merg lucrurile.

— Dar e atât de trist. A fost abandonată, respinsă de toată lumea, chiar şi de mine.

— Ai făcut tot ce-ai putut pentru ea..

— Nu ştiu, Milt. Ultima dată când am văzut-o m-a rugat să-i spun „te iubesc".

— Şi ce-ai spus?

— Nimic.

— Puştiule, de ce dracu' n-ai spus?

— Poate pentru că nu am iubit-o niciodată.

Milt suspină.

Prin fereastra maşinii, Milt vedea oameni cumpărând pomi de Crăciun de lângă o parcare. Crăciun în Los Angeles – atât de ciudat, Moşi Crăciun cu feţe roşii în sănii trase de reni erau atârnaţi deasupra străzilor fără zăpadă. Îşi aduse aminte cum a cumpărat un pom împreună cu Patricia – în ciondăneala obligatorie cumpărai întotdeauna unul prea înalt să intre în casă. În fiecare an Stephanie pregătea de Crăciun o masă deosebită pe care-o încheia cu specialitatea ei – budincă de prune. Era întotdeauna vâsc…

Câtă ironie, se gândea el. Anotimpul ăsta este pentru a fi fericit. Ce Crăciun trist va fi pentru Patricia.

Telefoanele insistente ale lui Danny la Long Island nu-i aduseră nici un rezultat. Accentul britanic al majordomului îi spunea, prea politicos, că Patricia asista la o slujbă religioasă pentru mama ei, numai pentru membrii familiei. Evident, J.L. nu-l considera membru al familiei.

Majordomul îl asigură că va transmite Patriciei mesajul său.

Aşteptă ore întregi la telefon. Sună în seara aceea. Nu o să uite niciodată plânsul ei isteric.

— Tati, Tati, ce să fac?

Când încercă să o liniştească, telefonul se închise. Rămase înlemnit.

Formă din nou numărul şi aceeaşi voce britanică îi spuse necioplit.

— Miss Patricia nu este disponibilă, şi închise.

Formă numărul fără încetare. Un continuu semnal, telefonul era ocupat, era singurul răspuns. Disperat, se plimba prin cameră. Sărmana fată, fiica lui, plângea după ajutor. Trebuia să facă ceva.

Luă primul avion spre New York, un elicopter spre Long Island, apoi un taxi până la reşedinţa lui J. L. Stoneham.

— Aici începe proprietatea lui Stoneham, îi spuse şoferul lui Danny, uitându-se la el prin oglinda retrovizoare.

Strâns într-un pardesiu subţire, Danny privi zidul înalt din piatră în timp ce taxiul trecea prin zăpadă. Când ajunseră la un stop, îi plăti şoferului şi coborî. Nu era deloc trafic pe stradă.

O poartă înaltă din fier împodobită cu ghirlande colorate de Crăciun bloca intrarea spre o alee imaculată – chiar şi grămezile

de zăpadă de pe fiecare parte păreau antiseptic de albe.

Danny deschise interfonul, conştient de camera de luat vederi a circuitului închis care-l privea, şi sună.

Aproape imediat, o vece politicoasă de femeie rosti:

— Un Crăciun fericit, cu ce vă pot fi de folos?

— Sunt Daniel Dennison. Am venit să o văd pe fiica mea.

— Un moment, vă rog, veni răspunsul vesel a femeii.

Aşteptă, lăsându-se de pe un picior pe altul, frigul trecându-i prin pantofi.

De data aceasta, îi răspunse o voce aspră de bărbat.

— Îmi pare rău, domnişoara Patricia nu poate primi vizitatori.

Interfonul se închise.

Danny lovi butonul din nou. Vocea plăcută, de femeie, reveni.

— Un Crăciun Fericit, cu ce vă pot ajuta?

— Sunt aici s-o văd pe fiica mea, țipă el, şi n-am de gând să plec până n-o văd.

Nu primi nici un răspuns.

Danny lovi soneria iarăşi, şi iarăşi. Nici un răspuns.

Se uită de-a lungul trotuarului, frumos curățat de zăpadă, care mărginea zidul. Lângă intrarea de serviciu, observă un container mare de gunoi. Îl trase lângă zid şi se urcă pe el. Da, putea să ajungă deasupra. Când îşi puse mâna pe margine, ca să poată apuca bine, simți o durere surdă. Îşi trase mâna şi văzu o rană adâncă, din care curgea sânge. Toată partea de sus a zidului era împânzită cu cioburi de sticlă.

— Ticălosul! murmură Danny, în timp ce-şi bandaja mâna cu batista. Se lăsă să cadă de partea cealaltă, într-o zăpadă de două picioare înălțime şi începu să se târască printr-o grădină mare, cu tufişuri tăiate în formă de animale, toate cu căciuli albe. Pantalonii îi erau uzi leoarcă, iar pantofii plini de zăpadă care se topea.

Deodată, auzi nişte lătrături, şi o pereche de câini mari, negri, veniră înspre el. Dar, înainte să-l ajungă, cineva strigă:

— Halt! Şi câinii se opriră în fața lui, cu zăpada până la burți, mârâind şi dezvelind nişte colți lungi. Două gărzi în uniformă se apropiară, cu puştile lăsate în jos.

— Ce dracu' cauți aici? întrebă cel mai înalt.

— Mă numesc Dennison. Vreau să-mi văd fiica, pe Patricia.

Celălalt scoase un walkie-talkie, dar nu auzi ce spuse, pentru că vorbele îi erau acoperite de mârâiturile câinilor. Închise.

— Aţi face mai bine să plecaţi, domnule Dennison, sau chemăm poliţia.

— Chemaţi-o, spuse Danny, cu încăpăţânare. Am dreptul legal să-mi văd fiica.

Gărzile schimbară priviri între ele, iar cea cu walkie-talkie se întoarse şi comunică cu cineva. După un lung dialog, puse la loc aparatul şi spuse:

— Urmaţi-mă, domnule Dennison.

Acum deja familiarul bărbat cu figură bovină, apăru în uşa din fata reşedinţei şi-l conduse politicos înăuntru, într-o cameră mare, cu pereţii acoperiţi de cărţi. În mijloc, strălucind datorită a sute de clopoţei, era un brad uriaş, ce se înălţa până la tavan. Omul cu figură bovină îl pofti să ia loc pe sofaua acoperită cu catifea roşie, dar Danny rămase în picioare. Mâna îi pulsa. Privind în jos şi văzu cum cădeau picături de sânge din batista udă, pe un nepreţuit covor oriental. Prin sistemul stereo, ascuns vederii, o voce blândă cânta *Nöel... Nöel ... Nöel...*

Patricia intră în cameră.

Danny fu şocat de spaima şi rătăcirea pe care le văzu pe faţa ei tânără. Voia s-o ia în braţe, s-o acopere cu sărutări, să-i spună cât de mult o iubea, orice, numai să-i şteargă privirea aceea, dar rămase pe loc, paralizat.

— Patricia, sunt aici, spuse el rigid. Nu ştiu ce să, spun... Îmi pare rău...

Se îndreptă spre ea. Ea făcu un pas înapoi. Ochii îi erau sălbatici şi disperaţi. Părea atât de firavă, şi parcă mai înaltă. Era atât de diferită faţă de fetiţa care râdea cu veselie şi se agăţa de piciorul lui.

— Sunt eu, tatăl tău.

Ea doar îl privi.

Aşteptă. Ea nu spuse nimic.

— Draga mea, a fost un şoc pentru amândoi. Dar, hai să ne acordăm o şansă să ne vindecăm. Apoi o să fim împreună şi o să vorbim. OK?

Nu reuşea să scape de tonul rugător al vocii. Lacrimi îi curgeau acum, pe obraji, în jos. Scoase un ţipăt de spaimă şi leşină în suspine isterice.

Se îndreptă spre ea, dar doi bărbaţi solizi intrară în cameră şi-l placară. Îl ridicară, brutal, în picioare şi-i strânseră braţele la

spate. Durerea era cumplită. O femeie înaltă, într-o uniformă albă, o scoase pe Patricia afară.

J.L. Stoneham intră în cameră.

— Ai supărat-o destul pe Patricia. Ieşi afară.

— Este fiica mea. Am dreptul s-o văd.

— N-ai nici un drept. N-o s-o vezi niciodată.

— Ai luat-o pe Patricia de la Stephanie, dar nu poți s-o iei de la mine.

Cu o mişcare a mâinii, J.L. îşi concedie gărzile. Singuri în cameră, se înfruntară. Stoneham rupse tăcerea.

— Ți-am spus că o să te distrug, şi când o să termin, cu tine, o să-ți doreşti să nu te fi născut niciodată, puță' evreiască!.

Danny îngheță.

— Uh, da, ştiu totul despre tine – San Sabba, adopțiunea ta – eşti norocos că nu ai sfârşit în cuptor.

Capul lui Danny vâjâia. Buzele lui J.L. se răsuciră într-un zâmbet. Savura momentul.

— Credeai că ai pus vălul pe ochii tuturor? continuă el. O să am grijă ca toată lumea să-ți ştie micul tău secret murdar.

Uimit, Danny rămase țintuit pe loc. Omul acesta dezgropase o minciună înmormântată la jumătate de lume depărtare.

I'm dreaming of a white Christmas... Vocea blândă se filtra uşor.

Danny inspiră adânc.

— Nu-mi pasă ce faci, spuse el răguşit. Nu-mi pasă, decât de fiica mea.

Vocea îi deveni şi mai puternică, în timp ce se îndrepta spre figura de granit a lui Stoneham.

— Îți pasă de ea? Clachează. Are nevoie de îngrijire medicală.

— O să aibă tot ceea ce banii pot cumpăra.

— Crezi că banii tăi repară totul? Oare, mai multe brățări de aur şi mai mulți cai o s-o facă să-şi uite mama? Ai omorât-o pe Stephanie.

— Destul!

Vene albastre se umflau pe gâtui lui Stoneham.

— Ți-ai distrus propriul tată! Ți-ai omorât soția...

— Am spus că e destul!

— Ce fel de monstru eşti?

J.L. se dădu un pas înapoi.

— Crezi că te-aş lăsa să-i faci acelaşi lucru şi Patriciei? Fiicei

mele, fiicei mele pe jumătate evreică?!

Ochii înguşti ai lui J.L. se măriră.

— O să te omor, dacă va fi nevoie, şuieră el.

Danny se apropie, dominându-l.

— Dă-i drumul, ticălosule, spuse el, printre dinţii încleştaţi, pentru că n-o să renunţ niciodată!

— Ieşi! Ieşi!

Faţa lui J.L. deveni purpurie.

Gărzile năvăliră şi-l ridicară pe Danny. Stoneham respira greu.

În timp ce gărzile îl împingeau pe Danny afară din cameră, îl văzu pe J.L. ghemuindu-se într-un fotoliu imens. Ultima imagine pe care Danny a surprins-o, a fost un J.L. uitându-se la covorul pătat de sânge.

Când urcă la bordul zborului 747, la Aeroportul Kennedy, Danny îşi simţi capul gata să explodeze. Era ca şi cum clopote mari din metal îi băteau în tâmple şi, totuşi, nu puteau acoperi ţipetele Patriciei. Trebuia să se gândească, să găsească o soluţie, cum s-o scoată din ghearele lui Stoneham.

„Puţă evreiască.” Cu cuvintele astea, J. L. sfâşiase faţada pe care şi-o construise cu atâta grijă de-a lungul anilor, o faţadă pe care o crezuse impenetrabilă.

Cum ar reacţiona Patricia când va afla secretul tatălui său? Ar spune ea, aşa cum a făcut-o în urmă cu mulţi ani, „Nu vreau să fiu evreică”.

Danny nu s-a simţit niciodată atât de neajutorat, de impotent.

— Crăciun Fericit, îi ură stewardesa.

Deodată, fu scuturat de un acces de râs. Apoi începu să plângă şi nu mai putu gândi.

Capitolul 16

1988, Londra

Motanul sări pe masă şi se frecă de braţul Lubei, dar ea îl dădu uşor la o parte. Neînfricat, păşi cu grijă prin grămada de chitanţe, până când lăbuţele lui moi găsiră o bucată de hârtie, pe care se încolăci.

Al naibii fel de a începe Anul Nou, mormăi Luba. Cum de puteau fi atât de multe chitanțe? Făcuse un desen pentru sora doamnei McKeeven, pentru o sută de lire, şi-i dădu instalatorului o schiță cu douăzeci şi cinci de lire, dar banii ăştia erau departe de a fi suficienți.

Stârnind uşor pisica de la locul ei, luă un bilet de la Dorothy, privind un *Rendez-vous* cu un grup rock, chiar în seara aceea. Lubei nu-i plăcea ideea, dar trebuia să meargă. Cel puțin, reintrase în grațiile lui Dorothy. Făcu mesajul ghemotoc, îl aruncă în coşul cu hârtii, fără să nimerească. Pisica alergă şi începu să se joace cu el.

Adună chitanțele care trebuiau achitate. De unde o să ia banii? Luba ştia că o noapte petrecută cu un cântăreț rock n-o să rezolve problema. Mai exista o soluție, care o rodea de mult timp. Ce avea de pierdut?

A doua zi, fără să-i spună Magdei unde merge, Luba luă autobuzul spre *Victoria Stadion* şi cumpără un bilet dus-întors spre Brighton.

Greenfield Inn părea sinistru şi părăsit, în ceața friguroasă a iernii. O tăbliță cu „De vânzare" îi informa pe clienții interesați să ia legătura cu *Royal Bank* din Brighton. Luba aruncă o privire în jur – strada era goală în această perioadă a anului – şi se apropie de intrare. Uşa era încuiată. Căută în ghiveciul de flori, care încă mai avea o muşcată din plastic, de un roşu strălucitor. Cheia era acolo.

În timp ce mergea pe coridorul rece al casei goale, avu un sentiment straniu, paşii ei făcând un ecou sec. Ştia că banii trebuiau să fie pe acolo, pe undeva. Colonelul Johnson nu i-ar fi ascuns în altă parte. Se gândise deseori la ei, căutând cu mintea fiecare cameră a hotelului. Cea mai bună ascunzătoare, îşi spunea ea, ar fi fost pivnița. Trebuia să fie pivnița.

Îşi aminti de ziua în care îl considerase nebun că le-a făcut să mute totul din pivniță în pod. În mod evident, nu voia ca ea să meargă acolo. Dar unde, oare, puteau fi ascunşi în pivniță?

Se opri în fata uşii biroului şi privi înăuntru. Se cutremură fără să vrea. Încet, intră în camera coşmarurilor ei. Masa de lucru era goală. Haina lui albă, de maimuțoi, atârna într-un cuier. Se întreba cu ce fusese îmbrăcat în coşciug. Bineînțeles, dacă şi-ar fi

putut spune dorința, ar fi vrut să fie înmormântat în uniformă. Tresări. Asta trebuia să fie.

Se îndreptă repede spre scara acoperită cu mochetă. Se cutremură, gândindu-se la ce trebuie să fi simțit Magda ultima dată, când a urcat scările, cărând lada cu săpun. Acum era după-amiaza târziu şi începea să se întunece. Aprinse lumina din hol şi, rezistând impulsului de a vedea dacă mai erau pete de sânge pe treptele din fier, urcă în pod. Se uită la lăzile cu săpun şi la hârtia igienică, încă acolo. De câte ori nu venise ea aici, să se ascundă şi să deseneze, până când a alungat-o colonelul Johnson.

Pe dreapta, lângă perete, era cufărul din lemn, pe care stătuse adeseori. Smuci capacul greu. Era încuiat.

Alergă pe scări, până la bucătărie, speriind un şoarece. Într-un sertar, găsi un ciocan şi un cuțit pentru gheață, şi se grăbi înapoi.

Respirând greu, puse cuțitul sub balama şi începu să lovească cu ciocanul. Balamaua cedă foarte uşor. Ridică, cu greu, capacul. Uniforma era acolo, împăturită frumos, cu chipiul deasupra. O scoase afară. Sub ea, era o sabie şi o ciudată păpuşă africană, un coif şi o cravaşă de călărie. Le scoase pe toate şi privi cufărul gol. Nimic. Nu-i venea să creadă. Fusese atât de sigură.

În timp ce se aplecă, să pună obiectele la loc, ezită. Capacul era mai înalt decât restul cufărului. Se întinse şi pipăi. Într-un colț, dădu de o mică agățătoare. Când trase de ea, un capac fals se mişcă. Sub el găsi o cutie metalică. O luă, triumfătoare. Era încuiată. Cu un zâmbet, ridică ciocanul.

— Cine-i acolo? strigă o voce de bărbat.

La dracu'! Repede, puse capacul fals la loc, băgă totul înăuntru. Cu excepția cutiei metalice şi a unei uniforme, şi închise cufărul.

— Cine-i acolo?

Vocea se apropia. Înveli cutia în uniformă şi o luă în brațe. Coborî pe treptele din fier. Spre ea, privea un polițist.

— Of, Doamne; sunt aşa de bucuroasă că sunteți dumneavoastră, sergente Sweeney! M-ați speriat.

— Domnişoară Johnson? Ne întâlnim în cele mai ciudate situații. Ce faceți aici?

Luba îşi înălță capul şi zâmbi provocator.

— Aş putea întreba şi eu acelaşi lucru.

Coborî treptele şi se apropie de el.

— Am văzut lumină, domnişoară Johnson, şi am intrat s-o

sting.

— Sergent Sweeney, nu mi-a plăcut deloc ideea de a veni aici singură. Dar mama mea nu mai suporta. Nici nu-ți poți imagina cât de greu i-a fost.

Îşi puse mâna liberă pe brațul lui şi-l privi în ochi.

— Dar, domnişoară Johnson, casa a fost sigilată de bancă, pentru vânzare. Nimic nu trebuie mişcat din loc.

— Bineînțeles, numai că, mama, în durerea ei, a uitat să ia uniforma asta. Colonelul Johnson o purtase În bătălia de la Mau Mau. Face parte din istoria familiei, spuse ea, presându-l cu sânii.

— Da... Cred că înseamnă mult pentru ea... Dar nu sunt sigur...

Ochii Lubei exprimau o durere adâncă.

— Dacă trebuie... Poftim, ia-o.

— Nu, nu, spuse el. Cred că nu poate să fie nici o problemă.

În timp ce mergeau pe coridor, spre scara principală, se asigură că se lăsase toată pe el.

El îşi puse brațul pe după talia ei, pentru sprijin, uitând să mai stingă lumina, iar Luba nu-i aminti.

— Ar fi nepotrivit să te invit din nou la o ceaşcă cu ceai? o întrebă el, timid, înroşindu-se.

— Eşti foarte drăguț, dar trebuie să iau trenul spre Londra.

— Dă-mi voie să te însoțesc până la gară.

— Ah, nu trebuie să te deranjezi.

— Mi-ar face plăcere.

— Mulțumesc. Nu pot să-l pierd. Mama mea mă aşteaptă acasă.

— Sper ca în curând să se simtă mai bine.

Îl privi şi se agăță de brațul lui.

— O să treacă mult timp până când o să uite această tragedie.

— Da, înțeleg, spuse cu condescendență. Sper ca uniforma aceasta s-o aline, în vreun fel.

— Nici nu-ți imaginezi ce mult va însemna pentru ea, spuse Luba, cu nişte ochi cețoşi, fixați într-ai lui.

Când ajunseră la gară, megafonul anunța plecarea trenului spre Londra. Pe scara trenului, se întoarse şi-l sărută pe gură.

— N-o să pot niciodată să-ți mulțumesc destul, spuse ea.

Îl lăsă pe sergentul Sweeney stând pe peron, cu gura căscată.

— Luba, unde ai fost? Magda se zgâi la uniforma din brațele

Lubei. De unde ai luat asta?

— Din cufărul lui...

— Din Brighton?

— Bineînțeles.

— Luba, ai înnebunit?!

Luba nu spuse nimic. Aruncă uniforma pe jos şi puse cutia pe masă.

— Ce-i asta? întrebă Magda.

Luba doar zâmbi. Aduse o şurubelniță şi un ciocan.

Puse şurubelnița în încuietoare şi ridică ciocanul.

— An Nou Fericit!

Dintr-o singura lovitură, cutia se deschise larg şi teancuri de bancnote zburară pe masă.

Beverly Hills

Studioul era închis pe timpul vacanței, aşa că Danny ştia că n-o să i se simtă lipsa. Se putea ascunde. Isteria pe care o simțise în avion, la înapoiere, nu-l părăsise. Încuie uşa, trase jaluzelele, scoase telefonul din priză şi încercă să se îmbete. Dar vodca nu-i diminua teama.

Cum o să procedeze Stoneham? Cum o să reacționeze oamenii? O fraudă nemascată! Ce-o să pună Milt? Era prea mult pentru Danny. Iar gândul la Patricia îl paraliza. Era şi ea în pragul sinuciderii? Ce ar putea face pentru ea? Ar fi el în stare s-o ajute, dacă Stoneham ar renunța la controlul lui? Nu avea răspunsuri.

După toată bravada de la reşedință, ştia cine câştigase. Stoneham îl atrăsese în capcana cu serpentine care se învârteau strâns în jurul lui, ca un nod, tot mai strâns, până când, legat fedeleş, era incapabil să mai acționeze, să se mai mişte, sau să mai respire.

Nu mai mâncase, nu mai dormise, nu se mai spălase. Stătea şi bea.

Îşi umplu din nou paharul, ignorând luminița roşie de pe fax. Voia să doarmă, să se cufunde într-un somn fără vise şi să nu se mai trezească. Dar lumina roşie continua să licărească, străpungând cu insistență pleoapele-i închise. Se întinse, să scoată fax-ul din priză. Dar acesta tocmai imprimase un mesaj. Un cuvânt îi sări în ochi: Patricia.

Ridică hârtia şi se forţă să se concentreze. Fax-ul era de la avocatul lui Stoneham.

Dorim să vă informăm că Patricia este într-un sanatoriu particular, în mâini capabile. Este bine. Medicii consideră că îi sunt necesare mai multe luni de tratament. În interesul sănătăţii ei, nu poate primi vizitatori, pentru moment.

Danny reciti cuvintele „este bine". Slavă Domnului! Mesajul nu spunea unde anume era, dar era recunoscător că aflase ceva despre ea. Îi era recunoscător lui J.L. pentru această fărâmă de informaţie. Poate că Stoneham îşi schimbase hotărârea de a mai distruge o persoană, apropiată Patriciei. Ar putea, oare, acest lucru că fie posibil? Sau nu era decât dorinţa lui?

Danny se gândea că se descurcă destul de bine în a-şi ascunde neliniştea, când a început filmarea la *Everyman.* Pentru următoarele două luni, s-a ocupat intens de audiţii, schimbări de scenariu, scenografii, exterioare, repetiţii. Nu-şi dădea seama cât de maniac le părea celorlalţi, până când Slim, îngrijorat, l-a luat deoparte:

— Ascultă, şefule, de ce eşti aşa de crispat? Nu este primul tău film.

— Filmul ăsta înseamnă mult pentru mine. Încerc să-l fac de ani de zile, spuse Danny, neîndepărtând grija lui Slim.

— Hei, şefule, doar te cunosc. Ceva te roade. Preluarea de către Stoneham e blocată la tribunal. S-ar putea ca niciodată…

— Nu dau o ceapă degerată pe el, spuse Danny, mai tăios decât ar fi vrut. Hai să începem.

Slim fu surprins de această ieşire nervoasă.

— OK, şefule, spuse, şi plecă.

Prima scenă, într-un stil abstract, merse bine. Danny folosi ştiri actuale, din stoc, şi le amestecă cu o scenă de prim plan, pe care a filmat-o în studio; un amestec isteric de comercianţi, ţinând strâns în mâini bancnote pe care le fluturau strigând:

— Bani vechi! Bani noi! Bani împrumutaţi! Bani furaţi! Bani spălaţi! Toţi sunt bani! Mai mulţi! Mai mulţi! Mai mulţi!

Când strigă:

— Tăiat! Copiat! Danny fu ovaţionat spontan de cei din studio.

Făcând o plecăciune hazoasă, o zări pe Lily, care ieşea în evidenţă în rochia ei albastră, îmbujorată în timp ce aplauda. Era

de un ajutor uriaş, de care nu te puteai lipsi. Simţind că era presat, nu-i punea niciodată întrebări. Era acolo când avea nevoie de ea, mereu veselă. Îi plăcea foarte mult de ea.

Prima săptămână de filmări se sfârşi vineri seara. Avea vreme tot weekend-ul să facă revizuiri ale scenariului. Lucrurile mergeau bine, dar Danny era încă nervos. Sâmbătă după masă, în timp ce privea pe fereastră, aşteptând să apară, în orice moment, maşina lui Lily, observă o limuzină cafenie, care mergea încet pe stradă, ca şi când şoferul ar fi căutat ceva.

Limuzina se opri în faţa casei lui şi un bărbat în negru coborî şi se îndreptă spre uşa din faţă. Danny putu să-i vadă gulerul alb, întors şi crucea din jurul gâtului. Era un preot durduliu, în căutare, probabil, de donaţii.

Înviorat de întâlnire, deschise larg uşa. Faţa rotundă şi strălucitoare părea netedă, ca de copil, ca şi când n-ar fi fost niciodată atinsă de vreo lamă de ras. Capul chel, era mărginit de şuviţe de păr cârlionţat, şi înconjura ceea ce părea o calotă de piele strălucitoare. Preotul zâmbea cu gura până la urechi, dezvelind o strungă între cei doi dinţi din faţă. Danny nu-şi putea aminti exact unde-l mai văzuse.

— Danny Dennison?

— Da.

— Pot să intru? îl întrebă pe Danny, care se tot uita la el.

— Păi, eu…

— Sunt Părintele Callahan. Dar tu mă cunoşti sub numele de Roy, adăugă cu un zâmbet.

— Roy?! exclamă Danny, făcând ochii mari.

— Da, Danny.

Danny îl luă în braţe, strângându-l, şi-l trase înăuntru.

— Roy, nu m-am gândit că o să te mai revăd vreodată.

Emoţionat, începu să se bâlbâie.

— Am încercat să-ţi dau de urmă, dar orfelinatul a refuzat să-mi dea orice informaţie.

— Da, ştiu. Şi eu am încercat.

Danny se dădu un pas înapoi şi-l privi.

— Cum m-ai găsit?

— Am văzut, de curând, un film regizat de Danny Dennison – *London Rock*.

Danny frisonă.

— Ah, chestia aia teribilă.

— Mi-a plăcut. Şi mi-am amintit că doamna Dennison te ducea mereu la filme, aşa că am urmărit acest indiciu.

Danny dădu din cap, a neîncredere.

— M-am simțit ca un detectiv, dar *Director Guild* m-a ajutat, aşa că, iată-mă, Danny, puțin mai greu, față de cum mă ştiai.

— M-am gândit, eu, că părinții tăi o să te îngraşe.

— Oh, au reuşit. Au făcut tot ce au putut pentru mine. Nici măcar nu s-au supărat că am făcut în pat de atâtea ori.

Şi izbucni într-un râs, din toată inima.

— Pur şi simplu, nu-mi vine să cred că eşti tu, Roy.

Danny îl îmbrățişă încă o dată. Hai să mergem lângă piscină şi să bem ceva, ca să sărbătorim întâlnirea. Ce ai prefera?

— O bere, poate... Orice, în afară de vin roşu. Din ăsta bem în fiecare duminică.

Nu se puteau opri din râs. Erau nespus de fericiți că se revedeau. Danny încercă să deschidă o sticlă de bere pentru Roy, dar mâinile îi erau stângace, neîndemânatice. El îşi turnă vodcă.

— Pentru noi! toastă, ridicând paharul.

— Pentru orfelinatul Sf. Ioan, chicoti Roy.

Danny făcu o grimasă.

— Nu pot să-ți spun, Danny, de câte ori nu m-am gândit la zilele acelea.

Se aşezară lângă piscină, fiecare văzând băiețelul din adultul cu patruzeci de ani mai bătrân.

— Roy, Roy... Ia te uită! Nu m-am gândit niciodată că vei ajunge preot.

— Ştiam că n-o să ajung niciodată un jucător de baseball.

Râseră, la amintirea lui Roy, stând pe banca de rezerve.

— Serios, continuă Roy, e vina ta.

— Înțeleg. Sunt vinovat pentru tot, pentru că făceai în pat, iar acum pentru că te-ai făcut preot.

Roy îşi dădu capul pe spate, într-un alt hohot de râs.

— Danny, n-o să uit niciodată zilele acelea; cutia de țigări, poveştile pe care mi le citeai...

Îl bătu pe Danny pe umăr, cu afecțiune.

— Bunătatea ta față de mine mi-a influențat viața. M-a făcut să vreau să-i ajut pe alții. L-am slujit pe Domnul în multe locuri, iar

acum mi s-a oferit şansa să plec în Australia, să lucrez printre aborigeni.

— Australia? Dar e atât de departe, Roy. Acum, că ne-am regăsit, n-ai putea găsi un loc undeva, mai aproape?

— Trebuie să urmez drumul pe care Dumnezeu mi l-a pus în față.

Exista o anumită intensitate în vocea lui, dezvăluind forța unui om sigur pe destinul său.

— Părinții tăi trebuie să fie mândri de tine.

— Sunt sigur că aşa este; fie ca Dumnezeu să le odihnească sufletele. S-au dus acum trei ani omorâți de un şofer beat, într-un accident de maşină.

— Ce lucru îngrozitor.

— Dar, am reuşit să accept pierderea lor. Îmi pare rău doar pentru bețivul fără speranță, care trebuie să trăiască cu sufletul neîmpăcat.

— Îți pare rău? Cred că l-aş omorî!

Roy zâmbi, privindu-l pe prietenul său cu afecțiune.

— Nu noi trebuie să judecăm; noi trebuie doar să compătimim.

Danny îl studie pe prietenul său cu neîncredere.

— Nu te înfurii niciodată? Nu urăşti niciodată?

— Da, când eram mai tânăr... Dar acum înțeleg.

Se opri.

— Hai să nu vorbim despre lucruri triste. Povesteşte-mi despre viața ta. Tot ce ştiu este că doamna Dennison te-a adoptat şi că ai devenit un regizor de succes. Eşti căsătorit? Ai copii? Văd că ai o casă frumoasă.. Trebuie că eşti foarte fericit aici.

Danny se ridică, merse până în capătul aleii şi privi spre dealuri. După un moment, Roy îl urmă. Danny simți o mână uşoară pe brațul său.

— Prietene, te aud plângând încet. Ce te supără?

Danny îi răspunse cu amărăciune.

— Credeam că la confesional eşti ascuns după un paravan.

— Sunt eu, Danny. Roy, prietenul tău...

— Am avut o perioadă grea. Sunt plin de ură.

Vocea venea din spatele unor dinți încleştați.

— Îl urăsc pe socrul meu, pentru ceea ce-i face fiicei mele, pentru ceea ce i-a făcut soției mele... Urăsc secretele din adâncul sufletului meu, care mă umplu de vinovăție... Aş vrea să-ți pot

vorbi despre ele.

Roy luă amândouă mâinile lui Danny şi le închise într-ale sale.

— Nu te mai chinui. Poate n-ar trebui să vorbeşti acum. Gândeşte-te şi priveşte-ţi în inimă. La momentul potrivit, în locul potrivit, o forţă mai mare te va ajuta.

Danny îşi goli paharul.

— Hai să mai bem.

Roy suspină.

— Din păcate, nu pot. Trebuie să plec chiar acum. Părăsesc ţara chiar în seara aceasta.

— Nu-mi place să te văd că pleci, Roy. Nici nu-ţi dai seama cât de mult…

Danny nu termină. Coborâră treptele, pe lângă casă.

— Cu voinţa Domnului, o să ne mai vedem, spuse Roy.

În timp ce se apropia de maşină, lui Danny i se puse un nod în gât. Se simţea exact ca atunci când a plecat Roy, cu cutia lui de ţigări. Atunci nu-i spusese secretul şi nici acum nu putea să i-l spună. Se uită la faţa copilăroasă a prietenului său, fără riduri, fără griji.

— Eşti fericit.

— Sentimentul pe care îl am e mai mult decât de a fi fericit, Danny. Mă simt împlinit. În pace cu mine însumi.

— Trebuie să fie o senzaţie plăcută.

— Da, este mulţumirea de a afla ce vrei să faci în viaţă, şi să faci acel lucru. Sunt norocos.

— Şi asta îţi dă pace?

— Danny, eşti întotdeauna în pace, atunci când eşti sincer cu tine însuţi.

Se îmbrăţişară pentru ultima oară, iar Roy plecă. Apoi, încet, foarte încet, Danny se întoarse spre casă, ultimele cuvinte ale lui Roy încă răsunându-i în minte.

Intrând în sufragerie auzi muzică venind de la biroul de la etaj. Probabil că a venit Lily în timp ce el era afară, la piscină. Îi plăcea întotdeauna să lucreze pe fond muzical. Dar el nu era încă gata să lucreze la o scenă din *Everyman.* Se aşeză gândindu-se la conversaţia cu Roy. Muzica se auzea. Era caseta preferată a lui Lily cu Tina Turner. Nu fusese niciodată atent la cuvinte.

Uşor vin bărbaţii în aceste locuri
Şi toţi bărbaţii sunt la fel
Nu te uiţi la feţele lor
Şi nu-i întrebi cum îi cheamă
Nu te gândeşti la ei ca la nişte oameni
Nu te gândeşti la ei deloc
Te gândeşti numai la bani
Cu ochii privind numai pereţii.

O lamentare de târfă. Oare aşa simţea şi Luba? Dar ea nu a luat niciodată bani de la el. De ce?

Se ridică repede, înlăturând răspunsul. Hotărâse s-o scoată afară din viaţa sa; doar n-o să înceapă să se gândească acum la ea. Urcă treptele spre birou şi opri muzica.

— Scuză-mă c-a fost atât de tare, se scuză Lily, dar muzica este drogul meu. Trebuie să mă vindec.

— Nu, nu. Şi mie îmi place muzica.

— Te-am văzut la piscină cu un preot şi nu am vrut să-ţi aud confesiunea, chicoti ea.

— Da, cam aşa a fost.

Întorcându-se spre computer, spuse:

— Nu ştiam că eşti catolic.

— Nu sunt.

— Ce eşti?

Îi privi faţa deschisă care aştepta un răspuns simplu şi ezită:

— Sunt episcopalian. Preotul era un vechi coleg de şcoală. Are ceva în comun cu tine.

— Serios? Ce anume?

— I-a plăcut şi lui *London Rock.*

Râse.

— O să-l iubească pe *Everyman.* Lucrăm?

— Mda. Pe unde eram?

— Voiai să revedem partea în care *Everyman* aruncă reziduuri toxice într-o rezervaţie de păsări.

— Da, vreau să adaug o scenă în care-l mituieşte pe administratorul parcului.

— Te superi dacă spun ceva?

— Te poate opri cineva?

Spuse:

— Cred că eşti prea dur cu *Everyman.*

Danny o privi fără să înțeleagă.

— E atât de rău. Există pericolul de a-l transforma într-o caricatură.

— Lily, cred că pot evita această cădere.

— Nu vreau să par o deşteaptă…

— Atunci cum de reuşeşti atât de des?

Făcu un gest ca şi când l-ar fi pocnit.

— Serios – spui mereu că drama înseamnă contrast, lumină şi umbră.

— E adevărat.

— Cred că ai nevoie de o scenă a bobocului de trandafir.

— *Cetățeanul Kane?*

— Da, aminteşte-ți – şi el era un om rău, dar pe patul de moarte s-a gândit la cel mai prețios lucru al său, o sanie mică pe care-o avusese când era băiețel. A fost o vreme când şi el era inocent.

— Nu *Everyman,* vocea lui Danny deveni mai aspră. E modelat după J.L. Stoneham, şi socrul meu nu a fost niciodată inocent, s-a născut rău.

Redusă la tăcere de vehemența lui, Lily rămase tăcută pe scaunul ei.

Danny se plimba prin cameră, încercând să-şi adune gândurile.

— Nu prea am chef de lucru, spuse el până la urmă.

— Vrei să iei o pauză de masă?

— Nu mi-e foame. E prea cald.

— Aruncă-te în piscină, atunci. Răcoreşte-te. Asta mi-ar place şi mie.

— Bună idee. Trebuie să fie un costum de baie pentru tine pe aici pe undeva.

— Ei, hai, Danny…

Opri computerul.

— Pentru un tip care scrie scene cu fete care aleargă goale pe acoperişuri eşti destul de pudic.

Râse văzându-i fața surprinsă.

— Ce s-a întâmplat cu acea instituție americană demodată numită scufundători în pielea goală?

— Ce?

Dar dispăruse deja în baie, strigând:

— Iau nişte prosoape…

Puțin nesigur de ce să facă, Danny deschise larg uşa glisantă din sticlă care dădea spre afară şi păşi.

Ezită, apoi se dezbrăcă şi se scufundă. Ieşind la suprafață să ia aer, o văzu stând pe marginea piscinei, goală. Da, era o țărăncuță care râdea în soare.

— E rece? strigă ea.

— E grozavă.

Se scufundă frumos şi apăru lângă el.

— Mincinosule. E rece ca gheața!

Şi începu să înoate. Se zbenguiră în apă vreo zece minute. Totul era atât de natural. O distracție ca lumea.

Ieşi prima şi alergă tremurând în birou. O urmă, şi-o privi frecându-se cu un prosop, în ritmul muzicii.

E frumoasă şi ştie asta, se gândi el.

— Te simți mai bine? îl întrebă ea uscându-şi părul.

— Mult mai bine.

— Gata de treabă?

Se îndreptă încet spre ea, cu apa picurându-i de p trup.

— Aşa cred, spuse Încet... Dar tu?

— Aproape.

Lăsă prosopul să-i cadă. Se întinse şi-şi încolăci brațele pe după gâtul lui. Efectul atingerii ei fu electric.

Mâinile-i mângâiau cu nerăbdare sânii, umerii, coapsele în timp ce-o aducea sub el, pe covor, cu sexul în erecție, presând-o.

Nevoia lui era imediată, urgentă. Împinse. Era gata.

Acel cântec pe care-l auzise înainte, începu acum.

Uşor vin bărbații în aceste locuri

Şi bărbații sunt toți la fel.

Deodată, nu mai putu. Încercă, dar sentimentul dispăruse... Ieşi din ea şi se întinse alături.

— Te simți bine, Danny?

Îşi puse degetele pe buzele lui.

— Şşş, să nu-ți pară rău.

— Nu ştiu de ce...

— Astfel de lucruri se întâmplă.

— Sunt dintr-o dată impotent.

Se întoarse pe-o parte ca să-l privească.

— Femeile sunt impotente uneori, dar bărbații rareori ştiu lucrul acesta; putem să ne prefacem.

— Mda, spuse el, un bărbat nu poate mima o erecție.

— Ai fost sub atâta stress, a trebuit să jonglezi cu atâtea probleme ca să faci un film.

— Pentru o deşteaptă ca tine, eşti o dulce, spuse el.

— Danny, dă-mi voie să-ți pregătesc ceva de mâncare. Sunt o bucătăreasă bună.

Dădu, din cap.

— De ce toate femeile din viața mea vor să-mi gătească? Arăt subnutrit?

— Nu, chicoti ea. Mă gândeam doar că o masă bună te-ar putea relaxa. Aş putea sta peste noapte. Am putea să ne strângem în brațe, fără sex, doar afecțiune.

— Mulțumesc, Lily, pentru tot. Dar cred că vreau să fiu singur.

După ce plecă, îşi puse un halat pe el şi ieşi afară.

Era zăpăcit. Lily era femeia perfectă – plină de veselie şi încredere, morală. O putea vedea încă stând goală la marginea piscinei. O voia, ce s-a întâmplat?

Cântecul acela nenorocit, amintindu-i de Luba îl înfurie. Ar trebui să distrugă caseta. Apoi îşi reveni. Cât de ridicol a putut fi? Dădu din cap. Indiferent de ce s-a întâmplat, el o blama pe Luba.

Capitolul 17

1988, New York

Elicea elicopterului începu încet, să se învârtă. Apoi, pe măsură ce lua viteză, se amesteca într-un vârtej invizibil, care se potrivea cu gândurile care se învălmăşeau în capul lui Danny. Nu o adusese pe Lily la New York. Nu a putut. Se simțea ciudat, stânjenit, cu toate că era aceeaşi fată veselă, dornică să placă. O lăsase la studio, să pregătească lungimea filmului pentru editare.

Elicopterul survola acum World Trade Center. Danny privi pe fereastră. Cel puțin, filmul ieşea bine; era neliniştit să-l pună cap la cap. În ciuda a tot ce se întâmplase, se simțea foarte mulțumit. Poate că aşa se simțise şi tatăl său, când şi-a terminat crucifixul.

Elicopterul trecea acum deasupra lui Wall Street, pustie în această zi de duminică. Aceasta va fi scena finală a filmului – secvența delirului. Camera, asigurată în uşa deschisă, era

focalizată asupra unui tânăr care stătea într-un colț. Danny îl putea vedea pe Slim, jos, dând ultimele instrucțiuni actorilor.

Machiorul dădu cu mai multă „transpirație" pe fața lui *Everyman;* coafeza îi mai aranjă părul. Printr-o portavoce, Slim strigă:

— Eliberați locul!

Cei care îl înconjurau pe actor fugiră într-o clădire, lăsând o figură singură, chinuită, privind spre cer.

— Camera, gata? țipă Danny prin cască.

Cameramanul semnală „O.K.".

— Motor!

Elicopterul se îndreptă spre figura lui *Everyman,* care alerga în toate direcțiile, cerând ajutor. Întârzie asupra scenei şi după aceea o porni încet, în sus, pe lângă clădire, unde umbre erau cuprinse rapid pe după ferestre şi toate îi respingeau rugămintea lui *Everyman,* etaj după etaj, până la acoperiş. Acolo, camera se fixă asupra unei fete goale. Un ventilator, ascuns, îi făcea părul lung şi blond să fluture. Privea în jos şi striga:

— *Everyman! Everyman!*

Elicopterul se aşeză pe clădirea opusă, permițând camerei să filmeze un apus de soare şi să se oprească asupra unei alte fete goale. Aceasta, cu un păr roşu ca flacăra, reflectând razele unei pete de lumină, arăta spre stradă şi striga:

— *Everyman!*

Acum camera se îndreptă în jos, spre o figură măruntă a lui Eduard Everyman, care se chircise până la pământ, mort.

— Tăiat! țipă Danny.

— Am reuşit! semnală triumfător cameramanul.

Danny dădu ordin, şi elicopterul se îndreptă spre heliport. Lumina primăverii timpurii părăsea deja cerul; terminaseră la timp. Se întinse pe locul lui şi privi în jos, la Statuia Libertății, simbol al milioanelor de emigranți scăpați de opresiunea din ținuturile străine – refugiați, ca, şi Luba. Luba nu văzuse niciodată Statuia Libertății, dar ar fi admirat-o. Şi-o imagina stând jos şi privind în sus la Doamnă, aşa cum o femeie puternică priveşte o altă femeie puternică. Brațul statuii, ridicat în semn de salut, părea că îl chema. Apoi, torța se aprinse.

Era un semn bun.

Londra

Magda era în bucătărie, amestecând sosul pentru *golabki.* Era felul de mâncare pe care îl făcuse pentru Danny şi Luba în Portugalia. Cât de fericită era Luba atunci, îndrăgostită de Danny, care părea atât de cald şi de afectuos cu ea. Dar Magda îşi făcuse griji de la bun început, că n-o să ducă la nimic bun.

Micul pudel se smiorcăia la picioarele ei. Se aplecă şi-i dădu o bucăţică din carnea condimentată.

— Şi ţie îţi place *golabki,* nu-i aşa, micuţule?

Magda îşi amintea cum străluceau ochii Lubei, când îl privea pe Danny. Sărmana Luba. Tot ce făcea era să stea înăuntru şi să picteze, să picteze, să picteze. Magda era bucuroasă că o convinsese sa iasă astăzi şi să facă cumpărăturile. Până acum, Luba încercase să o scoată pe Magda afară din casă, dar, acum, rolurile se inversaseră.

Magda era tristă pentru că, deşi grijile financiare dispăruseră, Luba nu se putea bucura. Banii colonelului Johnson le-au făcut aproape bogate. Nu mai aveau nevoie să fure din magazine, nu mai aveau nevoie de agenţia de servicii. Luba ar fi trebuit să fie fericită.

De mult timp, Luba nu dădea voie nimănui să-i vadă picturile. Şi, totuşi, Magda îşi aminti cât de fericită a fost fiica ei când doamna McKeeven i-a cumpărat una, apoi instalatorul alta.

Se ridică şi deschise uşa debaralei, în care Luba îşi ţinea tablourile, era plină. Luă unul – siluetele de pe plajă. I se părea foarte bine realizată. Cât de talentată era Luba? Nu exista decât o singura cale, ca să afle.

Se duse în bucătărie, opri maşina de gătit şi-şi spălă repede mâinile. Luă tabloul, îl împachetă atentă, cu o faţă de masă, şi, punându-şi pardesiul pe ea, ieşi din apartament.

Ţinând strâns tabloul, Magda se plimbă în sus şi-n jos pe *Mount Street,* încercând să-şi facă curaj să intre într-una din galeriile la modă. În vitrină la *Geoffrey,* putu să vadă mai multe picturi frumoase.

În timp ce privea în vitrină, surprinse ochii reci ai unei doamne, subţire ca un fus, care o fixa prin ochelarii groşi. Trase aer în piept şi intră.

Înăuntru, mai mulţi clienţi se uitau la nişte litografii. Doamna cea înaltă se apropie imediat de ea, ca şi când ar fi vrut să-i

blocheze trecerea.

— Cu ce vă pot ajuta?

Magda lăsă fața de masă jos.

— Aceasta fiica mea face. Place?

Nasul femeii păru că se strâmbă. Abia dacă aruncă o privire spre pictură.

— Îmi pare rău, doamnă, noi tratăm numai cu clienți recunoscuți.

— Scuzați, mormăi Magda.

Tristă, se aplecă să ridice fața de masă.

— Vă rog să aşteptați un moment.

Un bărbat înalt, îmbrăcat într-un costum închis şi cu o cravată de mătase şi ținând o umbrelă în mână, se apropie. Ochii lui se lipiră de tablou.

— Îmi place. Îmi place foarte mult.

— Da, Lord McFadden, este foarte interesant, spuse repede proprietăreasa cea slăbănoagă.

Privirea bărbatului se plimbă de la tablou la Magda.

— Cine e artistul?

Beverly Hills

Când Danny ajunse acasă de la aeroport, trecuse deja de miezul nopții. Fiecare os din trupul său cerea odihnă. O odihnă binemeritată. Filmările la New York se terminaseră, dar el nu mai putuse să aştepte prelucrarea. Patul său nu păruse niciodată mai îmbietor. Se strecură între cearşafurile proaspăt spălate. Foşnitul lor reconfortant fu ultimul lucru pe care şi-l mai aminti, înainte de a adormi.

Prin aburii grei ai somnului, Danny auzi pe cineva bătând la uşă. Îşi strânse şi mai mult pătura în jurul lui. Bătăile continuară. Resemnat, se dădu jos din pat. Ceasul arăta ora unu şi un sfert. Încă în pijama, merse împleticindu-se până la uşă.

Îndată ce deschise, îşi dori să n-o fi făcut. În fața lui se afla bărbatul cu figură bovină. Chipul lui nu trăda nici o expresie.

— Domnul Stoneham doreşte să vă vadă.

Danny dădu din cap, neîncrezător.

— Avionul aşteaptă la aeroport, continuă bărbatul.

— Ai înnebunit!?

— Domnul Stoneham insistă.

— Domnul Stoneham se poate duce dracului.

— E urgent. Puteți să vă întoarceți la Los Angeles în douăsprezece, sau treisprezece ore.

Danny încercă să trântească uşa, dar mâna puternică a celuilalt o reținu.

— E în legătură cu Patricia.

Danny simți, dintr-o dată, că i se face rău.

— Ce e cu Patricia? Unde e?

— Domnul Stoneham vă va explica. Patricia e bine, dar trebuie să vă vorbească.

Danny se îmbrăcă repede şi-l urmă.

În sectorul privat al aeroportului *Burbank,* avionul lui Stoneham, un 707, aştepta. Numele lui, PATRICIA, era scris pe fuselaj cu litere mari, de aur. Într-un fel, lui Danny nu-i plăcu să vadă numele fiicei lui scris pe burta uriaşă a avionului lui J.L. Stewardul îl conduse repede pe scări, apoi dintr-un salon într-altul. Avionul avea şi un birou, complet mobilat, cu computere, telefoane, fax-uri. Încăperea părea o bibliotecă mutată dintr-o reşedință stil Tudor. Exista şi o cameră de zi, decorată cu flori, fructiere cu fructe proaspete, avea chiar şi un bar, cu tot felul de băuturi. Stewardul – erau vreo patru, pe lângă echipajul din carlingă – îl conduse spre un dormitor, unde o pijama din mătase îi fusese pusă la dispoziție.

— Înainte să vă retrageți, poate doriți să mâncați ceva, spuse stewardul. Bucătarul vă poate pregăti o friptură, o omletă, orice.

Danny dădu din cap.

Stewardul începu să-i explice rostul nenumăratelor butoane de la capătul patului, dar Danny îl concedie, prea puțin dispus să-l asculte. Se aruncă în pat îmbrăcat. Se simțea amețit de oboseală şi tremura de nelinişte. Ce mai voia J.L. acum?

Nu-i venea să creadă că era în avionul acesta, întins pe patul lui J.L., în drum spre Long Island. Viteza evenimentelor i-a lăsat prea puțin timp să se gândească. De altfel, nici nu voia să se gândească. Tot ce voia, era s-o vadă pe Patricia.

Tot apăsă pe butoane, încercând să stingă luminile, dar, în loc de asta, aprinse televizorul, care îi arătă o hartă a Statelor Unite, cu un avion mic, roşu, strălucind ca jarul unei țigări, care îşi urma drumul. Danny încercă să adoarmă, dar gândurile nu-i dădeau

pace. Deschise ochii. Şi putu să vadă că avionul zbura deasupra Nevadei. La baza ecranului, o serie de numere se schimbau constant; viteza 640 MPH, altitudinea 47.000 de picioare, timp de zbor rămas: patru ore şi cinci minute, temperatura aerului – 42 grade.

Închise ochii şi probabil adormi, pentru că atunci când îi deschise din nou, avionul roşu părăsise Nebraska şi mai avea de zburat două ore şi zece minute.

La Aeroportul Kennedy, în soarele strălucitor al dimineţii, o limuzină îl aştepta. În momentul în care Danny se urcă, maşina porni. Îşi lăsă capul pe tetieră. Oare, numai în urmă cu şase ore dormea liniştit în Beverly Hills? Stoneham avea, cu siguranţă, un mod dramatic de a-şi rezolva lucrurile.

Limuzina se opri, şoferul deschise uşa, iar Danny coborî. Nu era în Long Island, ci în Manhattan, în faţa spitalului *Lenox Hill.* Era, oare, Patricia aici? Bărbatul cu figură bovină spusese că era bine.

Un bărbat îmbrăcat în alb, îl conduse, fără un cuvânt, spre lift şi de acolo spre secţia de terapie intensivă.

Camera întunecată, făcea ca ecranele monitoarelor cardiologice să pară strălucitor de vii, sunetele lor cu tonalitate înaltă, asociindu-se deplasării unor linii frânte. Erau şase paturi, aşezate în semicerc, parţial luminate, datorită dispunerii perdelelor, ca asistentele să-i poată vedea uşor pe pacienţi.

Danny abia îl recunoscu pe J.L. Părea ofilit. Faţa lui, de obicei roşie, avea o tentă galbenă, iar tuburi verzi, translucide, îi ieşeau din nas şi din braţe. Dar ochii apoşi nu-şi pierdură din intensitate. Îl sărută pe Danny, în timp ce, cu o voce răguşită, spuse:

— Nu-mi place de tine nici un pic. Dar nici un pic…

— Sentimentul este reciproc, spuse Danny aspru. De ce m-ai adus aici?

— Ascultă şi nu mă întrerupe, porunci Stoneham.

Se priviră. Stoneham trase aer în piept. Se părea că era dureros pentru el să vorbească.

— Vreau să fac un târg…

— Ai spus, un târg?

— Ţi-am spus să nu mă întrerupi, continuă J.L.

Chiar şi întins în pat, trebuia să controleze el situaţia, se gândi Danny.

— O să renunţ la preluarea lui *Ace Films.* O să distrug toate

mărturiile investigațiilor mele. Păstrează-ți secretul murdar.

Danny se înfioră. Aştepta prețul unei asemenea oferte.

Vocea răguşită scuipă cuvintele, răspunzând întrebării nerostite:

— Patricia... Nu trebuia să ştie niciodată că eşti evreu.

Ceva, adânc în sufletul lui Danny, începu să bată. Râse aspru.

— E caraghios. Un târg pe care nu-l pot refuza? Nu cu mult timp în urmă, voiai să strigi lumii întregi secretul meu murdar. Acum vrei să-l păstrezi?

Cuvintele-i erau pline de sarcasm.

— Nu fac nici un târg pentru Patricia. Fă ce vrei.

— Întotdeauna fac ce vreau.

Buzele se strâmbară ciudat, sub tuburile verzi.

Danny se întoarse să plece.

— Dennison?

Danny se opri.

— Mâine o să fiu supus unei operații. Mi-au spus că am cincizeci la sută şanse.

J.L. îşi odihni capul pe pernă, ca pentru a scoate energie din ea.

— Dacă nu scap, Patricia moşteneşte totul. Vocea îi slăbi. Nu mai am pe nimeni altcineva.

Ochii lui Danny se fixară asupra picăturilor de lichid limpede, care se scurgeau prin tubul intravenos.

După o altă inspirare tăioasă, J.L. continuă:

— Dacă se întâmplă, sper să ai grijă de ea.

Inima lui Danny începu să bată mai puternic. Tocmai filmase scena în care Everyman îşi făcea un inventar, căutând cu disperare absolvirea de păcate. Aproape că-i părea rău pentru J.L.

— Bineînțeles că o să am grijă de propria mea fiică.

— Nu fi atât de cocoş. Dacă nu-mi vezi necrologul în ziarul de luni, presupune că trăiesc.

Los Angeles

Înapoi în studio, Danny încerca să se concentreze asupra muncii, dar era a treia oară când îl ruga pe editor să dirijeze cadrele filmului, el nemaiînțelegând ce era în fața lui. Mintea lui relua mereu evenimentele din ultimele patruzeci şi opt de ore.

În momentul răfuielii, J.L. îl provocase; inamicul său se oferise

să-i păstreze veşnic secretul.

Milt intră cu o sticlă cu şampanie.

— Ai văzut asta, puştiule? S-a terminat totul! strigă el, ținând în mână *Daily Variety*.

Putea citi titlul: *Stoneham renunță la preluarea lui Ace Films.*

— Ce ți-am spus, ha, ce ți-am spus? Milt rânji. Aşa cum a afirmat, odată, un tip deştept, o problemă este un punct de vedere. Avem o mulțime de lucruri de sărbătorit.

— Spune ceva despre operația lui?

— Nu-l poți omorî pe puiul ăsta de cățea. Când a aflat că milioanele pe care le-a adunat grămadă pentru *Ace Films* s-au dus, cred că a sărit din pat.

Dopul pocni, împrăştiind şampanie pe cămaşa lui Milt.

— La naiba. Sarah o să mă omoare.

— Cum mai merge cu Sarah?

— Danny, ar trebui să fii mândru de mine. Am fost un înger.

Bătu din pleoape. De parcă ar fi fost nişte aripi. Băură şampanie caldă, din căni de plastic.

— Oh, aproape că am uitat, spuse Milt. Art Gunn vrea să ştie când poate să separe tăieturile brute? Vrei să-mi dai vreo idee, cam cât o să dureze mixajul?

— OK. O să mă gândesc şi o să-ți spun, spuse Danny.

Şampania acționă ca un somnifer.

Milt îl privi prin ochelari.

— Pari obosit.

— Nu prea am dormit, în ultimul timp. Am ajuns acasă şi a trebuit să mă întorc la New York.

Milt râse, presupunând că era o glumă.

— Nu te omorî. Mai avem ceva de sărbătorit. Sarah vrea să vă invite, pe tine şi pe Lily Kane.

Milt îi făcu cu ochiul, dar Danny nu reacționă.

— Miltie, spuse el, luna viitoare o să mă încui aici şi o să lucrez.

Danny era mort de oboseală. Până la urmă, incapabil să se mai concentreze, hotărî că n-o să mai facă nimic, şi se întoarse acasă.

Când intră în casă, văzu lumina roşie a fax-ului strălucind. Luă mesajul.

Domnul Stoneham doreşte să vă informeze că medicii Patriciei îi vor permite să primească, în curând, vizitatori. Este în sanatoriul Le Mont, în Lausanne, Elveția. După externare, va fi înscrisă la şcoala

pregătitoare de acolo. Dacă sunteți de acord.

Danny reciti cuvintele „dacă sunteți de acord". Oare veneau de pe buzele lui J.L.? În sfârşit, avea permisiunea de a o vedea pe Patricia. Ochii i se umeziră. Citi fax-ul din nou. Oare, era J.L., până la urmă, uman? Poate că şi el a fost răscolit de sinuciderea fiicei lui, şi speriat că acelaşi lucru i s-ar putea întâmpla şi nepoatei. Poate că învățase ceva, când moartea a început să se uite la el, peste umăr.

Pentru prima dată, Danny simți căldură pentru socrul său.

N-o putea evita veşnic pe Lily. Când o revăzu, ea se purtă ca şi când nimic nu s-ar fi întâmplat, dar Danny nu se simțea în largul lui. Cât timp au mai lucrat la film, a încercat să fie cât mai puțin cu ea. Fața ei drăguță îl enerva, acum – nu putea să nu simtă că îi era milă de el. O să fie mult mai relaxat când slujba ei se va termina.

Iubea filmul ăsta. Nu se sătura niciodată să privească scena lui preferată: când camera trecea de la figura răvăşită a lui Everyman la ferestrele clădirii *World Trade Center,* fiecare identică cu cealaltă, ca un fagure al corupției, şi apoi lăsându-se pe trupul frumos şi senzual al unei tinere femei, sub un cer amenințător.

— Scuză-mă, Danny.

Lily îi întrerupse gândurile. Se uita peste umărul lui.

— Sunt eu, proastă? Şi să nu-mi răspunzi la întrebare, adăugă ea, cu zâmbetul obişnuit. Dar de ce sunt toate fetele ăstea goale?

Danny îi aruncă o privire tăioasă.

— Vreau să le lipsesc de orice înzestrare materială.

Nu-i plăcu deloc cât de pompos sunau vorbele sale.

Ea îi întoarse privirea insistentă.

— Lily, ele reprezintă seducția lăcomiei, puterii, ego-ului. Cum să exprim mai bine seducția, dacă nu cu ajutorul unei femei goale?

— Sper să meargă, spuse Lily încet.

— Credeam că-ți place proiectul.

— Da, dar…

— Dar, ce? ripostă el.

— Nimic, Danny. Nimic.

Danny se întoarse la lucru, dar mintea îi rămase la cuvintele „sper să meargă".

Kathy cânta la pian – prost. Nimic nu se schimbase, se gândi Danny. În treizeci de ani, nu reuşise să-şi îmbunătăţească felul de a cânta. Nici Sarah nu-şi îmbunătăţise felul de a găti. Nici măcar Jonathan nu se schimbase; era la fel de nesuferit, la treizeci şi şapte de anii, cum fusese la şapte ani, poate chiar mai mult, sau poate doar părea nesuferit, pentru că era gras şi chel.

În timpul mesei, Sarah îi dărui toată atenţia lui Milt.

— Miltie, dragă, e felul tău preferat – peşte.

— Sarah, scumpă, dar nu trebuia.

Danny ştia că Milt vorbea serios. Chiar nu trebuia. Milt nu ura nimic mai mult decât peştele, pe care îl compara cu broaştele în formol.

Danny privi în jurul mesei. Toată lumea mânca cu un aşa entuziasm. Milt devora, pur şi simplu, peştele, zâmbindu-i lui Sarah apreciativ, printre înghiţituri. Ce tip! Oare, trecuse chiar atât de mult timp, de când Milt se dusese la USC, să-i vadă filmuleţul? Agenţii nu mai făceau acest lucru. Nu mai mergeau să caute talente – aşteptau să devii vedetă, ca după aceea, să binevoiască să-ţi acorde atenţie.

Însă Milt mergea în fiecare an la USC.

Milt observă că Danny îl priveşte şi îi zâmbi. Bătu în paharul de vin, îşi drese vocea şi se ridică în picioare.

— Pentru Danny, unul dintre primii clienţi pe care i-am avut în afaceri. A venit la biroul meu, la *Famous Artists,* care era ultimul de pe coridor. Făcuse un filmuleţ, numit *Eliberată.* Nu-i aşa, Danny?

— *Salvată,* îi întrerupse Sarah.

— Da, n-o să uit niciodată, continuă Milt. Ştiam de atunci că are talent. Şi, crede-mă, mă simt bine să-mi văd încrederea confirmată.

Privi în jur, cu un zâmbet.

— Acei zece la sută au plătit mobila şi tapetul din camera asta.

Era greu de spus dacă glumea, sau nu. Deodată, nu mai zâmbi.

— Mâine o să vedem, pentru prima dată, un nou film al lui Dennison, *Everyman.*

Vocea îi deveni emoţionată.

— Danny, ştiu că, odată cu acest film, tu, cel mai bun prieten al meu – ochii lui se străduiau să ascundă lacrimile; Sarah începuse

să tragă de nas – te vei urca pe o nouă treaptă, cea a realizatorilor de filme. *Mazeltov!*

Dădu vinul pe gât.

Danny se sprijini de peretele camerei de proiecție, privindu-l pe băiatul care încerca rolele. Fiecare era marcată *Everyman,* cu cerneală. În seara aceea, va avea loc previzionarea. Acum nu mai depindea de el.

Lily intră cu pardesiul pe braț şi cu o geantă cu cărți.

— Cred că am venit să-mi iau la revedere, Danny.

— Ce vrei să spui?

— Că am terminat ce am avut de făcut. Nu mai ai nevoie de mine pentru nimic.

Danny fu surprins de sinceritatea ei calmă.

— Nu vrei să aştepți reacția?

— Oricum, nu mai pot să fac nimic.

Zâmbi uşor.

— De ce eşti atât de negativistă?

Nervii lui Danny erau întinşi la maximum. Nu se mai putea abține.

— Nu sunt negativistă, Danny. Sper sincer să le placă.

— Dar, ție nu-ți place, cu siguranță…

— Ascultă, Danny…

— Poate ai face mai bine să pleci, spuse el, începând să răsfoiască nişte hârtii.

Simți că îl priveşte. Apoi plecă fără un cuvânt.

Ar fi vrut să se fi descurcat mai bine. Conversația asta îl făcu şi mai irascibil.

Când ajunse acasă, se plimbă prin cameră, ascultând mesajul telefonic:

„Danny, te iubesc, puştiule. Ne vedem când se termină şi mă rog pentru tine."

Danny îşi simți mâinile neputincioase. Luă corespondența, pe care menajera i-o pusese pe birou. Cu mintea aiurea, o privi. Era o carte poştală, cu imaginea a doi ursuleți îmbrățişați, pe o ramură de copac. O întoarse.

Aborigenii sunt minunați. Mi-am făcut mulți prieteni, dar n-o să fie nici unul ca tine. Dumnezeu să te binecuvânteze.

Oamenii pe care îi iubea erau atât de departe, Roy în Australia,

iar Patricia în Elveția. De îndată ce previzionarea se va termina, o să meargă în Elveția, să o ia pe Patricia la o plimbare. Poate că o să meargă cu barca pe *Lacul Geneva.* Vor putea, în sfârşit, să stea de vorbă. Ce o să-i spună?…

Bing-bang! Bing-bang! Ceasul de perete măsura orele cinci. Probabil că acum cei de la previzionare se foiau deja pe scaune. Sugerase o vizionare seara, mai devreme. Nu-i plăceau cele de la ore târzii, când toată lumea era ghiftuită cu mâncare şi adormea pe scaun. Dar cinci era ora amurgului, ora potrivită pentru a-l vedea pe *Everyman,* aşa cum îl văzuse şi el, la Salzburg.

Se ridică. Nu putea să stea şi să aştepte. Trebuia să se întoarcă la studio. Atâta lume venise să-i vadă filmul, încât cu greu găsi un loc de parcare. Opri motorul şi aşteptă liniştit. Apoi, dintr-un impuls, ieşi din maşină şi se îndreptă spre camera de proiecție.

Îşi puse urechea la uşă. Tăcere. Erau concentrați asupra filmului. Suspină. Spuse, în gând, o rugăciune şi plecă.

Încercă să se aşeze confortabil în maşină, dar continua să se agite, privind ceasul şi imaginându-şi ce scene rulau. Până la urmă, se făcu ora şase şi cincizeci de minute, ora la care se termina filmul.

Curând după aceea auzi voci. Simți cum îi bate inima şi ieşi din maşină. Ascuns vederii, înapoia maşinii, îi privi părăsind clădirea şi îndreptându-se spre parcare. Se forță să asculte..

— Despre ce a fost toată porcăria asta?

— E mai rău decât *Ultimul an la Marienbad.*

— I-ai putea pune pe toți care vor să vadă filmul într-o cabină telefonică.

Danny rămase țintuit. Apoi simți un braț pe după umeri. Se uită direct în ochii blânzi ai lui Milt.

— N-a fost bun? îl întrebă în şoaptă.

— Danny… Milt îl strânse mai puternic de umeri. Sigur că a fost bun, prea bun, dar pentru ce? Cine o să-l vadă?

Vocea lui Art Gunn îi întrerupse.

— Ai petrecut prea mult timp în Europa..

Danny îl privi pe Gunn, cu țigara atârnându-i de colțul gurii şi dând din cap.

— Nici măcar nu-i putem da drumul.

Râzând, Gunn se întoarse spre Milt.

— Vrea să câştige *Festivalul de la Cannes,* cu un film pe care

numai şase intelectuali şomeri îl pot înțelege.

— Destul, Art, spuse Milt, protector. O să facem altceva.

— Bineînțeles. A fost un buget mic. Am fost de acord că-l facem înainte de *Paris Rock.* Nu te simți prea jenat, Danny, spuse el, plecând.

În timp ce maşinile începeau să plece, cineva strigă, cu o voce falsă:

— *Everyman.*

Strigătul fu urmat de un altul. Danny se ascunse în întuneric, ascultând zgomotul motoarelor maşinilor scumpe, a râsetului şi a cacofoniei vocilor false.

— *Everyman... Everyman... Everyman...!*

Acum era linişte. Danny nu mai simțea nimic. Milt era încă acolo.

—Hai să mergem la *Chasen* şi să luăm ceva.

— Nu mi-e foame, spuse Danny încet.

— Eşti OK?

— Sigur. Şi mulțumesc, Milt.

Dar Milt nu plecă.

— Danny, filmul tău e strălucitor.

— Las-o baltă, Milt.

— Este, Danny, dar filmele bune nu sunt vandabile acum. Vor sânge şi curaj... Lanțuri... Vampiri.

— Sau *Paris Rock,* spuse Danny, cu amărăciune.

Milt îl luă de braț.

— Hai, puştiule. Hai să mergem acasă.

Acasă la Danny, se îndreptară direct spre bar. Milt turnă fiecăruia o vodcă dublă. Înghițiră fiecare în tăcere.

— Voiam să fie o diferență, spuse Danny.

— Puştiule, voiai să fie şi o răfuială cu socrul tău.

Umplu din nou paharele.

— Las-o baltă. Fă *Paris Rock.*

Jumătate din sticlă dispăruse, înainte de a putea sta de vorbă.

— Ți-a plăcut? întrebă Danny.

Milt îl privi prin ochelari.

— Ce?

— *Everyman*!

Danny era nervos.

— Mai dă-mi să beau.

Danny se întinse să-i toarne şi vodca se împrăştie, pe bar. Se uită intens la Milt.

— Răspunde-mi, ți-a plăcut?

Milt oftă.

— Kafka.

— Kafka?

Dădu din cap şi înghiți.

— Compari *Everyman* cu povestea vreunui evreu tâmpit?

— Nu mai vorbi ca un antisemit. Vocea lui Milt devenea nervoasă. Îți spun pentru că îți sunt prieten. Filmul tău e ala-bala… E, nu ştiu… Puțin fals. Îi lipseşte ceva.

— Ce dracu' vorbeşti?

— Ca şi filmul ăla despre Kafka. Şi lui îi lipsea ceva.

— Dar era o poveste stupidă – un bătrân evreu, care aştepta să i se spună de ce crimă era vinovat.

— Kafka e clasic.

— Clasic? Singura lui crimă era că era evreu.

— Uşor, Danny. Nu uita că vorbeşti cu mine.

— Şi nu uit ce ai spus despre cel mai bun lucru pe care l-am făcut.

— Danny, Danny… Vrei adevărul, sau rahat?

— Vreau adevărul.

— Ți-am spus adevărul. E un eşec!

— Eşti un tâmpit!

— Şi tu eşti unul! țipă Milt.

— Nu-l compara pe *Everyman* cu un evreu tâmpit!

— Să te ia dracu'! Filmul tău pute!

— Taci! Taci! Cuvintele ieşiră din gura lui Danny, crescând în intensitate, până când deveni un țipăt. Taci!!

Se apropie de el, dominându-l. Ochii lui Milt se măriră, devenind ca de broască. Gura îi era larg deschisă. Fără să-l lase să spună un cuvânt, Danny țipa:

— Vrei să bei? Poftim!

Aruncă vodca în fata lui Milt. Una din lentilele ochelarilor se sparse, dar rămase acolo, complet paralizat, cu lichidul picurându-i pe față. Danny turba.

— Nu-mi pasă ce gândeşti. Nu dau o ceapă degerată pe tine, pe amanta ta, pe soția ta, sau pe copii tăi. Şi puțin îmi pasă, dacă o

regulezi pe Marilyn, sau pe Sarah. Ieşi afară!

Milt nu se mişcă.

— Ieşi afară! urlă Danny, înşfăcându-l pe Milt şi aruncându-l în uşă.

Milt se împiedică.

— Duşman al evreilor! strigă el, trântind uşa.

Danny alergă după el. Voia să strige: „Dar sunt evreu!" Nu putu. Cuvintele îi înțepeniră în gât.

Capitolul 18

1988, Beverly Hills

După ce Milt plecă, Danny, căutând o gură de băutură, puse mâna pe sticla goală de votcă. Se împiedică de un scaun, căzu, dar nu scăpă sticla din mână. În timp ce storcea ultimii stropi, ochii i se opriră asupra acvariului. Ultimii patru peşti pluteau la suprafață. Cu un urlet ca de animal, izbi sticla de el. Geamul se răspândi în cioburi, iar apa se revărsă afară. Privi cum cade pe scenariile lui, frumos legate. Milt îl ajutase la toate, chiar de la început. Milt era cel mai bun prieten al lui. Se îndrăgeau. Cum de putuse să se poarte cu Milt în asemenea hal?

Se prăvăli într-un scaun, urându-se mai mult decât oricând. Cu paharul în mâini, începu să plângă.

— Iartă-mă, Milt... Iartă-mă...

Dar nu putu să-şi şteargă din minte imaginea prietenului său, din barba căruia picura vodca, privindu-l cu oroare prin ochelarii sparți.

Ridică telefonul. Trebuia să cerşească iertare lui Milt.

Îi răspunse Sarah.

— Danny, la telefon. Milt e acolo?

— Credeam că... Oh, tocmai a intrat. Stai aşa.

Danny oftă cu uşurare. Prietenul său îl va ierta.

Miltie va înțelege. Vor netezi, amândoi, lucrurile.

— Danny... Era vocea lui Sarah.

— Da.

— Milt spune că nu mai vrea să vorbească cu tine niciodată.

Şi închise.

Îşi lăsă bărbia în piept. E vina mea, se gândi el. Numai vina mea. Apoi auzi un bâzâit. Telefonul era încă în mâna lui. Îl puse la loc.

Cu un efort, se ridică şi merse în baie. Se simți gol pe dinăuntru, complet singur. Luă un prosop, să-şi şteargă fața şi se privi în oglindă.

Pentru prima dată se văzu clar – un om de vârstă mijlocie, trăind o minciună, un evreu care a făcut o crimă din a fi evreu. Luba avea dreptate: era fals, complet fals. De aceea eşuase filmul lui.

Londra

Danny nu i-a telefonat că o să vină. Poate că l-ar fi oprit, tocmai când ar fi avut mai multă nevoie de ea. Doar Luba îi mai rămăsese.

În Londra ploua, ca de obicei. Ieşi, cu sacoşa de călătorie în mână, şi luă un taxi. Când ajunse la apartamentul ei, îi fu dintr-o dată teamă. Dacă refuza să-i dea drumul? Să-i spună taximetristului să aştepte?

Plăti cursa, merse la uşa de la intrare şi apăsă pe butonul apartamentului ei.

Îi răspunse vocea Magdei.

— Da?

— Danny.

Nu spuse nimic. Aşteptă. Apoi se auzi bâzâitul. Urcă cele două etaje şi uşa se deschise. Rămase în prag, cu părul ud şi ochii injectați, înconjurați de cearcăne. O barbă nerasă îi acoperea fața. Primele cuvintele ale Magdei fură:

— Danny, arăți groaznic.

Evitându-i privirea, întrebă:

— Unde e Luba?

— Nu ştiu, răspunse cu ezitare.

— Când vine acasă?

— Nu ştiu.

— Aş vrea s-o aştept. Pot să intru?

Magda păru tulburată, dar se dădu la o parte, iar el intră în sufrageria care era plină de tablourile Lubei.

— Vă mutați? întrebă el.

— Nu, nu. Luba pune tablourile în galerie artă, spuse Magda,

cu un zâmbet. Pe *Mount Street.*

— E o stradă elegantă.

— Da, le place ce face Luba..

— Şi mie îmi place, spuse Danny, şi ridică tabloul care îl reprezenta pe el, ca satir.

Tăcerea din cameră era tulburată doar de ploaia care bătea în fereastră. Acum ploua torențial.

— Danny, auzi vocea timidă a Magdei, te rog nu face rău la fata mea.

— Magda, cum aş putea eu să-i fac rău Lubei? A fost minunată cu mine. M-a ajutat. Nu i-aş face rău niciodată.

— Rahat! Vocea Lubei era stridentă, când năvăli din dormitor. Nemernic, egoist! M-ai tratat ca pe cea mai ieftină târfă şi ai plecat. Cine dracu' te-a rugat să te întorci?!

Danny fu uimit de vehemența ei.

— Vreau să fac totul aşa cum vrei tu, spuse el, încet.

— Rahat! țipă Luba. Cum dai de o problemă, cum fugi acasă la mama.

— Ai dreptate, Luba.

Încercă să zâmbească.

Fără să se oprească, Luba continuă:

— Ai scos din mine până la cel mai mic secret, m-ai stors ca pe o cârpă, udă şi m-ai aruncat atunci când nu m-ai mai vrut.

— Te vreau, Luba. Întotdeauna te-am vrut.

— Eşti atât de plin de tine!

Luba se trânti pe sofa. Magda ieşi din cameră şi intră în bucătărie.

— Iartă-mă, Luba, dar problemele mele…

— Sigur! Toată lumea are probleme. Toți copiii Domnului au probleme.

Magda se întoarse cu o farfurie cu supă de legume, care aburea. O puse pe măsuța de cafea, în fața lui Danny.

— Dă-ți jos haina udă, spuse ea.

Recunoscător, Danny o ascultă. Nu voia să plece. Magda îi duse haina în bucătărie, să se usuce.

Supa era bună.

Luba aşteptă până când termină.

— Te simți mai bine? întrebă ea, pe un ton mai blând.

— Da, spuse el, dând la o parte farfuria.

— Şi eu. Voiam să-ti spun asta de mult timp.

Înainte să-i poată răspunde, îi spuse ceva Magdei, în poloneză. În curând, auzi robinetul curgând şi câinele lătrând.

— Arăți mizerabil. Fă o baie şi culcă-te. Poți folosi patul Magdei.

Şi ieşi din cameră.

Danny se ridică, îşi luă portofelul şi cecurile de călătorie din buzunar şi le puse pe masă. Luba se întoarse cu un halat.

— Poftim. Încearcă să dormi, înainte să te prăbuşeşti.

Arătă spre masă.

— Luați ce aveți nevoie, pentru chirie.

— N-am nevoie de banii tăi. N-am avut niciodată.

— Ştiu, ştiu.

Stătea în picioare, fâțâindu-se în halat, ca unul din băieții de la orfelinat, pedepsiți de Maica Superioară. Îşi ridică ochii.

— Poate i-am putea folosi într-o excursie. Oriunde ți-ar place. Hai să mergem undeva.

Luba nu răspunse.

Magda ieşi din dormitor, cu un braț de cearşafuri şi cu câinele după ea.

— Sper că nu te dau afară, Magda.

— Nu, nu. Luba dreptate. Mergi acolo şi odihneşte.

Danny intră în cadă şi se îmbăie. Când se întoarse în dormitor, bagajul îi fusese desfăcut, iar pijamaua era pe pat. O îmbrăcă şi se vârî în pat. Era obosit, mort de obosit.

Luba intră cu un pahar cu apă şi o pastilă.

— Ia asta. Ai nevoie de ea.

Făcu ce i se spuse. Ea rămase, privindu-l. Se întinse înspre ea.

— Nu, nu, spuse ea... Nu vreau să mă trezesc cu un cadavru peste mine.

Danny surprinse un anumit amuzament în tonul ei. O invită lângă el. Acceptă.

— Dar fără poveşti.

Acum putea vedea cum zâmbea.

— Cum a mers *Everyman?* întrebă ea.

Nu răspunse. Luba aşteptă, răbdătoare. Îi luă mâna şi i-o ținu. Până la urmă, şopti:

— Au râs... Au râs de el.

Luba îi mângâie mâna.

— Au râs, spuse mai tare. Au râs de mine.

Strânse ochii, să nu plângă.

Luba îi mângâie, uşor, mâna, dându-i timp să-şi revină.

— Danny, lucrurile nu se desfăşoară întotdeauna cum vrem noi. Dormi. Mâine o să mergem undeva şi o să vorbim.

— Unde?

— O să mă gândesc. Ai încredere în mine?

— Da, spuse el, cu o voce de om adormit.

Pastila începea să-şi facă efectul.

Luba îl sărută pe buze.

Moţăind, i se păru că o aude spunând:

— Mă bucur că eşti aici.

Danny dormise zece ore. I-au spus că a adormit pe la ora nouă, iar acum era aproape şapte. Putea simţi mirosul de şuncă şi cafea, din bucătărie, în timp ce se bărbierea.

Luba vorbea la telefon,

Au servit micul dejun în bucătărie. Îi plăcu. Era intim. Termină tot din farfurie. Apoi se auzi soneria.

— A sosit taxiul. Hai să mergem, anunţă Luba.

— Taxiul? întrebă Danny, uitându-se la bagajele de lângă uşă. Unde mergem?

— O să vezi.

Danny fu surprins că Magda mergea cu ei. Dar păreau bine dispuse.

Când ajunseră la aeroport, Luba cumpără trei bilete pentru Cracovia.

— Cracovia? Danny era uimit. Dar aţi fugit de acolo. Nu vă e teamă să vă întoarceţi?

— De ce? Suntem cetăţeni britanici. Liberi să venim şi să plecăm, tu ai spus să facem o excursie.

— Da, dar Cracovia?...

— Este un loc romantic, Danny. O să vezi.

La bordul avionului LOT, Luba şi Magda se aşezară împreună, în faţa lui Danny, chicotind şi pălăvrăgind în poloneză. Tare ar fi dorit să înţeleagă ce-şi spuneau.

Cracovia

Taxiul trecu peste râul *Wisla.* Luba şi Magda priveau cu ochi

măriți locurile pe care le recunoşteau, castelul *Wawel,* Cupola Catedralei Regelui, statuia lui Kosciuszko. Ajunseră la Rynek, iar Magda arătă spre florile colorate de lângă hala pentru îmbrăcăminte.

— Nimic nu s-a schimbat!

— Da! Vând acelaşi flori pe le-au vândut şi acum opt ani, spuse Luba. Au aşteptat să ne întoarcem noi.

Bucuria lor nostalgică era contagioasă. Danny le pondera veselia – şi riscaseră viața, să scape din locul acesta – dar îşi dădu seama că asociau Cracovia cu „multă fericire".

— Stop! țipă Luba, şoferului. Erau la Rondo, ultima stație, punctul de plecare al exodului lor din Cracovia.

— De aici mi-am început călătoria spre tine.

Au tras la hotelul *Orbit,* unde Luba reținuse un apartament, cu sufragerie, două dormitoare şi două băi. Danny se instală în dormitorul mai mic, Magda şi Luba în cel mai mare.

— Hai să ne spălăm şi să-ti arătăm oraşul, spuse Luba.

Magda adăugă ceva în poloneză, la care Luba fu de acord, entuziasmată.

— Poate că o să te surprindă, spuse Danny glumind, dar eu vorbesc poloneza.

— Magda sugera să mergem să luăm masa la *Kon Morski.* Ți-am povestit, îți aminteşti?

— Sigur că da. Era locul unde le dusese Stash şi unde Luba gustase vodcă pentru prima dată.

Magda începu să despacheteze. Când Danny se duse în camera lui, Luba îl urmă. Îl ajută să se dezbrace, mângâindu-i trupul cu mâinile.

— Nu uit niciodată o promisiune, spuse ea.

— Vrei să spui… Magda… Cred.

— Da… Magda e gata.

Ochii lui Danny se măriră.

— Acum?

— Curând. Prima dată, mergem să mâncăm.

Danny zâmbi. Unde altundeva ar fi putut fi îndeplinită fantezia lui, dacă nu în Cracovia. Privi în stradă. Acesta era oraşul despre care Luba îi vorbise atât de mult. Afară erau străzile pe care Magda şi Luba se plimbaseră, cafenelele unde avuseseră întâlniri, miliția pe care încercau s-o evite.

Se simți împrospătat, dornic să meargă la Rynek, împreună cu Luba şi cu Magda. Hotărî să se lase în seama lui Luba.

Fu surprins, când femeile ieşiră din dormitor. Părul Lubei era împletit în două codițe, una de fiecare parte, purta o fustă scurtă şi o bluză umflată. Magda avea o fustă mai lungă, încinsă cu o curea lată; bluza îi dezvelea umerii şi oferea un decolteu adânc.

Nu mai era aceeaşi femeie, obosită; se dăduse cu rimel şi se mânjise cu un ruj foarte roşu. Semăna cu imaginea ei dintr-o fotografie, pe care o mai văzuse. Amândouă păreau foarte serioase şi chicoteau ca nişte şcolărițe.

Veniră la Danny şi-l luară în brațe.

— Trebuie să împărțim egal.

— E adevărat? spuse Magda.

Danny putea să simtă sânii Magdei presându-l dintr-o parte, şi ceilalți, mai mici, ai Lubei, dintr-alta. Impulsiv, o sărută pe Luba şi după aceea pe Magda. Râzând, Magda îi şterse urmele de ruj de pe buze cu degetul.

— Hai, spuse Luba. Suntem cei trei muşchetari.

Rynek-ul, o piață pietruită, fără trafic, era plină de lume. O tribună fusese împodobită cu flori, capete uriaşe din hârtie atârnau pe clădiri, steaguri fluturau la ferestre.

— Ce se întâmplă? E Mardi Gras?

— Avem noroc. Diseară începe festivalul *Lajkonik,* spuse Luba. Cracovia sărbătoreşte victoria ei asupra tătarilor.

— Se pare că o să fie multă distracție.

— Tot oraşul înnebuneşte, spuse Luba şi, deodată, le făcu semn să tacă.

Se auzea, slab, o flaşnetă. O ascultă un moment, extaziată, apoi spuse:

— Hai la *Kon Morski*

Danny simți că mai fusese acolo. Era exact aşa cum îl descrisese Luba.

Magda comandă o farfurie mare cu crap de râu. Nu prea mâncaseră, de când au plecat din Londra.

— Uite, spuse Luba, acelaşi cântăreț.

Magda se ridică şi merse la el.

— Eşti bucuros că eşti aici? întrebă Luba.

— Da, sunt.

Danny îi întoarse zâmbetul.

— O să-ti placă şi mai mult.

Îi era greu să creadă că totul se petrecea atât de simplu, atât de perfect. Trebuia să facă un efort ca să-şi potolească nerăbdarea. Chelnerul le aduse cafea şi vodcă.

Magda se întoarse bătând fericită din palme, ca o şcolăriță.

— O să-mi cânte cântecul meu preferat, *Moje Serce.*

Era o melodie frumoasă. Magda cântă şi ea; avea o voce caldă şi interpreta cu mult sentiment. Danny luă mâna Lubei.

— Tradu-mi cuvintele.

— *Când ai venit prima dată în viața mea/Ți-am dăruit inima./ Acum ai plecat şi nu mai am o inimă, /S-o dăruiesc altuia…*

Îl sărută pe ureche.

— *Sto lat*! toastă Magda muzicianului, când cântecul se termină.

Luba îl înghionti pe Danny şi toți îşi ridicară paharele.

— *Sto lat!* chicoti Magda şi arătă spre Danny.

— Uite, vorbeşte poloneza.

Băutura le dădu tuturor o veselie plăcută. Plecară din restaurant, Magda şi Luba certându-se ce să mai facă, fiecare trăgându-l pe Danny într-altă parte. Până la urmă, râzând, se îndreptară spre mulțimea din piața Rynek, unde festivalul era în toi. Bărbați îmbrăcați în costume de tătari mimau o bătălie pe cai din scândură pictată.

În mulțime, Danny le pierdu pe Luba şi Magda. Privi în jur şi strigă:

— Luba! … Magda!

Unii oameni îl priveau.

Începuse să intre În panică, dar două brațe îl înşfăcară, de o parte şi de alta.

— Nu poți scăpa de noi!

Îl duseră într-o cafenea aglomerată, din *Cloth Hall.* Mese erau întinse în piață. O orchestră cânta polca, iar oamenii dansau.

Patroana cafenelei, o femeie solidă, o sărută şi îmbrățişă pe Magda; se cunoscuseră cu ani în urmă. Aduse la masă o sticlă cu vodcă şi îl bătu pe Danny pe spate.

— *Amerykanski,* bine ai venit! Distrează-te!

Magda umplu paharele.

— Încă un pahar, şi-l ducem pe Danny acasă.

Toți băură. Bărbații de la celelalte mese, făcând tot felul de remarci, pe care Magda şi Luba le găsiră foarte nostime, le invitară

la dans. Magda le făcu semn să plece, umplând paharele încă o dată.

— Încă unul şi-l punem pe Danny în pat, OK?

Toţi trei râseră şi dădură băuturile pe gât.

Un marinar tânăr, cu şapca în mână, se înclină în faţa Magdei şi-i oferi o garoafă roşie.

— Hai, Magda, merită, cel puţin, un dans, spuse Danny.

Magda îşi puse garoafa după ureche şi merse cu marinarul, să danseze.

— Sunt aşa de fericită, s-o văd pe mama că se distrează.

— Da. Pare atât de proaspătă şi de tânără.

Danny fu surprins de graţia Magdei; se bucura doar privindu-i simpla ei fericire. Cum de a putut Magda deveni târfă? Dar Rachel?

Ştia răspunsul. Faci ceea ce trebuie să faci, ca să supravieţuieşti – dacă ai curajul. Ar fi fost Magda altfel, dacă soţul ei n-ar fi părăsit-o? Probabil că ar fi rămas o gospodină şi şi-ar fi trăit viaţa în Brodki. Dar nu Luba. Se întoarse, s-o privească. Se mişca în ritmul muzicii şi bătea din palme. Într-un fel, sau altul, Luba ar fi plecat.

În timp ce marinarul o învârtea pe Magda pe lângă masa lor, aruncă garoafa Lubei. Danny ridică paharul. Magda era o mamă bună. Ar fi făcut orice pentru fiica ei.

Un sentiment neplăcut puse stăpânire pe el.

— Hai, Danny, te învăţ nişte paşi polonezi, spuse Luba, trăgându-l de mână.

— Nu, nu, râse Danny. Dansează tu. Eu cred că o să mă întorc la hotel.

— OK. Mergem cu tine.

— Tu stai cu Magda. Sunt obosit, aş vrea să mă culc.

Zâmbetul ei dispăru.

— Dar, ţi-am promis ceva:

— Da, Luba, îţi sunt recunoscător. Dar, spune-mi, de ce ai aşteptat? De ce ţi-ai ţinut promisiunea după atâta timp?

— Nu voiam să te pierd, spuse ea, înlănţuindu-i faţa. Credeam că în felul acesta o să te fac să te întorci.

— Nu, Luba. M-am întors pentru că aveam nevoie de tine. Şi am învăţat ceva.

Ochii ei erau întrebători.

Se întinse şi îi cuprinse faţa în mâini.

— Luba, anumite fantezii nu trebuie niciodată împlinite.

Se ridică de la masă.

— Nu vrei să mă întorc cu tine? O să te rătăceşti.

— Îmi găsesc eu drumul.

Danny deschise ochii. Stătea lângă o Luba adormită. Pe faţa ei liniştită, se vedea un zâmbet slab. Visa, oare, la ce se întâmplase când se strecurase în linişte în patul lui şi-l trezise cu strângerea trupului ei gol? Nici unul din ei nu scosese vreun cuvânt, în timp ce făcuseră dragoste, încet şi tandru. Apoi, uşor adormiseră.

În depărtare, auzi sunetele unei flaşnete. În mintea sa, putea vedea caii pictaţi în culori vesele. Parte din vopsea era cojită. Parte din lemn era scrijelit. Obosise să se tot învârtă în carusel. Voia să se ridice. Avea multe lucruri de făcut.

Atent, se dădu jos din pat. Făcu un duş şi se îmbrăcă. Se simţea foarte bătrân, şi totuşi, foarte tânăr. Un sentiment curios. Nu era sigur ce anume era, dar ştia că o să se întâmple ceva. Se simţea aproape de ceva foarte important.

Ridică telefonul din sufragerie şi întrebă încet recepţionera dacă sosise confirmarea pentru rezervarea unui bilet de avion, pe care o făcuse cu o seară înainte. Apoi îşi făcu bagajul.

Luba se trezi şi căscă.

— Credeam că o să fii obosit, spuse ea, cu un zâmbet.

— Sunt un matinal, spuse Danny.

Apoi observă bagajul.

— Unde mergi?

— Elveţia. Trebuie să merg la Lausanne.

— Danny, vino aici.

Se aşeză pe pat, lângă ea.

— În cafenea spuneai că ai învăţat ceva, dar şi eu am învăţat ceva, spuse ea, zâmbind.

— Ah, spuse Danny, ce?

Îl privi direct în ochi.

— M-am distrat astă noapte. Ca în vremurile bune, cu mama. Dar acum ştiu că n-o să mai fiu niciodată o târfă. Apoi râse. S-ar putea să devin o pictoriţă faimoasă.

— Sper. Îi luă mâna. Îmi placi, Luba. Eşti onestă. Vin dintr-un loc unde oamenii nu sunt oneşti. Nici eu nu am fost.

Se ridică şi îşi luă bagajul.

— Nu pleca, Danny.

În vocea ei se simţea puţină teamă. Sări din pat şi îl urmă în sufragerie. Rămase în faţa lui, goală, vulnerabilă.

— Am nevoie de tine.

— Şi eu am nevoie de tine, Luba. Îţi sunt recunoscător.

— O să te mai văd vreodată?

O lacrimă îi curse pe obraz.

O vedea plângând pentru prima dată.

La uşă, îi spuse:

— Da. Promit.

Zâmbi.

— Săptămâna Viitoare voi fi la Londra.

Alergă la el şi-şi aruncă braţele în jurul gâtului lui. O îmbrăţişă strâns şi îşi dădu seama ce uşor era să-i spună ceva ce simţea cu adevărat.

— Te iubesc Luba. Te iubesc foarte mult.

După aceea o lăsă.

Epilog

1988, Trieste, Italia

Danny se întinse pe spate, în fotoliul avionului şi privi în jos. Vedea un tren mic, şerpuind de-a lungul unui râu. Era, oare, acesta drumul pe care Luba şi mama ei îl urmaseră, din exodul lor din Polonia?

Magda şi Luba – mamă şi fiică – irevocabil legate una de alta, pe vremea când erau captive în Cracovia, legate una de alta în libertate, după evadare. Nu vor încerca niciodată să rupă legăturile care le-au ţinut împreună.

Se gândi la *Everyman,* dar nu-l mai durea acum.

Făcuse ceea ce visase timp de zece ani. Eşuase pentru că nu putuse să vadă corupţia din el însuşi. Lucrul într-o lume a creatorilor de lumi, îl ajutase să continue o minciună.

Îi spusese Lubei că pleca în Elveţia, dar prima dată trebuia să se oprească în altă parte. Când avionul ateriză la Trieste, sări într-un taxi. Şoferul îl întrebă:

— *Albergo?* Hotel?
— Nu, spuse Danny. San Sabba.
— San Sabba?
— Da.

Şoferul dădu din umeri şi porni. Se opriră în faţa unei clădiri înalte, întunecate. *La risiera di San Sabba,* anunţa o firmă decolorată.

Până la urmă, se întorsese. Viaţa e circulară.

Tatăl, mama şi sora – toţi muriseră aici. Acesta era locul întunecat, unde stafiile care l-au bântuit neîncetat încă trăiau, sursa amintirilor care nu-i dădeau pace şi a demonilor care i-au înfiorat viaţa. Cum o putea salva pe Patricia, dacă era posedat de ei? Cum va reuşi el să trăiască, dacă nu-şi înmormântase morţii?

Danny privi intrarea. Acum era o altă poartă, cu o cabină pentru bilete alături. Se dădu, încet, jos din maşină şi luă un bilet de la un italian adormit. Prima dată, când mersese pe acest drum îngust, ţinea strâns mâna tremurândă a lui Tateh. Astăzi curtea era goală. Privi în jos la ferestrele pivniţei şi o găsi pe cea de la care văzuse atâtea orori.

Nu mai erau alţi vizitatori. Oamenii uită sau neagă ce s-ar fi întâmplat vreodată. Danny încercase şi el să nege. Şi totuşi, era aici, la San Sabba, acel loc al agoniei şi al morţii.

Intră în crematoriu. Pereţii erau daţi cu var. Nu mai era nimic sinistru aici. În camera următoare, văzu două cuptoare, unul lângă altul, cam de şase picioare lungime. Oare chiar puneau trupurile aici, ca să fie incinerate? Poate erau ca să coacă pâine pentru evreii înfometaţi. Camera era imaculată.

Se reîntoarse pe potecă şi intră pe o uşă, lângă poartă. De fiecare parte era o cutie – una cu *yarmulkes*[8], cealaltă cu cărţi de rugăciune în ebraică. Luă din fiecare câte una, după care coborî pe un hol întunecat într-o cameră unde erau ţinute parodiile de procese, care să-i învinovăţească pe evrei de crime nenumite.

Pe pereţi erau multe fotografii, picturi şi desene, unele de copii, păsări, flori, animale, amintiri vesel colorate pe care le luaseră cu ei în moarte. Danny se plimbă până găsi ceea ce căuta – crucifixul. Nu se schimbase, de când tatăl său îl sudase. Stătea în picioare şi îl privea.

[8] yarmulkes – tichii evreieşti (n.tr.)

Acolo era postamentul din scânduri, prin care Tateh simbolizase maşinăria regimului nazist. La bază era scheletul, dungi întunecate din metal formând pieptul, ascunzând în parte moneda strălucitoare de aramă *neshamah* (sufletul).

Bucata de pânză îngălbenită, cândva albă, încă mai avea pe ea Steaua lui David. Pe celălalt braţ încă mai putea să vadă literele ADONAI. Danny privi capul exprimând agonia pe care o suferiseră evreii.

Negase de atâta timp că e evreu. Uitându-se la sculptura pe care o crease tatăl său, se gândi poate că Isus e Mesia.

De ce să nu accepţi acest lucru şi să scapi de povara unei schiji, care nu aduce decât chin? De ce să nu aluneci în amintire şi pace? De ce să te legi de tradiţii şi credinţe învechite de un Dumnezeu furios care cere supunere la un standard imposibil de menţinut? Devenise ne-evreu pentru că nu voia să îndure durerea de a fi evreu. Dar nu reuşise niciodată.

Acest Dumnezeu furios al evreilor îţi impune întotdeauna preţul Lui, dar acelora care-i poartă povara El le garantează o răsplată. Nu i-a învins pe toţi duşmanii poporului Său de egipteni, babilonieni, romani, nazişti? Nu le dăduse evreilor talente în proporţie cu numărul lor – să compună cântece pe care lumea să le cânte, să scrie cărţi pe care lumea să le citească să facă filme pe care lumea să le vadă?

Până la urmă, aici, la San Sabba, unde familia sa suferise şi murise îşi dădu seama că nu era nici o scăpare. Nici nu putea fi vreodată.

Trebuie să-mi îndur durerea, pentru că sunt evreu.

Îşi puse *yarmulke,* îngenunche în faţa crucifixului şi închise ochii.

Printre flăcările lumânărilor de Sabat văzu faţa blândă a mamei sale şi cea ascetică a tatălui său. Îmbrăţişarea lor l-a creat pe Moishe. Dincolo de masă văzu buzele pline, pomeţii înalţi, faţa senzuală, ochii aceia mari şi întunecaţi, tandri ai surorii sale, Rachel.

Toţi trei muriseră înainte de *Bar Mitzvah.* În faţa amintirii lor proclamă ceea ce oricare evreu de treisprezece ani, spune cu această ocazie.

— Astăzi sunt bărbat.

Deschise ochii şi se uită la crucifix, lacrimi îi curgeau pe obraji

şi printre lacrimi şopti:

— Tateh, v-am trădat, pe tine, pe Mameh, şi pe Rachel. Iertați-mă.

Deschise carte de rugăciune.

Cu voce tare cântă *yisgadal v'yiskadash sh'mey rabbo,* rugăciunea pentru morți pe care-i negase ca familie, timp de patruzeci de ani.

Îşi şterse ochii cu *yarmulko.* Îi înmormântase pe morți. Acum putea să încerce să trăiască. Acum avea curajul să spună lumii secretul său şi să şteargă toate acele minciuni.

Acum era gata pentru Elveția. Pentru Patricia.

În timp ce ieşea pe porțile de la San Sabba, Danny putu simți strânsoarea mâinii lui Tyrone. Se opri şi privi înapoi, la coşul înalt şi întunecat, profilat pe cerul de un albastru azuriu.

Undeva, în nordul Germaniei, o barză de fier, cocoțată pe acoperişul unui hambar, dădea din aripi şi-şi lua zborul.

— Sfârşit —

Notă

Destinul Patriciei Dennison, precum şi răspunsul la întrebările: ce s-a întâmplat, în continuare, cu Danny? cum a evoluat conflictul dintre el şi J.L. Stoneham? sunt dezvăluite în următorul roman al lui Kirk Douglas, *Darul.*